

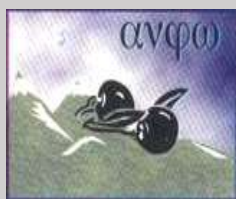
ΑΝ.ΦΩ. Α.Ε.

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΦΩΚΙΚΗ Α.Ε.

Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α.

Δ/νση : Γιδογιάννου 37 Άμφισσα Τ.Κ. 33100

Τηλ.: 2265350696 fax:2265079281 E-mail: anfokiki@hol.gr

**ΜΕΛΕΤΗ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΦΩΚΙΔΑΣ CLLD / LEADER
M.19 ΠΑΑ 2014-2020 (ΕΓΤΑΑ)**

Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων

ΦΑΚΕΛΟΣ Α

ΟΜΑΔΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΑΝ.ΦΩ. Α.Ε.

ΙΟΥΛΙΟΣ 2016

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΦΩΚΙΚΗ Α.Α.Ε.-ΟΤΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥ ΦΟΡΕΑ	4
1.1 Η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΣΧΕΣΗ	4
1.1.1 Γενικά Στοιχεία.....	4
1.1.2. Εταιρικό Σχήμα.....	9
1.1.3. Τεκμηρίωση της αντιπροσωπευτικότητας των φορέων που συμμετέχουν στο εταιρικό σχήμα.	10
1.1.4. Χρηματοοικονομική επάρκεια του φορέα.....	11
1.1 ΕΠΙΠΕΔΟ ΛΗΨΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ.....	12
1.1.1 Αναλυτική παρουσίαση της Επιτροπής Διαχείρισης Προγράμματος (ΕΔΠ).	12
1.2.2. Τεκμηρίωση της επιλογής των φορέων που συμμετέχουν στο επίπεδο λήψης αποφάσεων.	13
1.3. ΣΤΕΛΕΧΙΑΚΗ ΔΟΜΗ – ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ -ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	14
1.3.1 Το προσωπικό που ήδη απασχολεί ή προτίθεται να απασχολήσει ο υποψήφιος φορέας στο πλαίσιο εφαρμογής της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης	15
1.3.2. Τεκμηρίωση της επάρκειας της στελεχιακής δομής.	16
1.3.3. Παρουσίαση κτιριακών υποδομών και εξοπλισμού.	16
1.4. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΠΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΑΞΟΝΩΝ 4 ΤΟΥ ΠΑΑ 2007-2013..	17
1.5 ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥ ΦΟΡΕΑ.....	18
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ.....	19
2.1. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	19
2.2. Ανάλυση των αναπτυξιακών αναγκών και του δυναμικού της περιοχής παρέμβασης	22
2.2.1. Φυσικό περιβάλλον.....	23
2.2.1.1 Φυσικοί Πόροι και Φυσικό Περιβάλλον.....	25
2.2.1.2 Προστατευόμενες Περιοχές.....	26
2.2.1.3 Γεωλογικά και Εδαφολογικά Στοιχεία	30
2.2.1.4 Περιοχές εντόνων κλίσεων –ορεογραφία	33
2.2.1.5 Σεισμοί.....	35
2.2.1.6 Περιοχές κατολισθήσεων - διάβρωση.....	37
2.2.1.7 Ακτές.....	39
2.2.1.8 Υδατικοί Πόροι.....	40
2.2.1.9 Πολιτισμικό Περιβάλλον – Πολιτιστικά Στοιχεία	44
2.2.1.9.1. Αρχαιολογικοί Χώροι και Μνημεία.....	44
2.2.1.9.2. Λαϊκή – παραδοσιακή Αρχιτεκτονική	49
2.2.1.9.3. Πολιτιστική Δραστηριότητα στην Περιοχή	51
2.2.2. Δημογραφικά και Κοινωνικά χαρακτηριστικά του Πληθυσμού.....	51

2.2.2.1. Επίπεδο και Εξέλιξη Πληθυσμού	51
2.2.2.1.2. Μόνιμος Πληθυσμός	52
2.2.2.1.3. Πραγματικός (de – facto) Πληθυσμός	54
2.2.2.1.4. Νόμιμος Πληθυσμός.....	54
2.2.2.2. Πληθυσμιακή Πυκνότητα	56
2.2.2.3. Ηλικιακή Διάρθρωση του Πληθυσμού	57
2.2.2.4. Κοινωνικά Χαρακτηριστικά πληθυσμού	62
2.2.2.4.1. Μεγέθη Οικογενειών	62
2.2.2.4.2. Αστικοποίηση	62
2.2.2.4.3. Επίπεδο Εκπαίδευσης.....	63
2.2.3. Οικονομικά στοιχεία.....	65
2.2.3.1. Γενικά στοιχεία.....	66
2.2.3.1.1. Στοιχεία ΑΕΠ.....	66
2.2.3.1.2. Κατανομή ΑΕΠ στην περιοχή μελέτης	67
2.2.3.1.3. Κατά κεφαλή ΑΕΠ.....	67
2.2.3.1.4 Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής	69
2.2.3.2. Απασχόληση	70
2.2.3.3. Οικονομικά ενεργός πληθυσμός.....	74
2.2.3.4. Ανεργία.....	76
2.2.3.2. Πρωτογενής τομέας	78
2.2.3.2.1. Κύρια χαρακτηριστικά Γεωργίας	78
2.2.3.2.2. Κύρια χαρακτηριστικά Κτηνοτροφίας.....	83
2.2.3.2.3. Παραγωγή αγροτικών προϊόντων	89
2.2.3.2.4. Βαθμός μεταποίησης αγροτικών προϊόντων	90
2.2.3.2.5. Υπάρχουσα κατάσταση στην εμπορία των αγροτικών προϊόντων... 90	
2.2.3.2.6. Χαρακτηριστικά απασχολούμενων στην γεωργία.....	91
2.2.3.2.7. Δασοπονία : Κύρια χαρακτηριστικά	93
2.2.3.2.8. Αλιεία : Κύρια χαρακτηριστικά.....	95
2.2.3.3 Δευτερογενής τομέας.....	98
2.2.3.3.1. Κύρια χαρακτηριστικά δευτερογενή τομέα	98
2.2.3.3.2. Αριθμός, μέγεθος και διάρθρωση επιχειρήσεων	98
2.2.3.3.3. Κλάδοι σε κρίση – αναδυόμενοι κλάδοι	101
2.2.3.4. Τριτογενής τομέας	103
2.2.3.4.1. Κύρια χαρακτηριστικά τριτογενή τομέα	103
2.2.3.4.2. Αριθμός, μέγεθος και διάρθρωση των επιχειρήσεων	104
2.2.3.4.3. Κλάδοι σε κρίση – αναδυόμενοι κλάδοι.....	105
2.2.3.4.4. Συμπεράσματα - προοπτικές.....	105
2.2.3.4.5. Τουριστικός τομέας	106

2.2.4. Χωροταξική – πολεοδομική οργάνωση	123
2.2.4.1. Αξιολόγηση της Θέσης της περιοχής.....	123
2.2.4.2. Αποστάσεις της περιοχής από οικιστικά κέντρα και αγορές	124
2.2.4.3. Οικιστικό Δίκτυο	124
2.2.4.4. Παραδοσιακοί – ιστορικοί οικισμοί	126
2.2.4.5. Πολεοδομικός Σχεδιασμός.....	126
2.2.4.6. Υφιστάμενο Χωροταξικό και Αναπτυξιακό Πλαίσιο	127
2.2.5. Τεχνική Υποδομή – Κοινωνική Υποδομή – Αναπτυξιακές Παρεμβάσεις	130
2.2.5.1. Τεχνική Υποδομή.....	130
2.2.5.1.1. Δίκτυα Οδικών και λοιπών Μεταφορών	130
2.2.5.1.2. Υποδομές ενέργειας και τηλεπικοινωνιών	131
2.2.5.1.3. Υποδομές Περιβάλλοντος	131
2.2.5.2. Κοινωνική Υποδομή.....	132
2.2.5.2.1. Υγεία	132
2.2.5.2.2. Παιδεία	132
2.2.5.2.3. Αθλητισμός.....	133
2.2.5.2.4. Χώροι Πολιτισμού	133
2.2.5.3. Διαρθρωτικές παρεμβάσεις έως σήμερα	133
2.3 ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ.....	135
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ.....	137
3.1 Ενέργειες Διαβούλευσης	138
3.2. Ενέργειες Ενημέρωσης	145
3.3. Ενέργειες Επιμόρφωσης.....	147
3.4. Λοιπές Ενέργειες	150

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 : Χάρτες περιοχής παρέμβασης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: Προστατευόμενες Περιοχές

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3: Στοιχεία Φυσικού Περιβάλλοντος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4: Πολιτιστικά Στοιχεία

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5: Πίνακες Πληθυσμού

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6: Πίνακας Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 7: Απασχόληση – Ανεργία – Ενεργός Πληθυσμός

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 8: Διάρθρωση Επιχειρήσεων

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 9: Τουριστική Ζήτηση – Ξενοδοχεία

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 10: Χωροταξικά Πλαίσια

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 11: Υποδομές

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 12: Διαρθρωτικές Παρεμβάσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥ ΦΟΡΕΑ

1.1 Η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΣΧΕΣΗ

1.1.1 Γενικά Στοιχεία

Επωνυμία του υποψήφιου Φορέα	:	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΦΩΚΙΚΗ Α.Ε – ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Ο.Τ.Α
Διακριτικός τίτλος	:	ΑΝ.ΦΩ. Α.Ε
Νομική μορφή	:	Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε) (Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α βάση του Ν. 3463/2006 άρθρο 252 παρ.3β και Ν. 3852/2010 άρθρο 194)
Έτος σύστασης	:	1997
Τόπος εγκατάστασης	:	Άμφισσα
	Περιφέρεια :	Στερεάς Ελλάδας
	Περιφερειακή Ενότητα :	Φωκίδας
	Δήμος :	Δελφών
	Ταχ. Δ/ση/ Ταχ. Κώδικας :	Γιδογιάννου 37 Τ.Κ 33100 Άμφισσα
	αριθμός τηλεφώνου :	2265350696 & 2265350695
	αριθμός FAX :	2265079281
	E- mail :	anfokiki@hol.gr

Α.Φ.Μ. : 094209090

Δ.Ο.Υ : Άμφισσας

Οργανόγραμμα Λειτουργίας του Φορέα

Το οργανόγραμμα λειτουργίας του φορέα (ΑΝ.ΦΩ. ΑΕ) μέσω του οποίου προκύπτουν οι αρμοδιότητες και οι ρόλοι του Διοικητικού Συμβουλίου, του Επιπέδου λήψης αποφάσεων και του Στελεχιακού δυναμικού παρουσιάζεται στο διάγραμμα που ακολουθεί:

**ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ – ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΦΩΚΙΚΗ Α.Ε – ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΤΑ**

ΡΟΛΟΙ & ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΟΡΓΑΝΩΝ ΦΟΡΕΑ

Γενική Συνέλευση των Μετόχων: Η Γενική Συνέλευση των μετόχων είναι το ανώτατο όργανο της εταιρείας και μπορεί να αποφασίζει για κάθε θέμα που αφορά την εταιρεία εκτός από εκείνα που κατά το νόμο ή το καταστατικό αποφασίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Η Γενική Συνέλευση είναι η μόνη αρμόδια να αποφασίζει στα ακόλουθα θέματα:

α. Την τροποποίηση του καταστατικού **β.** Την εκλογή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ελεγκτών καθώς και την απαλλαγή αυτών από κάθε ευθύνη **γ.** Την έκδοση ομολογιακού δανείου και τους όρους της **δ.** Την έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων **ε.** Την διάθεση των κερδών **στ.** Την αγορά και εκποίηση ακινήτων της εταιρείας **ζ.** Τη συγχώνευση ή παράταση της διάρκειας ή διάλυση της εταιρείας **η.** Το διορισμό εκκαθαριστών σε περίπτωση διάλυσης **θ.** Τη σύσταση θυγατρικών επιχειρήσεων ή τη συμμετοχή της εταιρείας σε άλλες επιχειρήσεις.

Διοικητικό Συμβούλιο: Το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας είναι 7μελές, τα μέλη εκλέγονται από την Γενική Συνέλευση των Μετόχων και η θητεία των μελών είναι τριετής. Το Δ.Σ εκπροσωπεί την εταιρεία και είναι αρμόδιο να αποφασίζει για κάθε πράξη που αφορά την διοίκηση της εταιρείας, τη διαχείριση της περιουσίας της, και την επιδίωξη του σκοπού της και γενικά αποφασίζει για κάθε θέμα που αφορά την εταιρεία με εξαίρεση τα ζητήματα τα οποία κατά νόμο ή το καταστατικό της υπάγονται στην αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης. **Το Δ.Σ μπορεί να αναθέτει το σύνολο ή ορισμένες από τις αρμοδιότητες και εξουσίες του**, καθώς και την εκπροσώπηση της εταιρείας και την δέσμευσή της με υπογραφή κάτω από την εταιρική επωνυμία σε ένα ή περισσότερα πρόσωπα, μέλη του Δ.Σ ή μη, καθορίζοντας συγχρόνως και την έκταση της ανάθεσης καθώς και τον τίτλο, την αρμοδιότητα και την εξουσία αυτών των προσώπων. Το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας απαρτίζεται από τους :

- **ΚΑΤΣΑΓΟΥΝΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ** Πρόεδρος Δ.Σ. – **ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ Π.Ε ΦΩΚΙΔΑΣ/ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ Π.Ε ΦΩΚΙΔΑΣ**
- **ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ** Αντιπρόεδρος Δ.Σ.- **ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΔΕΛΦΩΝ /ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ**
- **ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΙΧΑΗΛ** Γραμματέας Δ.Σ.- **ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΦΩΚΙΔΑΣ/ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΦΩΚΙΔΑΣ**
- **ΚΑΠΕΝΤΖΩΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ** Μέλος Δ.Σ – **ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΔΩΡΙΔΑΣ/ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΠΕΔ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ**
- **ΚΟΝΙΑΚΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ** Μέλος Δ.Σ – **ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΝΩΣΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΑΜΦΙΣΣΑΣ** * (βλέπε παρατήρηση, παρ.1.1.2 Εταιρικό σχήμα σελίδα 6)
- **ΚΡΙΚΕΛΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ** Μέλος Δ.Σ - **ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ/ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΔΗΜΟΥ ΔΩΡΙΔΑΣ**
- **ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ – ΦΡΕΝΤΖΑΛΑ ΕΥΣΤΑΘΙΑ** Μέλος Δ.Σ. – **ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΦΩΚΙΔΑΣ**

Παρατήρηση: Το παραπάνω 7μελές Διοικητικό Συμβούλιο της Αναπτυξιακής Φωκικής Α.Ε- Αναπτυξιακής Ανώνυμης Εταιρείας-ΟΤΑ (ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε), προέκυψε κατόπιν της εκλογής από τα εναπομείναντα 6 μέλη του Δ.Σ, του νέου μέλους και Προέδρου κ. Ευάγγελου Κατσαγούνου – (νέου) Α-

ντιπεριφερειάρχη Π.Ε Φωκίδας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, στην θέση του αποθανόντα αιφνιδίως την 02-06-2016, Προέδρου της ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε και Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε Φωκίδας αείμνηστου Κωνσταντίνου Μίχου, με την αριθ. 585/185/05-07-2016 και 586/185/05-07-2016 αποφάσεις του Δ.Σ (επισυνάπτεται στα λοιπά δικαιολογητικά Κατ.10), περί εκλογής νέου μέλους, συγκρότησης σε σώμα και εκλογής Προέδρου Δ.Σ, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα (ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ, άρθρο 7, παρ.3α) στο κωδικοποιημένο καταστατικό της ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε και σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία ν.2190/20 (άρθρο 7β) περί λειτουργίας των Ανωνύμων Εταιρειών. Το Δ.Σ της εταιρείας στο αμέσως προσεχές χρονικό διάστημα, θα πράξει τα προβλεπόμενα (έγκριση από την Γενική Συνέλευση των Μετόχων, δημοσιότητα κ.λπ) από το καταστατικό και την κείμενη νομοθεσία, σε ότι αφορά την ως άνω αντικατάσταση μέλους λόγω θανάτου.

Πρόεδρος – Διευθύνων Σύμβουλος – Γενικός Διευθυντής : Το Διοικητικό Συμβούλιο εκλέγει μεταξύ των μελών τον Πρόεδρο και τον Αντιπρόεδρο οι οποίοι εκπροσωπούν και υπογράφουν για λογαριασμό της εταιρείας σύμφωνα με το καταστατικό και τον ν.2190/20 (περί λειτουργίας των Ανωνύμων Εταιρειών όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει). Το Δ.Σ μπορεί να εκλέγει από τα μέλη του και Διευθύνοντα Σύμβουλο της εταιρείας ο οποίος διευθύνει την εταιρεία και ευθύνεται απέναντι στο Δ.Σ για την κακή λειτουργία της. Οι αρμοδιότητες του Διευθύνοντα Συμβούλου καθορίζονται με απόφαση του Δ.Σ. Το Δ.Σ μπορεί να διορίσει Γενικό Διευθυντή της εταιρείας και να καθορίσει τις αρμοδιότητές του. Ο Γενικός Διευθυντής συμμετέχει στις συνεδριάσεις του Δ.Σ χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Το Δ.Σ με απόφασή του για την εύρυθμη λειτουργία της Εταιρείας, έχει εκχωρήσει τις παρακάτω αρμοδιότητες στον **Γενικό Διευθυντή της Εταιρείας κ. Γάτο Χρήστο**, λαμβάνοντας υπόψη το καταστατικό της Εταιρείας και συγκεκριμένα τα άρθρα 8 και 9.

1. Διευθύνει το προσωπικό της Εταιρείας και επιμελείται την ορθή εφαρμογή του κανονισμού λειτουργίας της. Συνεργάζεται και συντονίζει το έργο των συμβούλων και συνεργατών της Εταιρείας προς επίτευξη της ομαλής και αποδοτικής λειτουργίας της.
2. Επιμελείται την εκτέλεση των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και των Γενικών Συνελεύσεων των Μετόχων της Εταιρείας .
3. Εισηγείται κατά την κρίση του θέματα προς συζήτηση στο Διοικητικό Συμβούλιο εφόσον απαιτείται και συμμετέχει στις συνεδριάσεις του χωρίς δικαίωμα ψήφου.
4. Εγκρίνει και ελέγχει λογαριασμούς και δαπάνες μετακινήσεων του προσωπικού και των συνεργατών της εταιρείας που γίνονται για την εκπλήρωση των εταιρικών υποχρεώσεων.
5. Συνεργάζεται με τον Πρόεδρο Δ.Σ., τον Αντιπρόεδρο Δ.Σ., τα μέλη του Δ.Σ και τους εκπροσώπους των Μετόχων της Εταιρείας και τους ενημερώνει όποτε κρίνεται αναγκαίο για την πορεία των εταιρικών εργασιών και συστηματικά για θέματα της αρμοδιότητάς του.
6. Προτείνει τις απαραίτητες προσλήψεις ή απολύσεις του προσωπικού και των συνεργατών της Εταιρείας, καθώς και τις μεταβολές της υπηρεσιακής τους κατάστασης και υπογράφει εξ ονόματος και για λογαριασμό της Εταιρείας, κάθε αναγκαίο έγγραφο προς εκπλήρωση των αρμοδιοτήτων του αυτών.
7. Αναλαμβάνει κάθε άλλη αρμοδιότητα που του αναθέτει το Διοικητικό Συμβούλιο με απόφασή του, όποτε κριθεί αναγκαίο, και υλοποιεί τις αντίστοιχες εντολές.

Το Δ.Σ με την αριθ. 497/149/09-07-2010 απόφασή του, έχει εγκρίνει **Εσωτερικό Κανονισμό Υπηρεσιών της Εταιρείας (ΕΚΥ)** και με την αριθ. 498/149/09-07-2010 απόφασή του, έχει εγκρίνει **Κανονισμό Ανάθεσης Μελετών, Υπηρεσιών Έργων και Προμηθειών** (επισυνάπτονται δικαιολογητικά Κατ.10), για την εύρυθμη λειτουργία της Εταιρείας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία Ν.3463/2006 άρθρο 252, παρ.3β, άρθρο 265 παρ.7 και Ν.3852/2010 (Καλλικράτης) άρθρο 194, παρ.8 που διέπουν μεταξύ άλλων, την λειτουργία της ως Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ.

1.1.2. Εταιρικό Σχήμα

Στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας «**Αναπτυξιακή Φωκική Α.Ε. – Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ**» (ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε), συμμετέχουν οι αναφερόμενοι φορείς στον παρακάτω Πίνακα Μετόχων:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε

A/A	ΦΟΡΕΑΣ/ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΜΕΤΟΧΟΥ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΕΤΟΧΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜ-ΜΕΤΟΧΗΣ (%)	Κατηγορία βάσει των συμφερόντων που αντιπροσωπεύουν (Δημόσιος/Ιδιωτικός)
1	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ – ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΦΩΚΙΔΑΣ	15.240	50,99%	Δημόσιος
2	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΩΝ (ΠΕΔ) ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	7.842	26,24%	Δημόσιος
3	ΔΗΜΟΣ ΔΕΛΦΩΝ	3.225	10,79%	Δημόσιος
4	ΔΗΜΟΣ ΔΩΡΙΔΟΣ	1.953	6,53%	Δημόσιος
5	ΕΡΓΑΤΟΥΨΑΛΛΗΛΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΦΩΚΙΔΑΣ	80	0,27%	Ιδιωτικός
6	ΕΝΩΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ* ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΑΜΦΙΣΣΑΣ ΣΥΝ.Π.Ε.	300	1,00%	Ιδιωτικός
7	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ* ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΑΜΦΙΣΣΑΣ ΣΥΝ.Π.Ε.	240	0,80%	Ιδιωτικός
8	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ* ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΔΡΟΣΟΧΩΡΙΟΥ ΣΥΝ.Π.Ε.	30	0,10%	Ιδιωτικός
9	ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΦΩΚΙΔΑΣ	260	0,87%	Ιδιωτικός
10	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΦΩΚΙΔΑΣ	720	2,41%	Ιδιωτικός
		29.890	100,00%	

*** Παρατήρηση:** Σημειώνεται ότι η Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Άμφισσας, ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Άμφισσας και ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Δροσοχωρίου, οι οποίοι είναι μέτοχοι της ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε-ΟΤΑ (βλέπε ΠΙΝΑΚΑ Μετόχων ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε), γνωστοποιήθηκε στην ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε με το αριθ. Πρωτ.: 46/05-07-2016 (επισυνάπτεται στα δικαιολογητικά Κατ.10), ότι με βάσει τον

Ν.4015/2011 και τον Ν. 4277/2014 πραγματοποιήθηκε συγχώνευση των ως άνω φορέων και από την συγχώνευση προέκυψε το νέο νομικό πρόσωπο Ελαιουργικός Αγροτικός Συνεταιρισμός Άμφισσας, το οποίο αποτελεί καθολικό διάδοχο των ανωτέρω συνεταιρισμών. Με βάση την ως άνω γνωστοποίηση η ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε στην αμέσως επόμενη Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Εταιρείας θα ενημερώσει του υπόλοιπους μετόχους της Εταιρείας και θα προβεί με σχετική απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων στην τροποποίηση του μετοχολογίου της.

Επιπλέον μετά την ως άνω γνωστοποίηση το Διοικητικό Συμβούλιο της ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε με την αριθ. **587/185/05-07-2016** απόφασή του, τροποποιεί την με αριθ. **581/184/11-04-2016** απόφασή του *(επισυνάπτονται στα δικαιολογητικά Κατ.4)* για την σύνθεση της Επιτροπής Διαχείρισης του Προγράμματος (ΕΔΠ) CLLD-LEADER, αποδεχόμενη ως φορέα στην σύνθεση της ΕΔΠ, τον Ελαιουργικό Αγροτικό Συνεταιρισμό Άμφισσας αντί της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών Άμφισσας, ως καθολικό διάδοχο του συγχωνευόμενου σε αυτόν φορέα.

1.1.3. Τεκμηρίωση της αντιπροσωπευτικότητας των φορέων που συμμετέχουν στο εταιρικό σχήμα.

Η Αναπτυξιακή Φωκική Α.Ε – Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ (ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε) από την ίδρυσή της, έτος 1997, και ως η μοναδική Πολυμετοχική Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης α΄ & β΄ βαθμού και λοιπών τοπικών φορέων του νομού Φωκίδας, συστήθηκε από τους φορείς της περιοχής με το σκεπτικό και την φιλοσοφία της μέγιστης αν όχι της απόλυτης, πρωτίστως τομεακά και δευτερευόντως κατά το δυνατόν αριθμητικά, αντιπροσώπευσης ανεξαρτέτως όλων των τοπικών φορέων του νομού Φωκίδας, ανεξάρτητα του μικρού ή μεγάλου ποσοστού συμμετοχής τους στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας. Ο μόνος περιορισμός που τηρήθηκε καθ΄ όλη την διάρκεια λειτουργίας της με βάση την κείμενη νομοθεσία ν. 3463/2006 άρθρο 252 παρ.3β και ν.3852/2010 (Καλλικράτης) άρθρο 194, για να λειτουργεί ως Πολυμετοχική Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ, ήταν η υποχρέωση την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου της, να κατέχουν οι φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης α΄ & β΄ βαθμού. Συγκεκριμένα στο εταιρικό σχήμα (μετοχική σύνθεση) της εταιρείας συμμετέχουν με εκπροσώπους η Περιφερειακή Ενότητα Φωκίδας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας με ποσοστό 50.99%, ο Δήμος Δελφών με ποσοστό 10,79%, ο Δήμος Δωρίδος με ποσοστό 6,53% και η Περιφερειακή Ένωση Δήμων (ΠΕΔ) Στερεάς Ελλάδας με ποσοστό 26,24%. Η συμμετοχή και η αντιπροσώπευση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στο εταιρικό σχήμα και η εκ των πραγμάτων απόλυτα αγαστή συνεργασία, με τους αιρετούς ως μέλη της διοίκησης αυτής με την συμμετοχή τους στα όργανα λήψης αποφάσεων και η άριστη συνεργασία με τις καθ΄ ύλη αρμόδιες υπηρεσιακές μονάδες των ως άνω φορέων της αυτοδιοίκησης στους τομείς της γεωργίας, της κτηνοτροφίας, του περιβάλλοντος, των υποδομών, του πολιτισμού, της πρόνοιας, της κοινωνικής μέριμνας κ.λπ, ήταν και θα είναι καθοριστική μελλοντικά για την εφαρμογή ολοκληρωμένων αναπτυξιακών προγραμμάτων στην περιοχή του νομού Φωκίδας, αλλά και στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης για την εφαρμογή CLLD-LEADER, η οποία αποτελεί το μεγαλύτερο τμήμα (88%) της συνολικής έκτασής του και το μεγαλύτερο μέρος (90%) του πληθυσμού του.

Εκτός της συμμετοχής όλων των φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στο εταιρικό σχήμα, λόγω του κατ΄ εξοχήν αγροτικού χαρακτήρα του νομού Φωκίδας που επικεντρώνεται κυρίως στην ελαιοκαλλιέργεια, την ορεινή εκτατική και ημικετατική κτηνοτροφία, κρίθηκε αναγκαία βάση των

παραγωγικών δραστηριοτήτων της περιοχής, η συμμετοχή στο εταιρικό σχήμα, των συνεταιρισμών και της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών του νομού ως εκπροσώπων του μεγαλύτερου ποσοστού του αγροτικού παραγωγικού δυναμικού της. Επίσης το πλούσιο πολιτιστικό απόθεμα της περιοχής όπως αυτό αποτυπώνεται στο κεφάλαιο 2 του Φακέλου Α, «επέβαλε» την συμμετοχή του Πολιτιστικού Κέντρου Φωκίδας στο εταιρικό σχήμα της ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε, φορέα που αντιπροσωπεύει οριζόντια την ευρύτερη περιοχή του νομού Φωκίδας και τον μεγάλο αριθμό πολιτιστικών συλλόγων που διαθέτει η προτεινόμενη περιοχή εφαρμογής του τοπικού προγράμματος.

Πέρα των ως άνω κύριων χαρακτηριστικών της περιοχής που καθόρισαν ως αναγκαία την εκπροσώπηση των φορέων με την συμμετοχή τους στο εταιρικό σχήμα της εταιρείας, επίσης κρίθηκε αναγκαία η συμμετοχή στο εταιρικό σχήμα συλλογικών φορέων που εκπροσωπούν τον τομέα της απασχόλησης όπως το Εργατούπαλληλικό Κέντρο Φωκίδας και τον τομέα των γυναικών όπως ο Σύλλογος Γυναικών Φωκίδας. Η συμμετοχή των εν λόγω φορέων στο εταιρικό σχήμα ενός αναπτυξιακού μηχανισμού για πρώτη φορά σε τοπικό επίπεδο, τους έδινε την ευκαιρία, εκτός της αποκλειστικά εξ αντικειμένου θεματικής δικής τους δραστηριότητας, να λάβουν μέρος σε πολυσυμμετοχικές αναπτυξιακές διαδικασίες και να έχουν λόγο και ρόλο στην λήψη αποφάσεων, στον σχεδιασμό και την υλοποίηση ολοκληρωμένων τοπικών αναπτυξιακών προγραμμάτων, όπως τα προγράμματα τύπου LEADER, τα βασικά χαρακτηριστικά των οποίων αποτελούσαν διαχρονικά και αποτελούν, τη συμμετοχική διαδικασία όσο το δυνατόν περισσότερων τοπικών παραγόντων και την εκ των κάτω προς τα πάνω προσέγγιση στην επιλογή των δράσεων και το σχεδιασμό της στρατηγικής για την τοπική ανάπτυξη.

Με βάση τα παραπάνω συνάγεται ότι από την σύσταση – ίδρυση της ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε, βασικό στοιχείο που ελήφθη υπόψη στην σύνθεση του εταιρικού σχήματός της, ήταν η κατά το δυνατόν μέγιστη συμμετοχή και εκπροσώπηση – αντιπροσωπευτικότητα των φορέων της περιοχής ολόκληρου του νομού Φωκίδας. Δεδομένου ότι η προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης του τοπικού προγράμματος CLLD-LEADER αποτελεί περίπου το 88% της συνολικής έκτασης του νομού Φωκίδας και συγκεκριμένα οριοθετείται από το σύνολο της έκτασης του Δήμου Δωρίδος με τις 4 δημοτικές ενότητες του και από την έκταση των 6 από τις 8 δημοτικές ενότητες του Δήμου Δελφών, προκύπτει ότι το υφιστάμενο εταιρικό σχήμα της ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε σε επίπεδο Γενικής Συνέλευσης και Διοικητικού Συμβουλίου, καλύπτει απόλυτα την εκπροσώπηση – αντιπροσωπευτικότητα των συμμετεχόντων φορέων της περιοχής σε σχέση με την προτεινόμενη περιοχή εφαρμογής του τοπικού προγράμματος.

1.1.4. Χρηματοοικονομική επάρκεια του φορέα

Με βάση τα στοιχεία του ισολογισμού (επισυνάπτονται στα δικαιολογητικά Κατ.5) της εταιρείας, τα οικονομικά μεγέθη αυτής έχουν ως εξής:

Καθαρή θέση (τελευταίου φορολογικού έτους – 2015) : **453.887,15 €**

Δείκτης ρευστότητας (τελευταίου φορολογικού έτους – 2015) : (κυκλοφορούν ενεργητικό + μεταβατικοί λογαριασμοί ενεργητικού) / (βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις + μεταβατικοί λογαριασμοί παθητικού) = **2,55**

Πέρα των ως άνω δεικτών και των οικονομικών στοιχείων του ισολογισμού κ.λ.π, αξίζει να σημειωθεί το γεγονός ότι η **ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε** από την ίδρυσή της το έτος 1997 μέχρι σήμερα, στα 19 περίπου έτη λειτουργίας της, δεν έχει συνάψει τραπεζικό δανεισμό, δεν χρωστά αμοιβές ή αποζημιώσεις σε εργαζομένους ή σε συνεργάτες της, ανέκαθεν ήταν και είναι ασφαλιστικά και φορολογικά ενήμερη, καταβάλλοντας εμπρόθεσμα χωρίς καθυστερήσεις και πρόστιμα τις υποχρεώσεις της προς το δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμεία. Επιπλέον λόγω της άσχημης οικονομικής συγκυρίας που διέρχεται η χώρα τα τελευταία 6 χρόνια, το Δημόσιο οφείλει στην ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε από το έτος 2012, για εκτελεσθέν έργο παροχής υπηρεσιών, υπόλοιπο ποσό 175.000 ευρώ πλέον ΦΠΑ.

Επίσης αξίζει να σημειωθεί το γεγονός ότι η ΑΝΦΩΑΕ κατά την διάρκεια λειτουργίας της, υλοποιώντας συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα (LEADER II, LEADER +, Προσέγγιση LEADER, Αστικά ολοκληρωμένα Προγράμματα, Τοπικές Πρωτοβουλίες Απασχόλησης, Ιατροκοινωνικό Κέντρο Άμφισσας, Κέντρο Υποδοχής Επενδυτών, Βοήθεια στο σπίτι κ.λ.π), υφιστάμενη ελέγχους από τα αρμόδια Εθνικά ή Κοινοτικά όργανα ή και μονάδες ελέγχου των προγραμμάτων, δεν έχει υποστεί οικονομικό καταλογισμό ή άλλου είδους «τιμωρία» για μη σύννομη ή παράτυπη υλοποίηση προγραμμάτων.

1.1 ΕΠΙΠΕΔΟ ΛΗΨΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

1.1.1 Αναλυτική παρουσίαση της Επιτροπής Διαχείρισης Προγράμματος (ΕΔΠ).

A/A	Όνομα	Φορέας που εκπροσωπείται	Κατηγορία φορέα βάσει των συμφερόντων που αντιπροσωπεύουν (Δημόσιος/Ιδιωτικός)	Ποσοστό συμμετοχής %
1	Κατσαγούνος Ευάγγελος	Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας/Περιφερειακή Ενότητα Φωκίδας	Δημόσιος	14,286
2	Παναγιωτόπουλος Αθανάσιος	Δήμος Δελφών	Δημόσιος	14,286
3	Καπεντζώνης Γεώργιος	Δήμος Δωρίδος	Δημόσιος	14,286
4	Γαζής Γεώργιος	ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΦΩΚΙΔΑΣ	Ιδιωτικός	14,286
5	Τσονάκας Ιωάννης	*ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΑΜΦΙΣΣΑΣ	Ιδιωτικός	14,286
6	Αναγνώστου Μιχαήλ	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΦΩΚΙΔΑΣ	Ιδιωτικός	14,286

7	Παπαγιαννακοπούλου –Φρεντζαλά Ευσταθία	ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΦΩΚΙΔΑΣ	Ιδιωτικός	14,286
				100%

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:(Επισυνάπτονται στα δικαιολογητικά οι αποφάσεις εκπροσώπησης των φορέων στην ΕΔΠ)

* Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΑΝ.ΦΩ.ΑΕ με την αριθ. **587/185/05-07-2016** απόφαση του), τροποποιεί την με αριθ. **581/184/11-04-2016** απόφαση του (επισυνάπτονται στα δικαιολογητικά Κατ.4) για την σύνθεση της Επιτροπής Διαχείρισης του Προγράμματος (ΕΔΠ) CLLD-LEADER, αποδεχόμενη ως φορέα στην σύνθεση της ΕΔΠ, τον Ελαιοργατικό Αγροτικό Συνεταιρισμό Άμφισσας αντί της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών Άμφισσας, ως καθολικό διάδοχο του συγχωνευόμενου σε αυτόν φορέα.

1.2.2. Τεκμηρίωση της επιλογής των φορέων που συμμετέχουν στο επίπεδο λήψης αποφάσεων.

Επειδή η υπάρχουσα σύνθεση του Δ.Σ. της Εταιρείας δεν ικανοποιεί τα ποσοστά συμμετοχής των φορέων για το επίπεδο λήψης αποφάσεων, το Δ.Σ της Εταιρείας με την σχετική απόφαση υπ' αριθ. **581/184/ 11-04-2016** (επισυνάπτεται στα δικαιολογητικά), όρισε ειδικό όργανο με την ονομασία «**Επιτροπή Διαχείρισης Προγράμματος CLLD-LEADER, (ΕΔΠ CLLD-LEADER)**» σύμφωνα με τους όρους του διαγωνισμού.

Επιπλέον το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας με την ως άνω σχετική απόφασή του, βάση των αρμοδιοτήτων που του παρέχει το καταστατικό λειτουργίας της εταιρείας, έχει προβεί στην εκχώρηση συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων και έχει εγκρίνει τον σχετικό Κανονισμό Λειτουργίας της ΕΔΠ, για την αυτόνομη λειτουργία του προγράμματος CLLD - LEADER, σε **7μελή Επιτροπή Διαχείρισης του Προγράμματος (Ε.Δ.Π)** προκειμένου να επιτευχθεί η αποτελεσματική υλοποίησή του. Η σύνθεση της εν λόγω επιτροπής έχει γίνει σύμφωνα με τις προδιαγραφές που αναφέρονται στην σχετική προκήρυξη για την επιλογή σχεδίων τοπικών προγραμμάτων CLLD - LEADER, σε ότι αφορά τα ποσοστά συμμετοχής, για τους συμμετέχοντες φορείς του δημοσίου τομέα και των λοιπών τομέων, όπως αυτά αποτυπώνονται στον παραπάνω ΠΙΝΑΚΑ της παρ. 1.2.1. Συγκεκριμένα η σύνθεση της ΕΔΠ καλύπτει τις προϋποθέσεις σε ότι αφορά τα ποσοστά, αφού **οι φορείς του Δημοσίου** (Περιφερειακή Ενότητα Φωκίδας της ΠΣΤΕ, Δήμος Δελφών & Δήμος Δωρίδος) καλύπτουν **ποσοστό 42,86%** και **οι υπόλοιποι φορείς** (Εμπορικό & Βιομηχανικό Επιμελητήριο Φωκίδας, Σύλλογος Γυναικών Φωκίδας, το Πολιτιστικό Κέντρο Φωκίδας και ο Ελαιοργατικός Αγροτικός Συνεταιρισμός Άμφισσας) **καλύπτουν ποσοστό 57,14%**.

Επιπλέον η ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε. έχοντας την εμπειρία λειτουργίας αντίστοιχων Επιτροπών Διαχείρισης Προγραμμάτων LEADER κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους υλοποίησης, αύξησε τα μέλη της επιτροπής από πέντε μέλη που ήταν η προηγούμενη (της προσέγγισης LEADER) σε επτά μέλη για τους εξής λόγους: 1^{ον} διότι η προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης του προγράμματος θα περιλαμβάνει και ολόκληρο τον Δήμο Δωρίδος και 2^{ον} διότι εκτίμησε ότι στην επιτροπή θα πρέπει να συμμετέχει και εκπρόσωπος του Εμπορικού & Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Φωκίδας, έτσι ώστε να λειτουργεί με την μέγιστη αντιπροσωπευτικότητα των τοπικών φορέων και πόσο μάλλον του ιδιωτικού τομέα, με την συμμετοχή του Εμπορικού & Βιομηχανικού Επιμελητηρίου

Φωκίδας, δηλαδή του φορέα οποίου τα μέλη είναι οι επιχειρηματίες – επαγγελματίες της περιοχής, που θα είναι μεταξύ άλλων οι άμεσα ενδιαφερόμενοι και οι εν δυνάμει ωφελούμενοι από το πρόγραμμα CLLD-LEADER. Τα υπόλοιπα 5 μέλη της επιτροπής συμπληρώνουν και καλύπτουν αντιπροσωπευτικά κατά το μέγιστο δυνατό βαθμό, τον α' & β' Βαθμό της τοπικής αυτοδιοίκησης, τα συμφέροντα των αγροτών σε μια κατ' εξοχήν αγροτική περιοχή, τον τομέα του πολιτισμού σε μια περιοχή με πλούσιο πολιτιστικό απόθεμα και τα συμφέροντα των γυναικών με την συμμετοχή τους στο όργανο λήψης αποφάσεων .

Από τα ως άνω προκύπτει ότι η σύνθεση της **ΕΔΠ CLLD-LEADER της ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε** απαρτιζόμενη από τους παρακάτω φορείς:

1. Περιφερειακή Ενότητα (ΠΕ) Φωκίδας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας (ΠΣΤΕ).
2. Δήμος Δελφών.
3. Δήμος Δωρίδος.
4. Εμπορικό & Βιομηχανικό Επιμελητήριο Φωκίδας.
5. Ελαιουργικός Αγροτικός Συνεταιρισμός Άμφισσας **(αντί της Ένωσης Αγροτ. Συν/σμών Άμφισσας).*
6. Πολιτιστικό Κέντρο Φωκίδας.
7. Σύλλογος Γυναικών Φωκίδας.

αντιπροσωπεύει στο μέγιστο δυνατό βαθμό τους τοπικούς φορείς του δημοσίου και των λοιπών τομέων, της προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης του τοπικού προγράμματος CLLD-LEADER της Φωκίδας.

**(βλέπε ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ της προηγούμενης σελ.)*

1.3. ΣΤΕΛΕΧΙΑΚΗ ΔΟΜΗ – ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ -ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

Γενικά - Στελεχιακό δυναμικό της εταιρείας: Το στελεχιακό δυναμικό της εταιρείας κατανέμεται σε μία Γενική Διεύθυνση και σε δύο διευθύνσεις: α. Διεύθυνση Προγραμμάτων Ανάπτυξης και β. Διεύθυνση Προγραμμάτων Ε.Κ.Τ και σε δύο τμήματα: α. Τμήμα Διοικητικού – Οικονομικού με Γραφεία Γραμματείας & Προσωπικού και Λογιστικής υποστήριξης και β. Τεχνικό Τμήμα με την Μονάδα διενέργειας διαγωνισμών & ανάθεσης /παρακολούθησης συμβάσεων. Η εταιρεία διαθέτει γραμματειακή στήριξη – γραφείο τύπου και νομικό σύμβουλο κατά περίπτωση. Το Δ.Σ με σχετική απόφαση και όταν καταστεί αναγκαίο δύναται να ορίσει Διευθύνων Σύμβουλο ή και άλλους εξειδικευμένους συμβούλους για την καλύτερη διοίκηση και εύρυθμη λειτουργία της εταιρείας. Το στελεχιακό δυναμικό της εταιρείας εκτός από το «μόνιμο» προσωπικό της, πλαισιώνεται με επιπλέον εξειδικευμένο προσωπικό (εργαζομένων και συνεργατών) με βάση τις επιχειρησιακές απαιτήσεις των προγραμμάτων, έργων και μελετών που υλοποιεί η εταιρεία. Το προσωπικό της εταιρείας έχει εκτελεστικό ρόλο σε ότι αφορά την διεκπεραίωση των επιχειρησιακών αναγκών - υποχρεώσεων που έχει αναλάβει η εταιρεία και αποτελείται στην παρούσα φάση από τα παρακάτω άτομα και ειδικότητες:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΤΗΣ ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε

α/ α	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΘΕΣΗ ΣΤΗΝ ΟΜΑΔΑ	ΕΤΟΣ ΠΡΟΣ- ΛΗΨΗΣ	ΤΙΤΛΟΙ ΣΠΟΥΔΩΝ
1	ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΑΤΟΣ	Γεν. Δ/ντής	1998	Γεωπόνος Π.Ε

2	ΠΗΝΕΛΟΠΗ ΠΑΤΡΙΝΟΥ	Τεχνική στήριξη	2000	Πολιτικός Μηχανικός Π.Ε
3	ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΟΥΤΡΗΣ	Οικον/τεχνική στήριξη	1998	Οικονομολόγος Π.Ε
4	ΙΩΑΝΝΑ ΘΕΟΧΑΡΟΠΟΥΛΟΥ	Γραμματειακή Στήριξη/ Γραφείο τύπου	1998	Διοίκησης & Οικονομίας/Τμήμα Διοικ. Επιχ/σεων Τ.Ε
5	ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΙΧΟΠΟΥΛΟΣ	Τεχν.Σύμβ/λος	2016	Γεωρ/κός – Μηχ/κός ΠΕ

Από τα 5 άτομα, τα 3 απασχολούνται στην εταιρεία με συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου και τα 2 με συμβάσεις μίσθωσης έργου.

1.3.1 Το προσωπικό που ήδη απασχολεί ή προτίθεται να απασχολήσει ο υποψήφιος φορέας στο πλαίσιο εφαρμογής της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΠΟΥ ΗΔΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε ΚΑΙ ΘΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΘΟΥΝ ΣΤΟ CLLD- LEADER

α/α	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΘΕΣΗ ΣΤΗΝ ΟΜΑΔΑ	ΕΤΟΣ ΠΡΟΣΛΗΨΗΣ	ΤΙΤΛΟΙ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΕΜΠΕΙΡΙΑ
1	ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΑΤΟΣ	Γεν. Δ/ντής-Συντονιστής CLLD-LEADER	1998	Γεωπόνος Π.Ε	18,5 έτη LEADER
2	ΠΗΝΕΛΟΠΗ ΠΑΤΡΙΝΟΥ	Τεχνική στήριξη CLLD-LEADER	2000	Πολιτικός Μηχανικός Π.Ε	14 έτη LEADER
3	ΙΩΑΝΝΑ ΘΕΟΧΑΡΟΠΟΥΛΟΥ	Γραμματειακή Στήριξη/ Γραφείο τύπου CLLD-LEADER	1998	Διοίκησης & Οικονομίας/Τμήμα Διοικ. Επιχ/σεων Τ.Ε	18 έτη LEADER

Εκτός το ως άνω ήδη απασχολούμενο μόνιμο προσωπικό των τριών στελεχών, η εταιρεία για την εφαρμογή του τοπικού προγράμματος CLLD-LEADER, θα προσλάβει ή θα συνεργαστεί με δύο ακόμη άτομα Π.Ε ή Τ.Ε κατάλληλης ειδικότητας, που θα πλαισιώσουν **την 5μελή ΟΤΔ της ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε για την εύρυθμη υλοποίηση του τοπικού προγράμματος CLLD- LEADER.**

Συγκεκριμένα το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας αποφάσισε με την υπ' αριθμ. **584/ 184/11-04-2016 απόφαση** (επισυνάπτεται στα δικαιολογητικά Κατ. 10) ότι η ομάδα έργου στην φάση

εφαρμογής του τοπικού προγράμματος θα είναι 5μελής, αποτελούμενη από τα τρία μόνιμα στελέχη πλήρους απασχόλησης της εταιρείας δηλαδή τον Γενικό Διευθυντή της εταιρείας Γεωπόνο και Συντονιστή κ. Χρήστο Γάτο, την κ. Πηνελόπη Πατρινού Πολιτικό Μηχανικό, την κ. Ιωάννα Θεοχαροπούλου Διοίκησης & Οικονομίας και από δύο ακόμη στελέχη με σύμβαση έργου ή σύμβαση εξαρτημένης εργασίας ορισμένου χρόνου, κατάλληλων ειδικοτήτων επιστημονικό προσωπικό, σύμφωνα με τις ανάγκες του τελικώς εγκεκριμένου από το ΥΠΑΑΤ τοπικού προγράμματος και τα οποία 5 στελέχη ως ομάδα (ΟΤΔ) θα απασχοληθούν αποκλειστικά για τις ανάγκες υλοποίησης του τοπικού προγράμματος CLLD-LEADER της ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε.

1.3.2. Τεκμηρίωση της επάρκειας της στελεχιακής δομής.

Με βάση τα αναφερόμενα στον ΠΙΝΑΚΑ της παρ. 1.3.1, η ΟΤΔ της ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε διαθέτει τρία μόνιμα στελέχη τα οποία διαθέτουν πολύ μεγάλη εμπειρία στην υλοποίηση προγραμμάτων τύπου LEADER. Συγκεκριμένα ο κ. Χρήστος Γάτος – Γεωπόνος που θα είναι ο Συντονιστής του τοπικού προγράμματος CLLD-LEADER της ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε, από το έτος 1998 μέχρι σήμερα, έχει ως Συντονιστής υλοποιήσει διαδοχικά τρία προγράμματα LEADER (LEADER II, LEADER + και προσέγγιση LEADER) διαθέτοντας πολυετή (18,5 έτη) εμπειρία. Η κ. Πηνελόπη Πατρινού Πολιτικός Μηχανικός διαθέτει πολυετή (14 έτη) εμπειρία στην υλοποίηση προγραμμάτων τύπου LEADER αφού έχει υλοποιήσει διαδοχικά δύο προγράμματα LEADER (LEADER + και προσέγγιση LEADER), η κ. Ιωάννα Θεοχαροπούλου Διοίκησης & Οικονομίας διαθέτει πολυετή (18έτη) εμπειρία στην υλοποίηση προγραμμάτων τύπου LEADER αφού έχει υλοποιήσει διαδοχικά τρία προγράμματα LEADER (LEADER II, LEADER + και προσέγγιση LEADER). Τα τρία αυτά πολύ έμπειρα στελέχη με δύο ακόμα στελέχη κατάλληλων ειδικοτήτων, με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη εμπειρία στην υλοποίηση αναπτυξιακών προγραμμάτων τύπου LEADER, που θα προσλάβει η ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε άμεσα με την ανάληψη υλοποίησης του τοπικού προγράμματος, θα εξασφαλίσουν στον μέγιστο δυνατό βαθμό, την απαιτούμενη επιστημονική - τεχνική επάρκεια της 5μελούς ομάδας (ΟΤΔ) για την επιτυχημένη εφαρμογή του τοπικού προγράμματος. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας έχει ήδη με την υπ' αριθ. 584/184/11-04-2016 απόφασή του, εξουσιοδοτήσει τον Γενικό Διευθυντή της Εταιρείας να προβεί στις απαραίτητες διαδικασίες πλήρους στελέχωσης της εταιρείας για την εκπλήρωση των αναγκών εφαρμογής του τοπικού προγράμματος.

1.3.3. Παρουσίαση κτιριακών υποδομών και εξοπλισμού.

Η ΟΤΔ της ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε από το έτος 1997 σύστασης της Αναπτυξιακής Εταιρείας μέχρι το τέλος του έτους 2010, λειτούργησε στην Άμφισσα σε χώρο 150 τ.μ. (Κεντρικό Κατάστημα) που της είχε παραχωρηθεί από τον ΕΟΜΜΕΧ καθώς και σε ενοικιαζόμενο χώρο 250 τ.μ. (Υποκατάστημα) υλοποιώντας διάφορα αναπτυξιακά προγράμματα. Από τις αρχές του έτους 2011 και μέχρι σήμερα η ΟΤΔ της ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε λειτουργεί στην Άμφισσα σε χώρο περίπου 190 τ.μ. του κεντρικού κτιρίου της Περιφερειακής Ενότητας (Π.Ε) Φωκίδας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας. Στον χώρο αυτό που της έχει διαθέσει η Π.Ε Φωκίδας, η οποία είναι και ο μεγαλομέτοχος της ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε κατέχοντας το 50,99% του μετοχικού κεφαλαίου της, η ΟΤΔ πρόκειται να λειτουργήσει καθ' όλη την διάρκεια υλοποίησης του τοπικού προγράμματος CLLD-LEADER. Ο χώρος των 190 τ.μ. διαθέτει 5 θέσεις εργασίας πλήρως εξοπλισμένες (τηλεφωνικό κέντρο, δίκτυο Η/Υ, φωτιστικό μηχανήμα, εκτυπωτές, μηχανοργάνωση και λοιπό εξοπλισμό) του επιστημονικού προσωπικού, ένα γραφείο της Γενικής Διεύθυνσης – Συντονιστή Προγράμματος πλήρως εξοπλισμένο, με χώρο συσκέψεων και α-

ναμονής καθώς και γραφείο Προέδρου του Δ.Σ με χώρο συνεδριάσεων του Δ.Σ και της Ε.ΔΠ LEADER. Οι χώροι εργασίας διαθέτουν αυτονομία θέρμανσης και κλιματισμού, χώρους αποθήκευσης αρχειακού υλικού και υγιεινής για το προσωπικό. Διαθέτει κεντρική γραμματεία πλήρως εξοπλισμένη, χώρο αναμονής και αίθουσα ενημέρωσης για τους υποψήφιους δικαιούχους-επενδυτές. Κατά συνέπεια η εταιρεία διαθέτει τις απαραίτητες υποδομές και τον απαιτούμενο εξοπλισμό για την υλοποίηση του τοπικού προγράμματος CLLD-LEADER, εφόσον αυτό αναληφθεί από την ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε. Επιπλέον ενέργειες ενδεχομένως απαιτηθούν για την αναβάθμιση και ανανέωση του εξοπλισμού μηχανοργάνωσης (Η/Υ, φωτοτυπικού κ.λ.π) που ήδη διαθέτει η Ο.Τ.Δ.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ

Α/Α	ΚΤΗΡΙΑΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ – ΧΩΡΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	Τ.μ.	ΜΗΧΑΝ/ΚΟΣ & ΛΟΙΠΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜ.	αρ.ατομ.
1	Γραφείο Προέδρου και χώρος συνεδριάσεων Δ.Σ & ΕΔΠ LEADER	40	Πλήρως εξοπλισμένο γραφείο Προέδρου με χώρο συνεδριάσεων	1+6
2	Γραφείο Γενικής Διεύθυνσης με χώρο συσκέψεων.	30	Πλήρως εξοπλισμένο γραφείο Γενικού Διευθυντή με χώρο συσκέψεων	1+5
3	Χώρος εργασίας μόνιμου προσωπικού και συνεργατών	40	Πλήρως εξοπλισμένα γραφεία εργασίας μόνιμων στελεχών και συνεργατών	5
4	Αίθουσα ενημέρωσης δικαιούχων – επενδυτών	60	Πλήρως εξοπλισμένη αίθουσα ενημέρωσης υποψήφιων δικαιούχων -επενδυτών	30
5	Χώρος αποθήκευσης αρχείων εταιρείας	10	-	-
6	Χώρος υγιεινής προσωπικού και συνεργατών	10	-	2

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η ΟΤΔ της ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε. διαθέτει τις απαραίτητες υποδομές και τον απαιτούμενο εξοπλισμό για την υλοποίηση του τοπικού προγράμματος CLLD-LEADER της Φωκίδας. Επιπλέον θα πρέπει να σημειωθεί και να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι η ΟΤΔ λειτουργώντας σε χώρο του κεντρικού κτηρίου που της έχει διαθέσει η Περιφερειακή Ενότητα Φωκίδας (ο μεγαλύτερος των μετόχων με 50,99%), εδώ και 5 έτη έχει μειώσει σημαντικά τις λειτουργικές δαπάνες της (ενοίκια, κοινόχρηστα, καθαριότητα κ.λ.π) και επίσης σημαντικό θεωρείται το γεγονός ότι η ΟΤΔ και οι δικαιούχοι επενδυτές συνεργάζονται και εξυπηρετούνται καλύτερα από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Π.Ε Φωκίδας, αποφεύγοντας τις χρονοβόρες μετακινήσεις.

1.4. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΠΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΑΞΟΝΩΝ 4 ΤΟΥ ΠΑΑ 2007-2013.

(Η ΟΤΔ της ΑΝΦΩΑΕ δεν υλοποίησε πρόγραμμα ΕΠΑΛ 2007-2013)

Στοιχεία υλοποίησης τοπικών προγραμμάτων του Άξονα 4 του ΠΑΑ (σε Δημόσια Δαπάνη)	
Συνολικό ποσό Δημόσιας Δαπάνης νομικών δεσμεύσεων, εκτός των λειτουργικών δαπανών, του Τ.Π. μέχρι και στις 31/12/2015.	3.823.202.71 ευρώ
Ποσό Δημόσιας Δαπάνης πληρωμών, εκτός των λει-	1.014.833,62 ευρώ

τουργικών δαπανών, του Τ.Π. στις 31/12/2015.	
Ποσό Δημόσιας Δαπάνης Τ.Π., εκτός των λειτουργικών δαπανών, στις 31/12/2015.	4.822.850,00 ευρώ
Αριθμός σχεδίων Μέτρου 421, στα οποία ήταν συντονιστής / εθνικός συντονιστής η ΟΤΔ 2007-2013.	0
Αριθμός σχεδίων Μέτρου 421, στα οποία ήταν εταίρος (εκτός συντονιστή) η ΟΤΔ 2007-2013.	3

1.5 ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥ ΦΟΡΕΑ.

Η ΟΤΔ της ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε δεν έχει πιστοποιηθεί με κάποιο διεθνές πρότυπο. Αξίζει να σημειωθεί το γεγονός ότι η Διοίκηση της Εταιρείας με σχετική απόφασή της είχε δρομολογήσει τις διαδικασίες πιστοποίησης κατά ISO 9001 (διεθνές πρότυπο), όμως λόγω των συνεχώς μεταβαλλόμενων (μειούμενων) επιχειρησιακών αναγκών της Εταιρείας, ιδιαίτερα κατά την τελευταία βετία, αποτέλεσαν την αιτία μη ολοκλήρωσης της διαδικασίας πιστοποίησης και λήψης πιστοποιητικού. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι όταν ελήφθη η απόφαση πιστοποίησης κατά ISO στις αρχές του έτους 2010, η Εταιρεία απασχολούσε συνολικά 35 στελέχη μόνιμο προσωπικό και συνεργάτες, οι οποίοι υλοποιούσαν κατά ομάδες εργασίας 6 προγράμματα που είχε αναλάβει η Εταιρεία να υλοποιήσει στην 3^η προγραμματική περίοδο. Κατά την προηγούμενη 4^η προγραμματική περίοδο η ΟΤΔ με 4μελή ομάδα εργασίας ασχολήθηκε αποκλειστικά με την υλοποίηση του προγράμματος «Προσέγγιση LEADER» του άξονα 4 του ΠΑΑ 2007-2013, το οποίο όπως όλα τα προγράμματα LEADER, ανέκαθεν είχαν αυστηρά και απόλυτα καθορισμένο θεσμικό και διαδικαστικό πλαίσιο υλοποίησης σε ότι αφορά την αυτόνομη διαχείριση του προγράμματος, την παρακολούθηση, πιστοποίηση παραλαβή των ενταγμένων έργων κ.λ.π, γεγονός το οποίο δεν απαιτούσε την εφαρμογή κάποιου ιδιαίτερου διεθνούς συστήματος ποιότητας. Παρά όλα αυτά αξίζει να σημειωθεί το γεγονός ότι η ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε λειτουργώντας εδώ και 18,5 έτη και υλοποιώντας τοπικά ένα μεγάλο αριθμό Ευρωπαϊκών και Εθνικών προγραμμάτων, έχει δεχθεί αρκετούς ελέγχους από Εθνικά και Κοινοτικά όργανα χωρίς να υποστεί καταλογοισμό ή άλλου είδους «τιμωρία».

Το Δ.Σ με την αριθ. 497/149/09-07-2010 απόφασή του έχει εγκρίνει **Εσωτερικό Κανονισμό Υπηρεσιών της Εταιρείας (ΕΚΥ)** και με την αριθ. 498/149/09-07-2010 απόφασή του έχει εγκρίνει **Κανονισμό Ανάθεσης Μελετών, Υπηρεσιών Έργων και Προμηθειών** (επισυνάπτονται στα δικαιολογητικά Κατ.10), για την εύρυθμη λειτουργία της Εταιρείας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία Ν.3463/2006 άρθρο 252, παρ.3β, άρθρο 265 παρ.7 και Ν.3852/2010 (Καλλικράτης) άρθρο 194, παρ.8 που διέπουν μεταξύ άλλων, την λειτουργία της ως Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ.

Εν κατακλείδι η ΟΤΔ της ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε διαθέτει την επάρκεια και την ποιότητα των στελεχών, τα οποία διαθέτουν την γνώση και την εμπειρία, μετά από τρεις διαδοχικά εφαρμογές προγραμμάτων LEADER, ώστε να υλοποιήσει κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο το τοπικό πρόγραμμα CLLD-LEADER 2014-2020 στην Φωκίδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

2.1. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Στον Πίνακα 2-1 που ακολουθεί παρουσιάζεται η περιοχή παρέμβασης για το LEADER ΠΑΑ 2014-2020. Η περιοχή παρέμβασης καταλαμβάνει το 88% της εδαφικής έκτασης και καλύπτει το 90% του πληθυσμού της Περιφερειακής Ενότητας Φωκίδος. Στην περιοχή παρέμβασης, την τρέχουσα προγραμματική περίοδο, δεν συμπεριλαμβάνονται οι πρώην Δήμοι Παρνασσού και Γραβιάς. Η περιοχή των προαναφερόμενων γεωγραφικών ενοτήτων της Π.Ε. Φωκίδας εντάσσονται σε παρεμβάσεις LEADER γειτονικών περιοχών για λόγους γεωγραφικής συνέχειας και οικονομικών συσχετίσεων. Αναλυτικά στοιχεία τεκμηρίωσης της επιλογής παρέμβασης παρουσιάζονται στην παράγραφο 2.3.

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΦΩΚΙΚΗ Α.Α.Ε-ΟΤΑ (ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε)

Πίνακας 2-1 : Περιοχή Παρέμβασης CLLD/LEADER Νομού Φωκίδας (από ΦΑΚΕΛΟ Α Τοπικού Προγράμματος)

Περιφερειακή Ενότητα	Δήμος	Τοπική / Δημοτική Κοινότητα	Γεωγραφικός Κωδικός Καλλικράτη	Χαρακτηρισμός περιοχής	CLLD/LEADER ΠΑΑ 2014-2020		CLLD/LEADER ΕΠΑΛΘ 2014-2020	
					ΕΚΤΑΣΗ (km ²) Με εσωτερικά ύδατα	Πληθυσμός (μόνιμος) 2011	ΕΚΤΑΣΗ (km ²)	Πληθυσμός (μόνιμος) 2011
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΕΛΦΩΝ	Δ.Ε. ΑΜΦΙΣΣΗΣ	310101		315,17	8.370		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΕΛΦΩΝ	Δ.Κ. Άμφισσας	31010101	ΠΕ	61,96	6.919		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΕΛΦΩΝ	Τ.Κ. Αγίας Ευθυμίας	31010102	ΟΡ	51,92	452		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΕΛΦΩΝ	Τ.Κ. Αγίου Γεωργίου	31010103	ΠΕ	2,78	110		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΕΛΦΩΝ	Τ.Κ. Αγίου Κωνσταντίνου	31010104	ΠΕ	3,05	62		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΕΛΦΩΝ	Τ.Κ. Δροσοχωρίου	31010105	ΟΡ	44,99	44		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΕΛΦΩΝ	Τ.Κ. Ελαιώνα	31010106	ΟΡ	37,13	338		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΕΛΦΩΝ	Τ.Κ. Προσηλίου	31010107	ΟΡ	103,26	91		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΕΛΦΩΝ	Τ.Κ. Σερνικακίου	31010108	ΠΕ	10,10	354		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΕΛΦΩΝ	Δ.Ε. ΓΑΛΑΞΙΔΙΟΥ	310102		126,09	2.989		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΕΛΦΩΝ	Τ.Κ. Γαλαξιδίου	31010201	ΟΡ	47,91	2.011		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΕΛΦΩΝ	Τ.Κ. Αγίων Πάντων	31010202	ΟΡ	22,10	315		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΕΛΦΩΝ	Τ.Κ. Βουνιχώρας	31010203	ΟΡ	32,69	414		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΕΛΦΩΝ	Τ.Κ. Πεντεορίων	31010204	ΟΡ	23,39	249		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΕΛΦΩΝ	Δ.Ε. ΔΕΛΦΩΝ	310104		73,13	1.767		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΕΛΦΩΝ	Δ.Κ. Δελφών	31010401	ΠΕ	37,89	1.024		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΕΛΦΩΝ	Τ.Κ. Χρισσού (Χρυσού)	31010402	ΠΕ	35,23	743		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΕΛΦΩΝ	Δ.Ε. ΔΕΣΦΙΝΑΣ	310105		148,99	1.988		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΕΛΦΩΝ	Τ.Κ. Δεσφίνης	31010501	ΟΡ	148,99	1.988		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΕΛΦΩΝ	Δ.Ε. ΙΤΕΑΣ	310106		26,35	5.888		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΕΛΦΩΝ	Δ.Κ. Ιτέας	31010601	ΠΕ	6,31	4.362		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΕΛΦΩΝ	Τ.Κ. Κίρρας	31010602	ΠΕ	6,05	1.385		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΕΛΦΩΝ	Τ.Κ. Τριταίας	31010603	ΟΡ	14,00	141		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΕΛΦΩΝ	Δ.Ε. ΚΑΛΛΙΕΩΝ	310107		183,26	1.673		

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΦΩΚΙΚΗ Α.Α.Ε-ΟΤΑ (ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε)**Πίνακας 2-1 :** Περιοχή Παρέμβασης CLLD/LEADER Νομού Φωκίδας (από ΦΑΚΕΛΟ Α Τοπικού Προγράμματος)

Περιφερειακή Ενότητα	Δήμος	Τοπική / Δημοτική Κοινότητα	Γεωγραφικός Κωδικός Καλλι-κράτη	Χαρακτηρισμός περιοχής	CLLD/LEADER ΠΑΑ 2014-2020		CLLD/LEADER ΕΠΑΛΘ 2014-2020	
					ΕΚΤΑΣΗ (km ²) Με εσωτερικά ύδατα	Πληθυσμός (μόνιμος) 2011	ΕΚΤΑΣΗ (km ²)	Πληθυσμός (μόνιμος) 2011
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΕΛΦΩΝ	Τ.Κ.Μαυρολιθαρίου	31010701	ΟΡ	18,76	491		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΕΛΦΩΝ	Τ.Κ.Αθανασίου Διάκου	31010702	ΟΡ	41,39	518		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΕΛΦΩΝ	Τ.Κ.Καστριωτίσσης	31010703	ΟΡ	40,12	118		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΕΛΦΩΝ	Τ.Κ.Μουσουνίτσης	31010704	ΟΡ	21,46	165		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΕΛΦΩΝ	Τ.Κ.Πανουργιά	31010705	ΟΡ	21,78	196		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΕΛΦΩΝ	Τ.Κ.Πυράς	31010706	ΟΡ	12,30	65		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΕΛΦΩΝ	Τ.Κ.Στρόμης	31010707	ΟΡ	27,45	120		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Ε. ΕΥΠΑΛΙΟΥ	310201		204,21	6.086		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ. Ευπαλίου	31020101	ΟΡ	22,24	773		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ.Δροσάτου	31020102	ΟΡ	5,43	199		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ.Κάμπου	31020103	ΟΡ	13,36	321		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ.Καστρακίου	31020104	ΟΡ	4,55	670		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ.Κλήματος Ευπαλίου	31020105	ΟΡ	15,53	198		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ.Μαλαμάτων	31020106	ΠΕ	8,83	548		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ.Μαναγούλης	31020107	ΠΕ	8,78	579		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ.Μαραθιά	31020108	ΟΡ	2,78	521		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ.Μοναστηρακίου	31020109	ΟΡ	5,23	374		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ.Παλαιοξαρίου	31020110	ΟΡ	7,58	219		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ.Ποτιδάνειας (τ.Ποτιδανίας)	31020111	ΟΡ	28,77	320		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ.Πύργου	31020112	ΟΡ	10,28	23		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ.Σεργούλας	31020113	ΟΡ	20,43	367		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ.Τειχίου	31020114	ΟΡ	21,15	175		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ.Τρικόρφου	31020115	ΟΡ	16,01	410		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ.Φιλοθέης	31020116	ΟΡ	13,31	389		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Ε. ΒΑΡΔΟΥΣΙΩΝ	310202		253,73	1.391		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Τ.Κ.Κροκυλείου	31020201	ΟΡ	23,46	155		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Τ.Κ.Αλποχωρίου (Αλεποχωρίου)	31020202	ΟΡ	7,00	36		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Τ.Κ.Αρτοτίνας	31020203	ΟΡ	75,05	174		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Τ.Κ.Διχωρίου	31020204	ΟΡ	17,51	204		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Τ.Κ.Ζοριάνου	31020205	ΟΡ	12,32	153		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Τ.Κ.Κερασεών	31020206	ΟΡ	14,58	64		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Τ.Κ.Κοκκίνου	31020207	ΟΡ	13,60	46		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Τ.Κ.Κουπακίου	31020208	ΟΡ	16,83	65		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Τ.Κ.Κριασιού	31020209	ΟΡ	9,77	43		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Τ.Κ.Πενταγιών	31020210	ΟΡ	34,66	246		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Τ.Κ.Περιβολίου	31020211	ΟΡ	7,85	53		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Τ.Κ.Τριστένου	31020212	ΟΡ	10,53	91		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Τ.Κ.Υψηλού Χωρίου	31020213	ΟΡ	10,58	61		

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΦΩΚΙΚΗ Α.Α.Ε-ΟΤΑ (ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε)

Πίνακας 2-1 : Περιοχή Παρέμβασης CLLD/LEADER Νομού Φωκίδας (από ΦΑΚΕΛΟ Α Τοπικού Προγράμματος)

Περιφερειακή Ενότητα	Δήμος	Τοπική / Δημοτική Κοινότητα	Γεωγραφικός Κωδικός Καλλι-κράτη	Χαρακτηρισμός περιοχής	CLLD/LEADER ΠΑΑ 2014-2020		CLLD/LEADER ΕΠΑΛΘ 2014-2020	
					ΕΚΤΑΣΗ (km ²) Με εσωτερικά ύδατα	Πληθυσμός (μόνιμος) 2011	ΕΚΤΑΣΗ (km ²)	Πληθυσμός (μόνιμος) 2011
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Ε. ΛΙΔΟΡΙΚΙΟΥ	310203		409,58	3.388		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ.Λιδορικού	31020301	ΟΡ	47,57	875		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ.Αβόρου	31020302	ΟΡ	15,89	39		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ.Αμυδαλιάς	31020303	ΟΡ	45,16	387		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ.Βραΐλας	31020304	ΟΡ	5,95	20		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ.Δάφνου	31020305	ΟΡ	34,78	129		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ.Διακοπίου	31020306	ΟΡ	28,83	230		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ.Δωρικού	31020307	ΟΡ	11,45	23		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ.Καλλίου	31020308	ΟΡ	18,26	75		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ.Καρουτών	31020309	ΟΡ	35,20	21		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ.Κονιάκου	31020310	ΟΡ	22,43	213		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ.Λευκαδιτίου	31020311	ΟΡ	25,41	106		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ.Μαλανδρίνου	31020312	ΟΡ	23,89	681		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ.Πενταπόλεως	31020313	ΟΡ	32,43	375		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ.Περιθιωτίσσης	31020314	ΟΡ	10,58	59		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ.Στίλιας	31020315	ΟΡ	16,58	83		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ.Συκέας	31020316	ΟΡ	22,48	52		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ.Σωταίνης	31020317	ΟΡ	12,68	20		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Ε. ΤΟΛΟΦΩΝΟΣ	310204		131,38	2.762		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ.Ερατεινής	31020401	ΟΡ	3,40	856		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ.Γλυφάδας	31020402	ΟΡ	16,55	486		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ.Ελαίας	31020403	ΟΡ	7,60	60		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ.Καλλιθέας	31020404	ΟΡ	35,14	272		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ.Μακρινής	31020405	ΟΡ	15,33	54		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ.Μηλέας	31020406	ΟΡ	16,90	109		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ.Πανόρμου	31020407	ΟΡ	11,25	215		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ.Τολοφώνος	31020408	ΟΡ	21,13	239		
ΦΩΚΙΔΑΣ	Δ. ΔΩΡΙΔΑΣ	Δ.Κ.Τριζονίων	31020409	ΟΡ	4,10	171		
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ*					1.871,88 *	36.302*		
ΣΥΝΟΛΟ Π.Ε. ΦΩΚΙΔΑΣ*					2.120,56 *	40.343*		

***Παρατήρηση:** Η έκταση των **1.871,88 km²** της περιοχής παρέμβασης του Τοπικού Προγράμματος CLLD/LEADER της «Αναπτυξιακής Φωκικής Α.Α.Ε-ΟΤΑ» (ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε) καλύπτει το **88,27%** της συνολικής έκτασης των **2.120,56 km²** του Νομού Φωκίδας. Το υπόλοιπο 11,73% της συνολικής έκτασης του νομού καλύπτεται από το Τοπικό Πρόγραμμα CLLD/LEADER της Αναπτυξιακής Εταιρείας «Οργανισμός Ανάπτυξης Στερεάς Ελλάδας Α.Ε» (Ο.Α.Σ.Ε Α.Ε). Αντιστοίχως σε επίπεδο πληθυσμού το Τοπικό Πρόγραμμα CLLD/LEADER της ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε καλύπτει ποσοστό **89,98%** του συνολικού πληθυσμού του νομού Φωκίδας, ενώ ο Ο.Α.Σ.Ε Α.Ε καλύπτει το υπόλοιπο 10,02 %.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι περιοχές Natura εντός της περιοχής παρέμβασης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2-2 : Περιοχές Natura εντός των ορίων της περιοχής παρέμβασης							
α/α	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΟΠΟΥ	ΕΚΤΑΣΗ	ΕΚΤΑΣΗ	ΕΚΤΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ (km ²)	ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ (km ²)
				(ha)	(km ²)		
1	GR2450001	SCI	ΟΡΗ ΒΑΡΔΟΥΣΙΑ	19.373,53	193,7353	13,37	180,3653
2	GR2450002	SCI	ΟΡΟΣ ΓΚΙΩΝΑ	21.879,82	218,7982	25,41	193,3882
3	GR2450004	SCI	ΠΑΡΑΛΙΑΚΗ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΝΑΥΠΑΚΤΟ ΕΩΣ ΙΤΕΑ	10.827,34	108,2734	0	108,2734
4	GR2450005	SCI	ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΟΣ ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ - ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ - ΔΑΣΟΣ ΤΙΘΩΡΕΑΣ	18.422,57	184,2257	113,527	70,6987
5	GR2450007	SPA	ΚΟΡΥΦΕΣ ΟΡΟΥΣ ΓΚΙΩΝΑ, ΧΑΡΑΔΡΑ ΡΕΚΑ, ΛΑΖΟΡΕΜΑ ΚΑΙ ΒΑΘΙΑ ΛΑΚΚΑ	10.547,00	105,4700	0	105,4700
6	GR2550009	SPA	ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΓΑΛΛΕΙΔΙΟΥ	12160,72	12,1601	0	12,1601
Σύνολο Έκτασης περιοχών NATURA				93.210,98	822,6627	152,3070	564,8857
ΕΚΤΑΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ							1.871,88
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ							30,18%

Σημείωση : η περιοχή GR2450007 (spa) στο σύνολο της είναι εντός της περιοχής GR2450002 (SCI) ΟΡΟΣ ΓΚΙΩΝΑ και ως εκ τούτου δεν προσμετράτε στη συνολική έκταση των περιοχών Natura.

Οι περιοχές NATURA που καταγράφονται στην περιοχή, σύμφωνα με τον κατάλογο, καταλαμβάνουν το 30,18% της συνολικής έκτασης της περιοχής παρέμβασης. Στην περιοχή απαντώνται και άλλες περιοχές με θεσμοθετημένες δεσμεύσεις και περιορισμό χρήσεων οι οποίες παρουσιάζονται αναλυτικά στην παράγραφο 2.2.1.2.

2.2. Ανάλυση των αναπτυξιακών αναγκών και του δυναμικού της περιοχής παρέμβασης

Τα χαρακτηριστικά της Περιοχής Παρέμβασης

Η Περιοχή Παρέμβασης ταυτίζεται σχεδόν με την Περιφερειακή Ενότητα (νομός) Φωκίδας η οποία αποτελεί μία από τις πέντε Π.Ε. της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος. Καταλαμβάνει το νότιο δυτικό τμήμα της περιφέρειας και συνορεύει βόρεια με το νομό Φθιώτιδας, ανατολικά με τους Νομούς Φθιώτιδας και Βοιωτίας, δυτικά με το νομό Αιτωλοακαρνανίας και νότια βρέχεται από τον Κορινθιακό κόλπο. Η περιοχή μελέτης οριοθετείται από τους ορεινούς σχηματισμούς των Βαρδουσίων και την κοιλάδα του Μόρνου στα δυτικά, το όρου Οίτη στα βόρεια, το όρος Παρνασσ-

σός στα ανατολικά και των ορέων Λιδορικού στα Νότια. Η ορειογραφική διαμόρφωση της περιοχής δρα ως φυσικό όριο, απομονώνοντας εδαφικά την περιοχή από τις παρακείμενες περιοχές και τους όμορους νομούς. Η Περιοχή Παρέμβασης χρησιμοποιεί την Παύλιανη ως κύρια ανατολική πύλη προς την Φθιώτιδα, τους Δελφούς ως ανατολική πύλη και το Ευπάλιο ως δυτική πύλη. Τα σημαντικότερα πληθυσμιακά κέντρα, στην σφαίρα επιρροής των οποίων βρίσκεται η περιοχή, είναι η Άμφισσα, η Λαμία, η Ναύπακτος, η Πάτρα και βέβαια η Αθήνα.

Με το Νόμο Καποδίστρια, οι Ο.Τ.Α του νομού συνενώθηκαν σχηματίζοντας 12 Δήμους με 94 Δημοτικά διαμερίσματα. Με το Νομό Καλλικράτη οι 12 Δήμοι του νομού (που μετονομάζεται σε Περιφερειακή Ενότητα) συνενώθηκαν σε δύο καλλικρατικούς Δήμους το Δήμο Δελφών με 8 Δημοτικές ενότητες (πρώην καποδιστριακοί δήμοι) και το Δήμο Λωρίδας με 4 Δημοτικές Ενότητες. Η περιοχή παρέμβασης περιλαμβάνει και τους δύο καλλικρατικούς δήμους και 10 Δημοτικές Ενότητες. **Στην περιοχή δεν περιλαμβάνονται οι Δημοτικές Ενότητες Γραβιάς και Παρνασσού.**

Το σημαντικότερο ίσως πρόβλημα που αντιμετωπίζει η περιοχή είναι η πληθυσμιακή συρρίκνωση που έχει υποστεί μεταπολεμικά, και αποδίδεται στο φαινόμενο της εσωτερικής και εξωτερικής μετανάστευσης που έπληξε το σύνολο των αγροτικών περιοχών της χώρας. Το ρεύμα της μετανάστευσης εντάθηκε ιδιαίτερα στην περιοχή μελέτης εξαιτίας τόσο της γεωγραφικής της απομόνωσης, όσο και της στενότητας των φυσικών πόρων. Επιπλέον, η κατασκευή του ταμιευτήρα του Μόρνου την δεκαετία του 1970, δέσμευσε μεγάλες εκτάσεις γεωργικής γης και ανάγκασε πολλούς κατοίκους να εκδημήσουν σε άλλες περιοχές της χώρας (Άμφισσα, Λαμία, Αθήνα και αλλού). Σήμερα οι ορεινοί οικισμοί του νομού έχουν συγκρατήσει μικρό μόνο μέρος του πληθυσμιακού τους δυναμικού. Η ηλικιακή κατανομή του μόνιμου πληθυσμού – όπως θα αναλυθεί εκτενώς σε επόμενες ενότητες - είναι ιδιαίτερα δυσμενής, καθώς το μεγαλύτερο μέρος του ανήκει στις μεγαλύτερες ηλικιακές ομάδες και ο παιδικός πληθυσμός εμφανίζεται ιδιαίτερα ελλειμματικός.

Το οδικό δίκτυο της περιοχής αν και είναι γενικά σε καλή κατάσταση και βελτιώνεται κρίνεται ανεπαρκές από την άποψη των συνδέσεων μεταξύ των οικισμών. Παρουσιάζει προβλήματα διάβρωσης και καθιζήσεων, κατά τους χειμερινούς ιδίως μήνες, τα οποία δυσχεραίνουν την προσβασιμότητα σε ορισμένους οικισμούς και αυξάνουν τις χρονοαποστάσεις.

Το βασικό συγκριτικό πλεονέκτημα της περιοχής είναι το φυσικό περιβάλλον. Αν και η περιοχή δεν διαθέτει διαμορφωμένο τουριστικό προφίλ, υπό την έννοια ότι δεν έχει καταξιωθεί στην συνείδηση των επισκεπτών ως τουριστικός προορισμός, με εξαίρεση τον αρχαιολογικό χώρο των Δελφών, τα χαρακτηριστικά του φυσικού περιβάλλοντος επιτρέπουν την ανάπτυξη μιας σειράς δραστηριοτήτων που συνδέονται με μορφές ήπιου τουρισμού (περιπατητικός τουρισμός, αναρριχητικός – ορειβατικός τουρισμός, ποδήλατο βουνού κ.α). Ωστόσο, η έλλειψη τουριστικών υποδομών και η απουσία στενευμένων αναπτυξιακών παρεμβάσεων, δεν έχει επιτρέψει έως σήμερα την εκμετάλλευση των συγκριτικών της πλεονεκτημάτων.

2.2.1. Φυσικό περιβάλλον

Η περιοχή παρέμβασης χαρακτηρίζεται από το έντονο ανάγλυφο του εδάφους. Οι κλίσεις ποικίλουν από επίπεδες (στις κοιλάδες των ποταμών, στις πεδινές εκτάσεις και τα οροπέδια) μέχρι ισχυρές (35%-50%) και σε πολλά σημεία απότομες (50 – 70%) ή και απόκρημνες (>70%) όπως οι κορυφές της Γκιόνας και των Βαρδουσιών. Η περιοχή είναι καθαρά ορεινή. Σύμφωνα με την κα-

τάσταση της ΕΛ.ΣΤΑΤ. το 80,97% της περιοχής είναι ορεινή, το 16.12% ημιορεινή και το 2,91% πεδινή. Σύμφωνα με την οδηγία 85/148/ΕΟΚ το 90,33% των εδαφών είναι ορεινά και το 9.67% πεδινά.

Το βασικό χαρακτηριστικό των εδαφών της περιοχής είναι η περιορισμένη διαθεσιμότητα καλλιεργήσιμων εδαφών τα οποία απαντώνται στις πεδινές εκτάσεις της κοιλάδας της Άμφισσας και στις εκβολές του Μόρνου (Ευπάλιο). Κυριαρχούν τα εδάφη με αργιλοπηλώδη – αργιλώδη υφή. Οι βασικές κατηγορίες πετρωμάτων που απαντώνται στην περιοχή και από τα οποία προέρχονται τα εδάφη είναι : Φλύσχης , σκληροί συμπαγείς ασβεστόλιθοι , Πυριγενή πετρώματα (οφειόλιθοι) και Τερτατογενείς – πρόσφατες αποθέσεις.

Το κλίμα της περιοχής παρουσιάζει διάφορες διαβαθμίσεις ανάλογα με το υψόμετρο. Διακρίνονται οι εξής βιοκλιματικές ζώνες : Έντονος μέσο – μεσογειακός στο νότιο άκρο της περιοχής , ασθενής μέσο-μεσογειακός στην κοιλάδα του Μόρνου , υπομεσογειακό στις πλαγιές των βουνών και υπο-αξηρικός ψυχρός στις κορυφές των βουνών. Το μέσο ετήσιο ύψος βροχής κυμαίνεται από 600mm στην παραλιακή ζώνη έως 1400 mm στις ορεινές περιοχές, ενώ η απολύτως ελάχιστη θερμοκρασία φθάνει στους $-10.3\text{ }^{\circ}\text{C}$ και η απολύτως μέγιστη στους $58,2\text{ }^{\circ}\text{C}$

Στην περιοχή διακρίνονται δύο γεωτεκτονικές ζώνες, η ζώνη Βαρδουσιών και η ζώνη Παρνασσού-Γκιώνας. Το ορεινό συγκρότημα των Βαρδουσιών ανήκει σε μια υποενότητα της γεωλογικής ζώνης της Πίνδου που ονομάζεται ζώνη Βαρδουσιών. Οι υψηλές κορυφές του ανατολικού συγκροτήματος αποτελούνται από πτυχωμένους πλακώδεις ασβεστόλιθους και η μορφολογία τους είναι από τις εντυπωσιακότερες στα ελληνικά βουνά, ενώ οι κορυφές του δυτικού συγκροτήματος επίσης ασβεστολιθικές παρουσιάζουν πλήθος καστρικών δομών, δολίνες, κάρκανους και υπόγεια ποτάμια. Η ενότητα Παρνασσού-Γκιώνας διαθέτει μια σχετικά λιθολογική ομοιογένεια με παχιά στρώματα ασβεστόλιθων. Χαρακτηρίζεται από πολλά ρήγματα, ρήγματα που δημιούργησαν εντυπωσιακές ορθοπλαγιές και μεγάλα βυθίσματα. Στη Γκιώνα κυριαρχεί ο ασβεστόλιθος που σχηματίζει τη μεγάλη νότια κορυφογραμμή. Οι εμφανίσεις του Φλύσχη εντοπίζονται στη λεκάνη της βαθιάς Λάκκας και της Λάκκας Καρβούνη.

Η περιοχή παρέμβασης έχει πλούσια υδρογραφία. Οι απορροές της δυτικής πλευράς της Γκιώνας και της ανατολικής πλευράς των Βαρδουσιών καθώς και της ΝΔ πλευράς της Οίτης διαμορφώνουν τον ποταμό Μόρνο, ο Δάφνος των Αρχαίων. Ο ρους του Μόρνου έχει δεσμευτεί στο ύψος του Στενού (κοντά στο χωριό Κάλλιο) με τη βοήθεια χωμάτινου φράγματος (ένα από τα μεγαλύτερα της Ευρώπης) σχηματίζοντας την τεχνητή λίμνη του Μόρνου. Τα νερά εκτρέπονται προς το σύστημα ύδρευσης της Αθήνας μέσω αγωγού.

Η συνολική έκταση της Π.Ε. ανέρχεται 2.126,2 χιλ. στέμματα από τα οποία τα 637,4 είναι γεωργικές περιοχές (30%). Τα δάση και οι ημι-φυσικές εκτάσεις καταλαμβάνουν 1.458,8χιλ. στρέμματα (69%), οι εκτάσεις που καλύπτονται από νερά 18,3 χιλ στρέμματα (0,9%) και οι τεχνητές περιοχές 11,7 χιλ. στρέμματα (0,6%).

Εικόνα 2-1 : Γεωμορφολογία Π.Ε. Φωκίδας

Πηγή : Γεωγραφικό υπόβαθρο Google Earth

2.2.1.1 Φυσικοί Πόροι και Φυσικό Περιβάλλον

Στο παρόν καταγράφονται και αξιολογούνται τα στοιχεία που συνθέτουν το φυσικό περιβάλλον της Περιοχής Παρέμβασης. Νομός ιδιαίτερα προικισμένος με ένα ιδιαίτερης αξίας φυσικό περιβάλλον πλούσιο σε φυσικά οικοσυστήματα, έντονες γεωμορφολογικές εναλλαγές και φυσικούς πόρους (νερά, δάση, κοιτάσματα μεταλλευμάτων κ.λπ). Το φυσικό περιβάλλον της Περιοχής καθόρισε, στη διάρκεια των αιώνων, την κοινωνικοοικονομική εξέλιξη του τοπικού πληθυσμού. Η έλλειψη κοινωνικής και κυρίως οικονομικής συνοχής που παρουσιάζει ο νομός (ζώνες οικονομικής επιρροής) οφείλεται, αποκλειστικά σχεδόν, στον κάθετο διαμελισμό του γεωγραφικού του χώρου λόγω των μεγάλων ορεινών όγκων οι οποίοι καταλαμβάνουν το μεγαλύτερο τμήμα της έκτασης του. Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός ότι μετά την Ευρυτανία είναι η πλέον ορεινή περιοχή της περιφέρειας. Το 2,9% της έκτασης της Περιοχής ανήκει σε πεδινές κοινότητες, το 16,127% σε ημιορεινές κοινότητες και το 80,97% σε ορεινές κοινότητες, σύμφωνα με την κατάταξη της

ΕΛΣΤΑΤ¹. Οι ανάπτυξη των οικονομικών δραστηριοτήτων της Περιοχής υπαγορεύτηκε, και εξακολουθεί να επηρεάζεται, από την μορφολογία του εδάφους και την διαθεσιμότητα των φυσικών πόρων. Η ανάπτυξη της κτηνοτροφίας συνδυάζεται με την ορεινότητα και τη διαθεσιμότητα βοσκοτόπων και δασικών οικοσυστημάτων ενώ η άσκηση της γεωργίας περιορίζεται σε περιοχές όπου ο φυσικός πόρος “έδαφος” είναι διαθέσιμο και κατάλληλο. Η ανάπτυξη αστικών κέντρων εντοπίζεται στα παράλια του νομού όπου η συγκοινωνία και η πρόσβαση ήταν εύκολη μέσω της θάλασσας. Το νέο οικονομικό και αναπτυξιακό πλαίσιο, εσωτερικό αλλά και διεθνές, καθώς και τα νέα δεδομένα που δημιουργούνται στον τομέα του περιβάλλοντος, αναδεικνύουν το φυσικό περιβάλλον της Περιοχής σε αναπτυξιακό παράγοντα πρώτης προτεραιότητας.

Καταγράφονται και αξιολογούνται τα χαρακτηριστικά του φυσικού περιβάλλοντος της Περιοχής (ορεινό τοπίο, φυσικά οικοσυστήματα, ύδατα, κλίμα κ.λπ.), προστατευόμενες περιοχές, υπαρκτές και εν δυνάμει απειλές για το περιβάλλον, πολιτιστικό περιβάλλον.

2.2.1.2 Προστατευόμενες Περιοχές

Περιοχές καταλόγου Natura 2000

Ένα μεγάλο τμήμα της περιοχής παρέμβασης (περίπου το 30% της έκτασης) έχει ενταχθεί στον κατάλογο των περιοχών NATURA 2000» στις κατηγορίες SCI (Τόποι Κοινοτικής Σημασίας) και SPA (Ζώνες Ειδικής Προστασίας για την Οрниθοπανίδα).

ΠΙΝΑΚΑΣ 2-3 : Περιοχές Natura εντός των ορίων της περιοχής παρέμβασης				
α/α	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΟΠΟΥ	ΕΚΤΑΣΗ (km ²)
1	GR2450001	SCI	ΟΡΗ ΒΑΡΔΟΥΣΙΑ	193,7353
2	GR2450002	SCI	ΟΡΟΣ ΓΚΙΩΝΑ	218,7982
3	GR2450004	SCI	ΠΑΡΑΛΙΑΚΗ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΝΑΥΠΑΚΤΟ ΕΩΣ ΙΤΕΑ	108,2734
4	GR2450005	SCI	ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΟΣ ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ - ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ - ΔΑΣΟΣ ΤΙΘΩΡΕΑΣ	184,2257
5	GR2450007	SPA	ΚΟΡΥΦΕΣ ΟΡΟΥΣ ΓΚΙΩΝΑ, ΧΑΡΑΔΡΑ ΡΕΚΑ, ΛΑΖΟΡΕΜΑ ΚΑΙ ΒΑΘΙΑ ΛΑΚΚΑ	105,4700
6	GR2550009	SPA	ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΓΑΛΑΞΙΔΙΟΥ	12,1601
Σύνολο Έκτασης περιοχών NATURA				822,6627

Το μεγαλύτερο μέρος καταλαμβάνουν οι περιοχές Κοινοτικής Σημασίας (SCI) ενώ οι περιοχές που αποτελούν Ζώνες Ειδικής Προστασίας για την Οрниθοπανίδα (SPA) καταλαμβάνουν ένα μεγάλο τμήμα του Όρους Γκιώνα. Οι περιοχές NATURA 2000 και τα χαρακτηριστικά τους, αναλυτικά, παρουσιάζονται στο παράρτημα 2. Σημειώνεται ότι ο κατάλογος πρόκειται να αναθεωρηθεί και το σχετικό θεσμικό κείμενο έχει αναρτηθεί στο διαύγεια και είναι υπό διαβούλευση. Στην περιο-

¹ Κατανομή της Εκτάσεως της Ελλάδος κατά Βασικές Κατηγορίες Χρήσεων, Προαπογραφικά στοιχεία απογραφής Γεωργίας – Κτηνοτροφίας 2000. Η συγκεκριμένη απογραφή αποτυπώνει πληρέστερα το επίπεδο ορεινότητας επειδή χρησιμοποιεί ως εδαφική μονάδα τις πρώην κοινότητες.

χή προβλέπεται η ένταξη στον κατάλογο όλης της θαλάσσιας ζώνης του Κορινθιακού Κόλπου και μία περιοχή στη Δ.Ε. Ευπαλίου. Στο παράτημα 2 παρουσιάζονται οι σχετικοί Χάρτες με τις προτεινόμενες περιοχές.

Βιότοποι CORINE

Μεγάλο μέρος της έκτασης της Περιοχής (και του νομού Φωκίδας γενικότερα) αποτελούν οι βιότοποι Corine, λόγω της σημαντικής βιοποικιλότητας που παρατηρείται σε αυτές. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα χαρακτηριστικά των τόπων αυτών. Οι περιοχές αυτές δέχονται διάφορες πιέσεις ανθρώπινη δραστηριότητα. Τα στοιχεία αντλήθηκαν από την τράπεζα δεδομένων για την ελληνική φύση - "filotis" του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου

Πίνακας 2-4: Βιότοποι corine της περιοχής παρέμβασης			
ΚΩΔΙΚΟΣ	ΟΝΟΜΑ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΚΤΑΣΗ [ha]	ΧΕΡΣΑΙΑ ΕΚΤΑΣΗ [ha]
A00060074	Εκβολές Μόρνου, περιοχή Μαλάματα	1.364,07	1.400,00
A00040036	Κορυφές Όρους Γκιώνα, χαράδρα Ρεκάς, Λαζόρεμα, Βαθειά Λάκκα	9.180,39	7.700,00
A00060026	Κορυφές Όρους Οξυά	4.008,22	3.800,00
A00010052	Νότιος και Ανατολικός Παρνασσός	12.877,35	12.000,00
A00010051	Όρη Βαρδούσια	30.960,09	30.500,00
A00060025	Όρος Παρνασσός	41.349,79	38.500,00

Πηγή : τράπεζα δεδομένων για την ελληνική φύση "filotis" ΕΜΠ

Καταφύγια Άγριας Ζωής:

Αρκετές περιοχές της Περιοχής λόγω της σημασίας τους για την ενδημική πανίδα προστατεύονται με θεσμικές ρυθμίσεις και αποτελούν Προστατευόμενες Περιοχές Εθνικού Επιπέδου. Σε αρκετές από τις περιοχές αυτές υπάρχει επικάλυψη με τις περιοχές Natura και Corine. Τα στοιχεία για κάθε περιοχή παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί καθώς και στον χάρτη που τις απεικονίζει.

Πίνακας 2-5: Προστατευόμενες Περιοχές Εθνικού Επιπέδου (ΕΚΒΥ)						
ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ – ΠΕΡΙΟΧΗ	ΕΚΤΑΣΗ ha	ΦΕΚ	ΔΑΣΑΡΧΕΙΟ	Δ/ΝΣΗ ΔΑΣΩΝ
K367	Κ.Α.Ζ.	Μοναστηριακό δάσος Ι.Μ. Βαρνάκοβας	1.200	426/5-5-79	Λιδωρικού	Φωκίδας
K627	Κ.Α.Ζ.	Καναλάκια – Ψηλά πλατάνια (Κρίκων Δαπατόλακων)	2.000	ΥΑ 677/4-5-76	Λιδωρικού	Φωκίδας
K344	Κ.Α.Ζ.	Ρεκάς – Γουρλομύτα – Γκιώνα (Προσήλιου)	3.300	528/Β/88	Αμφισσας	Φωκίδας
K337	Κ.Α.Ζ.	Λευκαδιτίου (Συκιάς)	2.894	540/4-7-86	Λιδωρικού	Φωκίδας
K348	Κ.Α.Ζ.	Μακριά Ράχη Δρυοδάσος Πενταγίων	1.652,6	168/Β/10-3-95	Λιδωρικού	Φωκίδας

K358	K.A.Z.	Δασικό σύμπλεγμα ΝΑ Γκιώνας (Βουνιχώρας – Άμφισσας – Αγ. Ευθυμίας)	2.100	305/Β/86	Άμφισσας	Φωκίδας
K383	K.A.Z.	Ξηροβούνι (Καλλιθέας – Δαφνοχωρίου – Ελαίας - Μακρυνής)	1.480	253/4-5-81	Άμφισσας	Φωκίδας
K388	K.A.Z.	Ξηροτύρι – Παλαιοπούρναρα – Καρβελάς (Γαλαξιδίου – Πεντεοριών)	1.300	464/Β/	Άμφισσας	Φωκίδας
K376	K.A.Z.	Άγιοι Πάντες (Δελφών – Δεσφίνας – Χρισσού)	2.400	343/Β/87	Άμφισσας	Φωκίδας
Συνολική Έκταση			18.327			

Κυνηγητικές ζώνες

Στην περιοχή έχουν θεσμοθετηθεί δύο ελεγχόμενες κυνηγητικές περιοχές. Η μία αφορά την ελεγχόμενη κυνηγητική περιοχή Παρνασσίδας (ΦΕΚ 168/Β/10-03-1995) η οποία καταλαμβάνει όλη τη υδρολογική λεκάνη του Άνω Ρου του ποταμού Μόρνου και μέρος της υδρολογικής λεκάνης του Άνω Ρου του Βοιωτικού Κηφισού. Καταλαμβάνει όλη την έκταση των Δ.Δ. Μουσούνισης, Αθανάσιος Διάκος, Καστριώτισσα, Μαυρολιθάρι, Πυρά, Στρώμη, Πανουργιάς, Καλοσκοπή, Οινόχωρι, Σκλήθρο και τμήμα των Δ. Δ. Καστελλίων και Αποστολιά. (τα Δ.Δ. Καλοσκοπή, Οινόχωρι, Σκλήθρο, Καστελλίων και Αποστολιά είναι εκτός Περιοχής Παρέμβασης). Η συνολική έκτασή της ανέρχεται σε 240.543 στρέμματα.

Η άλλη περιοχή αφορά την ελεγχόμενη κυνηγητική περιοχή Δωρίδος (ΦΕΚ 168/Β/10-03-1995) η οποία ευρίσκεται στις περιφέρειες των πρώην κοινοτήτων Πενταγιών, Τριστένου, Δάφνου και Κοκκίνου συνολικής έκτασης 17.674 στρεμμάτων.

Ζώνες απολύτου προστασίας

Το σύνολο του ευρύτερου σχηματισμού του «Δελφικού Τοπίου» περιλαμβάνει την κοιλάδα της Άμφισσας και την κοιλάδα Πλείστου-Δελφών καταλήγοντας στον Κορινθιακό, προστατεύεται από την ΖΟΕ ΔΕΛΦΩΝ (Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου) και αποτελεί μνημείο της Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Κληρονομιάς, με απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η περιοχή δεσμεύεται από μία σειρά νομοθετικών ρυθμίσεων οι οποίες είναι :

ΦΕΚ 551/Β/15-9-1981	Η 8/7-2-81 απόφαση του Εθνικού Συμβουλίου Χωροταξίας και Περιβάλλοντος που αφορά την κήρυξη της ευρύτερης περιοχής των Δελφών προστατευταία και τη μέριμνα για την προώθηση μέτρων περιβαλλοντικής προστασίας και οικονομικής ανάπτυξης της περιοχής
ΦΕΚ 417/Δ	Το από 3/9/1985 Π.Δ. περί καθορισμού Ζώνης Οικιστικού Ελέγχου κατωτάτου ορίου κατάτμησης και λοιπών όρων και περιορισμών δόμησης στην εκτός περιοχής σχεδίου και εντός ορίων οικισμών προϋφιστάμενων του 1923 ευρύτερη περιοχή Δελφών Νομού Φωκίδας και Νομού Βοιωτίας.
ΦΕΚ 259/Β/25-4-1991	Η ΥΠΠΟ/ΑΠΧ/ΑΙ/Φ10/13624/725/27-3-91 Υπουργική Απόφαση

	<p>που αφορά τον καθορισμό ζωνών Α (απολύτου προστασίας) και Β (υπό όρους δόμηση) που αφορά την ευρύτερη περιοχή των Δελφών.</p> <p>Προεδρικό Διάταγμα του Υπουργού ΥΠΕΧΩΔΕ (σε συνέχεια της ανωτέρω ΥΠΑ) που καθορίζει τους όρους Δόμησης και τους περιορισμούς εντός του αρχαιολογικού χώρου.</p>
Υπ. Απόφαση Υ-ΠΠΟ/ΑΠΧ/Α1/Φ10/2 5153/1266/4-6-91	Περί καθορισμού χρήσεων γης και όρων δόμησης στη ζώνη προστασίας Β του αρχαιολογικού χώρου Δελφών και του ευρύτερου Δελφικού Τοπίου.

Περιοχές Ιδιαιτέρου Φυσικού Κάλους

Ορισμένες περιοχές του νομού που παρουσιάζουν ορισμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά έχουν προταθεί να χαρακτηριστούν ως περιοχές Ιδιαιτέρου Φυσικού κάλους σύμφωνα με τη βάση δεδομένων “Filotis” των στοιχείων φυσικού περιβάλλοντος του Ε.Μ.Π. Οι περιοχές, τα βασικά χαρακτηριστικά και οι έκτασή τους παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 2-6: Περιοχές Ιδιαιτέρου Φυσικού Κάλους Περιοχής Παρέμβασης – Π.Ε. Φωκίδας			
Όνομα τόπου	Κωδικός	Κύριος Χαρακτήρας	Έκταση ha
Γαλαξείδι	ΑΤ2010030	Δομημένο Τοπίο	157
Δελφικό τοπίο	ΑΤ2010031	Φυσικό Τοπίο	340
Νησίδα Δριμνιά Δωρίδας	ΑΤ2011016	Βιότοπος, Φυσικό Τοπίο	10
Νησίδα Πρασούδι Δωρίδας	ΑΤ2011015	Βιότοπος, Φυσικό Τοπίο	3
Νήσος Τριζόνια Δωρίδας	ΑΤ2011017	Φυσικό Τοπίο	235
Χερσόνησος Κόκκινος Μοναστηρακίου	ΑΤ2011018	Φυσικό Τοπίο	21
		Σύνολο Έκτασης	766
<i>Πηγή : ΕΜΠ, βάση δεδομένων filotis, στοιχείων φυσικού περιβάλλοντος</i>			

Λίμνη Μόρνου

Η τεχνική λίμνη του Μόρνου στην περιοχή του Λιδωρικού κατασκευάστηκε για την υδροδότηση της Αττικής (ευρύτερη περιοχή των Αθηνών). Την ευθύνη λειτουργίας και συντήρησης έχει η ΕΥΔΑΠ. Επειδή το νερό της λίμνης προορίζεται για ύδρευση, η περιοχή περιμετρικά της λίμνης υπόκειται σε περιορισμούς και δεσμεύσεις οι οποίες αποτυπώνονται στην ΚΥΑ Α5/2280/1986 (ΦΕΚ 720/Β/1983). Σύμφωνα με την ΚΥΑ δεν επιτρέπεται οποιαδήποτε δραστηριότητα περιμετρικά της λίμνης και σε απόσταση 1.500 m από την ανώτατη στάθμη της λίμνης (+443,65m) με εξαίρεση έργα δημοσίου συμφέροντος. Επίσης στην ίδια απόσταση από την ανώτατη στάθμη της λίμνης απαγορεύεται η εγκατάσταση ή επέκταση υπάρχοντων βουστασίων, πτηνοτροφείων, ορνιθοτροφείων / ποιμνιοστασίων και λοιπών σταβλισμένων ζώων. Με την ίδια ΚΥΑ τεθήκαν ιδιαίτερα αυστηροί περιορισμοί σχετικά με τη λειτουργία των μονάδων βιολογικών καθαρισμών της

περιοχής (διάθεση εκρών βιολογικών καθαρισμών σε απόσταση μεγαλύτερη των 10 km από την ανώτατη στάθμη).

Οι παραπάνω περιορισμοί είχαν ως αποτέλεσμα τον περιορισμό της κτηνοτροφικής δραστηριότητας στην περιοχή του Λιδωρικού και της εξαφάνιση σχεδόν της επιχειρηματικής πτηνοτροφικής δραστηριότητάς στην περιοχή ενώ συντέλεσε στη δημιουργία ενός χρόνιου προβλήματος σχετικά τον βιολογικό καθαρισμό του οικισμού του Λιδωρικού ο οποίος δεν λειτουργεί λόγω του προβλήματος του αποδέκτη.

Η εν λόγω ΚΥΑ τροποποιήθηκε με την ΚΥΑ Αριθ. Γ1(δ)/ ΓΠ οικ. 112203 (ΦΕΚ 3504/Β/2014) με την οποία επιτρέπεται στη λεκάνη απορροής και σε απόσταση μεγαλύτερη των 150 m από την ανώτατη στάθμη η υλοποίηση μικρών έργων αναψυχής (ευθύνης Δημοσίου ή των ΟΤΑ) όπως η κατασκευή υπαίθριων καθισμάτων, διαδρόμων τρεξίματος, ποδηλατοδρόμων, μετά από την υποβολή σχετικής μελέτης στην οποία θα τεκμηριώνεται ότι δεν υπάρχει κίνδυνος μόλυνσης ή ρύπανσης των υδάτων της λίμνης και θα εγκρίνεται από την ΕΥΔΑΠ και την Υπηρεσία Περιβαλλοντικής Υγιεινής της οικείας Περιφερειακής Ενότητας.

Επίσης με την ίδια ΥΑ απαγορεύεται η κολύμβηση και το κυνήγι μέσα στη λίμνη ενώ κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η ιστιοπλοΐα και παρόμοιες ψυχαγωγικές δραστηριότητες εντός της λίμνης αλλά χωρίς τη χρήση παντός τύπου μηχανοκίνητου εξοπλισμού με την ίδια διαδικασία έγκρισης ως ανωτέρω.

Παράλληλα μετριάστηκαν οι περιορισμοί για την εγκατάσταση δραστηριοτήτων και την απόσταση των αποδεκτών των βιολογικών καθαρισμών δίνοντας λύση στο πρόβλημα των βιολογικών καθαρισμών του Λιδωρικού και των φυλακών Μαλανδρινού.

Οι περιορισμοί σχετικά με την κτηνοτροφική δραστηριότητα παρέμειναν και ισχύουν αυτοί της αρχικής ΚΥΑ.

2.2.1.3 Γεωλογικά και Εδαφολογικά Στοιχεία

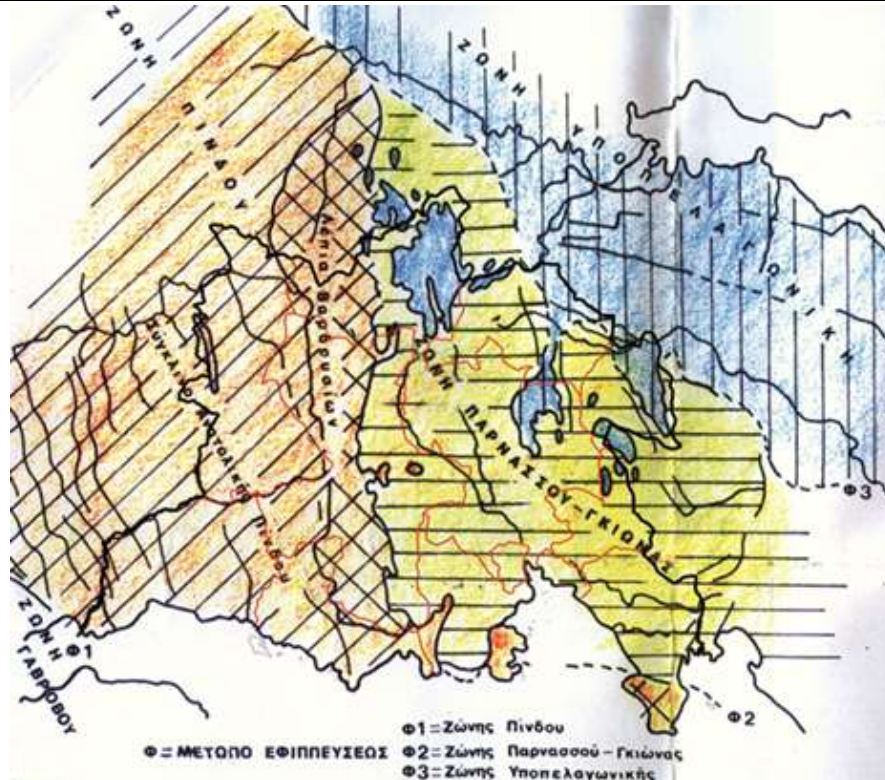
Η γεωλογική δομή της περιοχής συμμετέχουν πετρώματα τα οποία ανήκουν εκ δυσμών προς ανατολές στις γεωτεκτονικές ζώνες Ωλωνού – Πίνδου, Παρνασσού – Γκίνας και Υποπελαγονική ζώνη (σχήμα 2-1). Πρόκειται για ανθρακικούς ως επί το πλείστον σχηματισμούς Τριαδικής έως και Ηωκαινικής ηλικίας ως και φλυσικά πετρώματα σημαντικού πάχους, τριαδικά λατυποπαγή, σχιστοκερατόλιθους κ.λπ.

Η τεκτονική δομή της περιοχής του νομού, τυπική των εξωτερικών Ελληνίδων Ζωνών, χαρακτηρίζεται από τις διαδοχικές επωθήσεις των γεωτεκτονικών ζωνών, τις επιπτώσεις μεταξύ των γεωλογικών σχηματισμών και τις πτυχώσεις. Οι επιπτώσεις, συχνές στην περιοχή του νομού συνθέτουν την χαρακτηριστική τεκτονική των λεπίων.

Η ζώνη Ωλωνού – Πίνδου καλύπτει το δυτικό τμήμα του νομού (Γεωγραφικές περιοχές των Δήμων Βαρδουσιών, Ευπαλίου, Τολοφώνας και μέρος της γεωγραφικής έκτασης των δήμων Λιδωρικού και Καλλιέων) και περιλαμβάνει ανθρακικά και κλαστικά ιζημάτα, ως τριαδικούς λεπτοπλακώδεις ασβεστόλιθους με ενστρώσεις κερατόλιθων και αργιλικών σχιστόλιθων μικρού επιφανειακού αναπτύγματος και ορατού πάχους, ιουρασικούς ασβεστόλιθους και σχιστόλιθους σε εναλλαγές, ιουρασικούς σχιστοκερατόλιθους με μικρές ασβεστολιθικές ενστρώσεις με πάχος μερικές δεκά-

δες μέτρα, πλακώδεις κρητιδικούς ασβεστόλιθους και περιορισμένες εμφανίσεις φλύσχη. Ακολουθούν τα νεώτερα πλειοκαινικά ιζήματα από μάργες, μαργαϊκούς ασβεστόλιθους κροκαλοπαγή κ.λπ περιορισμένης έκτασης στο πεδινό τμήμα στις εκβολές του Μόρνου.

Σχήμα 2-1 : Γεωλογικές Ζώνες Περιοχής Παρέμβασης - Ν. Φωκίδας

Πηγή : Μελέτη Θραματικής Ανάπτυξης Ν. Φωκίδας)

Η ζώνη Παρνασσού – Γκιώνας καταλαμβάνει το ανατολικό τμήμα του νομού με εσωτερικές ζώνες της Υποπελαγωνικής Ζώνης. Τα πετρώματα είναι κυρίως αυτόχθονα ανθρακικά ιζήματα (ασβεστόλιθοι και δολομίτες) , αβαθών θαλασσών με μεγάλα σχετικά πάχη και κατά δεύτερο λόγο ιζήματα φλύσχη που αφορούν τη περίοδο μέχρι το Ηώκαινο του Παλαιογενούς (τριτογενές του Καινοζωϊκού αιώνα). Ακολουθούν, σε μικρότερη έκταση (κοιλάδα Άμφισσας, Άνω Ρου Βιοτικού Κηφισού) σχηματισμοί όπως τα κροκαλοπαγή κ.λπ (μειόκαινο – πλειστόκαινο).

Στο Ανατολικό τμήμα του νομού (περιοχή Οίτης και Παρνασσού) παρατηρείται ευρεία εμφάνιση πετρωμάτων της Υποπελαγωνικής ζώνης ως αποτέλεσμα επώθησης και εν μέρει εφίππευσης της Ζώνης αυτής επί της Ζώνης Παρνασσού – Γκιώνας.

Κύριο χαρακτηριστικό της γεωλογικής δομής του νομού Φωκίδας είναι η παρουσία καρστικών συστημάτων κυρίως στο κεντρικό και ανατολικό τμήμα τα οποία συμβάλουν στην πλούσια υδροφορία.

Εδαφολογικά η περιοχή περιλαμβάνει πέντε κατηγορίες εδαφών, ο σχηματισμός των οποίων καθορίζεται από το μητρικό πέτρωμα και τις κλιματολογικές συνθήκες της περιοχής. Τα βασικά πετρώματα που απαντώνται στην εδαφική έκταση του νομού είναι : ο φλύσχη, σκληροί συμπαγείς ασβεστόλιθοι, πυριγενή πετρώματα (οφειόλιθοι) και τεταρτογενείς υποθέσεις. Οι βασικές κατηγορίες εδαφικών σχηματισμών του νομού είναι (σχήμα 2-2) :

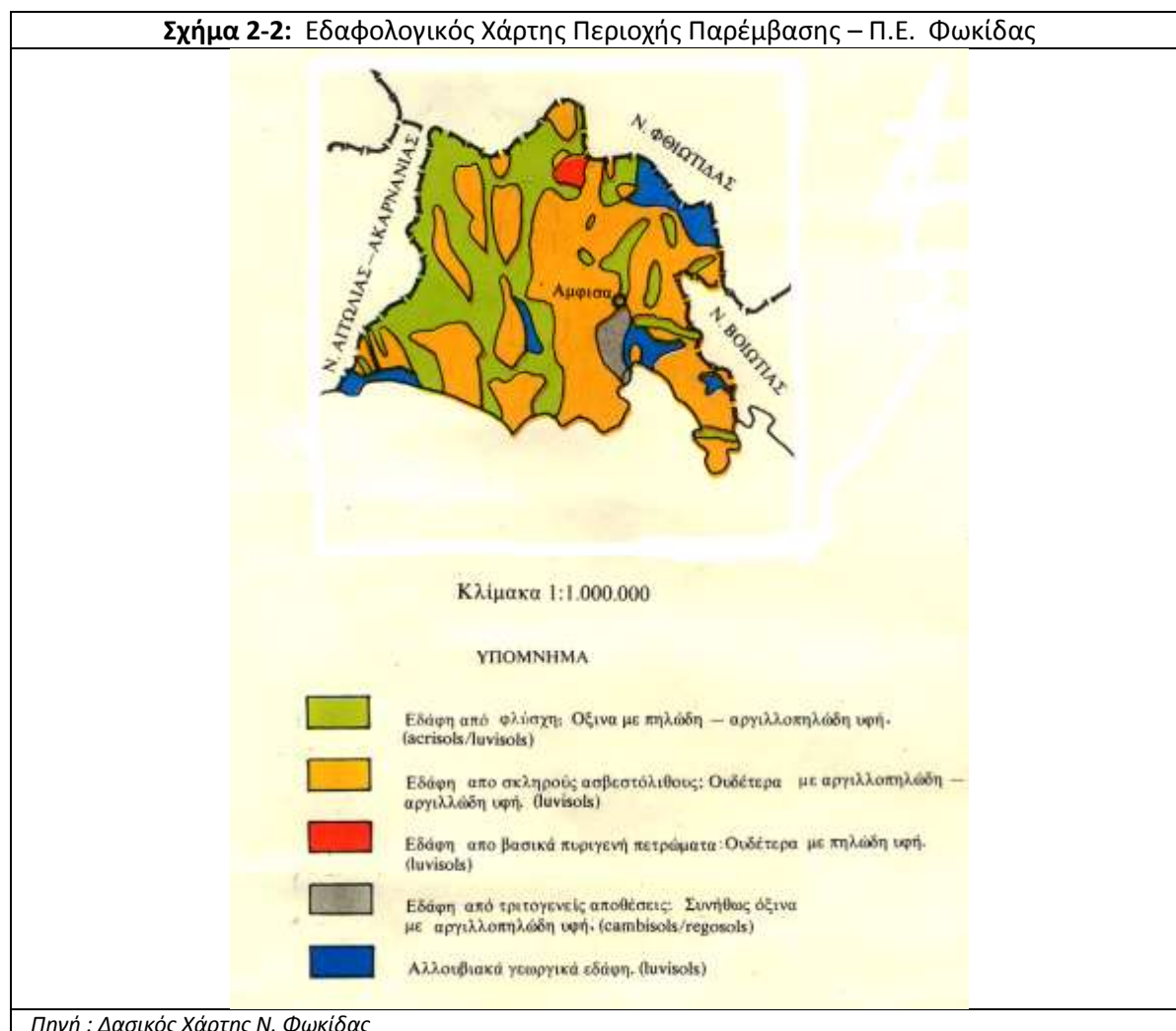
Εδάφη από φλύσχη, όξινα με πηλώδη – αργιλοπηλώδη υφή με μεγάλη δασική αξία. Επί των εδαφών αυτών απαντούν δάση ελάτης και φυλλοβόλων δρυών. Ένας από τους επικρατέστερους τύπους εδαφών κυρίως στο δυτικό τμήμα του νομού.

Εδάφη από σκληρούς ασβεστόλιθους, ουδέτερα με αργιλοπηλώδη – αργιλώδη υφή με μικρή γενικά δασική αξία τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως βοσκότοποι. Ένα από τους επικρατέστερους τύπους εδαφών κυρίως στο ανατολικό τμήμα του νομού.

Εδάφη από βασικά πυριγενή πετρώματα, ουδέτερα με πηλώδη υφή με ιδιαίτερη δασική αξία. Απαντώνται σε περιορισμένη έκταση στα βόρεια του νομού

Εδάφη από τριτογενείς αποθέσεις συνήθως όξινα με αργιλοπηλώδη υφή και γεωργικά αλλουβιακά εδάφη τα οποία έχουν ιδιαίτερη σημασία για τη γεωργία. Απαντώνται σε περιορισμένες εκτάσεις στις πεδινές εκτάσεις του νομού (κοιλιάδα της Άμφισσας, πεδινό τμήμα του Δήμου Ευπαλίου, και στα οροπέδια του Δ. Γραβιάς, Λιδωρικίου και Δεσφίνας).

Σχήμα 2-2: Εδαφολογικός Χάρτης Περιοχής Παρέμβασης – Π.Ε. Φωκίδας

2.2.1.4 Περιοχές εντόνων κλίσεων –ορεογραφία

Όπως έχει αναφερθεί και προηγουμένως η Περιοχή Παρέμβασης είναι κατ' εξοχήν ορεινή Περιοχή. Το 2,9% της έκτασης της Περιοχής αντιστοιχεί σε πεδινές κοινότητες (2,6% της Π.Ε. Φωκίδας), το 16,12% σε ημιορεινές κοινότητες (18,7% της Π.Ε. Φωκίδας) και το 80,87% σε ορεινές κοινότητες (78,8% της Π.Ε. Φωκίδας) σύμφωνα με την προ Καποδίστρια διοικητική διαίρεση της χώρας.

Με βάση την κατάταξη αυτή το 78,8% της εδαφικής περιοχής της Περιφερειακής Ενότητας (νομού)² μπορεί να θεωρηθεί ότι είναι περιοχές με έντονες κλίσεις δεδομένου ότι στις περιοχές αυτές εντάσσονται και οι μεγάλοι ορεινοί σχηματισμοί όπως είναι τα όρη Βαρδούσια, το όρος Γκιώνα, τα όρη Λιδωρικίου και το όρος Παρνασσός, όπου εντοπίζονται περιοχές με ιδιαίτερα έντονες κλίσεις. Οι εδαφικές κλίσεις στην περιοχή του νομού ποικίλουν ανάλογα με το ανάγλυφο και παρουσιάζονται από επίπεδες (0% - 30%), ισχυρές (30%-50%), απότομες (50%-70%) και απόκρημνες (>70%) στις εξάρσεις (κορυφές) της Γκιώνας, Βαρδουσιών και Παρνασσού καθώς και σε ορισμένα σημεία στις απολήξεις των ορεινών σχηματισμών στο θαλάσσιο μέτωπο του νομού. Στο σχήμα 2-3 που ακολουθεί παρουσιάζονται σχηματικά οι περιοχές της Π.Ε. νομού) που έχουν έντονες κλίσεις. Εκτιμάται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό του εδάφους της Π.Ε. παρουσιάζει ισχυρές έως απότομες κλίσεις.

Την ορεογραφική διαμόρφωση του νομού σχηματίζουν τα όρη Βαρδούσια, Γκιώνα, Οίτη, Δυτικός Παρνασσός, τα όρη Λιδωρικίου (νότια απόληξη των ορεινών συμπλεγμάτων Βαρδουσιών και Γκιώνας) καθώς και το ανατολικό τμήμα του συμπλέγματος των ορεινών σχηματισμών της Ναυπάκτου (Γκράβαρα και Οξιά). Η γεωμορφολογική διαμόρφωση σχηματίζει περιοχές με

Τα Βαρδούσια εκτείνονται από την ορεινή Ναυπακτία μέχρι τη Φωκίδα. Το νότιο τμήμα τους καταλήγει στην περιοχή του Λιδωρικίου όπου στη θέση στενό κατασκευαστικό το φράγμα της λίμνης του Μόρνου. Το σύμπλεγμα των Βαρδουσιών αποτελείται από τρία συγκροτήματα κορυφών: το βόρειο, το δυτικό και το νότιο που ξεχωρίζουν μεταξύ τους από τα διάσελα Μετερίζα και Σταυρός και από το άνω ρου του Ευήνου (το Καριώτικο ρέμα). Η υψηλότερη κορφή είναι ο κόρακας (2.495m) στο νότιο τμήμα κοντά στο χωρίο Αθανάσιος Διάκος, η δεύτερη μεγαλύτερη κορφή της Φωκίδας και της Νότιας Ελλάδας.

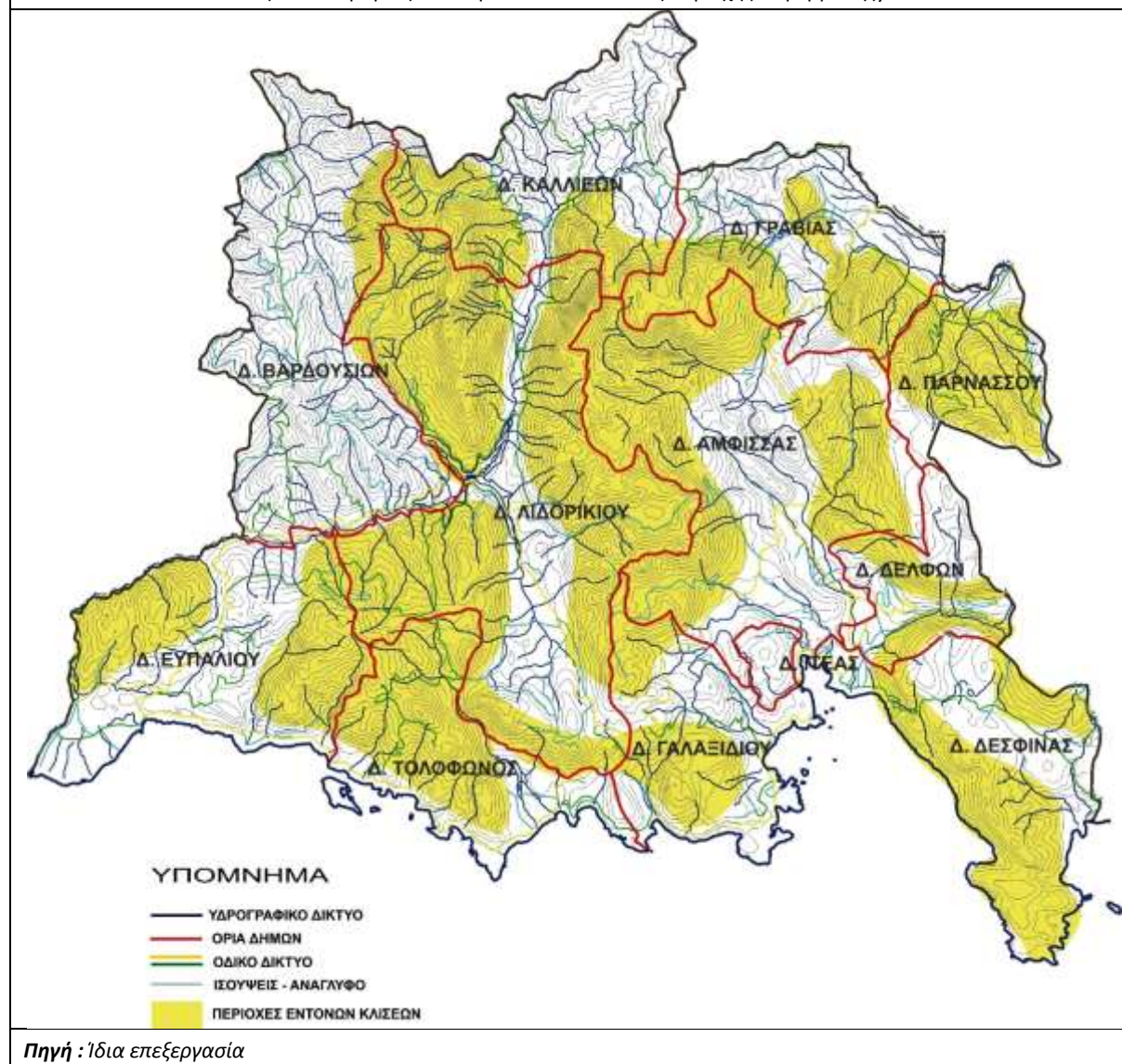
Η Γκιώνα είναι το υψηλότερο βουνό της νότιας Ελλάδας και πέμπτο της χώρας, με την υψηλότερη κορφή στα 2.510m. Κύριο χαρακτηριστικό της Γκιώνας είναι οι δύο μεγάλες χαράδρες της η Ρεκά και το Λαζόρεμα.

Το όρος Οίτη στο βόρειο άκρο του νομού, μαζί με τα όρη Γκιώνα και Βαρδούσια, οριοθετεί τη λεκάνη του Μόρνου. Συνδέεται με τα Βαρδούσια με μια μικρή γυμνή ράχη που φτάνει πάνω από την Κατονιά (κορυφή αετός 1.704m) με ισώματα και δολίνες. Με το όρος Γκιώνα συνδέεται στο οροπέδιο Βρίζες (1.210m στο σημείο που περνά ο δρόμος από Παύλιανη για τα χωριά του Μόρνου). Κύριο χαρακτηριστικό του όρους Οίτη είναι τα δύο μεγάλα οροπέδια, οι Λιβαδιές και η Καταβόθρα και οι απότομες ασβεστολιθικές παρειές της βόρειας και ανατολικής πλευράς.

² Για λόγους γεωγραφικής συνέχειας και πληρότητας της ανάλυσης στο παρόν κεφάλαιο αναφερόμαστε στο σύνολο της Περιφερειακής Ενότητας – Νομό – Φωκίδας. Αλώςτε η περιοχή παρέμβασης ταυτίζεται σχεδόν με το Νομό Φωκίδας αφού καταλαμβάνει το 88,3% της έκτασης του Νομού.

Το Νότιο τμήμα της περιοχής οριοθετείται από τα όρη Λιδωρικού τα οποία αποτελούν τη συνέχεια των Βαρδουσίων από τα οποία διαχωρίζονται από την κοίτη του Μόρνου. Τα όρη Λιδωρικού διατηρούν τη σύνδεσή τους με το όρος Γκιώνα με υψώματα που φθάνουν τα 1.000m και με υψηλότερη κορυφή το Τρίκορφο στα 1.545m. Τα όρη Λιδωρικού (δυτικά) με τα όρη της Ναυπάκτου σχηματίζουν την κοίτη του ποταμού Μόρνου (κάτω ρου) στις εκβολές του οποίου σχηματίζεται η δεύτερη πεδινή έκταση του νομού (περιοχή Ευπαλίου).

Σχήμα 2-3: Χάρτης εντόνων κλίσεων της Περιοχής Παρέμβασης
(οι Δ.Ε. Γραβιάς και Παρνασσού είναι εκτός Περιοχής Παρέμβασης)

Το όρος Παρνασσός (το δυτικό τμήμα του ανήκει γεωγραφικά στο νομό) καθορίζει τα ανατολικά όρια του νομού. Στη βόρεια απόληξη του σχηματίζει τα υψίπεδα του Δήμου Γραβιάς (υψόμετρο 400m) ενώ στην νότια, το οροπέδιο της Δεσφίνας με υψόμετρο 600 m. Οι δυτικές παρυφές του Παρνασσού και οι ανατολικές της Γκιώνας διαμορφώνουν την πεδιάδα της Άμφισσας με υψόμετρο από 0 έως 300 μέτρα (η μεγαλύτερη πεδινή περιοχή του νομού) καθώς και το οροπέδιο της Παρνασσίδος (περιοχή της Βίνιανης) με υψόμετρο 400 μέτρα.

2.2.1.5 Σεισμοί

Η Περιοχή Παρέμβασης σεισμικά επηρεάζεται από το ρήγμα της Αταλάντης και το ρήγμα του Κορινθιακού κόλπου, περιοχές με έντονη σεισμική δραστηριότητα.

Σύμφωνα με τον Β. Παπαζάχο, στην περιοχή έχουν καταγραφεί επιφανειακοί σεισμοί με εστιακά βάθη τα οποία κυμαίνονται από 1- 60 km και 70 – 100 km (βλέπε παράρτημα 3 σχετικό χάρτη). Τα στοιχεία δείχνουν ότι ο Περιοχή Παρέμβασης (σχεδόν η Π.Ε. –νομός- Φωκίδας) και ειδικότερα οι περιοχές που γειτνιάζουν με τον Κορινθιακό κόλπο παρουσιάζουν υψηλή σεισμικότητα.

Επίσης συμφωνά με την ίδια πηγή στην ευρύτερη περιοχή του νομού και ειδικότερα στο Κορινθιακό κόλπο έχει καταγραφεί η δημιουργία θαλάσσιων κυμάτων βαρύτητας από σεισμούς (τα γνωστά τσουνάμι) χαμηλής ωστόσο έντασης. Στον πίνακα που ακολουθεί δίδονται στοιχεία για τα γνωστά τσουνάμι που παρατηρήθηκαν στην περιοχή του Κορινθιακού κόλπου τα οποία βασίζονται σε ιστορικές πληροφορίες.

Πίνακας 2-7: Στοιχεία σεισμών που προκάλεσαν τσουνάμι στο χώρο του Κορινθιακού κόλπου				
Ημερομηνία	Συντεταγμένες ⁽¹⁾ επίκεντρου και Μέγεθος Σεισμού	Χώρος Γένεσης τσουνάμι	Τοποθεσία μεγίστης έντασης του τσουνάμι	Τιμή μεγίστης ⁽²⁾ Έντασης
Ιούνιος 1402	(38,1 22,4) 7	Κορινθιακός Κόλπος	Ακτές Κορινθιακού	V
25 Μαΐου 1738	(38,2 22,2) 6,8	Δ. Κορινθιακός Κόλπος	Αίγιο	IV
23 Αυγ. 1817	(38,2 22,1) 6,5	Δ. Κορινθιακός Κόλπος	Αίγιο	IV
26 Δεκ. 1861	(38,2 22,3) 6,7	Δ. Κορινθιακός Κόλπος	Βαλιμίτικα	IV , h = 2m, s=90m
3 Οκτ. 1887	(38,1 22,6) 6,3	Ξυλόκαστρο	Ξυλόκαστρο	II+

Πηγή : Β. Παπαζάχου "Οι Σεισμοί της Ελλάδας"
Σημειώσεις (1) συντεταγμένες επίκεντρου του σεισμού και μέγεθος σε R, (2) Η ένταση μετριέται με την εξαβάθμια κλίμακα (I,II,III,IV,V,VI), h=ύψος κύματος που παρατηρήθηκε ι και s= απόσταση που εισχώρησε το θαλάσσιο κύμα μέσα στην ξηρά

Παρά το γεγονός ότι τέτοιου είδους φαινόμενα στον ελλαδικό χώρο είναι περιορισμένα και μικρής έντασης (συχνά μάλιστα μη αντιληπτά από τον γενικό πληθυσμό, ο κίνδυνος από μεγάλης έντασης σεισμούς δεν εκλείπει. Σημειώνεται ότι με βάση τα καταγεγραμμένα στοιχεία και ιστορικές πληροφορίες, μία από τις περιοχές του ελληνικού χώρου που απειλούνται περισσότερο από σεισμικά θαλάσσια κύματα είναι το δυτικό μέρος του Κορινθιακού κόλπου.

Γραπτά στοιχεία είκοσι πέντε αιώνων μαρτυρούν ότι η σεισμική δραστηριότητα στον ευρύτερο γεωγραφικό χώρο της Φωκίδος ήταν έντονη και σε αρκετές περιπτώσεις καταστροφική. Από την ιστορική ανασκόπηση του Π. Σπυρόπουλου για το χρονικό των σεισμών της Ελλάδος καταγράφονται οι γνωστοί σεισμοί (οι περισσότεροι καταστροφικοί) στην ευρύτερη περιοχή της Φωκίδος, (σχετικός αναλυτικός πίνακας παρατίθεται στο παράρτημα 3).

Σε επίπεδο σεισμικής επικινδυνότητας ο Νομός, σύμφωνα με τον Αντισεισμικό Κανονισμό 2000, κατατάσσεται στις ζώνες II και III (βλέπε σχήμα 4-2 που ακολουθεί). Το δυτικό τμήμα του νομού παρουσιάζει χαμηλότερη σεισμική επικινδυνότητα σε σχέση με το ανατολικό στο οποίο έχουν εμφανιστεί οι περισσότεροι σεισμοί της περιοχής. Στον πίνακα 2-8 δίνονται οι τιμές της σεισμικής επιτάχυνσης του εδάφους για τις τέσσερες ζώνες σεισμικής επικινδυνότητας. (ΕΑΚ 2000).

Πίνακας 2-8 : Σεισμική Επιτάχυνση του Εδάφους : $A = \alpha \cdot g$

Ζώνη σεισμικής επικινδυνότητας	I	II	III	IV
α	0,12	0,16	0,24	0,36

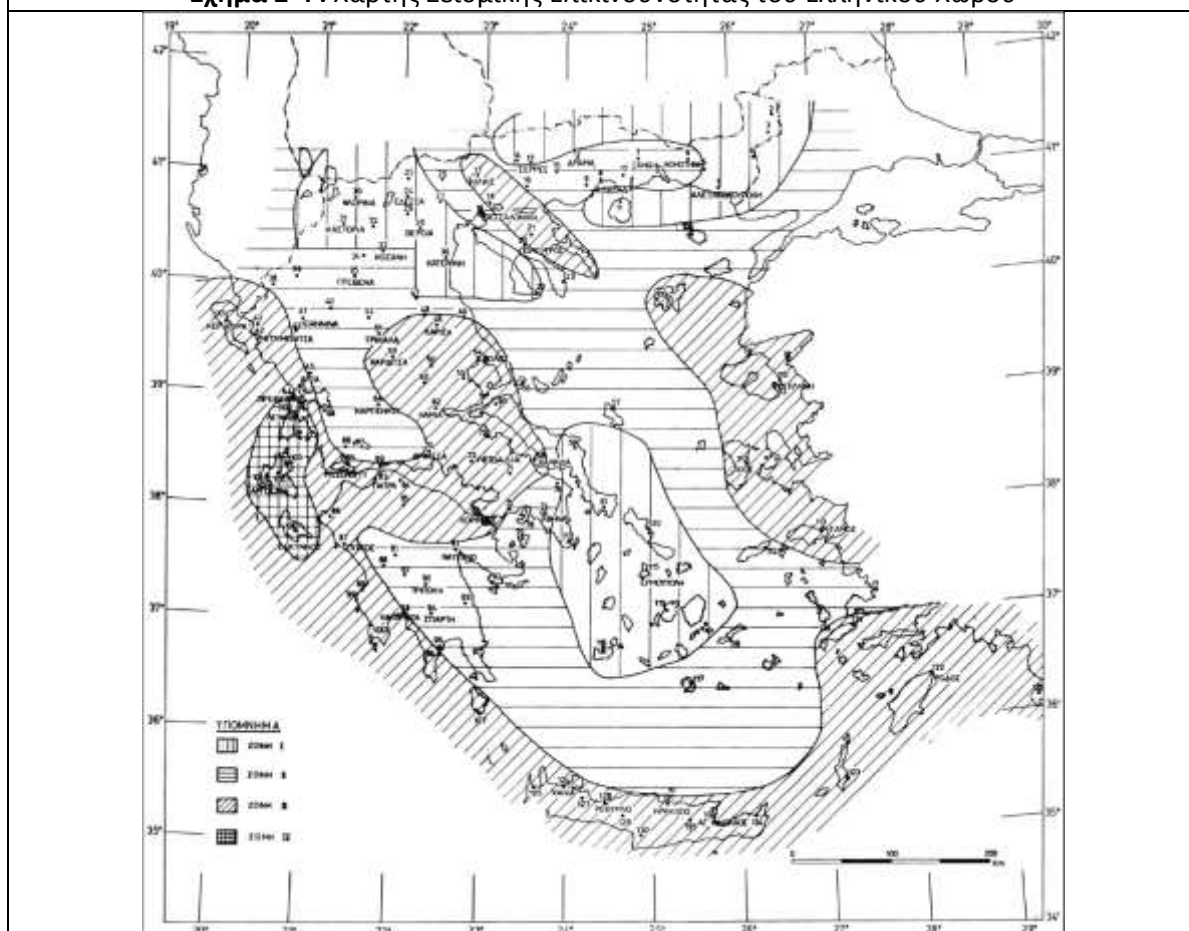
Οι τιμές της μακροσεισμικής έντασης (I) και των δύο παραμέτρων της μέγιστης εδαφικής κίνησης (γ , u) και για περίοδο επανάληψης 60 και 1000 έτη σύμφωνα με τον Β. Παπαζάχο παρουσιάζονται στον επόμενο πίνακα.

Πίνακας 2-9: Τιμές παραμέτρων της εδαφικής σεισμικής κίνησης

Ζώνη	T= 60 έτη			T = 1000 έτη		
	I	γ	u	I	γ	u
I	6,1	0,08	6	7,3	0,17	16
II	6,7	0,12	10	8,0	0,26	27
III	7,2	0,16	14	8,5	0,35	40
IV	8,1	0,18	29	9,2	0,55	69

Πηγή : Β. Παπαζάχος, "Οι Σεισμοί της Ελλάδος"

Σχήμα 2-4 : Χάρτης Σεισμικής Επικινδυνότητας του Ελληνικού Χώρου

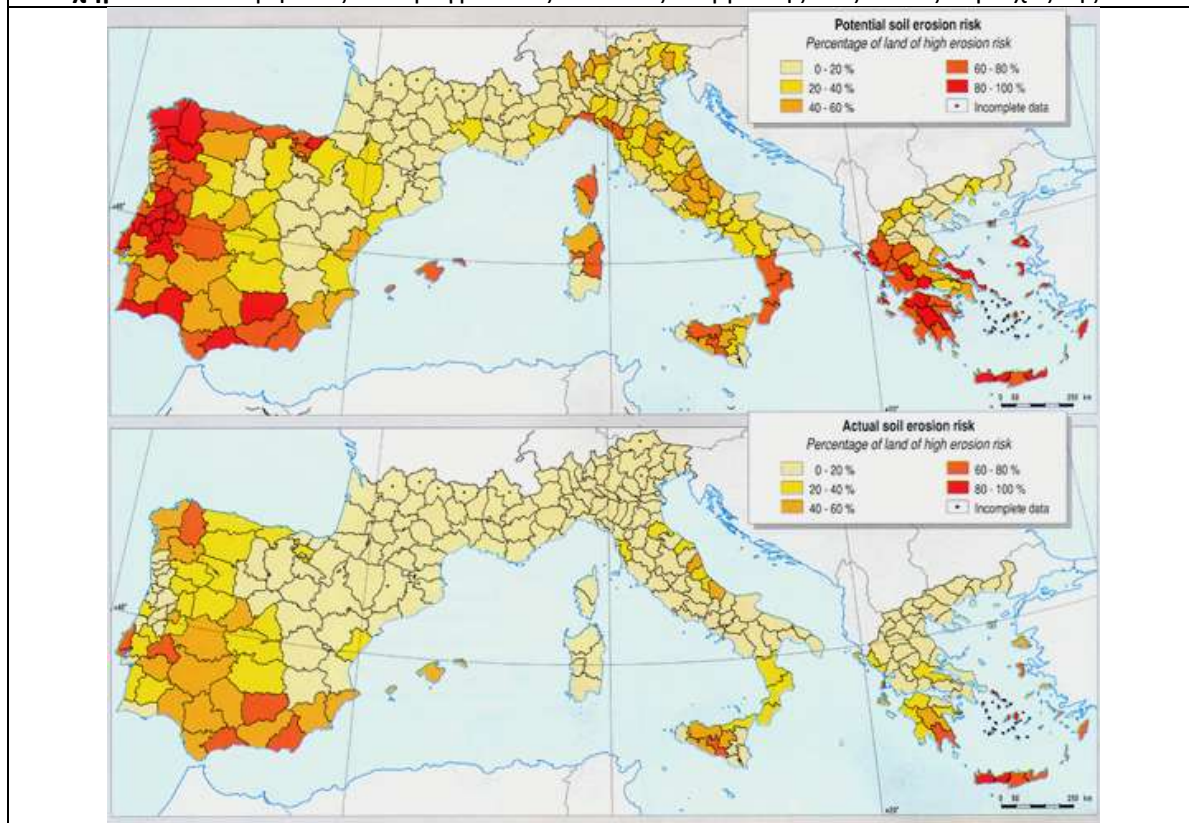
Πηγή : Ελληνικός Αντισεισμικός Κανονισμός 2000)

2.2.1.6 Περιοχές κατολισθήσεων - διάβρωση

Λόγω του έντονου εδαφικού ανάγλυφου και των ισχυρών και απότομων κλίσεων που εντοπίζονται σε μεγάλο τμήμα της έκτασης του νομού σε συνδυασμό με τους κατά τόπους γεωλογικούς σχηματισμούς, την ένταση των βροχοπτώσεων, και το επίπεδο φυτικής κάλυψης παρουσιάζεται συχνά το φαινόμενο των κατολισθήσεων, σε μικρό ή μεγάλο βαθμό. Οι κατολισθήσεις εντοπίζονται κυρίως στα πρηνή του οδικού δικτύου του νομού στις περιοχές με έντονη κλίση όπου οι εδαφολογικές συνθήκες διευκολύνουν την δημιουργία του φαινομένου με αποτέλεσμα να προξενούν βλάβες στο οδικό δίκτυο και την προσωρινή διακοπή της οδικής σύνδεσης των ορεινών κυρίως οικισμών.

Το φαινόμενο των κατολισθήσεων συσχετίζεται άμεσα με το μηχανισμό διάβρωσης που οφείλεται κυρίως στη διαβρωτική δράση της βροχής. Σύμφωνα με σχετική έρευνα της Ε.Ε.³ όπου εκτιμήθηκε ο θεωρητικός και πραγματικός κίνδυνος διάβρωσης στις νότιες περιοχές της Ε.Ε., η Π.Ε. Φωκίδας κατατάσσεται στις περιοχές με τον υψηλότερο διαβρωτικό κίνδυνο (σχήμα 4-4). Το 80% - 100% των εδαφών του παρουσιάζουν θεωρητικά υψηλό κίνδυνο διάβρωσης ενώ πραγματικό κίνδυνο διάβρωσης παρουσιάζει το 0-20% των εδαφών του. Το μικρό ποσοστό του πραγματικού κινδύνου διάβρωσης οφείλεται, αποκλειστικά σχεδόν, στο υψηλό ποσοστό φυτικής κάλυψης που έχουν τα εδάφη (περιοχές) με υψηλό θεωρητικό ποσοστό κινδύνου διάβρωσης. Είναι προφανές ότι τα εκτεταμένα δασικά και άλλα οικοσυστήματα προστατεύουν αποτελεσματικά τα εδάφη του νομού από το μηχανισμό της διάβρωσης που σε άλλη περίπτωση λόγω των έντονων κλίσεων θα ήταν καταστρεπτικός.

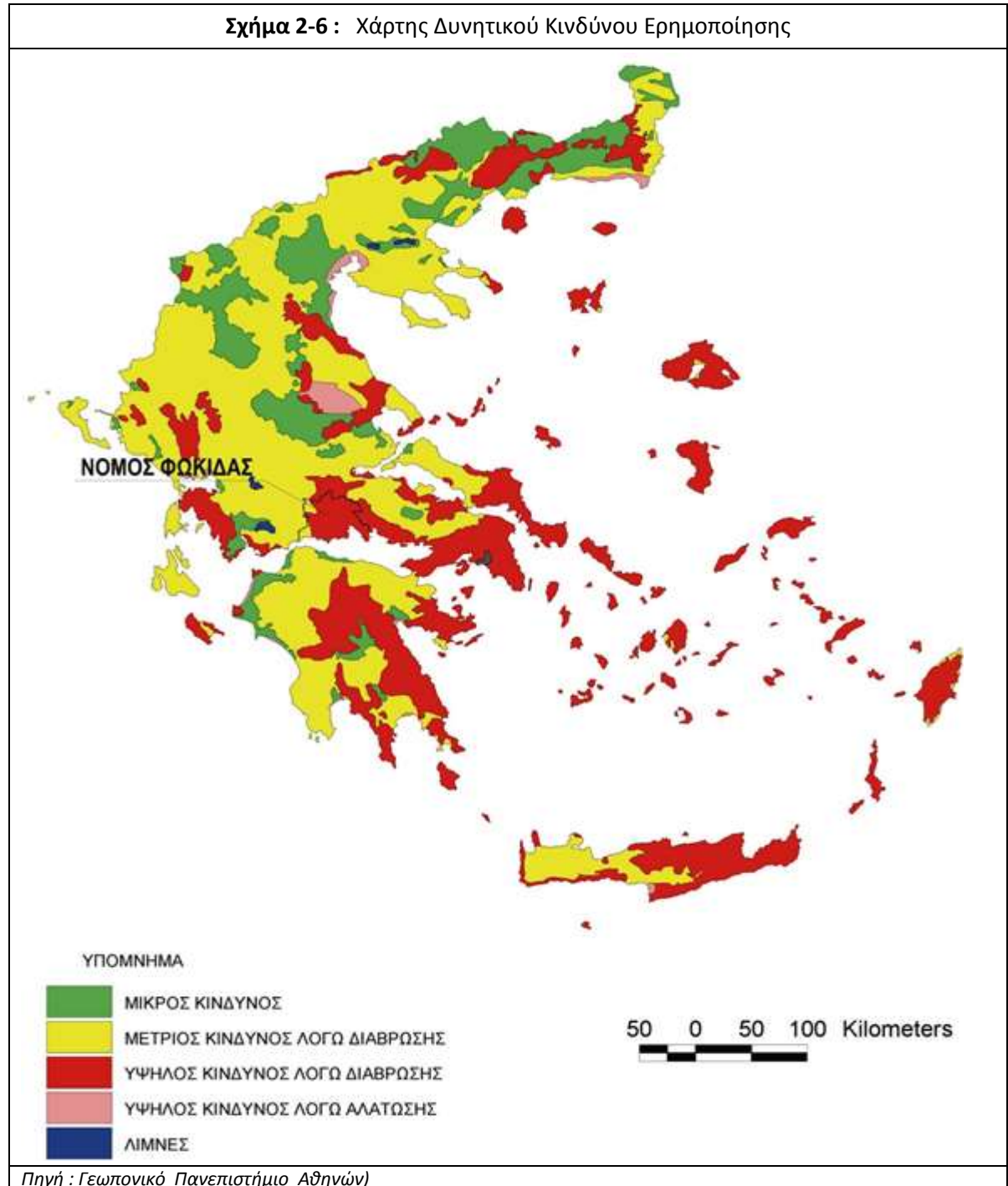
Σχήμα 2-5 : Θεωρητικός και πραγματικός κίνδυνος διάβρωσης στις νότιες περιοχές της Ε.Ε.

³ CORINE soil erosion risk and important land resources

Στο σχήμα 4-5 παρουσιάζεται ο δυνητικός κίνδυνος ερημοποίησης σύμφωνα με της Εθνική Επιτροπή για την Καταπολέμηση της Ερημοποίησης. Για την σύνταξη του χάρτη, για κάθε περιοχή, ελήφθησαν υπόψη ορισμένες παράμετροι που συμβάλουν στο φαινόμενο της ερημοποίησης όπως, τύπος και σύσταση του εδάφους, γεωμορφολογία (κλίσεις κ.λπ), κλιματικοί παράγοντες κ.α. Είναι προφανές από το χάρτη ότι η Π.Ε. Φωκίδας είναι μία από τις περιοχές της χώρας που έχει υψηλό δυνητικό κίνδυνο ερημοποίησης λόγω διάβρωσης.

Σχήμα 2-6 : Χάρτης Δυνητικού Κινδύνου Ερημοποίησης

2.2.1.7 Ακτές

Ο Περιοχή διαθέτει μία εκτεταμένη ακτογραμμή (περίπου 175 km) η οποία εκτείνεται από το Δήμο Δεσφίνας μέχρι το Δήμο Ευπαλίου. Οι ορεινοί όγκοι της Περιοχής που καταλήγουν στον Κορινθιακό κόλπο διαμορφώνουν μια πολυσχιδή ακτογραμμή με έντονο διαμελισμό που σχηματίζει πολλούς κόλπους και μικρές παραλίες. Χαρακτηριστικό της περιοχής είναι οι μικρές σε μήκος παραλίες που σχηματίζονται στο μυχό των κόλπων και η υψηλή ποιότητα των νερών κολύμβησης.

Η χωρητικότητα- φέρουσα ικανότητα- των παραλιών κρίνεται περιορισμένη (λόγω του μικρού μήκους και πλάτους) και το καλοκαίρι πολλές από αυτές υπερφορτίζονται. Όλες σχεδόν οι παραλίες, εκτός της Δ.Ε. Δεσφίνας (απόκρημνες παραλίες) έχουν αναπτυχθεί τουριστικά και οικιστικά και σε πολλές περιπτώσεις άναρχα και απρογραμματίστα.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι παραλίες χωροθετημένες στις Δ.Ε της περιοχής. Το 35,5% των παραλιών της Περιοχής (11 παραλίες) βρίσκεται στα γεωγραφικά όρια της Δ.Ε. Ιτέας, Ακολουθούν η Δ.Ε. Τολοφώνος στα όρια της οποίας βρίσκονται 9 παραλίες (το 29% των παραλιών της Περιοχής) και η Δ.Ε. Γαλαξιδίου όπου βρίσκονται 5 παραλίες (το 16,1% των παραλιών της Περιοχής).

Σύμφωνα με τον ιστοχώρο (<http://www.bathingwaterprofiles.gr>) του Μητρώου Ταυτοτήτων Υδάτων Κολύμβησης της Ελλάδος του ΥΠΕΚΑ τα νερά των παραλιών της περιοχής της περιοχής χαρακτηρίζονται ως εξαιρετικής ποιότητα (ανώτατος βαθμός ποιότητας) .

Πίνακας 2-10 : Παραλίες Περιοχής Παρέμβασης σε επίπεδο Δ.Ε	
Δημοτική Ενότητα	Θέση Παραλίας
Ευπαλίου	Μοναστηράκι
	Χιλιαδού
	Κάτω Μαραθιάς
	Μαραθιάς
	Παρ. Σεργούλας
Τολοφώνος	Σεργούλα-Πλατανιά
	Γλυφάδα
	Χάνια
	Σπηλιά
	Γκλοβίνο
	Αγ.Σπυρίδωνας
	Αγ.Νικόλαος
	Πάνορμο
Ερατεινή	
Γαλαξιδίου	Άγιοι Πάντες
	Παραλία Όμιλος
	Κεντρί
	Γαλαξίδι
Ιτέας	Ακτή Κεντρί
	Τροκαντερό
	Μαϊάμι
	Καλαφάτη
	Απόλαυση

Πίνακας 2-10 : Παραλίες Περιοχής Παρέμβασης σε επίπεδο Δ.Ε

	Αϊ Γιάννης
	Πλατεία Κίρρας
	Ακτή Κίρρας
	Ακτή Βραχάκια
	Κίρρα - Αγ. Ιωάννη
	Ιτέα
	Ευαγγελίστρια
Πηγή : ΥΠΕΚΑ	

Οι ακτές της Περιοχής λόγω της γεωλογικής διαμόρφωσης του θαλάσσιου μετώπου (μεγάλες – απότομες κλίσεις των απολήξεων των ορεινών σχηματισμών) υπόκεινται στη διαδικασία της διάβρωσης και απόθεσης φερτών υλών των χειμάρρων που εκβάλουν σ' αυτές με αποτέλεσμα αρκετές από αυτές, ανάλογα με την ένταση της χειμαρρώδους δράσης, να υποβαθμίζονται και να αλλοιώνονται. Εκτός από τους χειμάρρους σε ορισμένες περιοχές της ακτογραμμής ο θαλάσσιος κυματισμός δημιουργεί προβλήματα διάβρωσης και καταστροφές σε παράκτιες κατασκευές.

2.2.1.8 Υδατικοί Πόροι

Η περιοχή παρέμβασης, λόγω των γεωλογικών σχηματισμών, των δασικών οικοσυστημάτων, το υψηλό σχετικά ύψος βροχής και των χιονοπτώσεων κυρίως στους ορεινούς σχηματισμούς της Γκιώνας και των Βαρδουσίων, παρουσιάζει γενικά πλούσια υδροφορία, η οποία διαφοροποιείται στις διάφορες εσωτερικές υδρολογικές λεκάνες ανάλογα με την ένταση που παρουσιάζουν σ' αυτές οι υδρολογικές παράμετροι. Κύριο χαρακτηριστικό του υδρολογικού προφίλ του Νομού

είναι ο ποταμός Μόρνος (Δάφνος στην αρχαιότητα), του οποίου το σύνολο σχεδόν του υδρογραφικού του δικτύου βρίσκεται στην εδαφική έκταση του νομού. Ο ποταμός Μόρνος, με το φράγμα που έγινε στη θέση "Στενό" νότια του Λιδωρικίου αποτέλεσε και εξακολουθεί να αποτελεί τον βασικό τροφοδότη του λεκανοπεδίου της Αττικής σε πόσιμο νερό.

Ο Νομός εντάσσεται στα υδατικά διαμερίσματα 07 και 04 σύμφωνα με το σύστημα διαίρεσης της χώρας σε υδατικά διαμερίσματα που εισήγαγε ο νόμος 1739/87. Στο διαμέρισμα 07 εντάσσεται το ανατολικό τμήμα του νομού (ποσοστό της έκτασης του Νομού 42%) ενώ στο διαμέρισμα 04 το δυτικό τμήμα του (ποσοστό της έκτασης του Νομού 58%) με όριο την οροσειρά της Γκιώνας. Εσωτερικά, με βάση τον υδροκρίτη και τις απορροές, ο νομός υποδιαιρείται σε επιμέρους υδρολογικές λεκάνες που αποτελούν αυτόνομα επιφανειακά υδρολογικά συστήματα.

Οι επιμέρους υδρολογικές λεκάνες που αποτελούν αυτόνομα επιφανειακά υδρολογικά συστήματα.

Στο υδατικό διαμέρισμα 07 εντοπίζονται οι εξής υδρολογικές υπολεκάνες :

Η ενότητα Άνω Ρου Βοιωτικού Κηφισσού περιλαμβάνεται στο υδατικό διαμέρισμα 07 σύμφωνα με το Νόμο 1739/87. Εδώ ανήκουν οι υπολεκάνες Γραβιάς με μέσο ύψος βροχής 1441 χιλιοστά και όγκο νερού 71.000.000 μ³, Μαριολάτας με μέσο ύψος βροχής 1424 χιλιοστά και όγκο νερού 45.000.000 μ³ και η υπολεκάνη Αγόριανης με 1391 χιλιοστά και 119.000.000 μ³ αντίστοιχα. Το 43,7 % του νερού διηθείται στο έδαφος και το 78% του διηθούμενο αποθηκεύεται εντός καρστικών ασβεστολίθων, με εκτεταμένους υπόγειους υδροφόρους ορίζοντες σημαντικής δυναμικότητας και με νερό κατάλληλο για οποιαδήποτε χρήση-εκμετάλλευση χωρίς κίνδυνο εφφαλμύρωσης.

Οι υδρολογικές λεκάνες Γαλαξειδίου-Δεσφίνας. Στην υπολεκάνη του Δήμου Γαλαξειδίου δεν υπάρχει μελέτη εντοπισμού των υπολεκανών ούτε συστηματική μελέτη αποθεμάτων νερού και ισοζυγίου. Παρατηρείται όμως υφαλμύρωση υπόγειων νερών, ανεκτό σε μερικές περιπτώσεις, πολύ υψηλή δε σε άλλες. Γενικά υπάρχει έλλειψη σοβαρή κατάλληλου ύδατος τόσο για γεωργική δραστηριότητα όσο και για αστική χρήση. Για την υπολεκάνη του Δήμου Δεσφίνας έχουμε έλλειψη στοιχείων μελέτης του υδατικού ισοζυγίου. Λόγω μορφολογίας του εδάφους (μέσο υψόμετρο 700 μ) δεν υπάρχει καμιά δυνατότητα εκμετάλλευσης υπόγειου νερού, εκτιμάται δε ότι θα είναι ακατάλληλο (μεγάλη δαπάνη απόληψης, ακατάλληλα ίδια χαρακτηριστικά). Χαρακτηριστικό των δύο υδρολογικών λεκανών είναι η ύπαρξη πολλών χειμάρρων με μεγάλη κλίση και σχετικά μικρό μήκος με ορμητικά νερά την χειμερινή περίοδο τα οποία δημιουργούν σημαντικά προβλήματα στις εκβολές στο Κορινθιακό κόλπο με τις αποθέσεις φερτών υλών και τη διαβρωτική δράση στις λεκάνες απορροής και στο παραλιακό μέτωπο του νομού.

Η υδρολογική λεκάνη του Άμφισσας - Ιτέας, περιλαμβάνει το Δήμο Άμφισσας, το Δήμο Δελφών και Δήμο Ιτέας. Η περιοχή δομείται από ανθρακικούς σχηματισμούς της ζώνης Παρνασσού – Γκιώνας κύρια αλλά και της ζώνης της Πίνδου εντός των οποίων δημιουργούνται αξιόλογα καυστικά συστήματα, σε αντίθεση με τις νεότερες αποθέσεις που χαρακτηρίζονται από περιορισμένη υδροφορία. Χωρίς συστηματική μελέτη υδατικού ισοζυγίου. Η λεκάνη περιλαμβάνει τις καυστικές ενότητες του Ν. Παρνασσού και της Γκιώνας και το κοκκώδες υδροφόρο σύστημα της λεκάνης της Άμφισσας. Το μέσο ύψος βροχής που δέχεται η υδρολογική λεκάνη της Άμφισσας – Ιτέας κυμαίνεται από 600 mm (λεκάνη Άμφισσας) έως 1200 mm (Καρωτική ενότητα Γκιώνας). Υπάρχουν ενδείξεις υποβάθμιση της υπόγειας υδροφορίας στο παραλιακό μέτωπο (175 km) λόγω θαλάσσιας προσβολής.

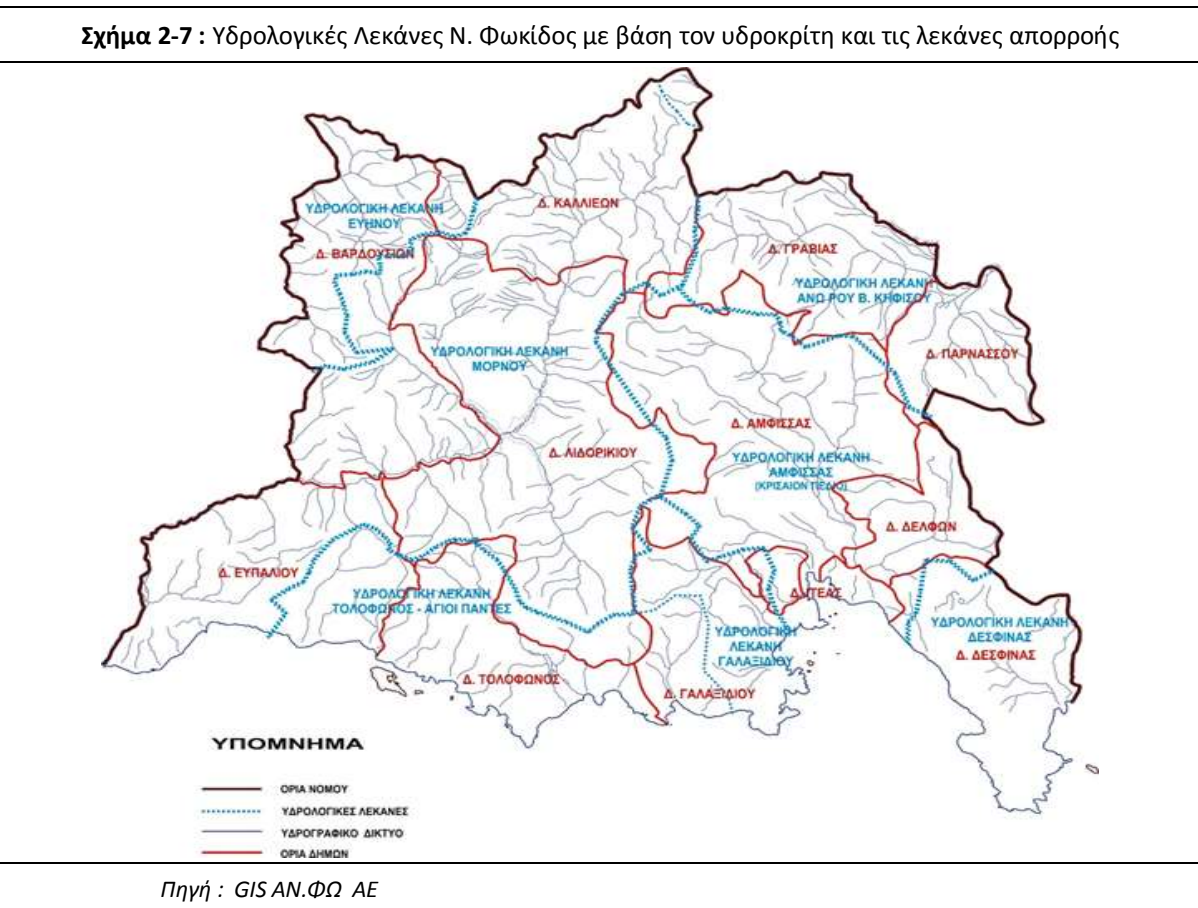
Στο υδατικό διαμέρισμα 04 εντοπίζονται οι εξής υδρολογικές υπολεκάνες :

Στην υδρολογική λεκάνη Τολοφώνας – Αγίων Πάντων νότια της Γκιώνας και Βαρδουσιών, περιλαμβάνει το δήμο Τολοφώνας, μέρος του Δήμου Ευπαλίνου και μέρος του δήμου Γαλαξειδίου. Πρόκειται για χαρακτηριστική λεκάνη με επιμέρους μικρότερες υπολεκάνες, με μέση κλίση 45% και υψόμετρο 560 μέτρα φθάνοντας μέχρι τη θάλασσα. Εντάσσεται γεωλογικά στα ιζήματα της ζώνης ΩΛΟΝΟΥ-ΠΙΝΔΟΥ, με όγκο νερού 54.200.000 μ³. Το υδατικό ισοζύγιο ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις των αναγκών της περιοχής και εμφανίζει θετικό 2.000.000 μ³ (διαθέσιμο για εκμετάλλευση) ισοζύγιο. Δεν έχουν παρατηρηθεί μέχρι σήμερα προβλήματα υφαλμύρωσεων χωρίς να έχει γίνει συστηματική απόληψη νερού με έργο πλην μεμονωμένων περιπτώσεων γεωτρήσεων για υδροδότηση οικισμών. Χαρακτηριστικό της συγκεκριμένης υδρολογικής λεκάνης είναι η ύπαρξη πολλών χειμάρρων με μεγάλη κλίση και ορμητικά νερά την χειμερινή περίοδο οι οποίοι

δημιουργού σημαντικά προβλήματα στις εκβολές στο Κορινθιακό κόλπο με τις αποθέσεις φερτών υλών και διαβρωτική δράση στις λεκάνες απορροής και στην στο παραλιακό μέτωπο του νομού.

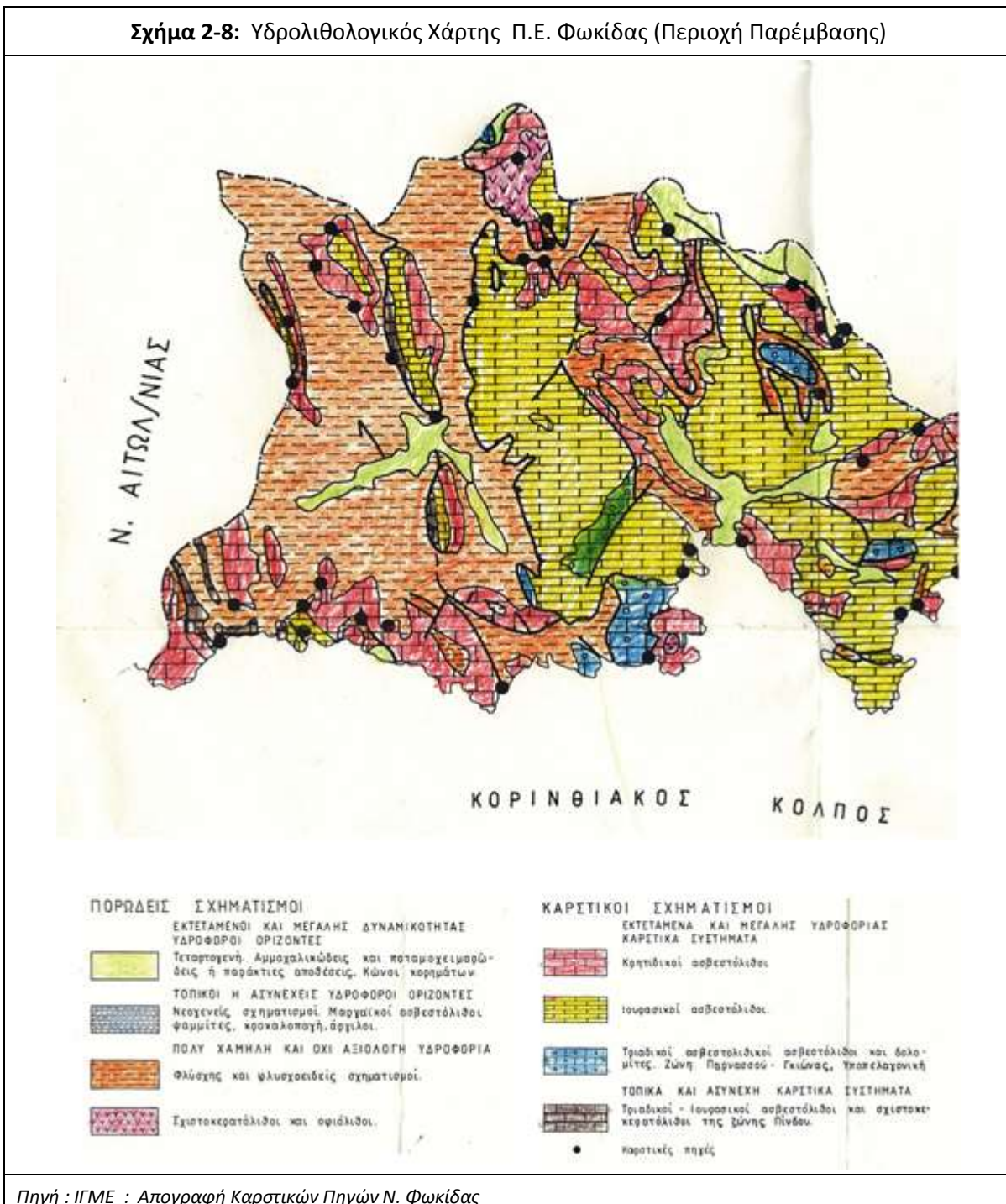
Η υδρολογική λεκάνη του ποταμού Μόρνου η οποία ανήκει στο υδατικό διαμέρισμα 04 και καταλαμβάνει τη μίση σχεδόν έκταση του νομού. Περιλαμβάνει το σύνολο σχεδόν της εδαφικής έκτασης των δήμων Καλλιένων και Λιδωρικίου και το μεγαλύτερο τμήμα της εδαφικής έκτασης των δήμων Βαρδουσίων και Ευπαλίου. Η υδρολογική λεκάνη του Μόρνου καταλαμβάνει έκταση 1930 km² (συμπεριλαμβάνεται και μέρος της ανατολικής Ναυπακτίας) με μέσο ετήσιο ύψος βροχής 1345 mm και ετήσια ανανεώσιμα αποθέματα $6 \times 10^6 \text{ m}^3$. Το υπόγειο δυναμικό της υδρολογικής λεκάνης του ποταμού Μόρνου, τα οποία προστίθενται στις κατεισδύσεις εντός των χαρακτηριζόμενων ως υδατοστεγών σχηματισμών, τα οποία καταλαμβάνουν σημαντική έκταση της υδρολογικής λεκάνης εκτιμώνται $19 \times 10^9 \text{ m}^3$ με μέσο συντελεστή κατεισδυσης 0,03. Η υδρολογική λεκάνη του ποταμού Μόρνου εντάσσεται στα καρστικά συστήματα της ζώνης της Πίνδου τα οποία καταλαμβάνουν σημαντικές εκτάσεις τόσο τη λεκάνη του Αχελώου όσο και της λεκάνης του Εύηνου μέσω της οποίας επεκτείνονται και στη λεκάνη του Μόρνου. Τα υπόγεια νερά στο νοτιότερο τμήμα της καρστικής ενότητας Πίνδου καταλήγουν τόσο στον Εύηνο όσο και στον Μόρνο μέσω μεταγγίσεων. Στα όρια του νομού συμπεριλαμβάνεται και ένα μικρό τμήμα της υδρολογικής λεκάνης του ποταμού Εύηνου το οποίο καταλαμβάνει μέρος του δήμου Βαρδουσίων και ένα μικρό τμήμα του δήμου Καλλιένων.

Στο σχήμα 2-7 που ακολουθεί παρουσιάζονται οι εσωτερικές υδρολογικές λεκάνες του νομού με βάση τον υδροκρίτη και τις λεκάνες απορροής.

Ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της υδρολογίας της Π.Ε. Φωκίδας και της Περιοχής Παρέμβασης κατ' επέκταση είναι τα εκτεταμένα καρστικά συστήματα (Παρνασσού, Γκιώνας και Πίνδου) στα οποία οφείλεται η ύπαρξη ενός μεγάλου αριθμού χερσαίων και υποθαλάσσιων πηγών με σημαντικές παροχές. Στο σχήμα που ακολουθεί παρουσιάζεται η λιθογραφία της του νομού και η υδρολογική συμπεριφορά των διαφόρων σχηματισμών.

Σχήμα 2-8: Υδρολιθολογικός Χάρτης Π.Ε. Φωκίδας (Περιοχή Παρέμβασης)

Πηγή : ΙΓΜΕ : Απογραφή Καρστικών Πηγών Ν. Φωκίδας

Στον πίνακα του παρατήματος 3 παρουσιάζονται οι καρστικές πηγές της περιοχής (Π.Ε. Φωκίδας) σύμφωνα με μελέτη του ΙΓΜΕ. Σημειώνεται ότι η ημερομηνίες καταγραφής των πηγών είναι αρκετά παλαιές και πιθανά οι πληροφορίες του πίνακα και του αντίστοιχου χάρτη να χρειάζονται

επικαιροποίηση δεδομένου και της ευμετάβλητης συμπεριφοράς των καρστικών συστημάτων. Παρ' όλα αυτά οι σχετικές πληροφορίες δείχνουν τη σημασία των καρστικών συστημάτων στην υδρολογία της περιοχής.

2.1.9 Πολιτισμικό Περιβάλλον – Πολιτιστικά Στοιχεία

Ο περιοχή της Φωκίδας διαθέτει ένα πλούσιο και ιδιαίτερα προικισμένο πολιτιστικό περιβάλλον. Έχει την τύχη, στην γεωγραφική του έκταση να βρίσκεται ένας από τους σπουδαιότερους αρχαιολογικούς χώρους της χώρας, ο αρχαιολογικός χώρος των Δελφών, παγκόσμιας εμβέλειας, ενταγμένος στα μνημεία της παγκόσμιας κληρονομιάς από την UNESCO. Το πολιτιστικό περιβάλλον του νομού εμπλουτίζεται με μια σειρά από αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία της απώτερης και πρόσφατης ιστορίας του τόπου, στα οποία αποτυπώνονται οι διαδοχικές ιστορικές περιόδους και οι πολιτισμοί που αναπτύχθηκαν. Για την πληρέστερη αναγνώριση του Τόπου και την κατανόηση των κοινωνικοοικονομικών μεταβολών που διαμόρφωσαν τη σημερινή ταυτότητα της περιοχής, καταγράφονται οι αρχαιολογικοί χώροι και μνημεία των διαφόρων ιστορικών περιόδων, τα λαογραφικά στοιχεία που χαρακτηρίζουν την περιοχή παρέμβασης και τις τοπικές κοινωνίες και αποτυπώνονται στοιχεία που χαρακτηρίζουν τη λαϊκή – παραδοσιακή αρχιτεκτονική και τους παραδοσιακούς οικισμούς. Στο παράρτημα 4 παρατίθενται ιστορικά στοιχεία της μακράς ιστορίας του.

2.2.1.9.1. Αρχαιολογικοί Χώροι και Μνημεία

Στο γεωγραφικό χώρο του νομού απαντώνται μνημεία της προϊστορικής, αρχαϊκής, κλασικής και ελληνιστικής περιόδου καθώς και της ρωμαϊκής και βυζαντινής εποχής με προεξέχοντα τον αρχαιολογικό χώρο των Δελφών που αποτελεί ένα υπαίθριο μουσείο αρχαίας ελληνικής τέχνης και αρχιτεκτονικής.

Κηρυγμένοι Αρχαιολογικοί Χώροι: Καταγράφονται δύο κηρυγμένοι αρχαιολογικοί χώροι, των Δελφών και της Πυράς του Ηρακλέους. Αναλυτικά στοιχεία των δύο αυτών αρχαιολογικών χώρων παρουσιάζονται κατωτέρω.

Χώρος	Περιγραφή
Δελφοί	<p>Το χώρο των Δελφών ανάσκαψαν συστηματικά η Γαλλική Αρχαιολογική σχολή και οι Έλληνες αρχαιολόγοι, από το 1891. Από τις ανασκαφές ήρθαν στο φως σπουδαία αρχαιολογικά ευρήματα όπως:</p> <p>α) Τα ερείπια του ναού του Απόλλωνα, του σπουδαιότερου κτιρίου στο Δελφικό τοπίο, το οποίο υπήρξε το κέντρο λατρείας του θεού Απόλλωνα και του μαντείου. Ο ναός του Απόλλωνα περιελάμβανε μέσα στον περίβολό του πολλά κτίσματα, αγάλματα, και αναθηματικά μνημεία. Ο ναός είχε κτιστεί για πρώτη φορά τον 7^ο π.Χ. αιώνα, ενώ τα ερείπια που βλέπει σήμερα ο επισκέπτης είναι του 4^{ου} π.Χ. αιώνα.</p> <p>β) Τα ερείπια του ναού της Αθηνάς Προναίας. Ο ναός αυτός ήταν ένα πολυμερές ιερό του οποίου ο περίβολος περιείχε το ηρώο του Φυλάκου, τοπικού ήρωα, τρεις ναούς της Αθηνάς διαφόρων εποχών, τη Θόλο –οίκημα ιερών- και θησαυρούς. Τα ερείπια των κτισμάτων αυτών σώζονται σε αρκετά καλή κατάσταση.</p>

Χώρος	Περιγραφή
	<p>γ) Τμήμα της «Ιεράς οδού», η οποία οδηγούσε στο κέντρο του ναού του Απόλλωνα. Κατά μήκος της οδού βρίσκονται τα ερείπια των Κυριοτέρων θησαυρών των Σικυώνων, Σιφνίων και Αθηναίων.</p> <p>δ) Η ιερά Κασταλία πηγή, τα νερά της οποίας τρέχουν ανάμεσα από τις Φαιδριάδες πέτρες. Στην πηγή αυτή οι ιερείς και οι πιστοί έπλεναν τα χέρια τους πριν μπουν στο ναό του Απόλλωνα.</p> <p>ε) Τα ερείπια του γυμνασίου των Δελφών. Το συγκρότημα των οικοδομημάτων του γυμνασίου χρησίμευε για την άσκηση των εφήβων των Δελφών και για την προετοιμασία των αθλητών που έπαιρναν μέρος στα Πύθια. Το γυμνάσιο είναι κατασκευασμένο σε δύο επίπεδα. Το ανώτερο καταλάμβανε ο ξυστός και η παραδρομή για τις ασκήσεις του δρόμου, στο κατώτερο υπήρχαν η παλαίστρα, η πισίνα για ψυχρά λουτρά και οι θέρμες για τα θερμά.</p> <p>στ) Το στάδιο των Δελφών (5^{ου} π.Χ. αιώνα), στο οποίο διεξάγονταν τα Πύθια. Ο Πίνδαρος ύμνησε τους αγώνες αυτούς στην ωδή του οι Πυθιονίκες, μεταξύ των οποίων οι πιο ένδοξοι ήταν ο Ιέρων των Συρακουσών και ο Αρκέσιλος της Κυρήνειας.</p> <p>ζ) Το καλοδιατηρημένο θέατρο των Δελφών που κτίστηκε με ασβεστόλιθο του Παρνασσού.</p>
<p>Πυρά Ηρακλέους Φ.Ε.Κ 576/Β/26-6-1980)</p>	<p>Θέση βόρεια του σημερινού οικισμού Πυρά. Διατηρούνται σπόνδυλοι κιόνων, τμήματα θριγκού και τριγλύφων, οι οποίοι ανήκουν σε πρόστυλο Δωρικό ναό του 3^{ου} αιώνα π.Χ με πρόδρομο και σηκό εν παραστάσει. Νοτίως του Ναού σώζεται βωμός, ο οποίος χρησιμοποιήθηκε από την αρχαϊκή εποχή μέχρι την περίοδο της Ρωμαϊκής αυτοκρατίας, οπότε και έγινε επέκταση του αρχαίου περιγράμματος και οριοθέτησή του με λιθόπλινθους.</p> <p>Επισημώς, ως αρχαιολογικός χώρος έχει χαρακτηριστεί ο λόφος Μάρμαρα της οροσειράς της Οίτης, (στα όρια των Κοινοτήτων Πυράς και Παύλιανης) με την Υ.Α 14/32886/1319/9-6-1980, διότι - σύμφωνα με την απόφαση- σώζονται σε αυτόν λείψανα ιερού που ταυτίζονται με το ιερό και την πυρά του Ηρακλέους.</p>

Λοιπά Μνημεία και αρχαιολογικοί χώροι : Εκτός από τους δύο κηρυγμένους αρχαιολογικούς χώρου η περιοχή του νομού διαθέτει αρκετούς αρχαιολογικούς χώρους, οι οποίοι μαρτυρούν την ανάπτυξη πολιτισμών από τους προϊστορικούς και αρχαιοελληνικούς χρόνους. Ωστόσο δεν έχουν ερευνηθεί επαρκώς, ούτε έχουν αναπτυχθεί δράσεις για την πλήρη ανάδειξη και αξιοποίησή τους. Οι χώροι και μνημεία αρχαιολογικού και ιστορικού ενδιαφέροντος, από την αρχαιοελληνική μέχρι την ρωμαϊκή περίοδο, που εντοπίζονται στην περιοχή, ανά Δήμο και Δημοτικό Διαμέρισμα παρουσιάζονται στη συνέχεια

Δήμος	Δ.Δ	Περιγραφή
Καλλιέων	Μαυρολιθάρι	Το 1970 έγιναν ανασκαφές στο Μαυρολιθάρι και βρέθηκε αρχαίο νεκροταφείο που χρονολογείται από το 400 π.Χ. Επίσης στην τοποθεσία "Άγιος Ιωάννης" υπάρχουν αρχαία ερείπια ενώ ναΐσκος του Αϊ Γιάννη είναι οικοδομημένος επάνω σε αρχαιότητες. Σε λίγη απόσταση είναι και η τοποθεσία "Φούρνος" όπου έχουν βρεθεί πολλά αρχαία αντικείμενα.

Δήμος	Δ.Δ	Περιγραφή
	Καστριώτισσα	Η Καστριώτισσα το όνομά της το έχει πάρει από το περίφημο πανάρχαιο Κάστρο που την περιέβαλε. Η περιοχή της Παρνασσίδας πρωτοκατοικήθηκε κατά την Νεολιθική εποχή (3000-5000π.χ.) από τους Δρύοπες και αργότερα μετά την Κάθοδο των Δωριέων, κατά τον 12ο αιώνα π.χ. μετά τον Τρωικό πόλεμο από τους Δωριείς. Το Κάστρο υπήρξε προπύργιο των Δωριέων οι οποίοι εγκαταστάθηκαν στην περιοχή ιδρύοντας τις πόλεις Κυτίνιον, Ερινεόν, Βόϊον και Πίνδος - θαμμένες και ανερευνήτες μέχρι σήμερα- πριν φτάσουν μέχρι την Πελοπόννησο. "Η δε χώρα αύτη (η Δωρίς) εστί μητρόπολις Δωριέων των εν Πελοποννήσω", γράφει ο Ηρόδοτος. Σχετικά με το Κάστρο της Καστριώτισσας, ο αρχαιολόγος W.Woodhouse που εξερεύνησε την περιοχή γράφει στο βιβλίο του "GASTERN AETOLIA"(σελ. 371): "Τα τείχη του Κάστρου της σε σωστό ακανόνιστο Ελληνικό ρυθμό και προφυλαγμένα από τετράγωνους πύργους, μπορούν ακόμα να φαίνονται καθαρά από τα τρία μέρη του λόφου". Το Κάστρο είχε διπλό λεπιδωτό περίβολο τείχος και χτίστηκε το 500 π.χ. περίπου. Οι πέτρες του είναι καλοπελεκημένες και έχουν κάθετες (γλυφές) εκχαράξεις. Κατά τους αιώνες 6ο - 4ο της Κλασικής περιόδου η τεχνική για τα κάστρα και τα φρούρια υπήρξε η τελειότερη. Το Κάστρο κυριεύτηκε το 325 π.χ. από τους Πέρσες μετά την Μάχη των Θερμοπυλών. Γύρω στα 1800 έγιναν οι πρώτες ανασκαφές που έφεραν στο φως τα σημερινά υπολείμματα του Κάστρου στο νότιο μέρος του χωριού. Μεγάλος αριθμός ογκολίθων είναι διασπαρμένοι στην πλαγιά. Στην Καστριώτισσα, κατά την παράδοση, βρισκόταν και το ανάκτορο του Βασιλιά Καλλία.
	Στρώμη	Ζυρέλια (Στρώμης) λέγεται η περιοχή που από καθίζηση έχουν δημιουργηθεί μικρές λιμνούλες. Η καθίζηση όμως αυτή είναι άγνωστο πότε έγινε, πάντως αυτή η περιοχή είναι σε ακτίνα 500 στρεμμάτων και περισσότερο ίσως γεμάτη αρχαιότητες. Απέναντι ακριβώς και πάνω από την τοποθεσία "Τσιπράτικο" στην αλπική ζώνη της Γκιώνας βρίσκονται ερείπια άλλου Ναού ή ανακτόρου τεραστίων διαστάσεων και άγνωστο στους πολλούς.
	Πυρά	Ο Ναός του Αγίου Πνεύματος Πυράς έχει κτισθεί επάνω σε αρχαιοελληνικό ναό. Γύρω και κάτω από το σημερινό ναό του Αγίου Πνεύματος υπάρχουν Κυκλώπεια τείχη. Στη θέση "Δέντρος" της Πυράς πριν λίγα χρόνια βρέθηκε ένας θολωτός τάφος από πωρόλιθο τα ευρήματα του οποίου μεταφέρθηκαν στο Μουσείο Δελφών. Ο τάφος ανακαταλήφθηκε με αποτέλεσμα να καταστραφεί.
Δελφών	Χρισσού	Νοτιοδυτικά του Χρισσού υπάρχει προϊστορικός οικισμός μεσοελλαδικών και υστεροελλαδικών χρόνων που περιβάλλεται από ισχυρή ακρόπολη. Σώζεται οχύρωση σε μήκος 1.500 μ. με πάχος κυμαινόμενο από 4 ως 5 μ. και μέγιστο σωζόμενο ύψος 3μ. Από ανασκαφή που διενήργησε η Εφορεία Δελφών το 1969 βρέθηκε νεκροταφείο Μυκηναϊκών χρόνων στην περιοχή κοντά στην εκκλησία της Παναγίας.
Άμφισσας	Άμφισσας	Τα τείχη της ακρόπολης τα οποία σώθηκαν γιατί ενσωματώθηκαν στο μεσαιωνικό κάστρο που κτίστηκε στην ίδια θέση, το ονομαζόμενο κάστρο της Ωριάς.
Γραβιάς (εκτός περιοχής παρέμβα- σης)	Μαριολάτα	Στα νότια του χωριού όπου είναι και το νεκροταφείο του νεότερου χωριού υπάρχει σε λόφο η ακρόπολη. Από την ακρόπολη σώζεται καλύτερα η νότια πλευρά μήκους 85 μ. σε τρεις τετράγωνους προβεβλημένους πύργους

Δήμος	Δ.Δ	Περιγραφή
σης)	Καστέλλια	Σώζονται ερείπια της αρχαίας πόλης Ερινεός στη θέση Άγιος Βασίλειος Στον οικισμό Αποστολιάς, στον κοντινό λόφο σώζονται τα ερείπια της δωρικής πόλης Βόιον
	Οινοχώρι	Έξω απ' το χωριό σώζονται τα ερείπια της δωρικής πόλης Δρυόπης
Δεσφίνα	Δεσφίνας	Στους πρόποδες του βουνού Κίρφυς και σε 600μ. υψόμετρο είναι χτισμένη αμφιθεατρικά η γραφική Δεσφίνα, κωμόπολη 2500 περίπου κατοίκων, που σήμερα είναι ξεχωριστός Δήμος, κοντά στη θέση της αρχαίας πόλης Εχεδάμειας (σώζονται λείψανα-λοξωτοί τάφοι κ.ά) που καταστράφηκε από το Μακεδόνα Φίλιππο (355-346 π.Χ.). Στη θέση Συρό-Κάστρο σώζονται ερείπια της αρχαίας πόλης Μεδεώνος, που καταστράφηκε μαζί με την Εχεδάμεια από το Φίλιππο (Γ' Ιερός Πόλεμος).
Ιτέας	Κίρρας	Η Κίρρα πόλη αρχαιότατη . Η κτίση της χάνεται στα σκοτάδια της προϊστορίας. Ανασκαφικά ευρήματα βεβαιώνουν την ύπαρξη οικισμού από το 3.000 π.χ. Η παράδοση θέλει ως ιδρυτές της πόλης Κρήτες εμπόρους. Η ύπαρξη της Κίρρας στους ιστορικούς χρόνους - μετά το 1100 π.χ. - είναι αναμφισβήτητη και αναφέρεται ως πλούσια και ισχυρή πόλη. Αποτελούσε το μοναδικό σημείο πρόσβασης των Δελφών και άκμασε σαν λιμάνι της ιερής πόλης .
Γαλαξίδι	Γαλαξειδίου	Η Οιάνθεια ήταν αρχαία πόλη των Οζολών Λοκρών, ευρισκόμενη στον Κρισσαίο Κόλπο στη θέση που βρίσκεται σήμερα το Γαλαξίδι. Στο Γαλαξίδι σώζεται λείψανο της αρχαίας οχύρωσης της πόλης και λαξευτοί τάφοι της κλασικής περιόδου.
Τολοφώνος	Ερατεινή	Τολοφώνα, Αρχαία πόλη της Οζολαίας Λοκρίδος βρίσκεται στα ανατολικά της τωρινής Ερατεινής, στην πεδιάδα της Κίσσελης και το παλαιό ονόμα αυτής, Βιτρινίτσα. Πάνω από το χωριό Τολοφών υπάρχει μικρή ακρόπολη, η οποία εικάζεται ότι ανήκε στην πόλη Οιάνθεια.
	Ελαία	Η Βιτρινίτσα ήταν η έδρα του πρώην Δήμου Τολοφώνας και η σημερινή της ονομασία είναι Τολοφώνα. Κάτω από αυτή, υπάρχει λιμένας ο οποίος είναι πιθανώς ο παρά την παλαιά Τολοφώνα από τους αρχαίους μνημονευόμενος ως «Μέγας Λιμήν» στον οποίο σώζονται αρχαία λείψανα. Ο πύργος στην παραλία εμφανίζει δύο οικοδομικές φάσεις, ελληνιστική και μεσαιωνική.
	Πάνορμο	Στο Πάνορμο, που το αρχαίο της όνομα ήταν Κίσσελη, υπάρχουν λείψανα ναού τα οποία έχουν ταυτιστεί με το ιερό του Απόλλωνα εν Φαιστίνω. Επίσης κάποια τμήματα οχύρωσης κοντά στους Άγιους Πάντες, αποδίδονται στον Αρχαίο Τολοφώνα. Το σπουδαιότερο όμως βυζαντινό μνημείο της παράλιας αυτής ζώνης είναι το ερειπωμένο καθολικό της Παναγίας Πολυπορτούς. Πρόκειται για βασιλική εξαιρετικά επιμελημένης οικοδομής που ενσωματώνει μέλη των τειχών της Οιάνθειας σε δεύτερη χρήση.
Λιδωρικού	Κάλλιο	Τα αρχαία Κάλλιο συναντάται στους αρχαιοελληνικούς χρόνους τον 8 ^ο αιώνα π.Χ, δηλαδή στην γεωμετρική εποχή. Αποτελούσε μέρος της Αιτωλικής Συμπολιτείας και σπουδαίο διοικητικό κέντρο και γνώρισε μεγάλη ακμή από τον 4 ^ο αιώνα π.Χ έως το 167 π.Χ. Ίχνη από θέατρα, ναούς και έργα κεραμικής μαρτυρούν την σημαντική του θέση την εποχή εκείνη. Με τα έργα της περιόδου 1976-1979 για την κατασκευή της τεχνητής λίμνης του Μόρνου, ήλθαν στην επιφάνεια σημαντικά τμήματα του αρχαίου Καλλίου (σώζονται ίχνη της αρχαίας Ακρόπολης), τα περισσότερα όμως παραμένουν βυθισμένα στην λίμνη του Μόρνου.

Δήμος	Δ.Δ	Περιγραφή
	Μαλανδρίνο:	Οι κάτοικοι του είχαν τις ρίζες τους στους δυτικούς Λοκρούς. Ονομάζονταν και Οζολοί Λοκροί (Οζολός= δέρμα που απέπεμπε δυσάρεστη οσμή). Το αρχαίο όνομα της περιοχής ήταν Φυσικός. Σώζονται ακόμη και σήμερα ίχνη από το τέμπλο του ναού της Αθηνάς, σύμφωνα με επιγραφές που ευρέθησαν στην περιοχή.
	Αιγίτιο ή Στρούζα:	Πρόκειται για περιοχή που αποτελεί στις μέρες μας ένα από τα πέντε χωριά (Στρούζα) της Πενταπόλεως. Αρχαία Αιτωλική πόλη, πρωτεύουσα των Αποδοτών (κατά άλλους των Οφιονέων). Σώζονται ερείπια, λείψανα θεμελίων, τέχνης ακανονίστου ελληνικής. Το Αιγίτιο είναι γνωστό από την εκστρατεία του Αθηναίου στρατηγού Δημοσθένη εναντίων των Αποδοτών και Οφιονέων Αιτωλών το 426 π.Χ που οδήγησε σε πανωλεθρία του. Οι Αθηναίοι κυριεύσαν μεν το Αιγίτιο, αλλά οι κάτοικοί του συνεπικουρούμενοι από τους Αιτωλούς το ανακατέλαβαν και έτρεψαν τους Αθηναίους σε φυγή με πολλές απώλειες.
Παρνασσού (εκτός περιοχής παρέμβασης)	Πολύδροσο	Στο χώρο των πηγών της Αγίας Ελεούσας υπάρχουν θεμέλια και αρχιτεκτονικά μέλη (επιστύλια, τρίγλυφα, σπόνδυλοι) από κρηναίο οικοδόμημα. Στη θέση Άγιος Βασίλειος υπάρχουν θεμέλια τετράγωνου κτίσματος και άνδηρα, που ταυτίζονται με την αρχαία φωκική πόλη Έρωχος. Στη βορινή έξοδο του χωριού ανασκάφηκε στα 1928 και 1934 το ιερό της Δήμητρας το οποίο σύμφωνα με τα ευρήματα θα πρέπει να λειτουργούσε από τους ύστερους αρχαϊκούς ως τους ελληνιστικούς χρόνους.
	Επτάλοφος	Ανατολικά της θέσης «Ελληνικά» του χωριού σώζεται ημικυκλική οχύρωση συνολικού μήκους 40 μ. περίπου, όπου τα ταφικά ευρήματα πιστοποιούν την ύπαρξη μικρού ορεινού οικισμού. Σε λόφο του χωριού πίσω από το Ιερό της εκκλησίας Αγία Παρασκευή, υπάρχει τμήμα τοίχου από ογκώδεις πολυγωνικούς πλίνθους, ενώ στην κορυφή του λόφου σώζονται κατεστραμμένα θεμέλια κτισμάτων. Βορειότερα του λόφου έχει αναπτυχθεί ο μεσαιωνικός οικισμός της Αγίας Μαρίνας, όπου ονομάσθηκε αργότερα Αγόριανη.
	Λιλαία	Νότια του νεκροταφείου του χωριού υπάρχει οχύρωση 100μ μέσα στην οποία υπάρχουν άνδηρα με ίχνη κατοίκησης, η κατασκευή της οποίας ανάγεται στον 6ο π.Χ. αιώνα και ταυτίζεται με την αρχαία πόλη της Λιλαίας. Στη δυτική όχθη του Αγοριανίτη ποταμού και πάνω σε ύψωμα (470 μ.) σώζεται ακρόπολη από την οποία κατέρχεται τείχος πόλης που ταυτίζεται με την αρχαία Λιλαία και χρονολογείται στα μετά το Φίλιππο χρόνια της ανοικοδόμησης των φωκικών ακροπόλεων.
Βαρδουσίων	Τρίστενο	Σώζονται ερείπια αρχαίου οικισμού και φρουρίου

Βυζαντινά Μνημεία : Η περιοχή παρέμβασης διαθέτει σημαντικά μνημεία της Βυζαντινής Περιόδου τα οποία παρουσιάζονται αναλυτικά κατωτέρω: Εκτός αυτών που παρουσιάζονται στο επόμενο πίνακα τα οποία έχουν σημαντική ιστορική και αρχιτεκτονική αξία η περιοχή διαθέτει σημαντικό αριθμό μνημείων (εκκλησίες και μοναστήρια) της μεταβυζαντινής και νεότερης περιόδου. Ιδιαίτερης σημασίας είναι ο Μητροπολιτικός Ναός της Ευαγγελίστριας στην Άμφισσα οι τοιχογραφίες του οποίου έγιναν από τον ζωγράφο **Σπύρο Παπαλουκά** ένας από τους σημαντικότερους νεοέλληνες εικαστικούς δημιουργούς.

Δήμος	Δ.Δ	Περιγραφή
Άμφισσας	Άμφισσας	Ναός του Σωτήρος σε απόσταση 30' από την Άμφισσα. Σταυρικός εγγε-

Δήμος	Δ.Δ	Περιγραφή
		γραμμένος μετά τρούλου, δικίονος μετά νάρθηκα, με επιχρισμένες τοιχογραφίες και γλυπτά μέλη. Χρονολογείται κατά τον Millet τον 11ο αιώνα και κατά τον Ορλάνδο τον 12ο αιώνα.
Γραβιάς	Μαριολάτας	Τα ερείπια Παλαιοχριστιανικής Βασιλικής (προς τιμή του Αγίου Δημητρίου) κάτω από το ναΐσκο του Αγίου Δημητρίου μέσα στον οικισμό. Παλαιοχριστιανική Βασιλική, τρίκλιτος, πιθανώς καλυπτόταν από ξύλινη στέγη, με ψηφιδωτά δάπεδα
	Γραβιάς	Σε απόσταση 5 χλμ. ΝΑ του οικισμού, πάνω στις πλαγιές του βουνού βρίσκεται το μοναστήρι της Κοίμησης της Θεοτόκου(ή Πανάσαρη), αξιόλογο μνημείο, με ναό βυζαντινού ρυθμού (με δύο τρούλους) κτισμένο το 1517 μ.Χ..
Δεσφίνα	Δεσφίνας	Ο Ναός των Ταξιαρχών, σημαντικό βυζαντινό μνημείο, μικρός καμαροσκέπαστος ναός με ημικυκλικό ιερό όπου ανοίγεται το μοναδικό μικρό παράθυρο, και με πόρτα εισόδου στη δυτική όψη πάνω από την οποία σχηματίζεται μικρή κόγχη, με αμυδρή παράσταση του Αρχαγγέλου Μιχαήλ. Η εξωτερική όψη των τοίχων ποικίλλεται με την παρεμβολή πλίνθων ανάμεσα στις μεγάλες ακανόνιστες πέτρες. Στο εσωτερικό οι τοιχογραφίες παρουσιάζουν κατά τόπους και ιδίως στα κατώτερα τμήματα των τοίχων σημαντικές φθορές. Η Παλιά Μονή Τιμίου Προδρόμου βυζαντινό μοναστήρι του 13ου αιώνα.
Γαλαξίδι	Γαλαξειδίου	Το βυζαντινό μοναστήρι του Σωτήρος χτισμένο το 1250 μ.Χ.
Τολοφώνος	Καλλιθέας	Το ερειπωμένο καθολικό της Παναγίας Πολυπορτούς. Πρόκειται για βασιλική εξαιρετικά επιμελημένης οικοδομής που ενσωματώνει μέλη των τειχών της Οιάνθειας σε δεύτερη χρήση.
Λιδωρικίου	Δάφνου	Ο Ναός του Α. Νικολάου στον οικισμό Δάφνο. Τρίκλιτη βασιλική με τρούλο, μεταβυζαντινών χρόνων
Παρνασσού	Πολυδρόσου	Τα ερείπια του Βυζαντινού ναού του επιλεγόμενου «Μαυρομαντηλούδα» ή Αγ. Ελεούσα σε θέση κοντά στο χωριό 150μ ΝΑ του Βοιωτικού Κηφισσού. Τρίκλιτη βασιλική με 3 κίονες και 1 πεσό σε κάθε κιονοστοιχία. Η βασιλική ήταν τρουλαία με 3 ημιεξάγωνα κόγχες του Ιερού.
Ευπαλίου	Τείχιου	Η Ιερά .Μονή Παναγίας Βαρνάκοβας , βυζαντινό Μοναστήρι των θρύλων και των παραδόσεων.(Ετος ίδρυσης 1077μ.Χ. από τον <εκ Καρυών> όσιο Αρσένιο).
	Κλήμα (Ευπαλίου)	Η Παλαιοχριστιανική εκκλησία της 'Ανάληψης του Σωτήρα' στα Νέα Κούκουρα.
	Ευπαλίου	Το 'Καθολικό' μοναδικής τέχνης βυζαντινής τεχνοτροπίας σε ολόκληρα τα Βαλκάνια - του Μικρομονάστηρου Ευπαλίου 'Αη-Γιάννης'. Πρόκειται για εξαιρετο, όσο και σπάνιο μνημείο αρχιτεκτονικής βυζαντινής τέχνης.

2.2.1.9.2. Λαϊκή – παραδοσιακή Αρχιτεκτονική

Αρκετοί ορεινοί οικισμοί της περιοχής παρέμβασης παρουσιάζουν ιδιαίτερα στοιχεία τοπικής λαϊκής αρχιτεκτονικής τα οποία σε πολλές περιπτώσεις διατηρούνται μέχρι σήμερα. Οι οικισμοί έχουν υποστεί σημαντικές αλλοιώσεις στο δομημένο περιβάλλον τους κυρίως μετά το 1970 με τις προσθήκες και παρεμβάσεις στα υφιστάμενα κτίρια και την ανέγερση νέων οικοδομών. Στην α-

νάδειξη της τοπικής λαϊκής αρχιτεκτονικής σημαντική συνεισφορά έχουν λαϊκές κατασκευές όπως πετρόκτιστα γεφύρια, υδρόμυλοι κ.λπ.

Αξίζει να αναφερθεί ο τρόπος δημιουργίας των οικισμών της περιοχής, ο οποίος προήλθε από τον τρόπο ζωής των κατοίκων από την εποχή του νομαδισμού (μετακινούμενες οικογένειες κτηνοτρόφων). Ο νομαδικός τρόπος ζωής συναντάται και σήμερα σε ορισμένα χωριά των ορεινών περιοχών της περιοχής όπου ασκείται η κτηνοτροφία. Κατά την εποχή του νομαδισμού οι κατοικίες ήταν πρωτόγονες λιθοδομές σκεπασμένες με κλαδιά που ονομάζονταν «κατιά» και «κονάκια». Κατασκευάζονταν κοντά σε ένα δένδρο σε άμεση επαφή με την «στρούγκα» όπου συγκεντρώνονταν τα ζώα, κυρίως για το άρμεγμα. Οι κατασκευές αυτές ανεγείρονταν σε ορεινά λιβάδια κοντά σε πηγές ή πηγάδια. Οι οικισμοί (τυπικό χωριό – σωρός) αποτελείτο από σπίτια το ένα δίπλα στο άλλο λιθόκτιστα με ένα όροφο, μικρές αυλές και ακανόνιστα σοκάκια. Η μετεξέλιξη αυτών των οικισμών διατηρήθηκε έως την δεκαετία του 1970, οπότε και αλλοιώθηκαν από τις νέες οικοδομές και προσθήκες.

Σύμφωνα με στοιχεία της βάσης του ΥΠΕΚΑ για τους παραδοσιακούς οικισμούς και διατηρητέα κτίρια, ένας σημαντικός αριθμός κτιρίων έχουν χαρακτηριστεί, τα οποία έχουν στοιχεία τοπικής λαϊκής Αρχιτεκτονικής. Ανά Δημοτική Ενότητα τα χαρακτηρισμένα κτίρια είναι:

Δ.Ε. Άμφισσας : Έχουν χαρακτηριστεί ως διατηρητέα 42 κτίρια τα οποία ευρίσκονται στη συνοικία " Χάρμαινα" του Δήμου Άμφισσας (ΦΕΚ 64/Δ/2-2-89). Εντός της πόλεως της Άμφισσας έχουν χαρακτηριστεί 8 κτίρια. Συνολικά στην Άμφισσα έχουν χαρακτηριστεί 50 κτίρια.

Δ.Ε. Γαλαξειδίου : Εντός του οικισμού έχουν χαρακτηριστεί συνολικά 78 κτίρια, τα 72 με το ΦΕΚ 892/Δ/9-8-93

Δ.Ε. Γραβιάς (εκτός περιοχής παρέμβασης) : στο Καστέλι έχει χαρακτηριστεί μία διώροφη πέτρινη οικία.

Δ.Ε. Δελφών : συνολικά έχουν χαρακτηριστεί 6 κτίρια, 3 στο Χρισσό και 3 στους Δελφούς.

Δ.Ε. Ιτέας : δύο κατοικίες στον παραλιακό δρόμο

Δ.Ε. Καλλιέων : Το δημοτικό σχολείο στη Στρώμη

Δ.Ε. Λιδωρικίου : Μία διώροφη κατοικία στο χωριό Καρούτες

Επίσης έχουν χαρακτηριστεί :

- Ως έργο τέχνης που χρειάζεται ειδική κρατική προστασία, σύμφωνα με το Ν. 1469/50 το κτίριο ιδιοκτησίας Δημητρίου Σπέντζου στην Κοινότητα Αθ. Διάκου, διότι – σύμφωνα με την απόφαση – είναι αξιόλογο δείγμα παραδοσιακής αρχιτεκτονικής (Υ.Α ΔΙΛΑΠ/Γ/361/9805/7-4-1982, ΦΕΚ 176/Β/21-4-1982). Το κτίριο είναι του 1884, διώροφο με λίθινη τοιχοποιία ανεπίχριστη και λαξευτούς γωνιόλιθους σε όλο το ύψος. Τα ανώφλια των ανοιγμάτων διαμορφώνονται με οριζόντιο δόμο και η στέγη είναι τετρακλινής, ξύλινη, με κεραμίδια βυζαντινού τύπου. Στις δύο όψεις υπάρχουν εξώστες με ξύλινο δάπεδο που φέρονται σε ξύλινα φουρούσια. Το κτίριο βρίσκεται σε πολύ καλή κατάσταση από στατικής και μορφολογικής απόψεως.

- Ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο την οικία ιδιοκτησίας αδελφών Γεωργίου και Χρήστου Παπαζαχαρόπουλου στον οικισμό Αθ. Διάκος διότι είναι αξιόλογο δείγμα παραδοσιακής αρχιτεκτονικής και σημαντικό για την μελέτη της ιστορίας της αρχιτεκτονικής στην περιοχή ((Υ.Α ΔΙΛΑΠ/Γ/3379/53747/31-1-1989, ΦΕΚ 114/Β/20-2-1989).
- Ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο τον Ιερό Ναό Α. Νικολάου στον οικισμό Δάφνο διότι είναι τρίκλιτη βασιλική

Στα παραπάνω θα πρέπει να προστεθούν ένας σημαντικός αριθμός υδρόμυλων, πέτρινων γεφυριών και παραδοσιακών μαντριών, στοιχεία της αγροτικής κληρονομιάς τα οποία μπορούν να αξιοποιηθούν τουριστικά.

2.2.1.9.3. Πολιτιστική Δραστηριότητα στην Περιοχή

Στην περιοχή δραστηριοποιούνται 145 πολιτιστικοί σύλλογοι , οι 79 στον καλλικρατικό Δήμο Λωρίδας και οι 66 στον καλλικρατικό Δήμο Δελφών (εντός περιοχής παρέμβασης . Στην πλειονότητά τους είναι πολιτιστικοί και αθλητικοί σύλλογοι καθώς και σύλλογοι γυναικών και θρησκευτικοί σύλλογοι με σημαντική δραστηριότητα στον αθλητικό και πολιτιστικό τομέα. Αξίζει να επισημανθεί η δραστηριότητα της κινηματογραφικής λέσχης Άμφισσας, της Εταιρείας Φωκικών Μελετών και του Συλλόγου Γυναικών Φωκίδας στην περιοχή.

2.2.2. Δημογραφικά και Κοινωνικά χαρακτηριστικά του Πληθυσμού

Αναλύονται οι δημογραφικές τάσεις, ή απασχόληση και ανεργία και οι επιδόσεις των τομέων της τοπικής οικονομίας. Καταγράφονται και αναλύονται στοιχεία σχετικά με την πληθυσμιακή πυκνότητα, το νόμιμο και πραγματικό πληθυσμό, την πληθυσμιακή κατανομή κατά δημοτικά διαμερίσματα, ηλικιακή σύνθεση, κατανομή κατά φύλο, αριθμός νοικοκυριών, εκπαιδευτικό επίπεδο συνθήκες κατοικίας κ.λπ.

2.2.2.1. Επίπεδο και Εξέλιξη Πληθυσμού

Η περιοχή μελέτης αποτελείται από 2 Καλλικρατικούς Δήμους, 10 Δημοτικές Ενότητες (Καποδιστριακοί Δήμοι) και 125 οικιστικές συγκεντρώσεις (οικισμούς), από τους 140 συνολικά που διαθέτει η Π.Ε. Φωκίδας, με επικρατέστερη πληθυσμιακά εκείνη της Άμφισσας, η οποία είναι η πρωτεύουσα της Περιφερειακής Ενότητας (Νομού).

Οι συνδέσεις ανάμεσα στις ανωτέρω περιοχές καθορίζονται από την πραγματικότητα της φυσικής γεωγραφίας και τείνουν να παρακάμψουν τους μεγάλους ορεινούς όγκους, με αποτέλεσμα την επιμήκυνση της χρονοαπόστασης και τη σχετική δυσκολία στην επικοινωνία. Σαν άμεση συνέπεια της μειονεκτικής σύνδεσης, οι παραγωγικές και κοινωνικές λειτουργίες, μεταξύ των οικισμών παρουσιάζουν μία σχετική αυτονομία ή προκαλούν την ανάπτυξη οικονομικών και κοινωνικών συνδέσεων με άλλες Περιφερειακές Ενότητες. Για παράδειγμα η Δ.Ε. Καλλιέν υπόκειται στη βαρυστική έλξη της Λαμίας, η Δ.Ε. Λιδωρικίου σε αυτήν της Άμφισσας, ενώ οι παράλιοι οικισμοί (Ιτέα, Γαλαξίδι) συνιστούν σχετικά αυτόνομες χωρικές ενότητες. Πέρα από τα όρια της Περιφερειακής

Ενότητας (Νομού), υπάρχουν συχνές μετακινήσεις προς τη διοικητική έδρα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, Λαμία, καθώς και προς τις μεγάλες πόλεις την Αθήνα και την Πάτρα. Σημειώνεται ότι ορισμένες Δ.Ε., όπως η Δ.Ε. Βαρδουσίων, εξαιτίας μεταξύ άλλων και της γεωγραφικής απομόνωσης που επιφέρει η τεχνητή λίμνη του Μόρνου, καθώς επίσης και της ελλιπής οδικής σύνδεσης με την υπόλοιπη Π.Ε. (Νομό), συνδέεται οικονομικά περισσότερο με πόλεις της Δ. Ελλάδας, παρά με αστικά κέντρα του Νομού Φωκίδας.

2.2.2.1.2. Μόνιμος Πληθυσμός

Ο μόνιμος πληθυσμός⁴ της Περιοχής Παρέμβασης ανήλθε το 2011 σε 36.302 άτομα, παρουσιάζοντας αύξηση κατά τη δεκαετία 2001-2011 της τάξης του 7,79% υψηλότερη από την αύξηση που παρουσίασε η Π.Ε. Φωκίδας σε αντίθεση με τη Περιφέρεια Στ. Ελλάδος και την Χώρα που παρουσίασαν μείωση -1,93% και -1,08% αντίστοιχα.

Πίνακας 11 : Εξέλιξη Μόνιμου πληθυσμός στη Περιοχή Παρέμβασης, 1991,2001,2011

Δήμος	Δημοτική Ενότητα	ΕΚΤΑΣΗ (σε km ²)	ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ				
			1991	2001	2011	Μεταβολή 91-01	Μεταβολή 01-11
ΔΕΛΦΩΝ	Δ.Ε. ΑΜΦΙΣΣΗΣ	315,2	9.294	8.864	8.370	-4,63%	-5,57%
	Δ.Ε. ΓΑΛΑΞΙΔΙΟΥ	126,1	2.277	2.600	2.989	14,19%	14,96%
	Δ.Ε. ΔΕΛΦΩΝ	73,1	1.948	2.435	1.767	25,00%	-27,43%
	Δ.Ε. ΔΕΣΦΙΝΑΣ	149	1.955	2.115	1.988	8,18%	-6,00%
	Δ.Ε. ΙΤΕΑΣ	26,4	5.451	5.943	5.888	9,03%	-0,93%
	Δ.Ε. ΚΑΛΛΙΕΩΝ	183,3	506	848	1.673	67,59%	97,29%
Σύνολο Δήμου		873,1	21.431	22.805	22.675	6,41%	-0,57%
ΔΩΡΙΔΩΝ	Δ.Ε. ΕΥΠΑΛΙΟΥ	204,2	4.486	4.850	6.086	8,11%	25,48%
	Δ.Ε. ΒΑΡΔΟΥΣΙΩΝ	253,7	989	781	1.391	-21,03%	78,10%
	Δ.Ε. ΛΙΔΟΡΙΚΙΟΥ	409,6	3.166	2.720	3.388	-14,09%	24,56%
	Δ.Ε. ΤΟΛΟΦΟΝΟΣ	131,4	2.415	2.523	2.762	4,47%	9,47%
Σύνολο Δήμου		998,9	11.056	10.874	13.627	-1,65%	25,32%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ		1.872,0	32.487	33.679	36.302	3,67%	7,79%
Π.Ε.(ΝΟΜΟΣ) ΦΩΚΙΔΟΣ		2.121	36.766	37.866	40.343	2,99%	6,54%
ΠΕΡΙΦ. ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ		15.549	548.170	558.144	547.390	1,82%	-1,93%
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ		131.957	10.223.392	10.934.097	10.816.286	6,95%	-1,08%

Πηγή: Απογραφές πληθυσμού ΕΣΥΕ 1991, 2001, 2011, ίδια επεξεργασία

⁴ Ο Νόμιμος Πληθυσμός αφορά στον αριθμό των δημοτών κάθε Δήμου της Χώρας ανά Δημοτική Ενότητα που είναι άτομα με Ελληνική υπηκοότητα και διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα.

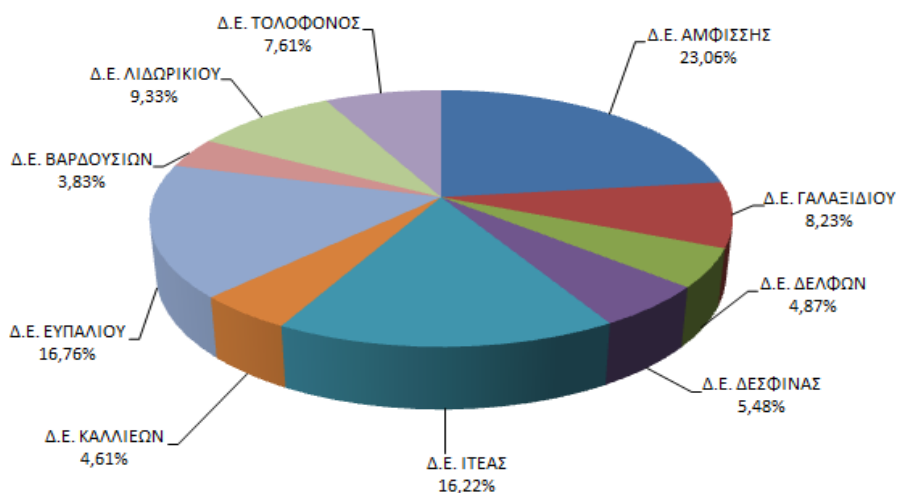
- Ο Μόνιμος Πληθυσμός αφορά στον αριθμό των Ελλήνων και αλλοδαπών κατοίκων που διαμένουν μόνιμα στην κάθε Περιφέρεια, Περιφερειακή Ενότητα, Δήμο, Δημοτική Ενότητα, Δημοτική ή Τοπική Κοινότητα και αυτοτελή οικισμό.
- Ο De Facto Πληθυσμός (Πραγματικός στις προηγούμενες απογραφές) αφορά στον αριθμό των ατόμων, ανεξαρτήτως υπηκοότητας, που κατά την ημερομηνία αναφοράς της Απογραφής, δηλαδή την 9η Μαΐου 2011, βρέθηκαν σε κάθε Περιφέρεια, Περιφερειακή Ενότητα, Δήμο, Δημοτική Ενότητα, Δημοτική ή Τοπική Κοινότητα και αυτοτελή οικισμό, για οποιαδήποτε αιτία, είτε αυτά διέμεναν μόνιμα είτε βρέθηκαν εκεί προσωρινά η τυχαία.

Η μεγαλύτερη αύξηση πληθυσμού μεταξύ 2001 και 2011 παρατηρείται στη Δ.Ε. Καλλιέων (97,3%), ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό μείωσης πληθυσμού την ίδια περίοδο εμφανίζει η Δ.Ε. Δελφών (-27,43%). Σε γενικές γραμμές από τις δέκα Δ.Ε. (πρώην Καποδιστριακοί Δήμοι) οι 3 μόνον παρουσίασαν την ημέρα της απογραφής πληθυσμιακή μείωση.

Αξίζει να σημειωθεί πως στα ορεινά δημοτικά διαμερίσματα η πληθυσμιακή αύξηση της περιόδου ήταν 25,2%, μέγεθος μεγαλύτερο τόσο από την αντίστοιχη επίδοση των ημιορεινών περιοχών (1,0%), όσο και από αυτή των πεδινών περιοχών (0,8%). Το εύρημα αυτό θα αναλυθεί στη επόμενη ενότητα όπου και πραγματευόμαστε το Νόμιμο πληθυσμό του Νομού.

Στη Δημοτική Ενότητα Άμφισσας, όπου και το μεγαλύτερο πληθυσμιακά αστικό κέντρο της Περιοχής Παρέμβασης, η απογραφή κατέγραψε 8.370 κατοίκους (23,06% του συνολικού πληθυσμού της Περιοχής), ενώ ακολουθούν σε μέγεθος πληθυσμιακής συγκέντρωσης η Δ.Ε. Ευπαλίου με 6.086 κατοίκους (16,76% του συνολικού πληθυσμού της Περιοχής) και η Δ.Ε. Ιτέας με 5.888 κατοίκους (16,22% της περιοχής). Οι μικρότερες πληθυσμιακά Δ.Ε. της Περιοχής Παρέμβασης είναι η Δ.Ε. Βαρδουσιών (3,83% του πληθυσμού της Περιοχής) και Καλλιέων (4,61%), στο σύνολο τους ορεινές Δημοτικές Ενότητες.

Σχήμα 2-9 : Πληθυσμιακή κατανομή στις Δ.Ε. της Περιοχής Παρέμβασης

Πηγή : ΕΛ.ΣΤΑΤ., στοιχεία απογραφής 2011, μόνιμος πληθυσμός, ίδια επεξεργασία

Ο πληθυσμός της Περιοχής Παρέμβασης συγκεντρώνεται σε 125 οικισμούς. Το 45,46% του πληθυσμού της περιοχής συγκεντρώνεται σε 5 οικισμούς με μέγεθος μεγαλύτερο των 1000 κατοίκων (πίνακας 2-12 που ακολουθεί). Το 35,57% του πληθυσμού συγκεντρώνεται σε 34 οικισμούς με μέγεθος από 201 έως 1000 κατοίκους. Ο υπόλοιπος πληθυσμός συγκεντρώνεται σε 86 οικισμούς με μέγεθος από 0 έως 200 κατοίκου.

Πίνακας 2-12 : Κατανομή του πληθυσμού ανά μέγεθος οικισμού

ΜΕΓΕΘΟΣ ΟΙΚΙΣΜΩΝ	ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΟΙΚΙΣΜΩΝ
0-100	6,86%	65

101-200	8,12%	21
201-500	21,89%	25
501-1000	17,68%	9
1001-5000	26,40%	4
5001-10000	19,06%	1
Σύνολο	100	125

Πηγή : Επεξεργασία στοιχείων ΕΛ.ΣΤΑΤ

Με βάση την ορεινότητα της περιοχής (ορεινές δημοτικές κοινότητες σύμφωνα με την οδηγία ΕΟΚ 75/268) το 54,47% του πληθυσμού διαμένει σε ορεινές κοινότητες (19.775 άτομα) και κατανέμεται σε 70 ορεινές Δημοτικές και Τοπικές κοινότητες από τις 92 που συγκροτούν την Περιοχή Παρέμβασης. Σύμφωνα με την κατάταξη της σχετικής οδηγίας το 90,33% του εδάφους της περιοχής παρέμβασης καταλαμβάνουν οι ορεινές κοινότητες και το 9,67% οι πεδινές κοινότητες. Ο περιοχή δεν περιλαμβάνει μειονεκτικές κοινότητες.

2.2.2.1.3. Πραγματικός (de – facto) Πληθυσμός

Ο πραγματικός (de – facto) της Περιοχής Παρέμβασης είναι σημαντικά υψηλότερος από τον μόνιμο πληθυσμό, αριθμώντας 39.432 άτομα (συνεπώς υπερτερεί του μόνιμο πληθυσμό κατά 3.130 άτομα).

Η προσέγγιση των στοιχείων για τις επιμέρους Δημοτικές Ενότητες, με εξαίρεση τη Δ.Ε. Άμφισσας όπου οι δύο πληθυσμοί σχεδόν ταυτίζονται (ο μόνιμος υπερτερεί κατά 68 άτομα), αναδεικνύει ο Πραγματικός πληθυσμός είναι μεγαλύτερος μόνιμου πληθυσμού (βλέπε πίνακα 2-13). Οι Δ.Ε αυτές είναι είτε ιδιαίτερα τουριστικοί (Ιτέας, Γαλαξειδίου, Δελφών), είτε εξόχως απομακρυσμένοι (Ευπαλίου, Βαρδουσίων, Τολοφώνος). Η πρώτη περίπτωση αιτιολογείται από το γεγονός ότι κατά την ημέρα της απογραφής στους συγκεκριμένους – τουριστικούς- προορισμούς – απογράφηκαν εκδρομείς, που η μόνιμη κατοικία τους τοποθετείται εκτός της Περιοχής και ίσως εκτός της χώρας. Η δεύτερη περίπτωση αιτιολογείται από τις πρακτικές που ακολουθήθηκαν και σε προηγούμενες απογραφές και συνδέονται με τη συνήθεια τμήματος του πληθυσμού, να απογράφεται στις περιοχές καταγωγής τους και όχι στις περιοχές κατοικίας τους.

Η μικρότερη διαφορά παρατηρείται στη Δ.Ε. Δεσφίνας όπου η διαφορά είναι 23 άτομα, δηλαδή ο πραγματικός πληθυσμός σχεδόν ταυτίζεται με τον μόνιμο. Η διαφοροποίηση αυτή της Δ.Ε. Δεσφίνας εξηγείται από το γεγονός ότι η συγκεκριμένη Δ.Ε. σε αντίθεση με τις άλλες, δεν παρουσιάζει τουριστική ανάπτυξη, βρίσκεται εκτός του τουριστικού τόξου Δελφοί- Ιτέα-Γαλαξείδι και δεν διαθέτει αξιόλογους φυσικούς πόρους, όπως οι Δ.Ε. του ορεινού συμπλέγματος των όρων Βαρδουσίων – Γκιώνας - Οίτης και οι παραλιακοί οικισμοί, ώστε να προσελκύσει επισκέπτες.

2.2.2.1.4. Νόμιμος Πληθυσμός

Τα συμπεράσματα της προηγούμενης ενότητας επιβεβαιώνονται και από την εξέταση του νόμιμου πληθυσμού της Περιοχής Παρέμβασης, δηλαδή των ατόμων που είναι δημότες στις Δ.Ε (πρώην Καποδιστριακοί Δήμοι), είναι Έλληνες υπήκοοι και διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα (είναι

εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους). Από τη σύγκριση Νόμιμου και Μόνιμου πληθυσμού, όπως προκύπτει από τον πίνακα 2-13 που ακολουθεί, παρατηρούνται σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ του νόμιμου και μόνιμου πληθυσμού, οι οποίες στο σύνολο της Περιοχής Παρέμβασης. Στο σύνολο της περιοχής ο νόμιμος πληθυσμός υπερτερεί του μόνιμου κατά 3.947 άτομα. Η μεγαλύτερη διαφορά υπέρ του νόμιμου πληθυσμού παρατηρείται στις Δ.Ε. Άμφισσας, Δελφών, και Λιδωρικίου.

Η απόκλιση αυτή υπέρ του Νόμιμου πληθυσμού εξηγείται από το περιεχόμενο (ορισμός) του Νόμιμου πληθυσμού ο οποίος έχει άμεση σχέση με τις εκλογικές διαδικασίες αφού αποτυπώνει το πληθυσμό που είναι εγγεγραμμένος στους εκλογικούς καταλόγους. Στην Περιοχή Παρέμβασης υπάρχει έντονο το στοιχείο της εντοπιότητας κυρίως από τους ετεροδημότες οι οποίοι διατηρούν τα εκλογικά τους δικαιώματα στον τόπο καταγωγή τους.

Πίνακας 2-13 : Διαφορές μεταξύ Μόνιμου και Νόμιμου και Πραγματικού πληθυσμού.

Δήμος	Δημοτική Ενότητα	Νόμιμος Πληθυσμός 2011	Πραγματικός Πληθυσμός (de facto) 2011	Μόνιμος Πληθυσμός 2011	ΔΙΑΦΟΡΑ Μόνιμου - Πραγματικού πληθυσμού	ΔΙΑΦΟΡΑ Μόνιμου - Νόμιμου πληθυσμού
ΔΕΛΦΩΝ	Δ.Ε. ΑΜΦΙΣΣΗΣ	9.276	8.302	8.370	68	-906
	Δ.Ε. ΓΑΛΛΑΞΕΙΔΙΟΥ	3.148	3.240	2.989	-251	-159
	Δ.Ε. ΔΕΛΦΩΝ	2.894	2.379	1.767	-612	-1.127
	Δ.Ε. ΔΕΣΦΙΝΑΣ	2.167	2.011	1.988	-23	-179
	Δ.Ε. ΙΤΕΑΣ	5.582	6.068	5.888	-180	306
	Δ.Ε. ΚΑΛΛΙΕΩΝ	1.852	1.808	1.673	-135	-179
	Σύνολο Δήμου	24.919	23.808	22.675	-1.133	-2.244
ΔΩΡΙΔΟΣ	Δ.Ε. ΕΥΠΑΛΙΟΥ	6.146	6.219	6.086	-133	-60
	Δ.Ε. ΒΑΡΔΟΥΣΙΩΝ	1.693	2.541	1.391	-1.150	-302
	Δ.Ε. ΛΙΔΩΡΙΚΙΟΥ	4.355	3.617	3.388	-229	-967
	Δ.Ε. ΤΟΛΟΦΩΝΟΣ	3.136	3.247	2.762	-485	-374
	Σύνολο Δήμου	15.330	15.624	13.627	-1.997	-1.703
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ		40.249	39.432	36.302	-3.130	-3.947
Π.Ε.(ΝΟΜΟΣ) ΦΩΚΙΔΟΣ		44.963	43.672	40.343	-3.329	-4.620
ΠΕΡΙΦ. ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ		567.553	559.457	547.390	-12.067	-20.163
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ		9.904.286	10.940.777	10.816.286	-124.491	912.000

Πηγή : ΕΛ.ΣΤΑΤ, Απογραφή Πληθυσμού 2011,

Από την ανάλυση των τριών μεγεθών του πληθυσμού (μόνιμος, πραγματικός και νόμιμος) της περιοχής, και τις πληροφορίες που ελήφθησαν επιτόπου κατά τη διαδικασία της διαβούλευσης προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα :

α) Σε ορισμένα δημοτικά διαμερίσματα διαμένει μικρός αριθμός κατοίκων καθ' όλη την διάρκεια του έτους. Το φαινόμενο είναι έντονο σε βαθμό τέτοιο, ώστε να προκαλούνται ερωτήματα όσον αφορά την μελλοντική τους βιωσιμότητα.

β) Για τις μικρότερες πληθυσμιακά Δ.Ε., υπάρχει σαφή διαφοροποίηση της πληθυσμιακής εικόνας κατά τους εαρινούς και θερινούς κυρίως μήνες, περίοδο κατά την οποία ο συνολικός πληθυσμός της περιοχής σχεδόν διπλασιάζεται. Αυτό οφείλεται εν μέρει στους εξής λόγους:

- Στην περιοχή διαμένει μεγάλος αριθμός ατόμων που έχουν συμπληρώσει το συντάξιμο όριο ηλικίας, οι οποίοι την περίοδο του χειμώνα μετακινούνται προς τα αστικά κέντρα της ευρύτερης περιοχής ή/και την Αθήνα εξαιτίας των ακραίων κλιματολογικών συνθηκών και της έλλειψης που παρατηρείται σε τεχνικές και κοινωνικές υποδομές.
- Στην επιστροφή των κτηνοτρόφων της περιοχής από τις περιοχές χειμερινής διαβίωσης (εποχιακοί παρεπιδημούντες).
- Στην άφιξη μεγάλου αριθμού επισκεπτών. Τα πλέον απομακρυσμένα δημοτικά διαμερίσματα, ειδικά εκείνα που βρίσκονται εγγύτερα στους ορεινούς όγκους αποτελούν πόλους έλξης τουριστών τα τελευταία χρόνια.
- Η έντονη παρουσία του πληθυσμού αυτού στην περιοχή αποτελεί θετικό στοιχείο, αφού αποδεικνύει την ύπαρξη δυνητικών πληθυσμιακών πόρων. Εντούτοις, έως σήμερα δεν φαίνεται να υπήρξαν οι κατάλληλες αναπτυξιακές παρεμβάσεις, ώστε να επιτραπεί στον εποχικό πληθυσμό να εγκατασταθεί μόνιμα στον τόπο καταγωγής του.

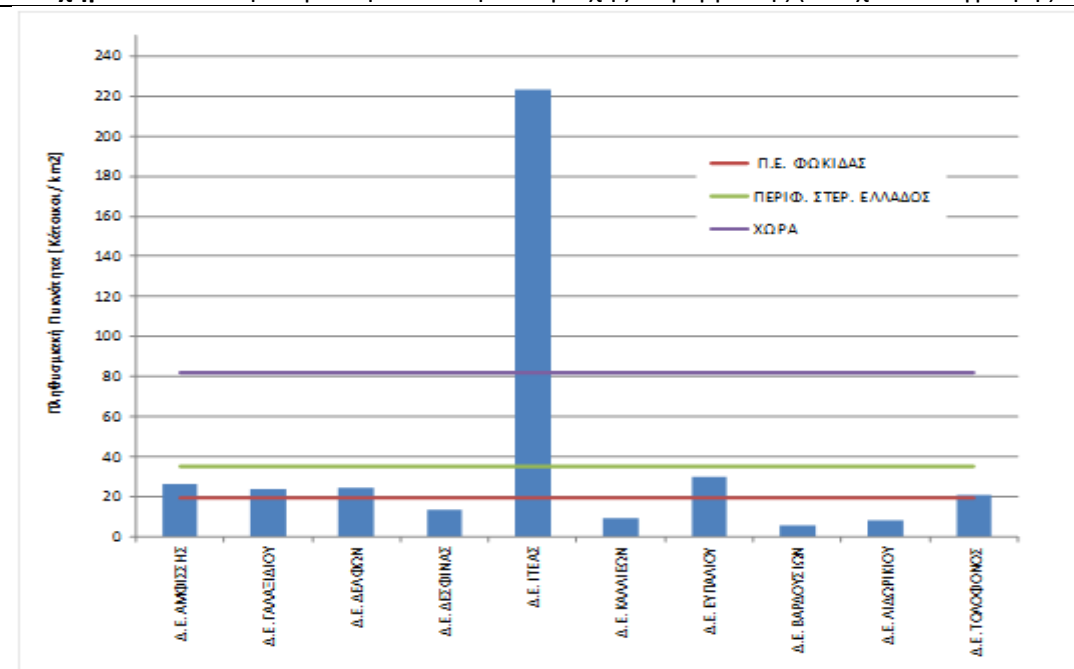
2.2.2.2. Πληθυσμιακή Πυκνότητα

Η συνολική έκταση της Περιοχής Παρέμβασης ανέρχεται σε 1.872 km² και καταλαμβάνει το 88,3% της Π.Ε. Φωκίδας, το 12,0% της περιφέρειας Σ. Ελλάδας και το 1,4% της έκτασης της χώρας. Η πληθυσμιακή πυκνότητα της περιοχής ανέρχεται σε 19 κατοίκους ανά km² και ταυτίζεται με την πληθυσμιακή πυκνότητα της Π.Ε. Φωκίδας ενώ στο σύνολο της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας η πληθυσμιακή πυκνότητα ανέρχεται σε 35 κατοίκους ανά km² και στο σύνολο της χώρας το αντίστοιχο μέγεθος φτάνει στους 82 κατοίκους ανά km²⁵.

Ιδιαίτερα υψηλή πληθυσμιακή πυκνότητα παρουσιάζεται στη Δ.Ε. Ιτέας (223 άτομα ανά Km²). Οι Δ.Ε. Ευπαλίου, Άμφισσας, Γαλαξειδίου Δελφών παρουσιάζουν πληθυσμιακή πυκνότητα μεγαλύτερη από αυτή της Π.Ε. Φωκίδας

Η Δ.Ε. Βαρδουσιών παρουσιάζει τη μικρότερη πληθυσμιακή πυκνότητα (5 άτομα / km²). Η μικρή πληθυσμιακή συγκέντρωση του συγκεκριμένου Δήμου, οφείλεται κυρίως στη γεωμορφολογία της περιοχής (έντονο ανάγλυφο) και την ανεπαρκή οδική σύνδεση με τις υπόλοιπες περιοχές του της περιοχής παρέμβασης.

⁵ Τα μεγέθη της παραγράφου βασίζονται σε πληθυσμιακά στοιχεία της απογραφής του 2011 για τον μόνιμο πληθυσμό της περιοχής και της χώρας.

Σχήμα 2-10 : Πληθυσμιακή Πυκνότητα Περιοχής Παρέμβασης (στοιχεία απογραφής 2011)

Πηγή : ΕΛ.ΣΤΑΤ , ίδια επεξεργασία

2.2.2.3. Ηλικιακή Διάρθρωση του Πληθυσμού

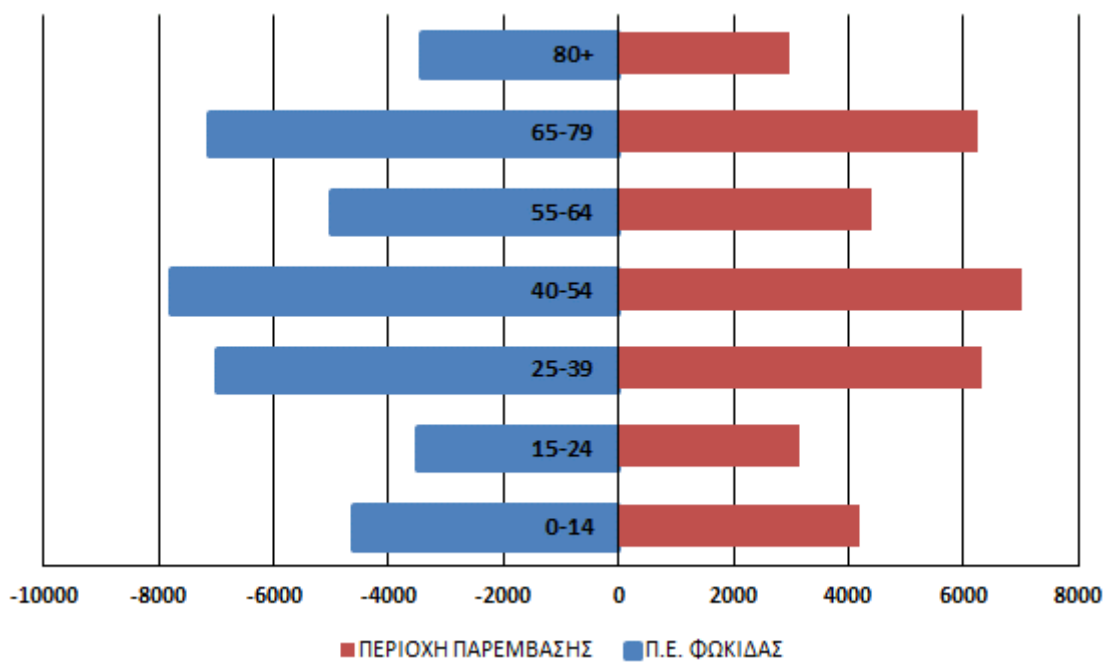
Στο σύνολο της Περιοχής Παρέμβασης, η πλειοψηφία του πληθυσμού συγκεντρώνεται στις ηλικιακές ομάδες 40-64 και 65 και άνω (60,8%). Το γεγονός αυτό υποδηλώνει ότι υπάρχει τάση σταδιακής ανατροπής της πληθυσμιακής δομής υπέρ των γεροντικών στρωμάτων. Στον πίνακα και στο διάγραμμα που ακολουθούν, εμφανίζεται παραστατικά η διάρθρωση του πληθυσμού κατά ηλικιακές ομάδες περιοχή παρέμβασης, την Π.Ε. Φωκίδος και στο σύνολο της χώρας.

Πίνακας 2-14: Διάρθρωση του πληθυσμού της Περιοχής Παρέμβασης κατά ηλικιακές ομάδες

Πληθυσμιακές Ομάδες	Π.Ε. ΦΩΚΙΔΑΣ	ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	ΧΩΡΑ	Π. ΣΤ. ΕΛΛΑΔΟΣ
0-14	12%	12%	15%	14%
15-24	9%	9%	11%	10%
25-39	18%	18%	22%	21%
40-54	20%	20%	21%	21%
55-64	13%	13%	12%	12%
65-79	19%	18%	14%	16%
80+	9%	9%	5%	6%

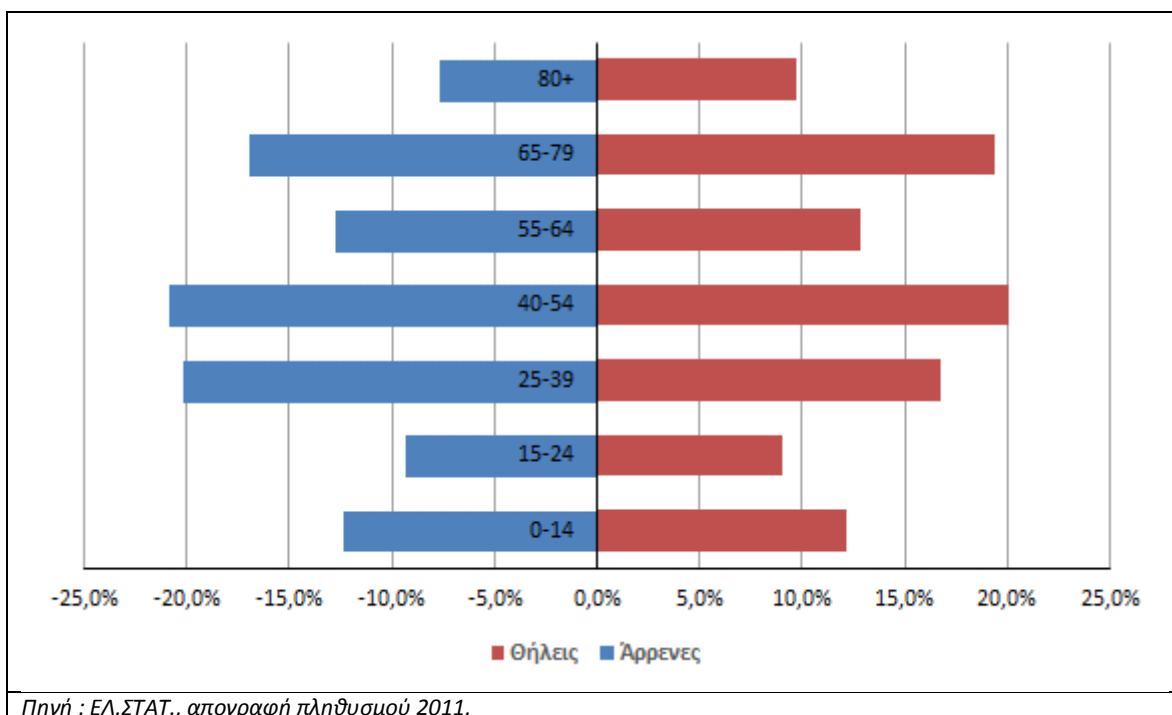
Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ, απογραφή πληθυσμού 2011

Σχήμα 2-11 : Πληθυσμιακή πυραμίδα περιοχής παρέμβασης και Π.Ε. Φωκίδας (2011)

Πηγή : ΕΛ.ΣΤΑΤ., απογραφή πληθυσμού 2011,

Σχήμα 2-12 : Πληθυσμιακή Πυραμίδα των δυο φύλων στην Περιοχή Παρέμβασης

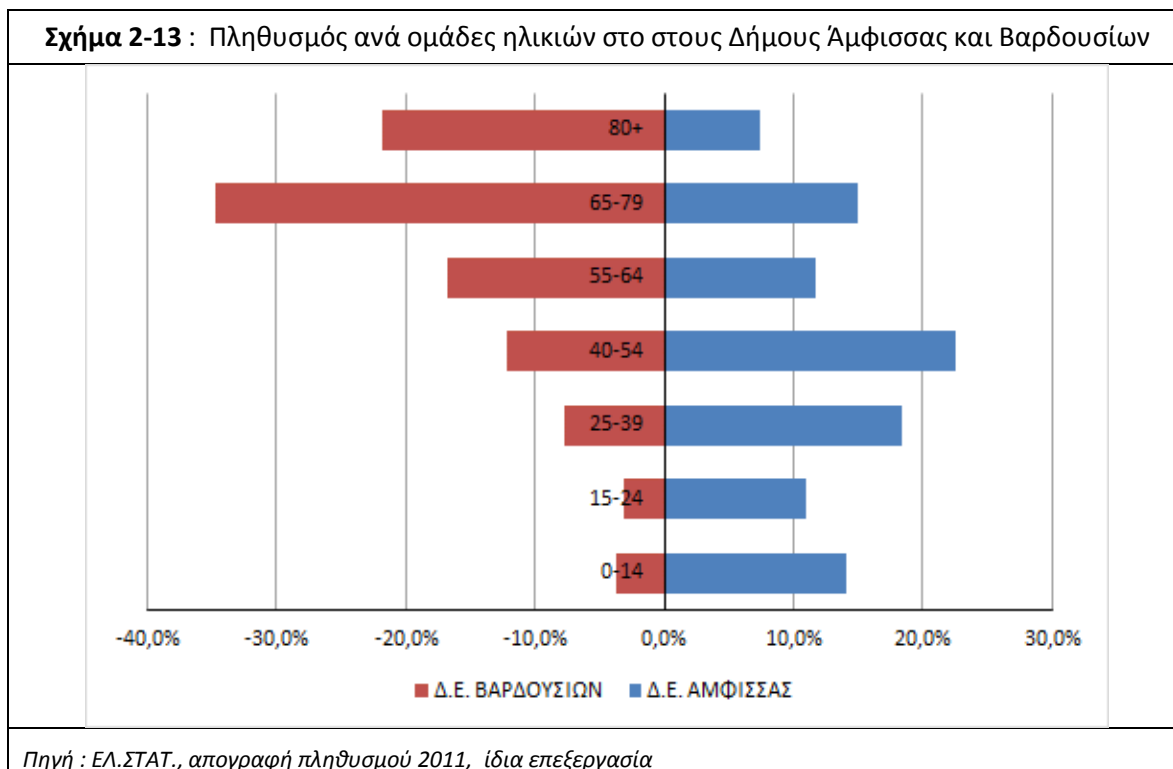

Σε σύγκριση με το σύνολο της χώρας, και την περιφέρεια οι ηλικιακές ομάδες 0-14, 15-24, 25-39 και 40-54 στην Π.Ε. Φωκίδας και την περιοχή συγκεντρώνουν ποσοστιαία μικρότερο μέρος μέρους του πληθυσμού. Η τάση αυτή ανατρέπεται από την ηλικιακή ομάδα 55-64 και πάνω. Σημειώνεται ότι ενώ στον πληθυσμό ηλικίας 65-79 συγκεντρώνεται στο σύνολο της χώρας το 14% του πληθυσμού, και στην περιφέρεια το 16%, στην Π.Ε. Φωκίδας και την περιοχή παρέμβασης συγκεντρώνεται το 19% και 18% αντίστοιχα.

Η πληθυσμιακή ομάδα κάτω των 35 ετών συγκεντρώνει 12.168 άτομα δηλαδή το 34% του συνολικού πληθυσμού της περιοχής και η πληθυσμιακή ομάδα πάνω από 55 έτη συγκεντρώνει 14.454 άτομα, το 40% του συνολικού πληθυσμού της περιοχής. Στο παράρτημα 5 παρατίθεται αναλυτικός πίνακας της κατανομής του πληθυσμού σε ομάδες ανά πενταετία.

Προκειμένου να αναδειχθούν οι δημογραφικές ιδιαιτερότητες μεταξύ των πλέον ανεπτυγμένων και των απομονωμένων περιοχών της Περιοχής Παρέμβασης, παρουσιάζονται στο επόμενο διάγραμμα για λόγους σύγκρισης οι πληθυσμιακές πυραμίδες της Δ.Ε. Άμφισσας και της Δ.Ε. Βαρδουσίων. Από αυτές αναδεικνύεται η γήρανση του πληθυσμού της Δ.Ε. Βαρδουσίων, στον οποίο η πληθυσμιακή ομάδα 65-79 υπερέχει αισθητά όλων των υπολοίπων και αποκλίνει κατά 20 περίπου ποσοστιαίες μονάδες από την αντίστοιχη συγκέντρωση της ίδιας πληθυσμιακής ομάδας στη Δ.Ε. Άμφισσας.

Συνέπεια και παράγων αναπαραγωγής, ταυτόχρονα, της δημογραφικής αδυναμίας είναι η γήρανση του πληθυσμού. Η κατανομή του πληθυσμού σε ηλικιακές ομάδες επιτρέπει τον υπολογισμό τριών ιδιαίτερα σημαντικών δεικτών: του δείκτη εξάρτησης, του δείκτη γήρανσης και του δείκτη νεανικότητας.

Ο δείκτης εξάρτησης⁶ δείχνει πόσοι συντηρούμενοι (παιδες και γέροντες) αντιστοιχούν σε 100 άτομα του ενεργού πληθυσμού. Δείχνει με άλλα λόγια το βάρος που φέρνει ο ενεργός πληθυσμός σε μία δεδομένη χρονική στιγμή. Όσο υψηλότερος είναι ο δείκτης τόσο μεγαλύτερο είναι το βάρος που φέρει ο ενεργός πληθυσμός. Ο χαμηλός δείκτης θεωρείται ένδειξη ικανοποιητικής προοπτικής για την οικονομική ανάπτυξη μίας περιοχής. Η διαμόρφωση του δείκτη εξαρτάται από την επίδραση που ασκούν τρία βασικά δημογραφικά μεγέθη: το μέγεθος της γεννητικότητας του πληθυσμού, το μέγεθος της θνησιμότητας του πληθυσμού, το μέγεθος της καθαρής μετανάστευσης.

Στην Περιοχή Παρέμβασης ο δείκτης εξάρτησης παίρνει την τιμή 64%, δηλαδή αντιστοιχούν 64 συντηρούμενα άτομα για κάθε 100 άτομα του ενεργού πληθυσμού. Στην Π.Ε. Φωκίδας είναι σχεδόν ταυτόσημος 65% ενώ στο σύνολο της περιφέρειας ο δείκτης ανέρχεται σε 57 %, ενώ στο σύνολο της χώρας είναι αισθητά χαμηλότερος (52%).

Ο δείκτης γήρανσης⁷ δίνει την σχέση μεταξύ των δύο κατηγοριών συντηρούμενου πληθυσμού, δηλαδή πόσοι συντηρούμενοι γέροντες αντιστοιχούν σε 100 συντηρούμενους νέους. Όσο μικρότερος είναι ο δείκτης, τόσο νεότερος είναι ο πληθυσμός μίας περιοχής. Το ύψος του δείκτη εξαρτάται από τον τρόπο που οι διαδικασίες της γεννητικότητας, της θνησιμότητας και της μετανάστευσης, διαμορφώνουν τα μεγέθη των δύο κατηγοριών συντηρούμενου πληθυσμού. Η μείωση της γεννητικότητας, η παράταση της διάρκειας ζωής και η μείωση της θνησιμότητας στις μεγάλες ηλικίες συντελούν, από διαφορετική κατεύθυνση, στην αύξηση του δείκτη.

⁶ Δ.Ε. = [(πληθυσμός (0-14) + (65+)]/πληθυσμός (15-65 ετών)

⁷ Δ.Γ. = πληθυσμός (65+ ετών)/πληθυσμός (0-14 ετών)

Ο δείκτης για το σύνολο της χώρας λαμβάνει την τιμή 134%, τιμή που θεωρείται από τις υψηλότερες σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Στο σύνολο της Περιοχής Παρέμβασης ο δείκτης ανέρχεται στο 221%, γεγονός που πιστοποιεί την γήρανση του πληθυσμού. Σημειώνεται ότι σε σχέση με την απογραφή του 2001 ο σχετικός δείκτης έχει ανέλθει κατά 47 ποσοστιαίες μονάδες, ακολουθώντας τη διαχρονική τάση του δείκτη τόσο σε περιφερειακό όσο και σε εθνικό επίπεδο.

Ο δείκτης νεανικότητας δείχνει το ποσοστό των νέων ατόμων ηλικίας 0-14 στο συνολικό πληθυσμό μιας περιοχής. Στην περιοχή παρέμβασης η τιμή του δείκτη είναι 12% και ταυτίζεται με αυτή της Π.Ε. Φωκίδας. Θεωρείται ιδιαίτερα χαμηλή σε σχέση με την τιμή του δείκτη της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος (14%) και της χώρας (15%).

Μεταξύ 2001 και 2011 παρατηρούνται σημαντικές μεταβολές στους δείκτες της περιοχής προς το χειρότερο, γεγονός που πιστοποιεί την γενικότερη εντύπωση που υπάρχει για την αρνητική πληθυσμιακή διάρθρωση της περιοχής. Οι τιμές των συγκεκριμένων δεικτών δείχνουν μία συνεχή αποδόμηση της πληθυσμιακής διάρθρωσης της περιοχής ιδιαίτερα ανησυχητική.

Πίνακας 2-15 : Δημογραφικοί Δείκτες Περιοχής Παρέμβασης

Δήμοι και Δημοτικές Ενότητες	Δείκτης Εξάρτησης		Δείκτης Γήρανσης		Δείκτης Νεανικότητας	
	2011	2001	2011	2001	2011	2001
ΔΗΜΟΣ ΔΕΛΦΩΝ	60%	58%	185%	1,47	13%	15%
Δ.Ε. ΑΜΦΙΣΣΗΣ	57%	59%	159%	133%	14%	16%
Δ.Ε. ΓΑΛΛΞΕΙΔΙΟΥ	61%	60%	224%	175%	12%	14%
Δ.Ε. ΓΡΑΒΙΑΣ	82%	75%	435%	352%	8%	9%
Δ. Ε. ΔΕΛΦΩΝ	58%	46%	180%	121%	13%	14%
Δ..Ε ΔΕΣΦΙΝΑΣ	57%	57%	160%	144%	14%	15%
Δ.Ε. ΙΤΕΑΣ	56%	50%	123%	88%	16%	18%
Δ.Ε. ΚΑΛΛΙΕΩΝ	61%	74%	383%	389%	8%	9%
Δ. Ε. ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ	66%	65%	256%	229%	11%	12%
ΔΗΜΟΣ ΔΩΡΙΔΟΣ	77%	82%	352%	308%	10%	11%
Δ.Ε. ΕΥΠΑΛΙΟΥ	71%	77%	286%	296%	11%	11%
Δ.Ε. ΒΑΡΔΟΥΣΙΩΝ	151%	127%	1539%	966%	4%	5%
Δ.Ε. ΛΙΔΩΡΙΚΙΟΥ	68%	92%	391%	331%	8%	11%
Δ.Ε. ΤΟΛΟΦΩΝΟΣ	74%	69%	263%	222%	12%	13%
Σύνολο Π.Ε. Φωκί- δας	65%	64%	230%	184%	12%	14%
Σύνολο Περιοχής Παρέμβασης	64%	63%	221%	174%	12%	14%
Π. Στ. Ελλάδος	57%	52%	162%	130%	14%	15%
Χώρα	52%	47%	134%	110%	15%	15%

Πηγή : ΕΛ.ΣΤΑ., απογραφή πληθυσμού 2011, ίδια επεξεργασία

Σημείωση : Οι Δ.Ε. Γραβιάς και Παρνασσού είναι εκτός περιοχής παρέμβασης, παρατίθενται για συγκριτικούς λόγους σε επίπεδο Δ.Ε.

2.2.2.4. Κοινωνικά Χαρακτηριστικά πληθυσμού

Καταγράφονται και αναλύονται στοιχεία σχετικά με τα κοινωνικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού όπως αστικοποίηση, επίπεδο εκπαίδευσης, κοινωνική διαστρωμάτωση κλπ

2.2.2.4.1. Μεγέθη Οικογενειών

Σύμφωνα με στοιχεία της απογραφής 2011 (μόνιμος πληθυσμός) στην περιοχή παρέμβασης είναι εγκατεστημένα 13.401 νοικοκυριά με 35.013 μέλη. Σε σχέση με την απογραφή του 2001 ο αριθμός των νοικοκυριών και των μελών αυτών στην περιοχή παρουσίασε αύξηση η οποία οφείλεται κυρίως στην παρουσία των οικονομικών μεταναστών. Στην περιοχή συγκεντρώνεται το 89,3% των νοικοκυριών και το 89,7% των μελών της Π.Ε. Φωκίδας. Το μέσο μέγεθος του νοικοκυριού της περιοχής ανέρχεται σε 2,6 άτομα με βάση τον αριθμό των μελών και τον αριθμό των νοικοκυριών. Η κατανομή των νοικοκυριών ανάλογα με τον αριθμό των μελών σύμφωνα με τα στοιχεία των δύο απογραφών παρουσιάζει σημαντικές διαφοροποιήσεις με αύξηση των νοικοκυριών με 1 και 2 μέλη και μείωση των νοικοκυριών με τρία και πάνω μέλη με εξαίρεση τα νοικοκυριά με 4 μέλη.

Απογραφή	Νοικοκυριά με μέλη					
	1	2	3	4	5	6+
2001	19,8%	30,5%	19,1%	16,7%	8,2%	5,6%
2011	24,7%	31,5%	17,2%	16,7%	6,2%	3,7%

Το ποσοστό των πυρηνικών οικογενειών το 2011 στο σύνολο των οικογενειών της περιοχής παρέμβασης ανέρχεται σε 75,5% μικρότερο από το αντίστοιχο ποσοστό για το 2001 (79,4%) παρ' ότι ο αριθμός των πυρηνικών οικογενειών αυξήθηκε την εξεταζόμενη περίοδο. Η σύγκριση του ποσοστού των μονογονεϊκών πυρηνικών και των πυρηνικών οικογενειών με ζευγάρι μεταξύ των δύο απογραφών δείχνει μία επιδείνωση στη δομή της οικογένειας στην περιοχή. Υπάρχει μία σημαντική μείωση των πυρηνικών οικογενειών με ζευγάρι και αύξηση των μονογονεϊκών πυρηνικών οικογενειών

Απογραφή	Πυρηνικές οικογένειες Παντρεμένα ζευγάρια	Πυρηνικές οικογένειες Μόνος Πατέρας	Πυρηνικές οικογένειες Μόνη Μητέρα
2001	88,6%	2,5%	8,9%
2011	83,6%	3,7%	12,7%

Ενδιαφέρον παρουσιάζει το ποσοστό τόσο των οικογενειών όσο και των πυρηνικών οικογενειών στις επιμέρους Δημοτικές Ενότητες της περιοχής. Τα μεγαλύτερα ποσοστά εντοπίζονται στη Δ.Ε. Άμφισσας και στις παραλιακές Δ.Ε. Ιτέας και Ευπαλίου.

2.2.2.4.2. Αστικοποίηση

Όπως έχει προαναφερθεί στην Περιοχή Παρέμβασης δεν υπάρχουν μεγάλα – σε πληθυσμιακούς όρους - αστικά κέντρα. Το γεγονός αυτό όπως είναι φυσικό καθορίζει σε μεγάλο βαθμό το επίπεδο αστικοποίησης του πληθυσμού.

Σύμφωνα με τον χαρακτηρισμό της ΕΛ.ΣΤΑΤ των Δημοτικών και Κοινοτικών Διαμερισμάτων η περιοχή διαθέτει δυο αστικά Δημοτικά Διαμερίσματα την Άμφισσα και την Ιτέα (τα μοναδικά της Π.Ε. Φωκίδας) με πληθυσμό 6.919 και 4.362 κατοίκους αντίστοιχα (στοιχεία απογραφής 2011). Τα υπόλοιπα 80 Δημοτικά και Κοινοτικά Διαμερίσματα από τα 82 που συνολικά διαθέτει η περιοχή χαρακτηρίζονται ως αγροτικά.

Από τα παραπάνω συνάγεται ότι ο βαθμός αστικοποίησης του πληθυσμού είναι περιορισμένος. Μόλις το 31,10% του πληθυσμού της περιοχής διαβίει σε αστικά κέντρα ενώ το υπόλοιπο 68,90% σε αγροτικούς οικισμούς. Σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής του 2001 το ποσοστό του αστικού πληθυσμού της Περιοχής Παρέμβασης ήταν 35,28%. Η μείωση που παρατηρείται στην απογραφή του 2011 οφείλεται κυρίως στη μείωση του πληθυσμού που εμφανίζουν (το 2011) τα δυο αστικά κέντρα της περιοχής.

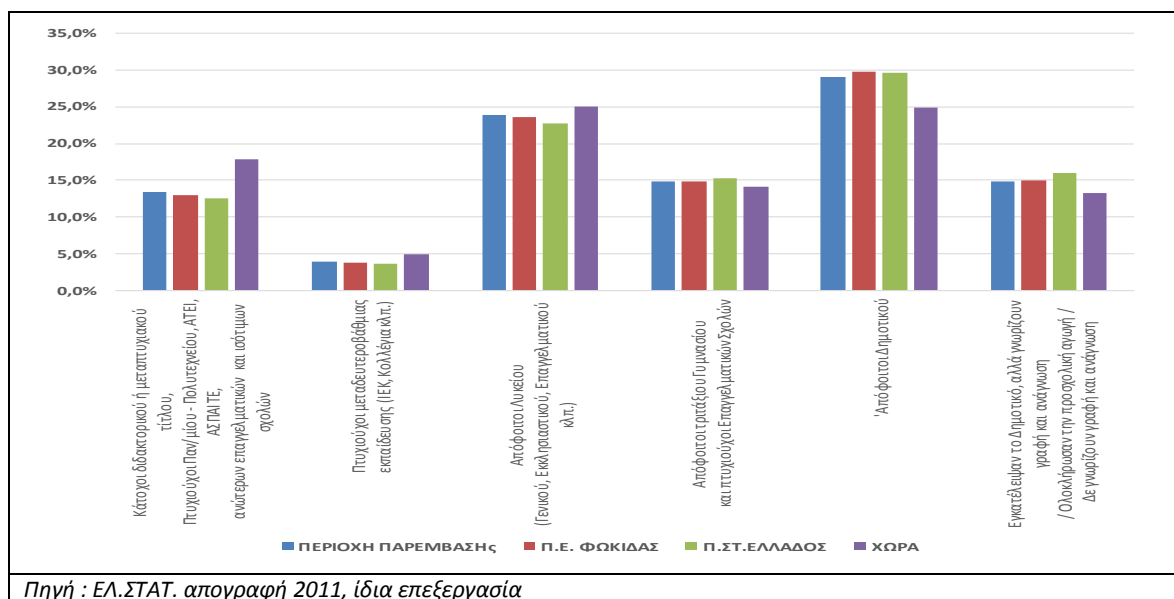
Προφανώς το μέγεθος της αστικοποίησης της περιοχής παίζει περιορισμένο ρόλο στην αναπτυξιακή διαδικασία της περιοχής. Τα αστικά κέντρα και οι περιοχές όπου συγκεντρώνεται ο πληθυσμός έχουν άμεση επαφή με τον αγροτικό χώρο της περιοχής παρέμβασης ο οποίος (αγροτικούς χώρος) αποτελεί την οικονομική και κοινωνική βάση τους.

2.2.2.4.3. Επίπεδο Εκπαίδευσης

Το επίπεδο εκπαίδευσης της περιοχής παρέμβασης κρίνεται ιδιαίτερα ικανοποιητικό. Σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής 2011 η περιοχή παρουσιάζει καλύτερα ποσοστά σε σχέση με την Π.Ε. Φωκίδας και Περιφέρειας Στ. Ελλάδος στον πληθυσμό με ανώτατη και ανώτερα εκπαίδευση, μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση και στους απόφοιτους λυκείου (γενικού και τεχνικού) ενώ υπολείπεται στη εκπαίδευση των χαμηλών εκπαιδευτικών βαθμίδων, παρουσιάζει χαμηλότερα ποσοστά σε σχέση με τη χώρα, περιφέρεια και Π. Ενότητα στις βαθμίδες αυτές (σχήμα 2-14).

Ο πληθυσμός με ανώτερη μόρφωση εντοπίζεται κυρίως στους παραθαλάσσιες Δημοτικές Ενότητες όπου βρίσκονται τα μεγάλα πληθυσμιακά κέντρα της περιοχής (Άμφισσα, Ιτέα, Γαλαξίδι κ.λπ). Στις ορεινές Δημοτικές Ενότητες συγκεντρώνεται ο πληθυσμός με χαμηλό επίπεδο μόρφωσής.

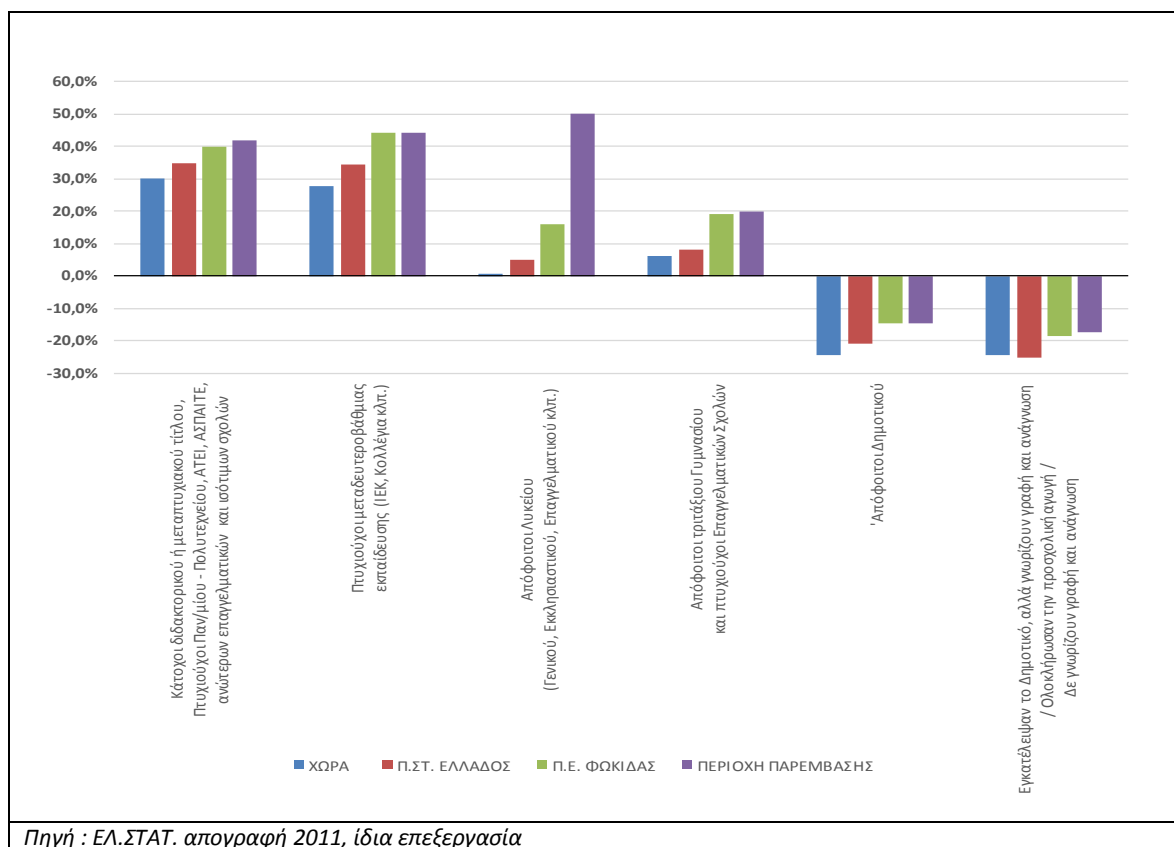
Σχήμα 2-14: Επίπεδο εκπαίδευσης περιοχής παρέμβασης

Την περίοδο 2001-2011 η περιοχή παρουσιάζει σημαντική βελτίωση του επιπέδου μόρφωσης. Έχει τα μεγαλύτερα ποσά αύξησης σε κατόχους ανωτάτων και ανωτέρων τίτλων σπουδών, σε απόφοιτους μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε αποφοίτους λυκείου και γυμνασίου σε σύγκριση με τα αντίστοιχα ποσοστά σε επίπεδο Χώρας, Περιφέρειας και Π. Ενότητας. Αντίθετα στα χαμηλά επίπεδα εκπαίδευσης οι μεταβολές είναι οι μικρότερες σε σχέση με τα ανωτέρω γεωγραφικά επίπεδα (σχήμα 2-15.).

Γενικά το εκπαιδευτικό επίπεδο της περιοχής η περιοχή μπορεί να θεωρηθεί ικανοποιητικό προς υψηλό δεδομένου ότι το 47% του πληθυσμού (5 ετών και άνω) είναι απόφοιτοι λυκείου, ανώτερης και ανώτατης εκπαίδευσης.

Σχήμα 2-15: Μεταβολές στο επίπεδο εκπαίδευσης στην περιοχή παρέμβασης

2.2.3. Οικονομικά στοιχεία

Από την ανάγνωση και την ανάλυση των διαφόρων στατιστικών στοιχείων της περιοχής Παρέμβασης, αλλά και την από διαζώσης επαφή και εμπειρία της Ομάδας Μελέτης (ΟΤΔ) προκύπτει ότι τις τελευταίες δεκαετίες η παραγωγική δραστηριότητα της Περιοχής Παρέμβασης έχει “τριτογενοποιηθεί”, διατηρώντας παράλληλα ορισμένους κλάδους της πρωτογενούς παραγωγής και της μεταποίησης που συσχετίζονται με ορισμένα γεωργικά και κτηνοτροφικά προϊόντα στα οποία η περιοχή έχει μακρά παράδοση.

Η Περιοχή Παρέμβασης παρουσιάζει χαμηλές οικονομικές επιδόσεις (από τις χαμηλότερες της χώρας) οι οποίες οφείλονται στην έλλειψη βασικών συντελεστών παραγωγής και κυρίως στην έλλειψη διαθέσιμων καλλιεργήσιμων εκτάσεων και την αποψίλωση που υπέστη η περιοχή τις προηγούμενες δεκαετίες στο ανθρώπινο παραγωγικό δυναμικό της (εσωτερική και εξωτερική μετανάστευση).

Η γεωμορφολογία και το έντονο ανάγλυφο (δύσβατο στο μεγαλύτερο ποσοστό της περιοχής) έπαιξε ανασταλτικό παράγοντα στην οικονομική εξέλιξη της Περιοχής Παρέμβασης. Υπό το πρίσμα των σύγχρονων αναπτυξιακών τάσεων (σύγχρονους όρους οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης) όπου η αειφορία, η προστασία του περιβάλλοντος και η ορθολογική διαχείριση των φυσικών πόρων, το μειονέκτημα αυτό της Περιοχής Παρέμβασης μπορεί να μετασηματιστεί σε στρατηγικό πλεονέκτημα.

2.2.3.1. Γενικά στοιχεία

Παρουσιάζονται βασικά οικονομικά μεγέθη της Περιοχής Παρέμβασης από τους Περιφερειακούς Λογαριασμούς όπως το ΑΕΠ, το κατά κεφαλή ΑΕΠ, η Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής. Επισημαίνεται ότι τα εν λόγω στοιχεία παρουσιάζονται σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας (νομό) σύμφωνα με την διαθέσιμη χωρική ανάλυση που παρέχονται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή. Δεδομένου ότι η Περιοχή Παρέμβασης καταλαμβάνει το 88,3% της έκτασης και συγκεντρώνει το 90% του πληθυσμού της Π.Ε. (νομός) Φωκίδας τα στοιχεία σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας αντιπροσωπεύουν και την Περιοχή Παρέμβασης σε ποσοστό σχεδόν 100%.

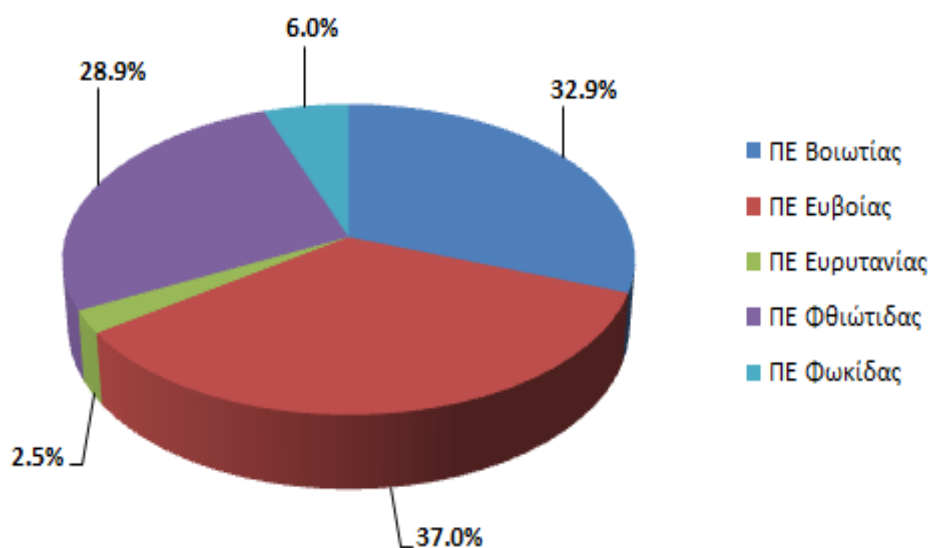
2.2.3.1.1. Στοιχεία ΑΕΠ

Το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν του Π.Ε. Φωκίδας ανήλθε το 2013 σε 462 εκατ. € (σε τρέχουσες τιμές), συνεισφέροντας κατά 6,00% στο συνολικό ΑΕΠ της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και κατά 0,26% στο συνολικό ΑΕΠ της Χώρας κατά το ίδιο έτος (σχήμα 2-16) .

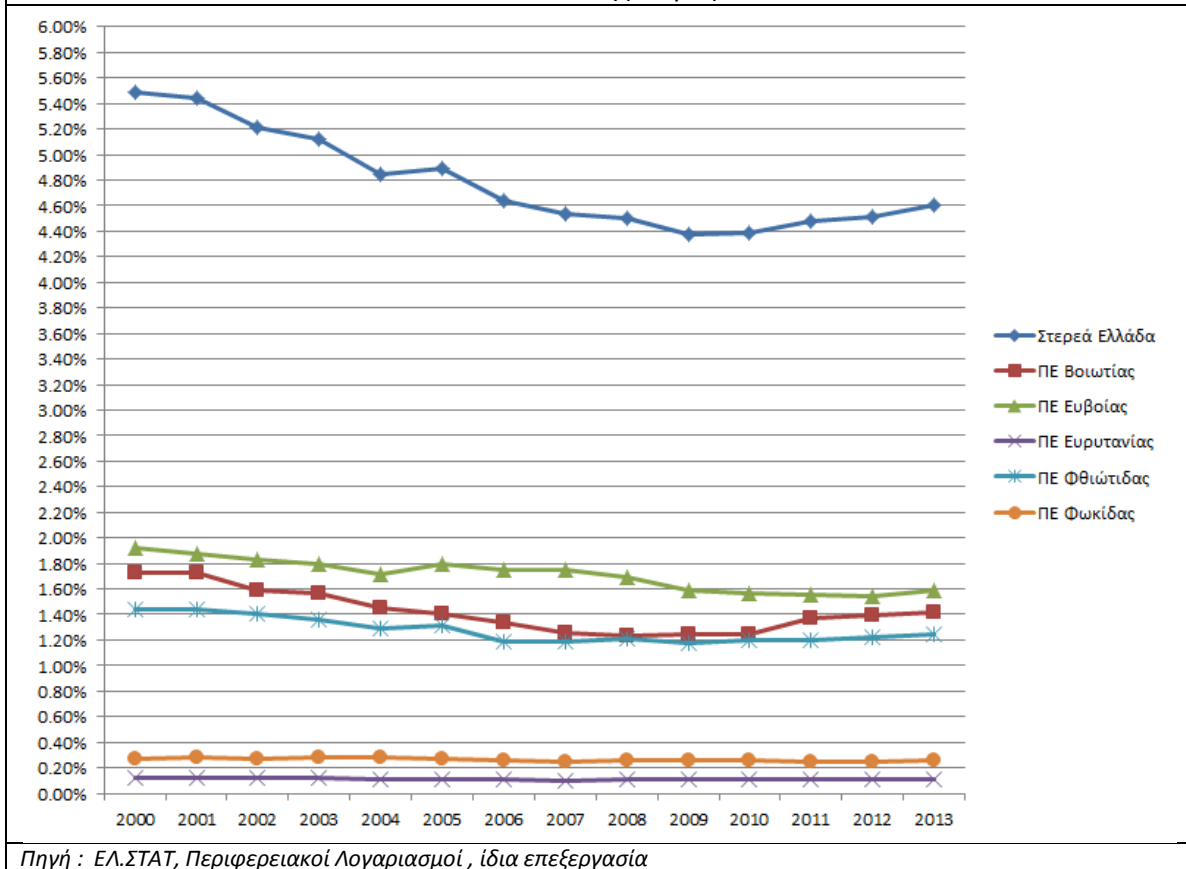
Σε ότι αφορά στη διαχρονική εξέλιξη του ΑΕΠ, την περίοδο 2000 -2008 παρουσίασε σταδιακή αύξηση. Την περίοδο 2009-2013 παρουσιάζει πτωτική τάση και ακολουθεί τη συρρίκνωση του Περιφερειακού και Εθνικού ΑΕΠ ως απόρροια της οικονομικής κρίσης που πλήττει τη χώρα.

Η διαχρονική εξέλιξη της συμμετοχής του ΑΕΠ της Π.Ε. Φωκίδας στο ΑΕΠ της Χώρας παρέμεινε σε χαμηλά επίπεδα και παρουσίασε μία μικρή πτώση. Από 0,28% το 2000 έπεσε στο 0,26% το 2013. Η διαχρονική εξέλιξη της συμμετοχής του ΑΕΠ της Π.Ε. Φωκίδας και των άλλων Π.Ε της περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος στο συνολικό ΑΕΠ της χώρας παρουσιάζεται στο σχήμα 2-17 που ακολουθεί.

Σχήμα 2-16 : Συμμετοχή του ΑΕΠ των Π.Ε. της Π. Στερεάς Ελλάδος στο σύνολο του ΑΕΠ της Περιφέρειας (έτος 2013)

Πηγή : ΕΛ.ΣΤΑΤ, Περιφερειακοί Λογαριασμοί, ίδια επεξεργασία

Σχήμα 2-17 : Διαχρονική Εξέλιξη της συμμετοχής του ΑΕΠ των Π.Ε. και της Π. Στερεάς Ελλάδος στο ΑΕΠ της Χώρας

2.2.3.1.2. Κατανομή ΑΕΠ στην περιοχή μελέτης

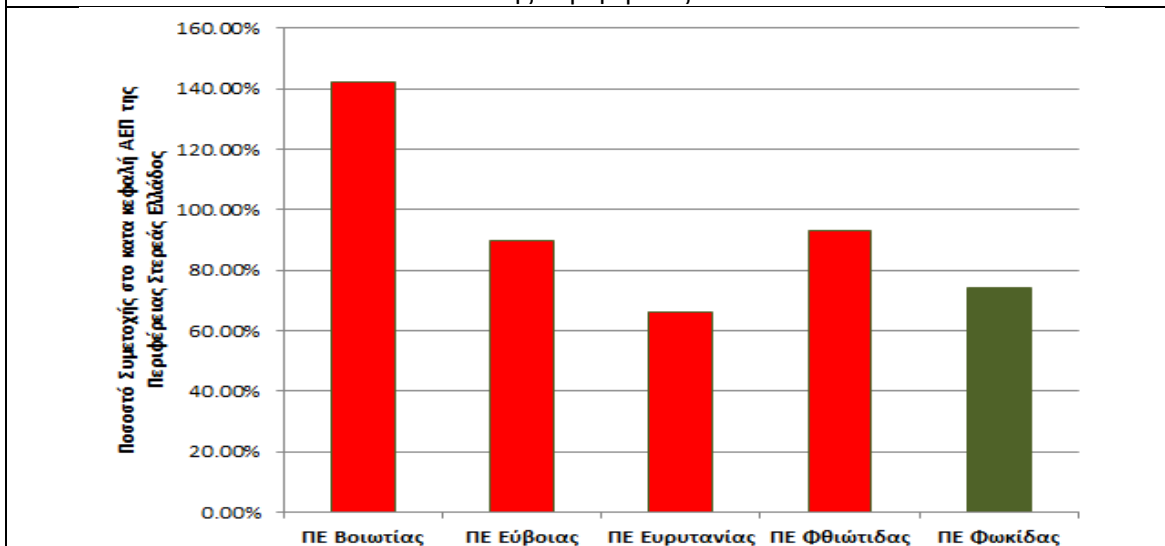
Όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως η Περιοχή Παρέμβασης αντιπροσωπεύει το 88,3% της εδαφικής έκτασης και το 90% του πληθυσμού της Π.Ε. (νομός) Φωκίδας. Επομένως τα στοιχεία σε επίπεδο νομού αντιπροσωπεύουν σε μεγάλο ποσοστό το ΑΕΠ της περιοχής παρέμβασης. Εσωτερικά της Περιοχής Παρέμβασης λαμβάνοντας υπόψη τις πληθυσμιακές συγκεντρώσεις, την παραγωγική δραστηριότητα ανά μονοψήφιο κλάδο παραγωγής στις επιμέρους Δημοτικές Ενότητες όπως αυτή αποτυπώνεται από την ανάλυση της απασχόλησης, τον αριθμό των καταστημάτων και την κλαδική τους διάρθρωση, προκύπτει ότι τη μεγαλύτερη συμμετοχή στο ΑΕΠ της Περιοχής Παρέμβασης έχουν οι παραλιακές Δημοτικές Ενότητες και κυρίως οι Δημοτικές Ενότητες Άμφισσας, Ιτέας, Δελφών, Γαλαξειδίου και Ευπαλίου. Η προαναφερόμενες Δημοτικές Ενότητες συγκεντρώνουν το 69% του πληθυσμού της Περιοχής Παρέμβασης. Με βάση το δεδομένο αυτό εκτιμάται ότι οι εν λόγω Δημοτικές Ενότητες παράγουν πάνω από το 70% του ΑΕΠ της Περιοχής Παρέμβασης.

2.2.3.1.3. Κατά κεφαλή ΑΕΠ

Το κατά κεφαλή ΑΕΠ στην Π.Ε. (νομό) Φωκίδας διαμορφώθηκε σε 11.053 € το 2013 (σε τρέχουσες τιμές) και αντιστοιχεί στο 74,39% του κατά κεφαλή ΑΕΠ της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος και στο 67,19% του κατά κεφαλή ΑΕΠ στο σύνολο της χώρας, Καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς (200-2013) παρέμεινε σε επίπεδα σημαντικά χαμηλότερα από αυτό της Περιφέρειας και

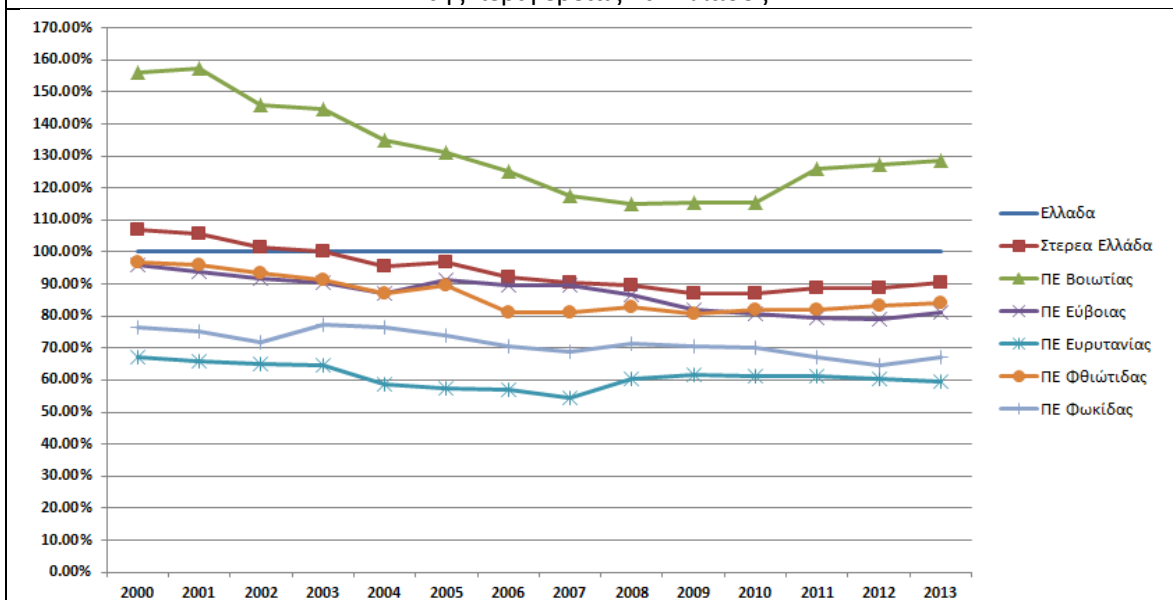
του συνόλου της χώρας. Σημειώνεται ότι η περιφέρεια Σ. Ελλάδας ως περιφέρεια σε μετάβαση, εμφανίζει υψηλό κατά κεφαλή ΑΕΠ (90% του κατά κεφαλή ΑΕΠ της χώρας το 2013). Το υψηλό κατά κεφαλή ΑΕΠ της περιφέρειας διαμορφώνεται κυρίως από την Π.Ε. Βοιωτίας, το κατά κεφαλή ΑΕΠ της οποίας το 2013 ανήλθε στο 128,62% του κατά κεφαλή ΑΕΠ της χώρας.)

Σχήμα 2-18 : Συμμετοχή του κατά κεφαλή του ΑΕΠ των Π.Ε. της Π. Στερεάς Ελλάδος στο ΑΕΠ της περιφέρειας

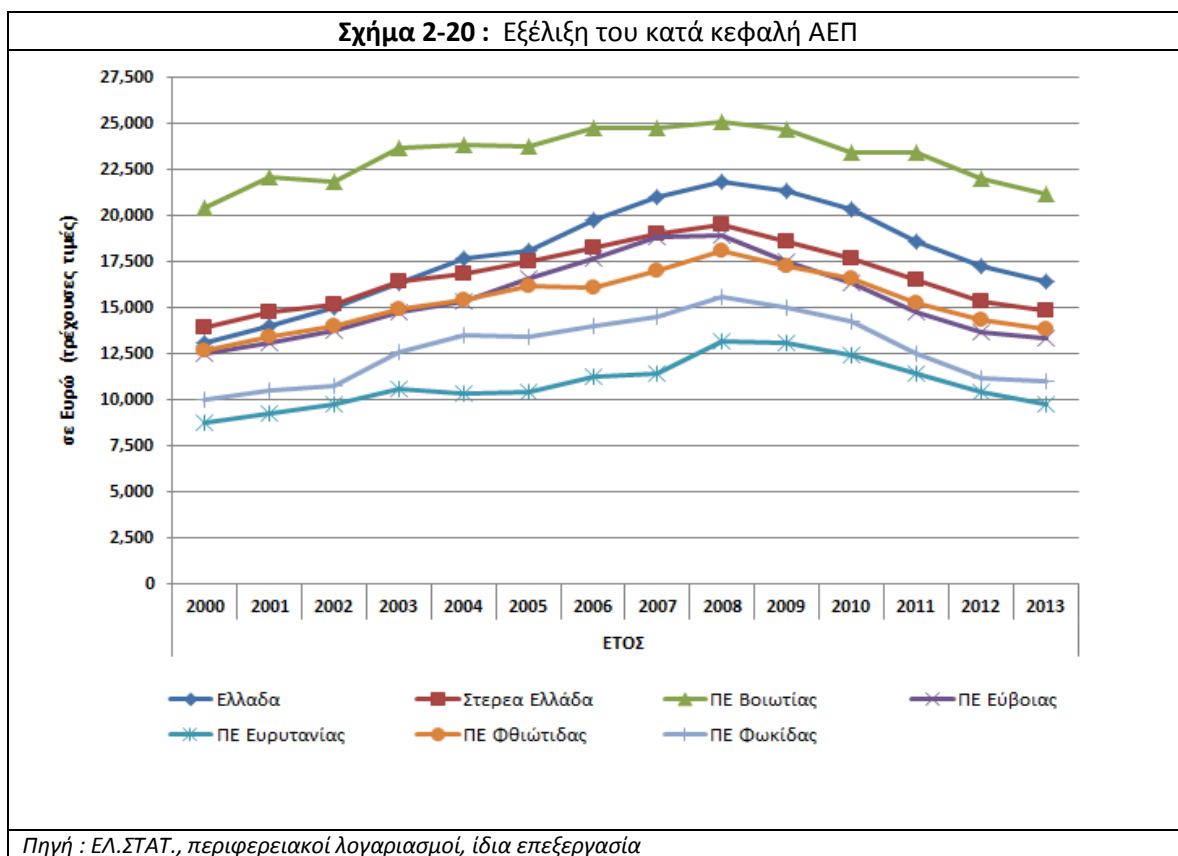

Πηγή : ΕΛ.ΣΤΑΤ., περιφερειακοί λογαριασμοί, ίδια επεξεργασία

Σχήμα 2-19 : Σχέση μεταξύ κατά κεφαλή ΑΕΠ της χώρας και του κατά κεφαλή ΑΕΠ των Π.Ε. και της περιφέρειας Στ. Ελλάδος

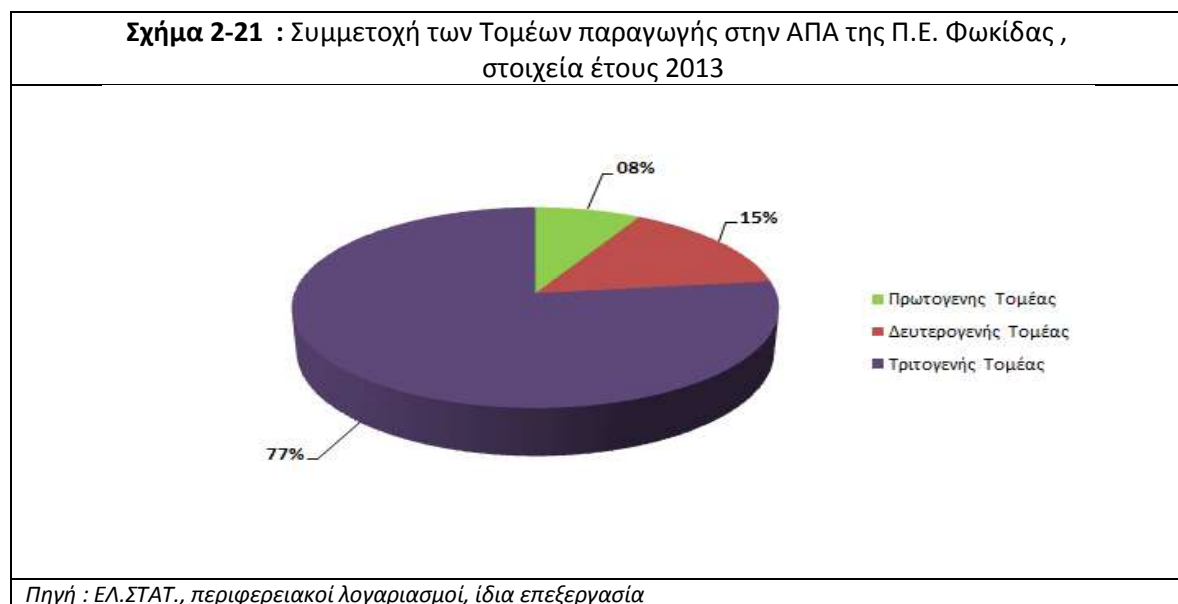

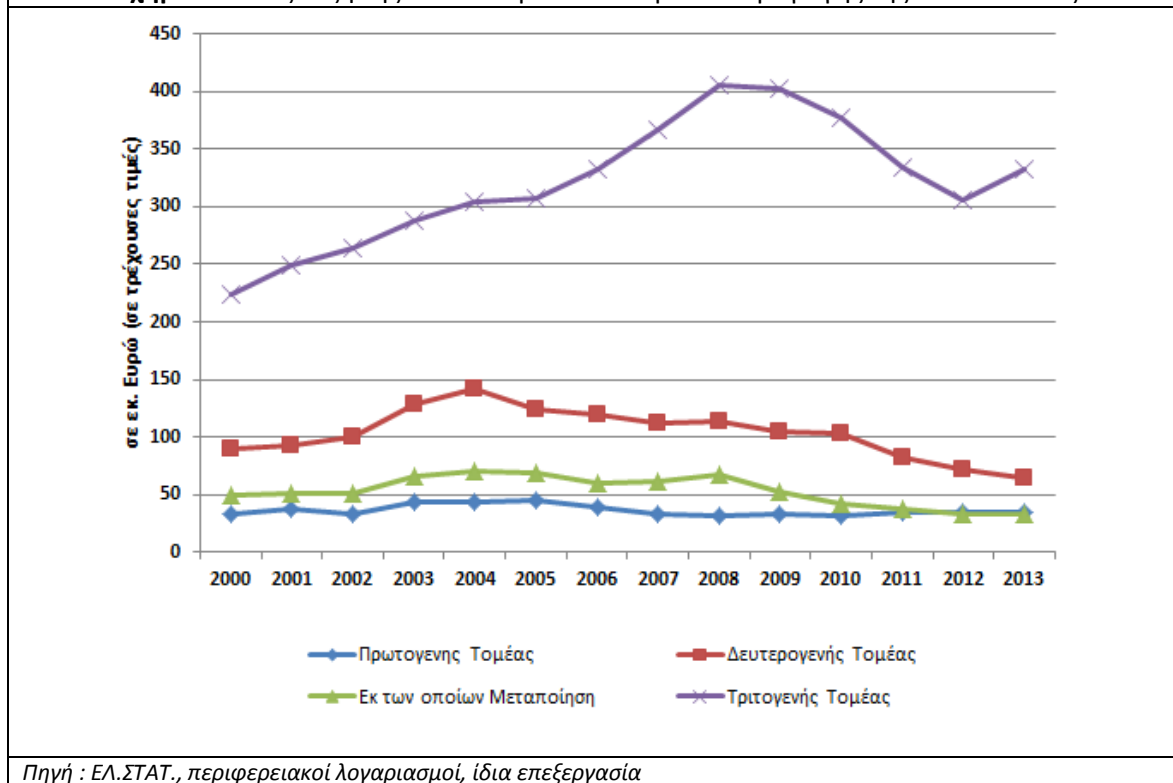
Πηγή : ΕΛ.ΣΤΑΤ., περιφερειακοί λογαριασμοί, ίδια επεξεργασία

2.2.3.1.4 Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής

Από τα στοιχεία της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας Παραγωγής είναι προφανής η κυριαρχία του τριτογενούς τομέα της οικονομίας στην Π.Ε. Φωκίδας. Ο τριτογενής τομέας της περιοχής συμμετέχει με 77% στη συνολική ΑΠΑ, ενώ ο δευτερογενής και πρωτογενής τομέας συμμετέχουν με 15% και 8% αντίστοιχα (στοιχεία 2013).

Σχήμα 2-22: Εξέλιξη της ΑΠΑ των βασικών τομέων παραγωγής της Π.Ε. Φωκίδας

Η διαχρονική εξέλιξη της ΑΠΑ ανά τομέα παραγωγής (περίοδος 2000-2013) δείχνει ότι η μεταστροφή της παραγωγικής βάσης προς τις υπηρεσίες έχει συντελεστεί ήδη από τις προηγούμενες δεκαετίες (δεκαετίες του 80 και 90). Η κυριαρχία του τριτογενούς τομέα είναι ήδη εμφανής από το 2000 με τάσεις περεταίρω αύξησης σε αντίθεση με τον δευτερογενή τομέα όπου μετά το 2005 παρουσιάζει σταθερή πτωτική τάση. Ο πρωτογενής τομέας παρουσίασε μία μικρή αύξηση μεταξύ 2003 και 2005 και συρρίκνωση τα επόμενα χρόνια ενώ μετά το 2008 παρουσιάζει τάσεις σταθεροποίησης.

Οι κλάδοι με τη μεγαλύτερη συμμετοχή στην ΑΠΑ της Π.Ε. Φωκίδας είναι το χονδρικό και λιανικό εμπόριο, οι υπηρεσίες καταλύματος και εστίασης με συμμετοχή 22,3% (στοιχεία 2013), ο κλάδος διαχείρισης ακίνητης περιουσίας με 17,25% και οι κλάδοι Δημόσιας διοίκησης, εκπαίδευσής και υγείας με 20,94% (στοιχεία 2013). Στο παράρτημα 6 παρουσιάζονται αναλυτικά στοιχεία της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας Παραγωγής για την Π.Ε. Φωκίδας.

2.2.3.2. Απασχόληση

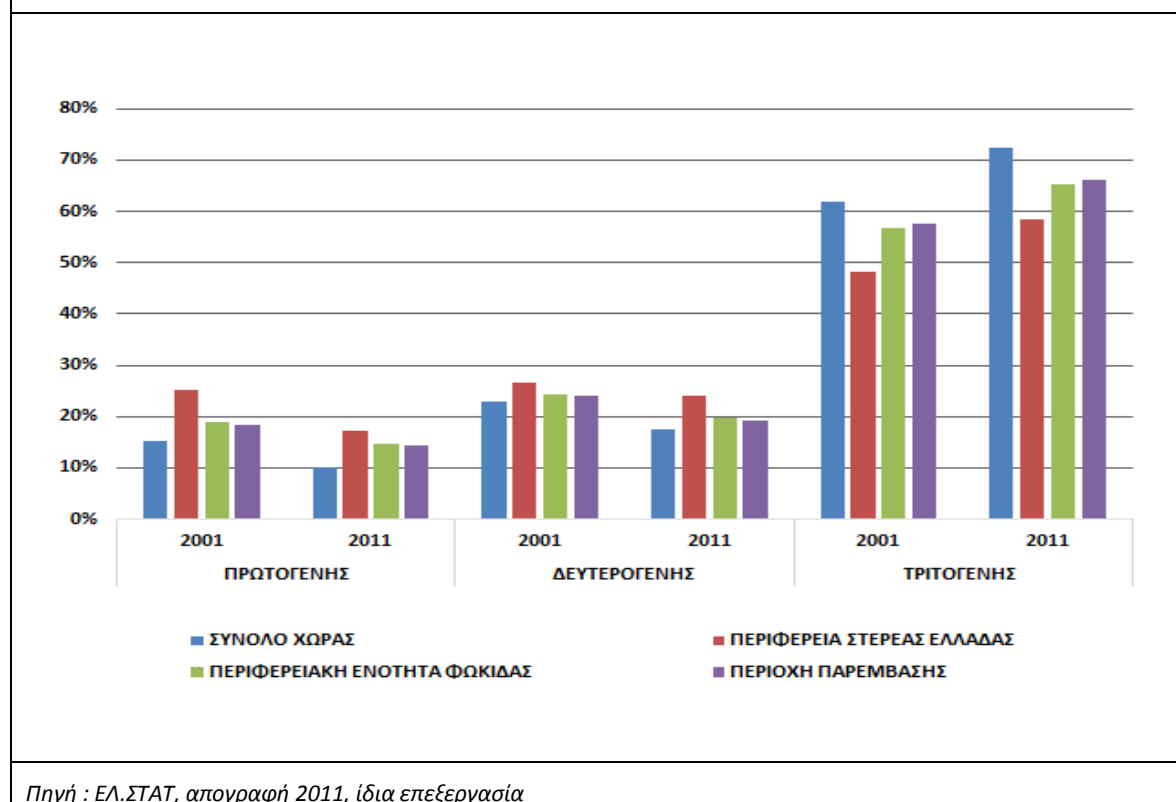
Καταγράφονται και αναλύονται στοιχεία σχετικά με την απασχόληση του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, συνολικά και τομέα παραγωγής κ.λπ

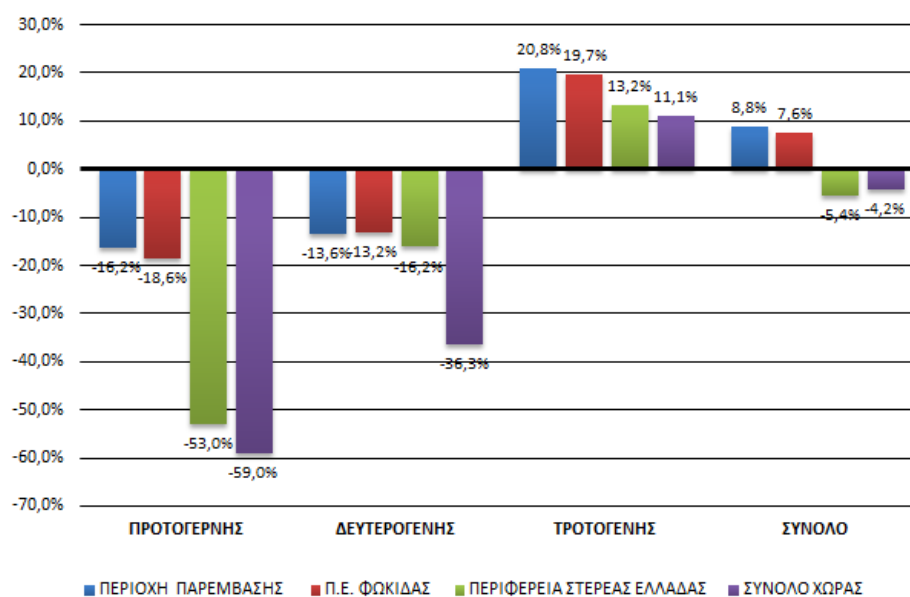
Σε ότι αφορά στην τομεακή διάρθρωση της απασχόλησης στην περιοχή παρέμβασης, το μεγαλύτερο μέρος των απασχολούμενων (66,2%) απασχολείται στον τριτογενή τομέα. Ο δεύτερος σε σημαντικότητα τομέας, σε σχέση με τον αριθμό των απασχολούμενων είναι ο δευτερογενής. Σημειώνεται μάλιστα ότι η απασχόληση στο δευτερογενή υπερβαίνει την αντίστοιχη σε επίπεδο χώρας και συνδέεται κατά κύριο λόγο με την επεξεργασία ορυκτού πλούτου. Ο πρωτογενής τομέας της περιοχής, καταλαμβάνει το μικρότερο ποσοστό σε όρους απασχόλησης σε σύγκριση με

τις Π.Ε. της Περιφέρειας (πλην Ευβοίας). Είναι χαρακτηριστικό ότι σε αυτόν συγκεντρώνεται το 14,5% των απασχολούμενων, ενώ στο σύνολο της περιφέρειας το αντίστοιχο ποσοστό είναι 17,30% και στο σύνολο της Π.Ε. Φωκίδας είναι 14,7%.

Η προσέγγιση των διαχρονικών δεδομένων (απογραφές των ετών 2001 και 2011) καταδεικνύει τη σημαντική υποχώρηση των δραστηριοτήτων του πρωτογενή και δευτερογενή τομέα σε όρους απασχόλησης και την αντίστοιχη ενίσχυση με απασχολούμενους του τριτογενή τομέα. Μεγάλο μέρος της απασχόλησης του πρωτογενή τομέα απωλέσθηκε μέσα στη δεκαετία αναφοράς στις Δ.Ε. Δελφών (-234,6% - κατ' ουσία πρόκειται για εγκατάλειψη των αγροτικών – κτηνοτροφικών δραστηριοτήτων, καθώς μόνον 55 άτομα καταγράφηκαν να ασχολούνται με αυτές το 2011), Γαλαξιδίου (-32,8%), Αμφίσσης (-6,5%), Λιδωρικίου (-7,4%), Ευπαλίου (-26,7%) και Τολοφώνος (-12,1%). Αντίθετα οι Δ.Ε. Δεσφίνας, Ιτέας, Καλλιέων και Βαρδουσίων καταγράφουν αύξηση στην απασχόληση του πρωτογενούς τομέα. Οι Δ.Ε. Βαρδουσίων και Καλλιέων (οι πλέον απομακρυσμένες και υποβαθμισμένες της περιοχής) παρουσιάζουν εντυπωσιακή αύξηση κατά 51,4% και 40,0% αντίστοιχα. Το γεγονός αυτό οφείλεται κατά κύριο λόγο στην εγκατάσταση οικονομικών μεταναστών στις περιοχές αυτές.

Σχήμα 2-23: Τομεακή διάρθρωση της απασχόλησης στην Περιοχή Παρέμβασης, στην Π.Ε. Φωκίδα, Περιφέρεια και Χώρα

Σχήμα 2-24 : Μεταβολές στην απασχόληση στην περιοχή παρέμβασης ανά τομέα παραγωγής

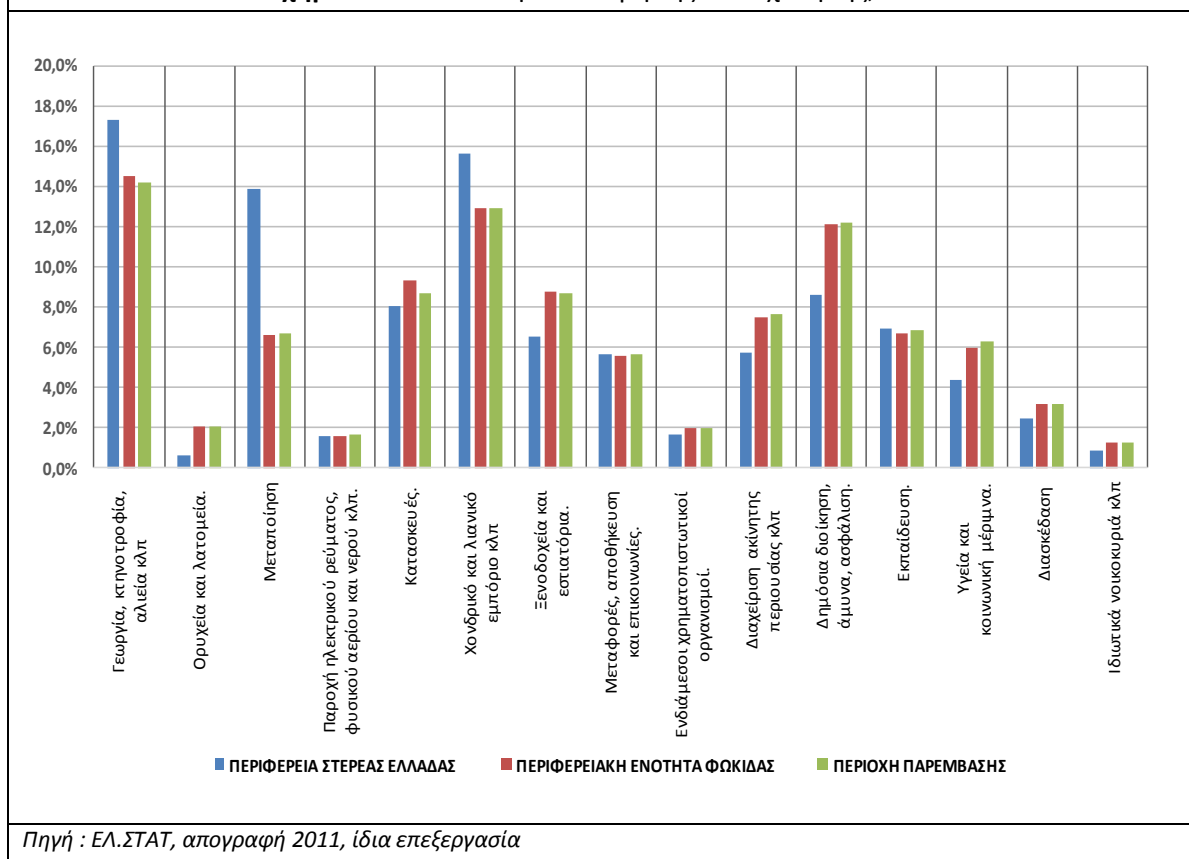
Πηγή : ΕΛ.ΣΤΑΤ, απογραφές 2001,2011, ίδια επεξεργασία

Αντίθετα με τον πρωτογενή τομέα, στον δευτερογενή τομέα όλες σχεδόν οι Δ.Ε. της περιοχής παρέμβασης καταγράφουν αρνητικές επιδόσεις στην απασχόληση. Τη μεγαλύτερη συρρίκνωσή παρουσιάζει η Δ.Ε. Δελφών. Εξαιρέση στην αρνητική τάση της απασχόλησης στον δευτερογενή τομέα στην περιοχή αποτελούν οι Δ.Ε. Γαλαξιδίου (+3,8%), Καλλιέων (+62,7%) και Βαρδουσίων (+65,6%). Στον τριτογενή τομέα όλες οι Δ.Ε. της περιοχής παρέμβασης παρουσιάζουν θετικά ποσοστά με εξαίρεση τη Δ.Ε. Δελφών η οποία παρουσιάζει μείωση κατά -10,7%. Επισημαίνεται ότι η Δ.Ε. Δελφών είναι η μοναδική Δ.Ε. της περιοχής που παρουσιάζει αρνητική εξέλιξη και στους τρεις τομείς παραγωγής για το εξεταζόμενο διάστημα. Το γεγονός αυτό οφείλεται στη συρρίκνωση του τουριστικού κλάδου και των δορυφορικών επαγγελμάτων στην περιοχή των Δελφών την περίοδο 2001 – 2011 (μείωση απασχολούμενων).

Η προσέγγιση της κλαδικής κατανομής της απασχόλησης καταδεικνύει τα ακόλουθα:

- Ο πιο σημαντικός, συγκριτικά με τους υπόλοιπους, κλάδος παραγωγής στην περιοχή είναι αυτός της γεωργίας, κτηνοτροφίας, δασοκομίας και αλιείας, στον οποίο καταγράφονται το 2011, 1.514 απασχολούμενοι, ή ποσοστό 14,2% του συνόλου των εργαζομένων στην περιοχή.
- Σημαντικό μέρος της απασχόλησης συγκεντρώνεται στους κλάδους του χονδρικού – λιανικού εμπορίου (12,9%), της Δημόσιας Διοίκησης (12,2%), των Κατασκευών (8,7%), των μεταποιητικών βιομηχανιών (6,7%), των Μεταφορών και Επικοινωνιών (5,6%) και των Ξενοδοχείων – Εστιατορίων (8,7%).

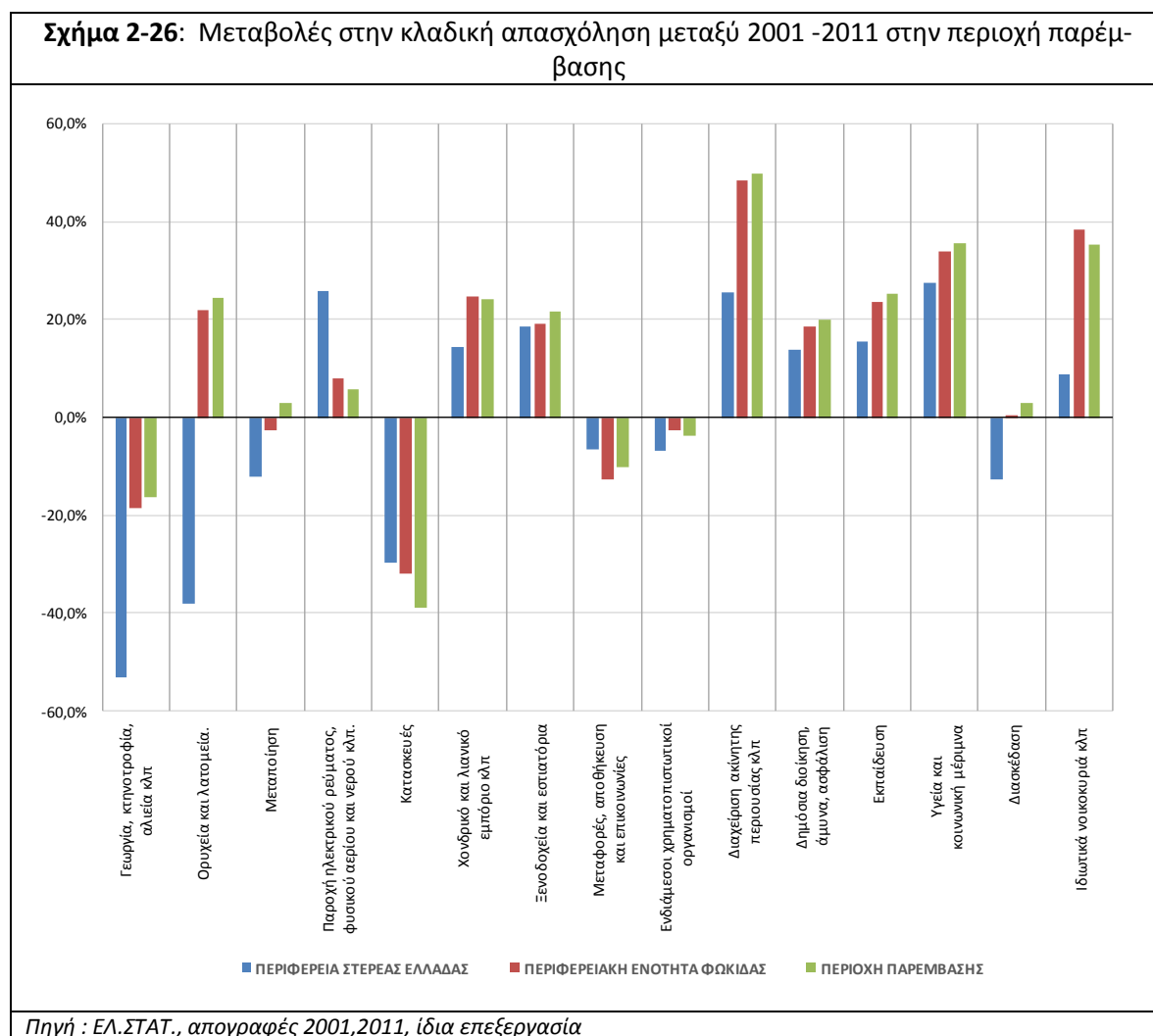
Σχήμα 2-25: Κλαδική κατανομή της απασχόλησης, 2011

Σε σχέση με το 2001 η σημαντικότερη εξέλιξη ως προς την κλαδική διάρθρωση της απασχόλησης συνίσταται κυρίως στη σημαντική μείωση (-16,2%) των κλάδων της γεωργίας, κτηνοτροφίας, δασοκομίας και αλιείας (17,0% το 2001 έναντι 24,2% το 2011) και του κλάδου των κατασκευών (12,4% το 2001 έναντι 8,7% το 2011, μείωση κατά -39,0%).

Η μείωση αυτή συνοδεύεται, όπως έχουμε ήδη επισημάνει, από την αύξηση της συμμετοχής στη συνολική απασχόληση στην περιοχή παρέμβασης των κλάδων του τριτογενούς τομέα με εξαίρεση των κλάδων των μεταφορών και επικοινωνιών (6,4% της συνολικής απασχόλησης το 2001 έναντι 5,6% το 2011) και των κλάδων των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών (2,1% το 2001 έναντι 2,0% το 2011).

Ιδιαίτερη αναφορά πρέπει να γίνει για την εξορυκτική δραστηριότητα, η οποία αποτελεί μία από τις σημαντικότερες στην περιοχή παρέμβασης και στην Π.Ε. Φωκίδας και είναι ζωτικής σημασίας για συγκεκριμένες Δημοτικές Ενότητες της περιοχής παρέμβασης. Στη δεκαετία 1991-2001, γνώρισε σημαντική μείωση της απασχόλησης της τάξης του 74,6%, μείωση που αντιστοιχεί σε 600 εργαζόμενους. Μεταξύ 2001 και 2012 ο κλάδος παρουσίασε αύξηση στην απασχόληση κατά 24,5%.

2.2.3.3. Οικονομικά ενεργός πληθυσμός

Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός της περιοχής παρέμβασης ανήλθε το 2011 σε 12.912 άτομα, ενώ το ίδιο έτος ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός ήταν σχεδόν διπλάσιος και ανέρχονταν σε 23.390 άτομα περίπου. Σε σχέση με το 2001 ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός της περιοχής γνώρισε αύξηση της τάξης του 19,8%. Η αύξηση αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική, και υψηλότερη κατά 11 ποσοστιαίες μονάδες από την αντίστοιχη αύξηση στο σύνολο της περιφέρειας Σ. Ελλάδας. Σημειώνεται βέβαια ότι η αύξηση του οικονομικά μη ενεργού πληθυσμού ήταν υψηλότερη στην περιοχή παρέμβασης έναντι του συνόλου της Π.Ε. Φωκίδας (6,68% και 5,53% αντίστοιχα) και στην περιφέρεια Στ. Ελλάδος η οποία παρουσίασε μείωση του οικονομικά μη ενεργού πληθυσμού κατά 1,70% . Η αύξηση αυτή του μη οικονομικά ενεργού πληθυσμού αποτελεί σημείο προβληματισμού και δύναται να οφείλεται στη σωρευτική επίδραση 3 παραγόντων:

- Στη μετακίνηση τμήματος του ενεργού πληθυσμού σε περιοχές, Νομούς ή αστικά κέντρα με μεγαλύτερες ευκαιρίες απασχόλησης.

- Στην αύξηση ατόμων εργάσιμης ηλικίας, τα οποία δεν έχουν ωστόσο πρόσβαση στην απασχόληση
- Σε φαινόμενα υποαπασχόλησης, φαινόμενο ιδιαίτερα συχνό σε αγροτικές περιοχές. Σε αυτή την περίπτωση τα άτομα που αποτελούν συμβοηθούντα άτομα στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις συχνά δεν απογράφονται στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό.

Σε επίπεδο Δημοτικής Ενότητας η μεγαλύτερη αύξηση του οικονομικά ενεργού πληθυσμού καταγράφηκε στους Δήμους Καλλιέων, Βαρδουσίων, Γαλαξειδίου και Ευπαλίου. Μείωση το ίδιο διάστημα καταγράφηκε μόνο στη Δ.Ε. Δελφών. Σημειώνεται βέβαια ότι η εξέταση του μεγέθους του ενεργού πληθυσμού και της απασχόλησης, ειδικά σε μικρούς πληθυσμιακά και αγροτικούς Δήμους μπορεί να οδηγήσει σε παρερμηνείες και με τη σειρά τους σε ατελή συμπεράσματα. Για παράδειγμα η κατασκευή ενός σημαντικού τεχνικού έργου κατά την περίοδο της απογραφής, δύναται να έχει δημιουργήσει θέσεις εργασίας, χωρίς ωστόσο αυτό να σημαίνει ότι οι θέσεις αυτές θα έχουν μόνιμο χαρακτήρα, χωρίς δηλαδή να συνεχίσουν να υφίστανται και μετά την αποπεράτωση του έργου.

Πίνακας 2-16 : Μεταβολές οικονομικά ενεργού και μη ενεργού πληθυσμού

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	Μεταβολές 2001-2011		
	Σύνολο Μονίμου Πληθυσμού	Οικονομικά ενεργοί	Οικονομικά μη ενεργοί
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	-1,08%	10,57%	-1,51%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	-1,93%	8,82%	-1,70%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΦΩΚΙΔΑΣ	6,54%	19,12%	5,53%
ΔΗΜΟΣ ΔΕΛΦΩΝ	-1,02%	15,62%	-3,84%
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΜΦΙΣΣΗΣ	-5,57%	11,89%	-8,78%
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΟΥ	14,96%	24,00%	12,63%
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΓΡΑΒΙΑΣ	-8,84%	-0,90%	-6,45%
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΕΛΦΩΝ	-27,43%	-7,30%	-48,82%
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΕΣΦΙΝΑΣ	-6,00%	10,57%	-10,48%
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΙΤΕΑΣ	-0,93%	15,57%	-4,95%
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΛΛΙΕΩΝ	97,29%	63,12%	44,68%
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ	2,88%	22,09%	-1,64%
ΔΗΜΟΣ ΔΩΡΙΔΟΣ	25,32%	28,25%	21,43%
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΥΠΑΛΙΟΥ	25,48%	34,55%	18,85%
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΒΑΡΔΟΥΣΙΩΝ	78,10%	45,28%	45,46%
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΛΙΔΩΡΙΚΙΟΥ	24,56%	20,33%	22,91%
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΟΛΟΦΩΝΟΣ	9,47%	18,39%	9,82%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ	7,79%	19,81%	6,68%

Πηγή : ΕΛ.ΣΤΑΤ, απογραφές 2001,2011, ίδια επεξεργασία
Οι Δ.Ε. Γραβιάς και Παρνασσού είναι εκτός περιοχής παρέμβασης

2.2.3.4. Ανεργία

Το ποσοστό ανεργίας στην περιοχή παρέμβασης ανέρχεται σε 19% (στοιχεία 2011) ποσοστό το οποίο ταυτίζεται με το αντίστοιχο σε επίπεδο χώρας (18,7%), καθώς και με αυτό της περιφέρειας (19%).

Παρακολουθώντας τη διαχρονική αύξηση της ανεργίας μεταξύ των ετών 2001 και 2011, προκύπτει ότι ο αριθμός των ανέργων αυξήθηκαν στην περιοχή κατά 33,4% , ποσοστό αύξησης που υπολείπεται το αντίστοιχο της περιφέρειας (42,9%). Σε κάθε περίπτωση ποσοστό αύξησης της τάξης αυτής, υπονοεί ότι οι τοπικές αγορές εργασίας και οι παραγωγικοί τομείς αντιμετωπίζουν διαθρωπτικά προβλήματα, τα οποία δεν δύνανται να αφεθούν να αυτορυθμιστούν. Απαιτείται κατά συνέπεια ενδελεχής εξέταση, ειδικά των ζητημάτων που απασχολούν τον αγροτικό τομέα, προκειμένου να ληφθούν μέτρα θεραπείας σε μακροχρόνιο επίπεδο. Με δεδομένο μάλιστα ότι η επικράτηση φαινομένων μακροχρόνιας κυρίως ανεργίας δύνανται να ωθήσουν τμήματα του πληθυσμού σε μετακινήσεις εκτός των ορίων του Νομού, η μη αντιμετώπισή τους οδηγεί με βεβαιότητα σε χειροτέρευση των δημογραφικών δεδομένων.

Σε επίπεδο Δημοτικής Ενότητας, τα σημαντικότερα ποσοστά ανεργίας το 2011 παρουσιάζονται στους Δήμους Δελφών (20,8%) και Ευπαλίου (22,7%), Βαρδουσίων (33,0% η μεγαλύτερη στην περιοχή) ενώ στους υπόλοιπους Δήμους η ανεργία κυμαίνεται από 16,4% έως 19,6%. Αξιοσημείωτη είναι η ιδιαίτερα σημαντική αύξηση της ανεργίας σε ορισμένους από τους Δήμους (π.χ. Δήμος Βαρδουσίων κατά 51,7%, Λιδωρικού κατά 43,2% και Δελφών κατά 38,3%) στη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας.

Πίνακας 2-17: Εξέλιξη ανεργίας στην περιοχή παρέμβασης, 2001, 2011

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	Ποσοστό Ανεργίας 2001	Ποσοστό Ανεργίας 2011	Δ 01-11
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	11,0%	18,7%	41,1%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	10,9%	19,0%	42,5%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΦΩΚΙΔΑΣ	12,8%	19,3%	33,9%
ΔΗΜΟΣ ΔΕΛΦΩΝ	12,6%	18,4%	31,7%
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΜΦΙΣΣΗΣ	13,0%	16,4%	20,9%
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΓΑΛΑΞΙΔΙΟΥ	11,9%	17,5%	31,8%
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΓΡΑΒΙΑΣ	14,9%	20,8%	28,1%
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΕΛΦΩΝ	13,7%	22,2%	38,3%
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΕΣΦΙΝΑΣ	10,8%	15,7%	31,4%
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΙΤΕΑΣ	11,4%	18,6%	38,6%
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΛΛΙΕΩΝ	13,9%	19,0%	26,8%
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ	13,4%	24,8%	45,9%
ΔΗΜΟΣ ΔΩΡΙΔΟΣ	13,4%	21,7%	38,4%
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΥΠΑΛΙΟΥ	14,5%	22,7%	36,0%
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΒΑΡΔΟΥΣΙΩΝ	15,9%	33,0%	51,7%
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΛΙΔΩΡΙΚΙΟΥ	11,1%	19,6%	43,2%
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΟΛΟΦΩΝΟΣ	12,9%	18,7%	31,1%

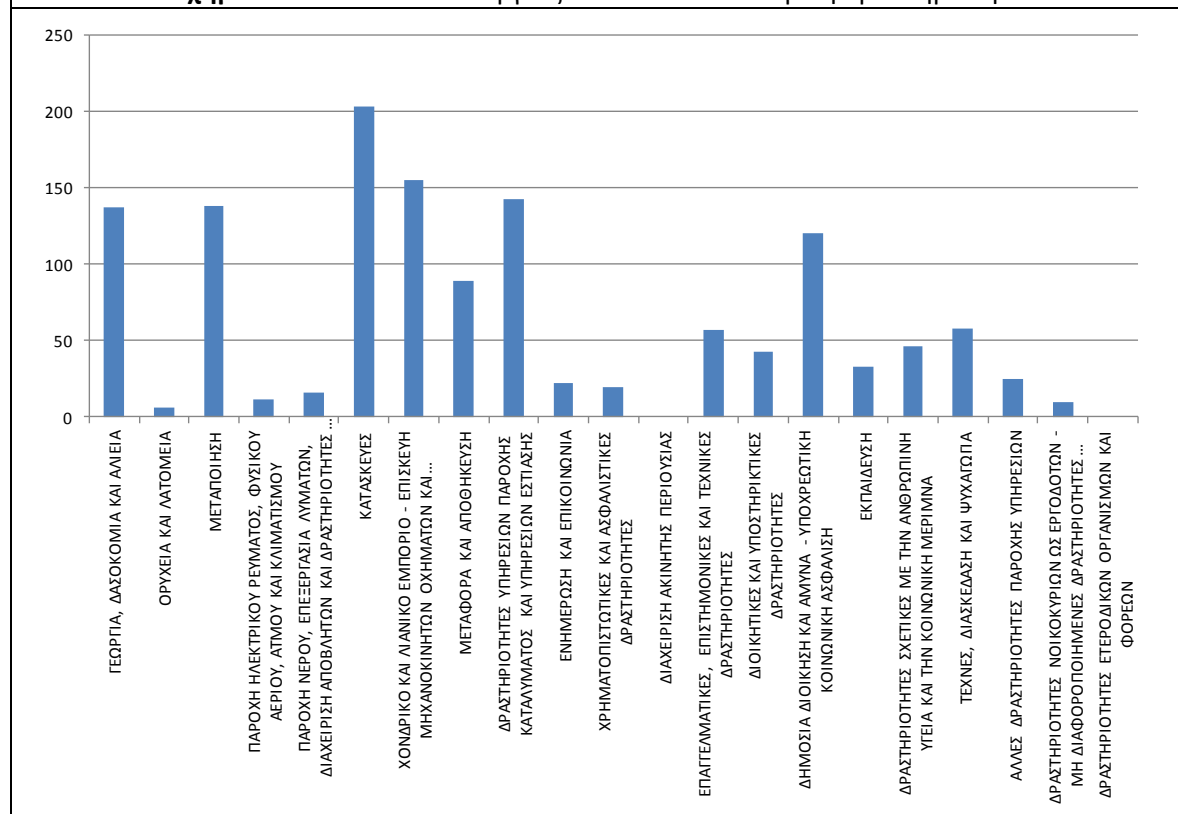
ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	12,6%	19,0%	33,4%
---------------------------	--------------	--------------	--------------

Πηγή : ΕΛ.ΣΤΑΤ., απογραφές 2011,2011, ίδια επεξεργασία

Σημείωση : οι Δ.Ε. Γραβιάς και Παρνασσού είναι εκτός περιοχής παρέμβασης

Σε ότι αφορά στη διάρθρωση της ανεργίας στην περιοχή παρέμβασης, το 45,6% των ανέργων (1.116 άτομα), είναι νέοι άνεργοι, γεγονός που επιβεβαιώνει την υπόθεση ότι η προαναφερόμενη αύξηση των ποσοστών ανεργίας οφείλεται ουσιαστικά στους νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας, οι οποίοι δεν βρίσκουν απασχόληση. Σημειώνεται ότι η τάση αυτή είναι αντίστοιχη και στο σύνολο της Περιφέρειας όπου το 39,1% των ανέργων το 2011 είναι νέοι άνεργοι. Το εύρημα αυτό δεν αποτελεί νέο φαινόμενο καθώς και το 2001 το μεγαλύτερο μέρος των ανέργων ήταν νέοι άνεργοι (έως 25 ετών).

Σχήμα 2-27 : Ποσοστά ανεργίας ανά κλάδο οικονομική δραστηριότητα

Πηγή : ΕΛ.ΣΤΑΤ. απογραφή 2011, ίδια επεξεργασία

Η διάρθρωση της ανεργίας ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στην περιοχή παρέμβασης δείχνει ότι οι κλάδοι που πλήττονται περισσότερο είναι ο γεωργικός τομέας, η μεταποίηση, οι κατασκευές, εμπόριο, τουρισμός και δημόσια διοίκηση και κοινωνική μέριμνα. Επισημαίνεται ότι τα ποσοστά αυτά έχουν περαιτέρω επιδεινωθεί δεδομένου ότι η ανεργία στην περιοχή έχει ανέλθει σε υψηλά επίπεδα και εκτιμάται στο 34% .

Η ανεργία πλήττει περισσότερο τους άνδρες στην περιοχή παρέμβασης. Το 59,5% των ανέργων της περιοχής είναι άνδρες ενώ το 40,5% γυναίκες. Τα ποσοστά της περιοχής ταυτίζονται σχεδόν με αυτά της Περιφερειακής Ενότητας Φωκίδας και της Περιφέρειας Στ. Ελλάδος.

Σύμφωνα με την κατανομή της ανεργίας ανά ηλικιακή ομάδα στην περιοχή, στην ηλικιακή ομάδα 15-24 εντοπίζεται το 25,7% των ανέργων ενώ στην πληθυσμιακή ομάδα 30-64 εντοπίζεται το 56,1%. Το ποσοστό της πληθυσμιακής ομάδας 44-64 είναι 22,4% το οποίο είναι ιδιαίτερα υψηλό

και συσχετίζεται με το φαινόμενο της μακροχρόνιας ανεργίας. Στο παράρτημα 7 παρουσιάζονται αναλυτικά στοιχεία σχετικά με την απασχόληση

2.2.3.2. Πρωτογενής τομέας

Τα βασικά χαρακτηριστικά του πρωτογενούς τομέα της Περιοχής Παρέμβασης είναι η περιορισμένη διαθεσιμότητα καλλιεργήσιμων εδαφών λόγω της ορεινότητας της περιοχής, η διαθεσιμότητα βοσκοτόπων, οι κυριαρχία των δασικών οικοσυστημάτων, η διαθεσιμότητα υδατικών πόρων, η ύπαρξη κοιτασμάτων βωξίτη (από τα μεγαλύτερα στην Ευρώπη). Η γεωργία χαρακτηρίζεται από τον ελαιώνα της Άμφισσας και την παραγωγή της βιώσιμης ελιάς, προϊόν ΠΟΠ. Η κτηνοτροφία της περιοχής χαρακτηρίζεται από την αιγοπροβατοτροφία και την παραγωγή φέτας (προϊόν ΠΟΠ). Η περιοχή λόγω της ιδιαίτερης ακτογραμμής της προσφέρεται για την ανάπτυξη των ιχθυοκαλλιεργειών, δραστηριότητα η οποία έχει αναπτυχθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια με την εγκατάσταση μεγάλων μονάδων.

2.2.3.2.1. Κύρια χαρακτηριστικά Γεωργίας

Συστηματική ανάπτυξη της γεωργικής δραστηριότητας εντοπίζεται κυρίως στις παραλιακή ζώνη του νομού και ειδικότερα στις περιοχές Άμφισσας, Ιτέας, Δελφών, Γαλαξιδίου, Ευπαλίου και Τολοφώνος καθώς και σε υψίπεδα όπως της Δεσφίνας και Λιδωρικού όπου διαμορφώνονται οι κατάλληλες εδαφολογικές και κλιματολογικές συνθήκες για την άσκηση της δραστηριότητας. Στις άλλες περιοχές η γεωργική δραστηριότητα ασκείται σε περιορισμένη έκταση και καλύπτει κυρίως οικογενειακές και τοπικές ανάγκες.

Πίνακας 18 : Κατανομή της γεωργικής έκτασης της Περιοχής Παρέμβασης ανά Δημοτική Ενότητα

Γεωγραφικό Διαμέρισμα	Έκταση (στρέμματα)	Χρησιμοποιούμενη Γεωργική Γη		Ποσοστό Χ.Γ.Ε. στη συνολική έκταση της Δ.Ε.
		στρέμματα	%	
Δ.Ε. Άμφισσας	315.174	31.663,50	13,49%	10,05%
Δ.Ε. Γαλαξιδίου	126.088	18.966,90	8,08%	15,04%
Δ.Ε. Γραβιάς	161.651	9.642,20	4,11%	5,96%
Δ.Ε. Δελφών	73.126	8.357,60	3,56%	11,43%
Δ.Ε. Δεσφίνας	148.992	31.755,90	13,52%	21,31%
Δ.Ε. Ιτέας	26.351	8.898,10	3,79%	33,77%
Δ.Ε. Καλλιέων	183.256	540,90	0,23%	0,30%
Δ.Ε. Παρνασσού	87.033	10.758,60	4,58%	12,36%
Δ.Ε. Ευπαλίου	204.207	20.644,20	8,79%	10,11%
Δ.Ε. Βαρδουσιών	253.725	4.962,60	2,11%	1,96%
Δ.Ε. Λιδωρικού	409.577	77.822,90	33,14%	19,00%
Δ.Ε. Τολοφώνος	131.384	10.789,10	4,59%	8,21%
Σύνολο Π.Ε. Φωκίδας	2.120.564	234.803	100,00%	11,07%
Σύνολο Περιοχής Παρέμβασης	1.871.880	214.402	91,31%	11,45%
% Περιοχής Παρέμβασης στο σύνολο της Π.Ε.	88,3%	91,3%		

Πηγή : ΕΣΥΕ, απογραφή Γεωργίας / κτηνοτροφίας 2009/2010.

Η χρησιμοποιούμενη γεωργική έκταση της περιοχής παρέμβασης ανέρχεται σε 214.402 στρέμματα (απογραφή 2009/2010) τα οποία αντιστοιχούν στο 11,45% της συνολικής έκτασης της Π.Ε. Φωκίδας. Ποσοστό ιδιαίτερα χαμηλό (από τα χαμηλότερα της χώρας) τα οποία κατανέμονται σε κυρίως σε ορεινές και ημιορεινές περιοχές. Η μεγαλύτερη κατ' έκταση και ποσοστό Χ.Γ.Ε εντοπίζεται στη Π.Ε. Λιδωρικού καθώς και στη Δεσφίνα και την Άμφισσα.

Μεταξύ 2001 και 2011 παρατηρείται σημαντική μεταβολή των χρησιμοποιούμενων γεωργικών εκτάσεων της περιοχής καθώς και μεταβολή του αριθμού των γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Συγκεκριμένα οι ΧΓΕ παρουσιάζουν μία αύξηση της τάξεως του 32,83% ενώ ο αριθμός των γεωργικών εκμεταλλεύσεων με Χ.Γ.Ε. μειώθηκε κατά 11,1% (πίνακας 2-19). Η μείωση των εκμεταλλεύσεων στην περιοχή συσχετίζεται με τη σταδιακή συρρίκνωση της απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα και τη μεταστροφή της οικονομικής βάσης της περιοχής στον τριτογενή τομέα. Η αύξηση της ΧΓΕ συμβάλλει στην βελτίωση του μεγέθους της εκμετάλλευσης, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι βελτιώνεται η βιωσιμότητα της εκμετάλλευσης αν δεν μειωθεί και ο πολυτεμαχισμός, δείκτης ο οποίος δεν φαίνεται ότι βελτιώνεται στην περιοχή παρέμβασης λόγω κληρονομικής διαδικασίας και των οικογενειακών παραδόσεων στην περιοχή.

Πίνακας 2-19 : Μεταβολή Γεωργικής Δραστηριότητας Περιοχής Παρέμβασης

Μέγεθος	2001	2010	% μεταβολή
Εκμεταλλεύσεις με ΧΓΕ [αριθμός]	6.454	5.789	-11,49%
Χρησιμοποιούμενη Γεωργική έκταση [στρέμματα]	144.016	214.402	32,83%

Πηγή : ΕΛ.ΣΤΑΤ., ίδια επεξεργασία

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η κατανομή της χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης της περιοχής παρέμβασης ανά βασική ομάδα καλλιέργειας.

Πίνακας 2-20 : Κατανομή Χρησιμοποιούμενης Γεωργικής Έκτασης Περιοχής Παρέμβασης

Είδος Καλλιέργειας	Έκταση σε στρέμματα	%
Ετήσιες Καλλιέργειες	10.321	4,81%
Δενδρώδεις Καλλιέργειες	60.123	28,04%
Αμπέλια Σταφιδάμπελα	1.072	0,50%
Μόνιμα Λιβάδια και βοσκότοποι	140.350	65,46%
Αγροναπαύσεις	2.536	1,18%
Σύνολο Χρησιμοποιούμενης Γεωργικής Έκτασης	214.402	100,00%

Πηγή : ΕΛ.ΣΤΑΤ., ίδια επεξεργασία

Από τα στοιχεία του πίνακα προκύπτει ότι επικρατούν οι δενδρώδεις καλλιέργειες με κυρίαρχο είδος την ελιά (ελαιώνας Άμφισσας) καθώς και οι ετήσιες καλλιέργειες (κυρίως σιτηρά). Τα μόνιμα λιβάδια και αγροναπαύσεις καταλαμβάνουν πάνω από ο μισό της Χ.Γ.Ε της περιοχής παρέμβασης (καταλαμβάνουν το 66% περίπου). Η ύπαρξη σημαντικών εκτάσεων βοσκοτόπων δικαιο-

λογεί την ανεπτυγμένη κτηνοτροφία που διαθέτει (ή διέθετε) η περιοχή παρέμβασης. Τα υπόλοιπα είδη καλλιεργειών αντιπροσωπεύουν ένα πολύ μικρό πόστο της Χ.Γ.Ε⁸.

Εσωτερικά της περιοχής παρέμβασης και ειδικότερα σε επίπεδο Δ.Ε. η γεωργική δραστηριότητα παρουσιάζει τα εξής χαρακτηριστικά (στοιχεία απογραφής γεωργίας κτηνοτροφίας 2009/2010):

Δημοτική Ενότητα	Βασικά Χαρακτηριστικά <i>Οι αριθμοί σε παρένθεση αναφέρονται σε στοιχεία της απογραφής 1999/2000</i>
Άμφισσας	Συνολική Έκταση της Δ.Ε. = 315.174 στρέμματα, Χ.Γ.Ε. = (30.727,4) 31.663,50 στρέμματα, Κυριαρχούν οι δενδρώδεις καλλιέργειες με (20.867,7) 20.048,9 στρέμματα και ακολουθούν οι βοσκότοποι με (7.949,6) 9.340,3 στρέμματα. Το σύνολο σχεδόν των δενδρωδών καλλιεργειών καταλαμβάνει η καλλιέργεια της ελιάς (ελαιώνας Άμφισσας). Οι βοσκότοποι εντοπίζονται στα ορεινά Διαμερίσματα της Δ.Ε.
Βαρδουσίων	Κατ' εξοχήν ορεινή Δ.Ε. με περιορισμένη γεωργική έκταση. Συνολική Έκταση του Δήμου= 253.725 στρέμματα, Χ.Γ.Ε.= (1.596) 4.962,6 στρέμματα. Οι δενδρώδεις καλλιέργειες καταλαμβάνουν (605) 766,9 στρέμματα, οι βοσκότοποι (463,5) 3.877 στρέμματα και οι ετήσιες καλλιέργειες (232,7) 76,3 στρέμματα.
Γαλαξειδίου	Συνολική έκταση της Δ.Ε. = 126.088 στρέμματα, Χ.Γ.Ε.= (22.699,9) 12.703 στρέμματα, Κυριαρχούν οι βοσκότοποι λόγω της ορεινής ενδοχώρας της Δ.Ε. με (12.979,8) 12.703 στρέμματα, ακολουθούν οι δενδρώδεις καλλιέργειες με (6.742,1) 5.364,4 στρέμμα και οι ετήσιες καλλιέργειες με (2.618) ⁻⁹ στρέμματα.
Δελφών	Συνολική έκταση της Δ.Ε. = 73.126 στρέμματα, Χ.Γ.Ε.= (15.000,7) 8.357,6 στρέμματα. Οι βοσκότοποι καταλαμβάνουν (8.335) - στρέμματα και οι δενδρώδεις καλλιέργειες (6.575,7) 5.202,2 στρέμματα με κυρίαρχο είδος την ελιά.
Δεσφίνας	Συνολική έκταση Δ.Ε. = 148.992 στρέμματα, Χ.Γ.Ε.= (18.923,8) 31.755,9 στρέμματα. Κυριαρχούν οι βοσκότοποι με (11.415) 27.991 στρέμματα και οι δενδρώδεις καλλιέργειες με (6.797,5) 3.395 στρέμματα.
Ευπαλίου	Συνολική έκταση Δ.Ε. = 204.207 στρέμματα, Χ.Γ.Ε.= (18.809,7) 20.644,20 στρέμματα. Κυριαρχούν οι δενδρώδεις καλλιέργειες με (9.420,3) 8.062 στρέμματα και οι ετήσιες καλλιέργειες (6.447,8) 4.760,4 στρέμματα ενώ οι βοσκότοποι καταλαμβάνουν (1.410,7)

⁸ Χ.Γ.Ε. = Χρησιμοποιούμενη Γεωργική Έκταση

⁹ Όπου υπάρχει παύλα σημαίνει ότι η ΕΛ.ΣΤΑΤ δεν παρέχει στοιχεία λόγω απορρήτου

Δημοτική Ενότητα	Βασικά Χαρακτηριστικά <i>Οι αριθμοί σε παρένθεση αναφέρονται σε στοιχεία της απογράφης 1999/2000</i>
	6.827 στρέμματα.
Ιτέας	Συνολική έκταση Δ.Ε. = 26.351 στρέμματα, Χ.Γ.Ε.= (8.428,5) 8.898,1 στρέμματα. Κυριαρχούν οι δενδρώδεις καλλιέργειες με (6.979) 7.341,1 στρέμματα με κυρίαρχο είδος την ελιά (ελαιώνας Άμφισσας) και οι βοσκότοποι με (1.405) - στρέμματα.
Καλλιέων	Συνολική έκταση Δ.Ε.= 183.256 στρέμματα, Χ.Γ.Ε.= (291,6) 540,9 στρέμματα. Σχεδόν απουσιάζει η γεωργική δραστηριότητα. Οι δενδρώδεις καλλιέργειες καταλαμβάνουν το μεγαλύτερο ποσοστό της Χ.Γ.Ε. με (209,1) - στρέμματα.
Λιδωρκίου	Συνολική έκταση Δ.Ε. = 409.577στρέμματα, Χ.Γ.Ε.= (12.035,5) 77.822,9 στρέμματα. Το μεγαλύτερο ποσοστό της Χ.Γ.Ε καταλαμβάνουν οι βοσκότοποι με (8.423,1) 73.746 στρέμματα. Ακολουθούν οι δενδρώδεις καλλιέργειες με (2.145,9) 1377,3 στρέμματα και οι ετήσιες με (1.032) 1.700 στρέμματα.
Τολοφώνος	Συνολική έκταση Δ.Ε. = 131.384 στρέμματα, Χ.Γ.Ε.= (15.502,5) 10.789,1 στρέμματα. Επικρατούν οι δενδρώδεις καλλιέργειες με επικρατέστερο είδος την ελιά με (8.282,1) 6.670,1 στρέμματα και οι ετήσιες καλλιέργειες με (2.623,4) 798 στρέμματα. Τα βοσκοτόπια καταλαμβάνουν (2.129,2) 2.991 στρέμματα.

Η διάρθρωση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων τόσο σε επίπεδο Δ.Ε. όσο και σε επίπεδο Περιοχής Παρέμβασης και Περιφερειακής Ενότητας (καποδιστριακός δήμος) και περιφέρειας παρουσιάζεται στον πίνακα 2-21 που ακολουθεί. Τα συγκεκριμένα στοιχεία δεν παρέχονται από την ΕΛ.ΣΤΑΤ για την απογραφή 2009/2010 και στον πίνακα παραθέτουμε τα στοιχεία της απογραφής 1999/2000 επειδή θεωρούμε ότι τα συγκεκριμένα στοιχεία έχουν ιδιαίτερη σημασία για τη διάρθρωση και την μελλοντική εξέλιξη της γεωργικής δραστηριότητας μίας περιοχής. Από τα στοιχεία του πίνακα προκύπτει ότι η διάρθρωση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων σε επίπεδο νομού παρουσιάζει εντονότερα τα σχετικά προβλήματα σε σχέση με την περιφέρεια και τη χώρα. Σε επίπεδο Δημοτικής Ενότητας παρατηρούνται σημαντικές διαφοροποιήσεις στους δείκτες (Μέση Έκταση ανά Αγροτεμάχιο, Μέσος Αριθμός Αγροτεμαχίων ανά εκμετάλλευση) οι οποίες αποτυπώνουν την ένταση, το μέγεθος και τη διαφοροποίηση της γεωργικής δραστηριότητας εσωτερικά στην περιοχή παρέμβασης. Η μέση έκταση ανά αγροτεμάχιο κυμαίνεται σε χαμηλά επίπεδα σε όλες τις Δ.Ε. της περιοχής. Ο μέσος αριθμός αγροτεμαχίων μεταβάλλεται σημαντικά εσωτερικά της περιοχής παρέμβασης. Το χαμηλότερο δείκτη παρουσιάζουν οι Δ.Ε. Βαρδουσιών, Ευπαλίου, Ιτέας και Καλλιέων ενώ τον υψηλότερο οι Δήμοι Γαλαξιδίου, Δελφών, Δεσφίνας και Τολοφώνος.

Επισημαίνεται ότι τα μεγέθη του πίνακα δεν έχουν μεταβληθεί σημαντικά μέχρι σήμερα. Η πολυδιάσπαση του αγροτικού κλήρου και ο πολυτεμαχισμός της γεωργικής εκμετάλλευσης αποτελεί

διαχρονικό πρόβλημα του αγροτικού τομέα της χώρας ειδικά σε περιοχές όπου υπάρχει στενότητα του βασικού παραγωγικού πόρου όπως το έδαφος.

Πίνακας 2-21 : Διάρθρωση των γεωργικών Εκμεταλλεύσεων στην περιοχή παρέμβασης (Εκτάσεις σε στρέμματα)

Γεωγραφικό Διαμέρισμα	Εκμεταλλεύσεις με χρησιμοποιούμενη γεωργική έκταση	Χρησιμοποιούμενη Γεωργική Γη	Μέση Έκταση ανά Εκμετάλλευση	Αριθμός Αγροτεμαχίων	Μέση Έκταση ανά Αγροτεμάχιο	Μέσος Αριθμός Αγροτεμαχίων ανά εκμετάλλευση
Σύνολο Χώρας	811.318,00	35.831.852,70	44,16	5.130.527,00	6,98	6,32
Π. Στερεάς Ελλάδος	79.332,00	3.506.375,40	44,20	462.959,00	7,57	5,84
Π.Ε. Φωκίδος	7.240,00	177.832,10	24,56	38.439,00	4,63	5,31
Δ. Ε. Αμφισσας	1.527,00	30.727,00	20,12	7.934,00	3,87	5,20
Δ. Ε. Βαρδουσίων	214,00	1.596,00	7,46	722,00	2,21	3,37
Δ. Ε. Γαλαξειδίου	533,00	22.699,90	42,59	3.812,00	5,95	7,15
Δ. Ε. Γραβιάς	381,00	19.760,00	51,86	2.465,00	8,02	6,47
Δ.Ε. Δελφών	337,00	15.000,70	44,51	2.699,00	5,56	8,01
Δ.Ε. Δεσφίνας	478,00	18.923,80	39,59	3.532,00	5,36	7,39
Δ.Ε. Ευπαλίου	1.381,00	18.809,70	13,62	4.648,00	4,05	3,37
Δ.Ε. Ιτέας	669,00	8.428,50	12,60	2.379,00	3,43	3,56
Δ.Ε. Καλλιέων	80,00	291,60	3,65	199,00	1,47	2,49
Δ.Ε. Λιδωρικίου	535,00	12.035,50	22,05	2.852,00	4,22	5,33
Δ.Ε. Παρνασσού	405,00	14.056,00	34,71	2.823,00	4,98	6,97
Δ.Ε. Τολοφώνος	700,00	15.502,50	22,15	4.374,00	3,54	6,25
Περιοχή Παρέμβασης	6.454,00	144.016,10	22,31	33.151,00	4,34	5,14

Πηγή : ΕΛ.ΣΤΑΤ. (απογραφή 2001)

Οι πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζουν δύο βασικούς δείκτες του γεωργικού τομέα της περιοχής, τις αρδευόμενες και αρδευθείσες εκτάσεις σε απόλυτα νούμερα και ποσοστά. Εσωτερικά της περιοχής παρέμβασης παρατηρούνται σημαντικές διαφοροποιήσεις όσον αφορά τις αρδευόμενες και αρδευθείσες εκτάσεις. Η περιοχή παρέμβασης σε επίπεδο Δημοτικού Διαμερίσματος και Περιφερειακής Ενότητας σε σύγκριση με τους αντίστοιχους δείκτες σε επίπεδο περιφέρειας και χώρας. Στο σύνολο της η περιοχή παρέμβασης παρουσιάζει μεγαλύτερα ποσοστά αρδευόμενων και αρδευθεισών εκτάσεων σε σχέση με την περιφέρεια και τη χώρα. Οι Δ.Ε. Βαρδουσίων, Ευπαλίου, Ιτέας και Καλλιέων παρουσιάζουν ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά αρδευόμενων και αρδευθεισών εκτάσεων γεγονός που ερμηνεύεται από την διαθεσιμότητα υδατικών πόρων στις γεωγραφικές περιοχές των συγκεκριμένων Δ.Ε ενώ θα πρέπει να επισημάνουμε την περιορισμένη ανάπτυξη του γεωργικού τομέα στους δήμους Βαρδουσίων και Καλλιέων λόγω περιορισμένης διαθεσιμότητας γεωργικών εδαφών. Σημαντικό πρόβλημα άρδευσης φαίνεται να αντιμετωπίσουν οι δήμοι Γαλαξειδίου, Γραβιάς, Δεσφίνας και Λιδωρικίου.

Πίνακας 2-22: Εκμεταλλεύσεις με αρδευόμενες και αναδευθείσες εκτάσεις

Γεωγραφικό Διαμέρισμα	Εκμεταλλεύσεις		Από αυτές με αρδευόμενες και αρδευθείσες εκτάσεις		
			Εκτάσεις σε στρέμματα		
	με Χ.Γ.Ε..	Χ.Γ.Ε. σε στρέμματα	εκ/λεύσεις	Αρδευόμενες	αρδευθείσες
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	716.813,00	34.779.290,10	484.607,00	13.106.000,00	10.638.000,00
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	68.968,00	2.905.000,00	37.733,00	1.171.000,00	941.000,00
ΝΟΜΟΣ ΦΩΚΙΔΟΣ	6.457,00	110.000,00	4.300,00	43.000,00	38.000,00

Δ.Ε.ΑΜΦΙΣΣΗΣ	1.527,00	30.727,40	915,00	10.527,80	8.835,10
Δ..Ε. ΒΑΡΔΟΥΣΙΩΝ	214	1.596,00	148,00	865,80	0,00
Δ.Ε. ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΟΥ	533	22.699,90	139,00	1.113,10	0,00
Δ.Ε. ΓΡΑΒΙΑΣ	381	19.760,50	297,00	1.582,00	1.401,90
Δ.Ε. ΔΕΛΦΩΝ	337	15.000,70	257,00	5.293,00	0,00
Δ.Ε. ΔΕΣΦΙΝΑΣ	478	18.923,80	45,00	226,80	0,00
Δ.Ε. ΕΥΠΑΛΙΟΥ	1.381,00	18.809,70	949,00	7.923,30	7.476,40
Δ.Ε. ΙΤΕΑΣ	669	8.428,50	528,00	5.234,60	4.944,50
Δ.Ε. ΚΑΛΛΙΕΩΝ	80	291,6	89,00	178,60	0,00
Δ.Ε. ΛΙΔΩΡΙΚΙΟΥ	535	12.035,50	306,00	640,70	0,00
Δ.Ε. ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ	405	14.056,00	334,00	7.535,10	5.439,30
Δ.Ε. ΤΟΛΟΦΩΝΟΣ	700	15.502,50	293,00	1.981,60	1.843,20
Περιοχή Παρέμβασης	5.671,00	76.183,50	3.669,00	33.882,90	31.158,80

Πηγή : ΕΛ.ΣΤΑΤ απογραφή 2010

Πίνακας 2-23: Ποσοστό Αρδευόμενων και αρδευθείσες εκτάσεις

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΑΡΔΕΥΟΜΕΝΕΣ	ΑΡΔΕΥΘΕΙΣΕΣ
	% της Χ.Γ.Ε.	% της Χ.Γ.Ε.
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	37,68%	30,59%
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	40,31%	32,39%
ΝΟΜΟΣ ΦΩΚΙΔΟΣ	39,09%	34,55%
ΔΗΜΟΣ ΑΜΦΙΣΣΗΣ	34,26%	28,75%
ΔΗΜΟΣ ΒΑΡΔΟΥΣΙΩΝ	54,25%	0,00%
ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΟΥ	4,90%	0,00%
ΔΗΜΟΣ ΓΡΑΒΙΑΣ	8,01%	7,09%
ΔΗΜΟΣ ΔΕΛΦΩΝ	35,29%	0,00%
ΔΗΜΟΣ ΔΕΣΦΙΝΑΣ	1,20%	0,00%
ΔΗΜΟΣ ΕΥΠΑΛΙΟΥ	42,12%	39,75%
ΔΗΜΟΣ ΙΤΕΑΣ	62,11%	58,66%
ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΛΙΕΩΝ	61,25%	0,00%
ΔΗΜΟΣ ΛΙΔΩΡΙΚΙΟΥ	5,32%	0,00%
ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ	53,61%	38,70%
ΔΗΜΟΣ ΤΟΛΟΦΩΝΟΣ	12,78%	11,89%
Περιοχή Παρέμβασης	44,48%	40,90%

Η παρατηρούμενη συρρίκνωση του γεωργικού τομέα του νομού, η στενότητα των πόρων (έδαφος) σε συνδυασμό με τα δυσμενή διαρθρωτικά χαρακτηριστικά που παρουσιάζει (πολυτεμαχισμός του κλήρου, μικρό μέγεθος εκμεταλλεύσεων) και τη σταδιακή τριτογενοποίηση της τοπικής οικονομίας διαμορφώνουν ένα δυσμενές περιβάλλον για περεταίρω ανάπτυξη του. Η διατήρηση του σε αποδεκτά παραγωγικά επίπεδα έστω και σε συμπληρωματική βάση αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για τη διατήρηση της παραγωγικής βάσης του νομού και κατ' επέκταση της κοινωνικής συνοχής με σημαντική συμβολή στην αειφορική διάσταση της αναπτυξιακής διαδικασίας του νομού.

2.2.3.2.2. Κύρια χαρακτηριστικά Κτηνοτροφίας

Κατανομή ζωικού κεφαλαίου

Η κτηνοτροφία αποτελούσε και εξακολουθεί να αποτελεί την κυριότερη δραστηριότητα του πρωτογενή τομέα στους ορεινούς κυρίως δήμους του νομού, με σημαντικές ιστορικές, οικονομικές και κοινωνικές προεκτάσεις στην διαδικασία κοινωνικοοικονομικής εξέλιξη των τοπικών κοινωνιών. Στην ανάπτυξη της κτηνοτροφίας συνετέλεσε η γεωμορφολογία του νομού με τους εκτεταμένους ορεινούς όγκους, με σημαντικές εκτάσεις βοσκοτόπων και δασικών οικοσυστημάτων. Τον περασμένο αιώνα απετέλεσε την μοναδική οικονομική διέξοδο των ορεινών περιοχών του νομού (άσκηση της νομαδικής κτηνοτροφίας). Σήμερα εξακολουθεί να αποτελεί την κυριότερη οικονομική δραστηριότητα των ορεινών περιοχών με σαφείς όμως τάσεις συνεχούς συρρίκνωσης που οφείλεται σε κοινωνικούς κυρίως λόγους και ειδικότερα στην απουσία διάδοχης κατάστασης στις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις.

Η εκτροφή βοοειδών και αιγοπροβάτων αποτελούν την κυριότερη κτηνοτροφική απασχόληση του νομού και ακολουθούν η μελισσοκομία και η εκτροφή πουλερικών, δραστηριότητα που έχει υποστεί σημαντική συρρίκνωση τα τελευταία χρόνια ειδικότερα στην περιοχή του Λιδωρικίου.

Στην εκτροφή βοοειδών η περιοχή παρέμβασης (στοιχεία απογραφής 2011) κατέχει την δεύτερη θέση στην περιφέρεια σε επίπεδο αριθμού εκμεταλλεύσεων ενώ σε επίπεδο αριθμού ζώων την πρώτη θέση. Στην εκτροφή προβάτων τόσο σε επίπεδο αριθμού εκμεταλλεύσεων όσο και σε αριθμό ζώων κατέχει την τέταρτη θέση στην περιφέρεια. Στην εκτροφή αιγών κατέχει την τελευταία θέση όσον αφορά τον αριθμό των εκμεταλλεύσεων και την τέταρτη θέση όσον αφορά τον αριθμό των ζώων.

Η εξέλιξη της κτηνοτροφικής δραστηριότητα του νομού για τα επτά βασικά είδη ζώων που εκτρέφονται (αποτελούν τη βάση της κτηνοτροφικής δραστηριότητας του νομού) παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 2-24: Εξέλιξη της κτηνοτροφικής Δραστηριότητας στο νομό Φωκίδας

Είδος Ζώου	Μέγεθος	Έτος				
		1991	2001	2011	%μεταβολή 91-01	%μεταβολή 01-11
Βοοειδή	Αριθμός Εκμεταλλεύσεων	161	122	140	-24,22%	12,9%
	Αριθμός Ζώων	4.812	6.040	7.224	25,52%	16,4%
Πρόβατα	Αριθμός Εκμεταλλεύσεων	2.048	1.530	989	-25,29%	-54,7%
	Αριθμός Ζώων	101.427	77.598	63.837	-23,49%	-21,6%
Αίγες	Αριθμός Εκμεταλλεύσεων	2.603	1.591	618	-38,88%	-157,4%
	Αριθμός Ζώων	108.556	74.947	37.101	-30,96%	-102,0%
Χοίροι	Αριθμός Εκμεταλλεύσεων	131	160	89	22,14%	-79,8%
	Αριθμός Ζώων	7.552	7.952	7.293	5,30%	-9,0%
Κουνέλια	Αριθμός Εκμεταλλεύσεων	803	558		-30,50%	
	Αριθμός Ζώων	22.028	13.982		-36,50%	
Πουλερικά	Αριθμός Εκμεταλλεύσεων	3429	2.441	1.605	-28,80%	-52,1%
	Αριθμός Ζώων	105.178	83.481	64.350	-20,60%	-29,7%
Κυψέλες Με- λισσών	Αριθμός Εκμεταλλεύσεων	280	180	130	-35,70%	-38,5%
	Αριθμός Κυψελών	15.741	10.228	9.278	-35,00%	-10,2%

Πηγή : ΕΣΥΕ (απογραφές 1991 -2001, 2011, ίδια επεξεργασία

Τα στοιχεία του πίνακα δίνουν μια ιδιαίτερα δυσμενή εικόνα για την εξέλιξη της κτηνοτροφικής δραστηριότητας στο νομό. Η μείωση που παρατηρείται στην εκτροφή προβάτων και αιγών, τόσο στον αριθμό των εκμεταλλεύσεων όσο και στον αριθμό των προβάτων, κυμαίνεται σε υψηλά επίπεδα. Στην εκτροφή βοοειδών ο αριθμός των εκμεταλλεύσεων παρουσιάζει σημαντική μείωση ενώ ο αριθμός των ζώων παρουσίασε αντίστοιχη σχεδόν αύξηση. Η αύξηση του αριθμού των ζώων οφείλεται κυρίως στις ενισχύσεις που δίνονται και στην ευκολία συντήρησης του ζωικού πληθυσμού σε σχέση με τα πρόβατα και τις αίγες όπου η διαχείριση των κοπαδιών απαιτεί σημαντική προσπάθεια. Αντίθετα η εκτροφή χοίρων παρουσιάζει αυξητικές τάσεις (αύξηση του αριθμού των εκμεταλλεύσεων και του αριθμού των ζώων) η οποία μάλλον είναι συγκυριακή και δεν αντικατοπτρίζει συστηματική προσπάθεια ανάπτυξης σε επιχειρηματική μορφή (η χοιροτροφία ασκείται κυρίως σε οικογενειακής μορφής εκμεταλλεύσεις). Αντίστοιχη εικόνα παρουσιάζουν και οι δευτερεύουσες κτηνοτροφικές δραστηριότητες (εκτροφή κουνελιών, πουλερικών και μελισσών) στις οποίες η παρατηρούμενη μείωση είναι ιδιαίτερα υψηλή.

Σημαντικός παράγοντας που έχει συντελέσει στη διαδικασία συρρίκνωση της κτηνοτροφίας στην περιοχή είναι η έλλειψη κτηνοτροφικών πάρκων και βασικών υποδομών υποστήριξης της κτηνοτροφικής δραστηριότητας.

Η σταδιακή συρρίκνωση του κτηνοτροφικού τομέα έχει ως αποτέλεσμα των περιορισμό των επενδύσεων πάγιου κεφαλαίου με αντίκτυπο στην υποβάθμιση των σταβλικών εγκαταστάσεων οι οποίες συσχετίζονται άμεσα με την υγιεινή και ασφάλεια των ζώων, την σωστή εφαρμογή των Κωδίκων Ορθής Κτηνοτροφικής Πρακτικής και κατ' επέκταση την υγιεινή και ασφάλεια των τροφίμων.

Εσωτερικά της περιοχής, σε επίπεδο Δημοτικού Διαμερίσματος, η διάρθρωση του κτηνοτροφικού τομέα και οι επιμέρους εξειδικεύσεις παρουσιάζονται στους πίνακες 2-29 και 2-30 που ακολουθούν. Σημειώνεται ότι στον πίνακα παρουσιάζονται σε επίπεδο Π.Ε. η οποία ταυτίζεται σχεδόν με την περιοχή και επειδή η κτηνοτροφική δραστηριότητα της περιοχής παρέμβασης ταυτίζεται σχεδόν με αυτή της Π.Ε.

Από τα στοιχεία του πίνακα προκύπτει ότι :

- Το 46,6% του αριθμού των βοοειδών της περιοχής εκτρέφεται στο δήμο Λιδωρικίου. Ακολουθεί ο δήμος Άμφισσας με ποσοστό 11,6%.
- Το 55% του αριθμού των προβάτων της περιοχής εκτρέφεται στους δήμους Γαλαξειδίου (ορεινή ενδοχώρα του δήμου), Δεσφίνας και Λιδωρικίου με πρώτο το δήμο Λιδωρικίου με ποσοστό 27,2%.
- Το 52,7% του αριθμού των αιγών της περιοχής εκτρέφεται στις Δ.Ε. Λιδωρικίου και Δεσφίνας με πρώτη τη Δ.Ε. Δεσφίνας με ποσοστό 29,2%.
- Η εκτροφή χοίρων εντοπίζεται στις Δ.Ε. Λιδωρικίου, Τολοφώνος και Παρνασσού (εκτός περιοχής). Ο αριθμός των εκτρεφόμενων χοίρων είναι πολύ μικρός
- Η εκτροφή πουλερικών εντοπίζεται στους δήμους Ευπαλίου, Γαλαξειδίου και Άμφισσας σε ποσοστό 64,3% με πρώτο το δήμο Ευπαλίου με ποσοστό 26,6%.

- Η εκτροφή μελισσών εντοπίζεται στις Δ.Ε. Γαλαξιδίου και Βαρδουσίων, Ευπαλίου, Ιτέας και Λιδωρικού συγκεντρώνουν το 73,5% του αριθμού κυψελών του νομού.

Πίνακας 2-25 : Διάρθρωση της κτηνοτροφικής δραστηριότητας στη Π.Ε. Φωκίδας (2001)

Γεωγραφικό Διαμέρισμα		ΒΟΕΙΔΗ				ΠΡΟΒΑΤΟΕΙΔΗ		ΑΙΓΕΣ		ΧΟΙΡΟΙ		ΙΠΠΟΕΙΔΗ ΚΑΙ ΟΝΟΙ		ΚΟΥΝΕΛΙΑ		ΠΟΥΛΕΡΙΚΑ		ΚΥΨΕΛΕΣ ΜΕΛΙΣΣΩΝ	
		ΣΥΝΟΛΟ		ΘΗΛΥΚΑ		ΕΚΜΕΤ	ΚΕΦΑΛΕΣ	ΕΚΜΕΤ	ΚΕΦΑΛΕΣ	ΕΚΜΕΤ	ΚΕΦΑΛΕΣ	ΕΚΜΕΤ	ΚΕΦΑΛΕΣ	ΕΚΜΕΤ	ΚΕΦΑΛΕΣ	ΕΚΜΕΤ	ΚΕΦΑΛΕΣ	ΕΚΜΕΤ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΥΨΕΛΩΝ
		ΕΚΜΕΤ.	ΚΕΦΑΛΕΣ	ΕΚΜΕΤ	ΚΕΦΑΛΕΣ														
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ		28.325	652.386	26.511	447.930	128.551	8.752.668	138.251	5.327.201	36.251	969.852	31.019	44.362	47.807	1.109.121	326.851	39.324.397	10.892	630.397
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ		703	20.395	602	14.024	14.804	659.065	16.038	538.636	3.869	108.487	2.847	3.639	3.918	92.988	27.833	5.327.400	1.546	79.464
ΝΟΜΟΣ ΦΩΚΙΔΟΣ		122	6.040	113	4.388	1.530	77.598	1.591	74.947	160	7.952	226	279	558	13.982	2.441	83.481	180	10.228
ΔΗΜΟΣ ΑΜΦΙΣΣΗΣ	Ο	7	275	7	189	204	5.399	205	8.122	6	82	26	27	69	1.166	264	10.208	28	915
ΔΗΜΟΣ ΒΑΡΔΟΥΣΙΩΝ	Ο	11	828	11	632	33	1.409	62	2.409	2	20	13	14	13	354	86	1.411	21	1.069
ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΞΙΔΙΟΥ	Ο	4	229	4	160	150	10.167	100	4.658	3	31	27	37	27	488	118	10.371	16	2.250
ΔΗΜΟΣ ΓΡΑΒΙΑΣ	Ο	11	345	9	240	101	6.237	111	5.097	8	6.092	6	6	75	1.777	244	7.286	5	311
ΔΗΜΟΣ ΔΕΛΦΩΝ	Ο	0	0	0	0	30	927	21	1.541	2	44	1	1	8	275	40	744	1	25
ΔΗΜΟΣ ΔΕΣΦΙΝΑΣ	Ο	0	0	0	0	112	12.397	74	19.029	2	72	1	1	14	484	104	2.224	7	233
ΔΗΜΟΣ ΕΥΠΑΛΙΟΥ	Ο	30	422	27	298	266	9.771	435	5.561	65	234	79	96	153	4.239	688	23.093	19	861
ΔΗΜΟΣ ΙΤΕΑΣ	Η	1	40	0	0	34	1.611	18	438	11	83	0	0	11	183	47	1.374	4	510
ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΛΙΕΩΝ	Ο	3	380	3	264	10	1.028	13	538	2	50	3	3	1	22	26	785	17	1.190
ΔΗΜΟΣ ΛΙΔΟΡΙΚΙΟΥ	Ο	41	2.953	41	2.162	210	16.462	190	17.723	8	116	26	31	33	679	200	8.451	28	994
ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ	Ο	10	249	8	189	201	5.554	132	2.963	39	444	0	0	106	3.099	287	9.090	22	1.261
ΔΗΜΟΣ ΤΟΛΟΦΩΝΟΣ	Η	4	319	3	254	179	6.636	230	6.868	12	684	44	63	48	1.216	337	8.444	12	609

Πίνακας 2-26 : Διάρθρωση της κτηνοτροφικής παραγωγής στην περιοχή παρέμβασης (2010)

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΒΟΟΕΙΔΗ ΣΥΝΟΛΟ		ΑΓΕΛΑΔΕΣ ΓΑΛΑΚΤΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ		ΧΟΙΡΟΕΙΔΗ ΣΥΝΟΛΟ		ΠΡΟΒΑΤΟΕΙΔΗ ΣΥΝΟΛΟ		ΑΙΓΟΕΙΔΗ ΣΥΝΟΛΟ		ΠΟΥΛΕΡΙΚΑ ΣΥΝΟΛΟ		ΜΕΛΙΣΣΕΣ	
	ΕΚΜ/ΣΕΙΣ	ΑΡ. ΚΕΦΑΛΩΝ	ΕΚΜ/ΣΕΙΣ	ΑΡ. ΚΕΦΑΛΩΝ	ΕΚΜ/ΣΕΙΣ	ΑΡ. ΚΕΦΑΛΩΝ	ΕΚΜ/ΣΕΙΣ	ΑΡ. ΚΕΦΑΛΩΝ	ΕΚΜ/ΣΕΙΣ	ΑΡ. ΚΕΦΑΛΩΝ	ΕΚΜ/ΣΕΙΣ	ΑΡ. ΚΕΦΑΛΩΝ	ΕΚΜ/ΣΕΙΣ	ΚΥΨΕΛΕΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	16789	651783	5782	131171	19332	947222	91933	9156821	71585	4213230	215373	36767565	10551	944014
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	730	27914	118	3270	1578	100037	9163	547925	7590	371849	16842	2929127	1250	92375
ΝΟΜΟΣ ΦΩΚΙΔΟΣ	140	7224	14	207	89	7293	989	63836	670	52401	1605	64350	130	9278
ΔΗΜΟΣ ΑΜΦΙΣΣΗΣ	19	838	0	0	0	0	108	5300	79	4692	0	0	6	360
ΔΗΜΟΣ ΒΑΡΔΟΥΣΙΩΝ	13	657	0	0	3	20	22	609	30	1281	0	0	15	975
ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΞΙΔΙΟΥ	8	525	0	0	0	0	85	8563	45	4938	96	12132	18	2445
ΔΗΜΟΣ ΔΕΛΦΩΝ	0	0	0	0	0	0	11	582	0	0	7	128	3	160
ΔΗΜΟΣ ΔΕΣΦΙΝΑΣ	0	0	0	0	0	0	85	9231	52	15300	0	0	6	515
ΔΗΜΟΣ ΕΥΠΑΛΙΟΥ	23	542	0	0	49	176	182	6526	155	2891	445	17157	8	872
ΔΗΜΟΣ ΙΤΕΑΣ	0	0	0	0	0	0	24	779	9	697	0	0	11	1099
ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΛΙΕΩΝ	5	284	0	0	0	0	10	775	0	0	0	0	8	505
ΔΗΜΟΣ ΛΙΔΩΡΙΚΙΟΥ	49	3364	0	0	13	199	188	17347	105	12305	231	12061	35	1432
ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ	0	0	0	0	8	293	103	5807	0	0	0	0	10	517
ΔΗΜΟΣ ΤΟΛΟΦΩΝΟΣ	0	0	0	0	6	204	104	5337	76	4183	0	0	3	90
ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	140	7224	14	207	81	7000	801	48798	618	37101	1605	64350	114	8246
% ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΣΤ Π.Ε.	100%	100%	100%	100%	91%	96%	81%	76%	92%	71%	100%	100%	88%	89%

2.2.3.2.3. Παραγωγή αγροτικών προϊόντων

Παραγωγή γεωργικών προϊόντων :

Το κυριότερο γεωργικό προϊόν της περιοχής παρέμβασης είναι οι βρώσιμες ελιές (ελιές Άμφισσας) προϊόν ΠΟΠ και το ελαιόλαδο. Οι ελιές Αμφίσσης είναι ένα προϊόν που χαρακτηρίζει ένα μεγάλο τμήμα της περιοχής (περιοχή Άμφισσας, Ιτέας, Δελφών και Γαλαξειδίου) με ιδιαίτερο ιστορικό και πολιτιστικό περιεχόμενο. Το Δελφικό τοπίο είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με τον ελαιώνα της κοιλάδας της Άμφισσας. Αλλά προϊόντα τα οποία έχουν οικονομικό ενδιαφέρον για την αγροτική οικονομία της περιοχής είναι η παραγωγή σιτηρών, εσπεριδοειδών και λαχανικών με τοπική όμως σημασία για την κάλυψη τοπικών αναγκών.

Ενδεικτικά παραθέτουμε στοιχεία προηγούμενων ετών παραγωγής αγροτικών προϊόντων σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας.

Πίνακας 2-27 : Παραγωγή των κυριότερων γεωργικών προϊόντων της Π.Ε. Φωκίδας

Προϊόν	Έτος								
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Ελαιόλαδο	2.743	1.385	3.020	1.889	2.633	1.320	3.585	1.496	1.430
Καπνός	440	375	374	392	315	310	358	142	160
Βαμβάκι	120	80	209	141	104	109	136	113	68
Σιτάρι	2.800	3.150	1.524	1.519	1.632	1.976	1.466	2.092	1.894
Εσπεριδοειδή	1.500	2.002	1.487	1.829	2.014	1.981	1.752	709	1.330
Μήλα	150	273	275	277	192	204	203	189	192
Ροδάκινα	80	13	14	26	17	18	10	9	11
Πατάτες	420	875	694	719	517	492	523	539	541
Τομάτες	830	2.026	1.165	1.118	1.377	1.429	1.004	1.328	1.067

Πηγή : Επιλογή

Παραγωγή Κτηνοτροφικών προϊόντων :

Τα κυριότερα πρωτογενή κτηνοτροφικά προϊόντα του νομού είναι το γάλα, το κρέας και δευτερεύοντος το μέλι και τα αυγά. Πρωτογενή κτηνοτροφικά προϊόντα αλλά με υποδεέστερη οικονομική σημασία είναι η παραγωγή δερμάτων, μαλλιά προβάτων και τρίχες αιγών. Το κυριότερο δευτερογενές κτηνοτροφικό προϊόν του νομού είναι το τυρί (το λευκό – φέτα προϊόν ΠΟΠ) ενώ σε μικρές ποσότητες παράγονται βούτυρο, μυζήθρα και κρέμα.

Πίνακας 2-28 : Παραγωγή των κυριότερων κτηνοτροφικών προϊόντων της Π.Ε. Φωκίδας

Προϊόν	Έτος								
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Κρέας	2551	2416	3195	2751	2766	2345	2203	2038	1966
Γάλα	9230	9509	8674	8505	8280	8931	8942	8120	8160
Τυρί Μαλακό	800	1535	1336	1402	1266	1140	1235	1274	1311
Τυρί Σκληρό	0	24	26	0	0	77	7	266	38

Πηγή : Επιλογή

Βιολογικά προϊόντα

Στην περιοχή παρέμβασης η εφαρμογή βιολογικών καλλιεργητικών πρακτικών δεν φαίνεται να έχει ευδοκιμήσει ιδιαίτερα. Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή γεωργίας – κτηνοτροφίας στην περιοχή υπάρχουν 24 εκμεταλλεύσεις πλήρους μετατροπής με συνολική έκταση 2.838,8 στρέμματα από τα οποία τα 2.432,3 εντοπίζονται στη Δ.Ε. Άμφισσας. Η υπόλοιπη έκταση κατανέμεται στις Δ.Ε. Δελφών, Ιτέας και Τολοφώνας. Όλες οι πιστοποιημένες εκμεταλλεύσεις που χέουν ως καλλιεργητικό αντικείμενο την ελιά. Δεν υπάρχουν βιολογικές εκμεταλλεύσεις σε άλλα ήδη καθώς και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις.

2.2.3.2.4. Βαθμός μεταποίησης αγροτικών προϊόντων

Το επίπεδο μεταποίησης στην περιοχή παρέμβασης είναι ιδιαίτερα υψηλό δεδομένου ότι τα βασικά προϊόντα της περιοχής λόγω της φύσης τους μεταποιούνται. Συγκεκριμένα :

- Οι βρώσιμες ελιές το βασικότερο γεωργικό προϊόν της περιοχής οδεύει προς τις τοπικές μονάδες μεταποίησης και ένα μικρό ποσοστό χρησιμοποιείται από τους ίδιους τους παραγωγούς για ίδια κατανάλωση. Επίσης ένα ποσοστό (ανάλογα με τη χρονιά) οδεύει προς τα τοπικά ελαιουργεία για την παραγωγή λαδιού. Σε κάθε περίπτωση ο καρπός της ελιάς υπόκειται στη διαδικασία της μεταποίησης για την παραγωγή βρώσιμων ελαίων "Αμφίσσης" ή την παραγωγή ελαιόλαδου.
- Το γάλα (αιγοπρόβειο ή αγελαδινό) όλες οι ποσότητες που συλλέγονται οδεύουν προς τα τοπικά τυροκομεία για την παραγωγή κυρίως της φέτας (μία μικρή ποσότητα χρησιμοποιείται από τους κτηνοτρόφους για οικιακή τυροκόμιση ή άλλα τυροκομικά προϊόντα).
- Η παραγωγή κρέατος στην περιοχή προέρχεται κυρίως από αμνοερίφια για την παραγωγή πρωτογενούς προϊόντος (ολόκληρα ή μισά σφάγια). Η σφαγή γίνεται στο σύγχρονο σφαγείο του Λιδωρικίου ή σε άλλα σφαγεία των όμορων περιοχών.
- Το μέλι μεταποιείται (συσκευάζεται) κυρίως από τους μελισσοκόμους .

Γενιά ο βαθμός μεταποίησης των τοπικών αγροτικών και κτηνοτροφικών προϊόντων είναι ιδιαίτερα υψηλός και η **μεταποίηση συντελείται εντός της περιοχής παρέμβασης.**

2.2.3.2.5. Υπάρχουσα κατάσταση στην εμπορία των αγροτικών προϊόντων

Η εμπορία των τοπικών προϊόντων της περιοχής παρέμβασης γίνεται κυρίως με τον παραδοσιακό τρόπο δηλαδή με την μεσολάβηση χονδρέμπορα, σύστημα που έχει παγιωθεί στην περιοχή με την πάροδο των χρόνων.

Η περιοχή, παρ' ότι στην γεωγραφική της έκταση υπάρχουν Συνεταιρισμοί και η Ένωση Γεωργικών Συν/μών στην Άμφισσα τα οποία αποτελούν τα μοναδικά συλλογικά σχήματα των παράγωγών, δεν κατάφερε να απεγκλωβιστεί από το κλασικό πρότυπο εμπορίας. Οι λόγοι πολλοί, οι κυριότεροι των οποίων είναι η αδυναμία των παραγωγών για συνεννόηση και συνεργασία στοιχείο απαραίτητο για την λειτουργία συλλογικών σχημάτων. Επίσης το μικρό μέγεθος της γεωργικής εκμετάλλευσής και κατ' επέκταση της παραγωγής στοιχείο που αποδυναμώνει εμπορικά τον παραγωγό στην διαδικα-

σίας πώλησης του προϊόντος. Τα προβλήματα αυτά είναι γενικότερα του Ελληνικού Αγροτικού Χώρου και δεν εντοπίζονται μόνο στην περιοχή παρέμβασης.

Στις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους και μέσα από τα τοπικά προγράμματα Leader που εφαρμόστηκαν στην περιοχή, έγινε προσπάθεια για τη δημιουργία Clusters παραγωγών και ιδιαίτερα στον κλάδο της μεταποίησης του γάλακτος – τυροκομεία και στον κλάδο των ξενοδοχείων χωρίς αποτέλεσμα. Υπήρξε χαρακτηριστική αδιαφορία και των εμπλεκομένων στους κλάδους αυτούς.

2.2.3.2.6. Χαρακτηριστικά απασχολούμενων στην γεωργία

Από τα στοιχεία των δύο πινάκων σχετικά με την απασχόληση της οικογένεια και των κατόχων καθώς και την απασχόληση τους σε δραστηριότητες εκτός γεωργίας προκύπτει ότι από τους 10.153 απασχολούμενους στο γεωργικό τομέα (οικογένεια και κάτοχοι) ένα σημαντικό ποσοστό 26% απασχολείται και σε άλλες δραστηριότητες κύριες και δευτερεύουσες. Η συμπληρωματικότητα του γεωργικού εισοδήματος συσχετίζεται με το μέγεθος των γεωργικών εκμεταλλεύσεων της περιοχής και τη βιωσιμότητα της γεωργικής εκμετάλλευσης. Είναι θετικό υπάρχει διέξοδος του γεωργικού πληθυσμού σε άλλες δραστηριότητες. Η συμπληρωματική απασχόληση στην περιοχή και έχει συμβάλει στην διατήρησή του γεωργικού τομέα της περιοχής που σε άλλη περίπτωση η συρρίκνωση και το επίπεδο ανεργίας που παρουσιάζει θα ήταν σε υψηλότερα επίπεδα.

Πίνακας 2-29 : Απασχόληση Οικογένειας και Κατόχων

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΗ	ΑΡ. ΕΚΜ/ΣΕΩΝ - ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤΟΧΟΙ - ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	ΑΡ. ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ - ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤΟΧΟΙ - ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	ΑΡ. ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΩΝ - ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤΟΧΟΙ - ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ
ΝΟΜΟΣ ΦΩΚΙΔΟΣ	6572	10153	720143
ΔΗΜΟΣ ΑΜΦΙΣΣΗΣ	1380	2302	104599
ΔΗΜΟΣ ΒΑΡΔΟΥΣΙΩΝ	153	204	31875
ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΟΥ	508	907	62185
ΔΗΜΟΣ ΔΕΛΦΩΝ	313	455	22226
ΔΗΜΟΣ ΔΕΣΦΙΝΑΣ	417	613	47257
ΔΗΜΟΣ ΕΥΠΑΛΙΟΥ	1283	1902	119317
ΔΗΜΟΣ ΙΤΕΑΣ	624	1109	43264
ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΛΙΕΩΝ	92	104	11330
ΔΗΜΟΣ ΛΙΔΩΡΙΚΙΟΥ	454	670	116298
ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ	382	448	38599
ΔΗΜΟΣ ΤΟΛΟΦΩΝΟΣ	580	905	72717
ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	5773	9092	634287
Π.Π. / Π.Ε. ΦΩΚΙΔΑ	87,8%	89,5%	88,1%

Πηγή : ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Πίνακας 2-30 : Απασχόληση Οικογένειας και Κατόχων σε Άλλη Δραστηριότητα (Κύρια / Δευτερεύουσα)

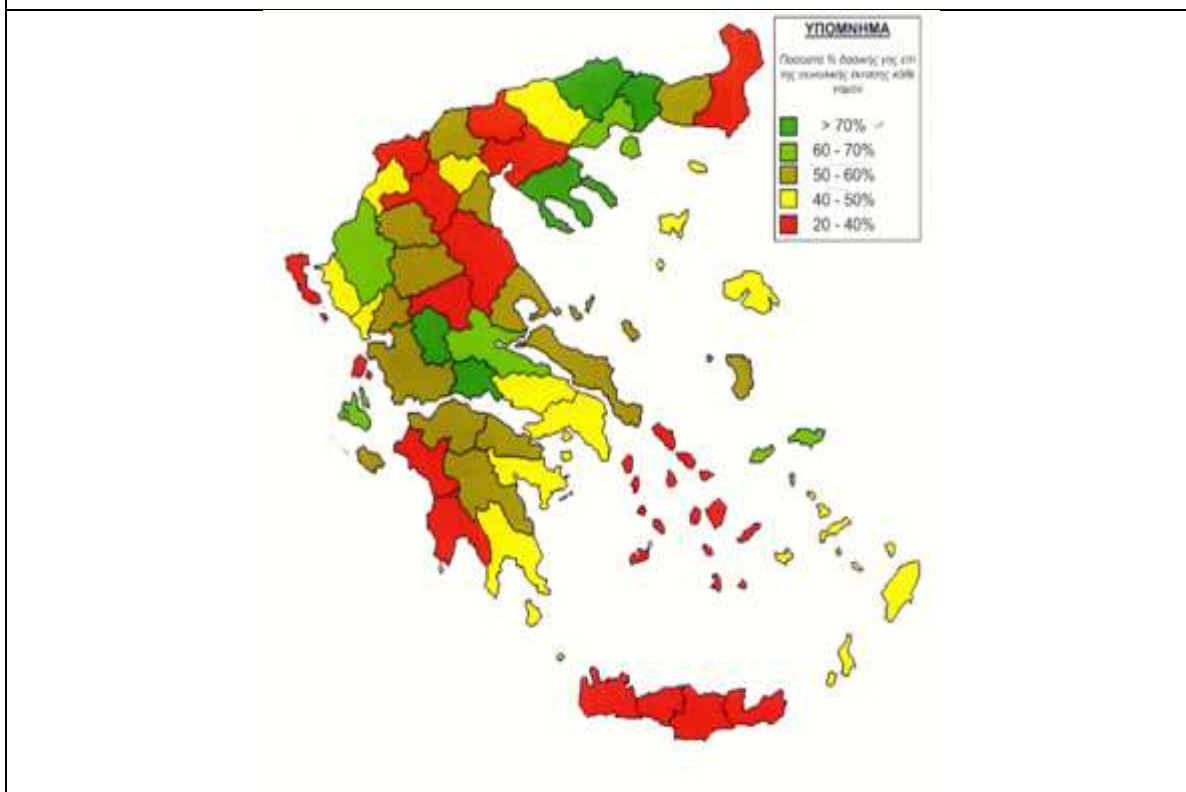
ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΜ/ΣΕΩΝ - ΆΛΛΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ (ΚΥΡΙΑ + ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΑ)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΜ/ΣΕΩΝ - ΆΛΛΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΚΥΡΙΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ - ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΜ/ΣΕΩΝ - ΆΛΛΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ - ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	ΑΡ. ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ - ΆΛΛΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ (ΚΥΡΙΑ + ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΑ)	ΑΡ. ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ - ΆΛΛΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΚΥΡΙΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ - ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	ΑΡ. ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ - ΆΛΛΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ - ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ
ΝΟΜΟΣ ΦΩΚΙΔΟΣ	2221	2145	97	2641	2539	102
ΔΗΜΟΣ ΑΜΦΙΣΣΗΣ	581	561	23	704	680	24
ΔΗΜΟΣ ΒΑΡΔΟΥΣΙΩΝ	3					
ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΟΥ	207	203	10	249	239	10
ΔΗΜΟΣ ΓΡΑΒΙΑΣ	67	59	8	74	65	9
ΔΗΜΟΣ ΔΕΛΦΩΝ	156	142	19	183	163	20
ΔΗΜΟΣ ΔΕΣΦΙΝΑΣ	162	162	0	185	185	0
ΔΗΜΟΣ ΕΥΠΑΛΙΟΥ	376	368	11	444	433	11
ΔΗΜΟΣ ΙΤΕΑΣ	298	293	7	363	356	7
ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΛΙΕΩΝ	12			13		
ΔΗΜΟΣ ΛΙΔΩΡΙΚΙΟΥ	73	66	7	78	71	7
ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ	87			93		
ΔΗΜΟΣ ΤΟΛΟΦΩΝΟΣ	199	194	6	251	244	7
ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	2067	2086	89	2474	2474	93
	93,1%	97,2%	91,8%	93,7%	97,4%	91,2%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Απογραφή Γεωργίας-Κτηνοτροφίας 2009

2.2.3.2.7. Δασοπονία : Κύρια χαρακτηριστικά

Η Π.Ε. Φωκίδας είναι από τους ιδιαίτερα προικισμένους νομούς της χώρας σε δασικές εκτάσεις. Κατατάσσεται ανάμεσα στους πέντε πρώτους νομούς της χώρας όπου το ποσοστό των δασών και των άλλων δασικών εκτάσεων στη συνολική τους έκταση είναι μεγαλύτερο του 70%. Επισημαίνεται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των δασικών εκτάσεων ευρίσκεται εντός της περιοχής παρέμβασης.

Σχήμα 2-28 : Χάρτης ταξινόμηση των πρώην νομών της Ελλάδος ανάλογα με το ποσοστό του συνόλου των δασών και των άλλων δασικών εκτάσεων στη συνολική τους έκταση¹⁰

Σύμφωνα με στοιχεία της Δ/σης Δασών η δασοκάλυψη στην Π.Ε. καταλαμβάνει 189.674 ha¹¹ (1.896.740 στρέμματα) και αντιπροσωπεύουν το 89 % της συνολικής έκτασης του νομού. Από το σύνολο της δασοκάλυψης τα 112.168 ha καταλαμβάνονται από δάση και τα 77.506 ha από δασικές εκτάσεις. Οι βοσκότοποι καταλαμβάνουν 29.998 ha.

Πίνακας 2-31 : Δασοκάλυψη Π.Ε. Φωκίδας

Δασικό Είδος	Εκάστη [σε ha]	%
Ελάτη	77.802	41,0%
Χαλέπιος Πεύκη	426	0,2%
Μαύρη Πεύκη	4.180	2,2%
Δρυς	26.946	14,2%
Αείφυλλα - Πλατύφυλλα	77.506	40,9%

¹⁰ Πηγή : Δασικές Δραστηριότητες έτους 2004 , Έκδοση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων – Δ/ση Ανάπτυξης Δασικών Πόρων (περίοδος που Δ/ση Δασών υπαγόταν στο ΥΑΑΤ)

¹¹ 1ha = 10.000m² = 10 στρέμματα

Πλάτανος	2.814	1,5%
Σύνολο	189.674	100,0%

Πηγή : Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Το κυριότερο δασοπονικό είδος που απαντάται στα δασικά οικοσυστήματα της Δ.Ε. Φωκίδας είναι η ελάτη, οι συστάδες της οποίας καταλαμβάνουν το 41% της συνολικής δασικής έκτασης της Π.Ε.. Ακολουθούν οι διαπλάσεις των αείφυλλων – πλατύφυλλων που καταλαμβάνουν το 40,9% της δασικής έκτασης ενώ η δρυς καταλαμβάνει το 14,2% της έκτασης της Π.Ε.

Παρά το δασικό πλούτο που διαθέτει ο νομός, η εκμετάλλευση των δασών δεν παρουσιάζει ιδιαίτερη ανάπτυξη. Το σύνολο των δημοσίων δασών του νομού καταλαμβάνουν έκταση 1.368.459 στρεμμάτων από τα οποία μόνον το 31,6% (432.315 στρέμματα) είναι διαχειριζόμενη έκταση. Τα ιδιωτικά δάση και οι δασικές εκτάσεις καταλαμβάνουν έκταση 179.420 στρέμματα από τα οποία τα 38.350 στρέμματα αποτελούν διαχειριζόμενη έκταση (ποσοστό 21,40%).

Σύμφωνα με στοιχεία της πρώτης απογραφής δασών (1992) στη συνολική έκταση του νομού τα βιομηχανικά δάση (δάση τα οποία μπορούν να υλοτομηθούν) καταλαμβάνουν ποσοστό 42,1% (112.168 ha) και τα μη βιομηχανικά δάση ποσοστό 29,0% (77.506 ha) ενώ το υπόλοιπο 28,9% από τις λοιπές εκτάσεις (γεωργική γη, βοσκότοποι κ.λπ). Σύμφωνα πάντα με την ίδια απογραφή το ποσοστό των δασικών εκτάσεων στη συνολική έκταση της Π.Ε ανέρχεται σε 71,1% (189.674ha).

Σύμφωνα με απογραφή γεωργίας – κτηνοτροφίας (προαπογραφικά στοιχεία) 1999/2000) οι δασικές εκτάσεις καταλαμβάνουν έκταση 145.880 ha τα οποία αντιστοιχούν στο 68,6% της συνολικής έκτασης της Π.Ε. η οποία στη συγκεκριμένη απογραφή ανέρχεται σε 2.126.620 στρέμματα.

Παραγωγή Δασοκομικών προϊόντων

Το παραγωγικό δυναμικό των δασών της Π.Ε. Φωκίδας (και της περιοχής παρέμβασης) έχει αποτυπωθεί στην πρώτη εθνική απογραφή δασών στην οποία έχει υπολογιστεί η θεωρητική παραγωγική δυναμικότητα. Τα αποτελέσματα της απογραφής για την Π.Ε. Φωκίδας παρουσιάζονται παρακάτω.

	Σύνολο Δασικών Ειδών	Κωνοφόρα	Πλατύφυλλα
Εμπορεύσιμος Όγκος σε m ³	5.066.366	3.883.384	1.182.982
Όγκος ξυλίας για πρίση σε m ³	2.238.702	1.900.972	337.730

Τα αποτελέσματα της παραγωγικής εκμετάλλευσης των δασών του νομού απέχουν σημαντικά από τη θεωρητική παραγωγική τους δυναμικότητα. Το μόνο προϊόν που παράγεται είναι στρογγυλή ξυλιά από τα ελατοδάση της περιοχής. Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα παραγόμενα δασικά προϊόντα της Π.Ε..

Πίνακας 2-32 : Παραγωγή στρογγυλής Ξυλίας Π.Ε. Φωκίδας σε m³

Έτος	Ελατό	Πεύκο	Δρυς	Οξιά	Λοιπά
1994	1.925	0	0	0	0
2000	321	0	0	0	0
2001	130	0	0	0	0

2002	944	0	0	0	0
2003	2568				
2004	1761				
2005	3092				
2006	865				

Πηγή : ΕΣΥΕ ετήσια γεωργική έρευνα

Αν και το 2002 παρουσιάζεται σημαντική ανάκαμψη στην παραγωγή, εν τούτοις η μείωση είναι προφανής. Η χαμηλή παραγωγικότητα των δασών καθώς και η απουσία ειδικευμένου προσωπικού για δασοπονικές εργασίες (υλοτομίες, αναδασώσεις κ.λπ) και η απουσία δασικών συνεταιρισμών στις δασικές περιοχές της περιοχής αποτελούν ορισμένες από τις βασικές αιτίες για την παραγωγική εικόνα που παρουσιάζουν τα δάση νομού. Η διαχείριση των υφιστάμενων δασών από τη δασική υπηρεσία γίνεται με ομάδες λοτόμων ή Δασικούς Συνεταιρισμούς, που μεταφέρονται από άλλες περιοχές (Θεσσαλία κ.λπ).

Τα δάση της περιοχής ως κλάδος οικονομικής δραστηριότητας δεν μπορεί να θεωρηθεί σημαντικός για την περιοχή. Οιαδήποτε απασχόληση καταγράφεται αφορά κυρίως την συλλογή καυσόξυλων και μόνον ως συμπληρωματική δραστηριότητα.

Ανεξάρτητα από την οικονομική σημασία των δασικών οικοσυστημάτων του νομού, θα πρέπει να επισημάνουμε ότι η οικολογική τους σημασία είναι ανεκτίμητη. Το δίπτυχο ΝΕΡΟ – ΔΑΣΟΣ χαρκτηρίζει το μεγαλύτερο μέρος της Περιοχής Παρέμβασης (ορεινοί όγκοι) και θα πρέπει να αποτελέσει καθοριστική παράμετρο αλλά και μέτρο στάθμισης της αναπτυξιακής διαδικασίας της περιοχής.

Μεταποίηση και εμπορεία δασοκομικών προϊόντων

Μεταποίηση δασικών προϊόντων στην περιοχή παρέμβασης ουσιαστικά δεν υπάρχει. Η περιοχή, αν και διαθέτει πλούσια δασικά οικοσυστήματα σε ξυλοαπόθεμα εν τούτοις απουσιάζει η συστηματική εκμετάλλευσή τους. Από τις επαφές της ομάδας μελέτη με τους αρμοδίους παράγοντες καταγράφηκε ο βασικός λόγος της μη αξιοποίησης των δασών της περιοχής και είναι η έλλειψη διαχειριστικών μελετών, μελέτες οι οποίες είναι αρμοδιότητα των Δήμων (καλλικρατικών) της περιοχής. Λόγω του υψηλού κόστους των μελετών αυτών (είναι ειδικές μελέτες), αδυνατούν να τις εκπονήσουν (ανάθεση σε ειδικούς μελετητές). Σημειώνεται ότι, βάσει της ισχύουσας δασικής νομοθεσίας, χωρίς την ύπαρξη διαχειριστικής μελέτης δε μπορεί να γίνει οποιαδήποτε παρέμβαση στο δάσος.

2.2.3.2.8. Αλιεία : Κύρια χαρακτηριστικά

Η παράκτια αλιεία δεν αποτελεί βασικό οικονομικό πόρο του πρωτογενούς τομέα της περιοχής παρέμβασης. Αν και η περιοχή διαθέτει εκτεταμένες ακτές, η αλιευτική δραστηριότητα ασκείται αποσπασματικά και η παραγωγή αλιευτικών προϊόντων καλύπτει αποκλειστικά μέρος της τοπικής ζήτησης η οποία εντοπίζεται κυρίως στις παραλιακές περιοχές της περιοχής.

Η αλιευτική δραστηριότητα της περιοχής περιορίζεται στην παράκτια θαλάσσια αλιεία. Οι επαγγελματίες αλιείς είναι περιορισμένοι ενώ κυριαρχεί η ερασιτεχνική αλιεία. Η εξέλιξη της αλιευτικής δραστηριότητας της Π.Ε. παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί¹².

¹² Σημειώνεται ότι η αλιευτική δραστηριότητα αφορά αποκλειστικά της περιοχή παρέμβασης και ταυτίζεται με αυτή της Π.Ε. Φωκίδας

Η αλιευθείσες ποσότητες παρουσιάζουν σημαντική μείωση τόσο κατά την περίοδο 1994-2000 όσο και την τριετία 2000 – 2002 η οποία συνοδεύεται με αντίστοιχη μείωση των μηχανοκίνητων αλιευτικών σκαφών (55% περίπου).

Πίνακας 2-33 : Παράκτια αλιεία Π.Ε. Φωκίδας

Μέγεθος	Κατηγορία	Έτος							
		1994	2000	2001	2002	2009	2010	2011	2012
Αλιείς	Σύνολο	986	495	482	495	386	363	128	128
	Ερασιτέχνες	785	424	395	411	383	355	100	100
	Επαγγελματίες	201	71	87	84	3	8	28	28
	% επαγγελματίες	20%	14%	18%	17%	1%	2%	22%	22%
Χρησιμοποιούμενες κωπήλατοι λέμβοι	Σύνολο	967	475	422	436	386	363	123	123
	από ερασιτέχνες	845	424	367	388	386	355	100	100
	από επαγγελματίες	122	51	55	48	0	8	23	23
	% επαγγελματικές	13%	11%	13%	11%	0	2%	19%	19%
Αλιευθείσα ποσότητα σε tn		206	178	42	45	50	40	47	43
Μηχανοκίνητα σκάφη < 19hp		95	115	52	54	17	27	71	66

Πηγή : ΕΣΥΕ, Γεωργικές Στατιστικές

Αντίθετα με την παράκτια θαλάσσια αλιεία, στην περιοχή, λόγω των κατάλληλων συνθηκών της ακτογραμμής (απάνεμοι κόλποι και όρμοι, μεγάλα βάθη θάλασσας, χαμηλό κυματισμό) έχει αναπτυχθεί με μεγάλη επιτυχία (επιχειρηματική και οικονομική) ο τομέας των ιχθυοκαλλιέργειών. Στην περιοχή μελέτης έχουν εγκαταστάσεις οι μεγαλύτερες επιχειρηματικές μονάδες του κλάδου, οι περισσότερες των οποίων έχουν καθαρά εξαγωγικό προσανατολισμό.

Παρ' ότι η παρούσα πρόταση δεν περιλαμβάνει προτάσεις για το Leader ΕΠΑΛΘ λόγω της σημασίας της δραστηριότητας για την περιοχή (συμβολή στην τοπική οικονομία και απασχόληση) παρατίθενται συνοπτικά τα βασικά μεγέθη του κλάδου στην περιοχή. Τα στοιχεία για τις ιχθυοκαλλιέργειες στην περιοχή αντλήθηκαν από τη μελέτη αλιευτικής δραστηριότητας ΠΟΑΥ Φωκίδας στην οποία καταγράφονται λεπτομερώς τα εν λόγω μεγέθη¹³.

Πίνακας 2-34 : Μονάδες Ιχθυοκαλλιέργειας εντός των ΠΑΥ Β.3 – Ερατεινή, Β.4 – Γαλαξίδι και Β.5 - Αντίκυρα

α/α	Φορέας	Τοποθεσία Μονάδας	Θαλάσσια έκταση (στρέμματα)	Εγκ.Δυν. (τόνοι/ έτος)
ΠΑΥ Β.3 (Ερατεινή)				
1	ΝΗΡΕΥΣ Α.Ε.	Όρμος Βαθιά Λούζα, Δήμου Δωρίδος	52	1.849,00
ΣΥΝΟΛΟ:			52	1.849,00

¹³ Πρέπει να σημειωθεί ότι τα εν λόγω στοιχεία που παρατίθενται είναι πλήρως αξιόπιστα σε αντίθεση με αυτά που παρέχει η ΕΛ.ΣΤΑΤ. τα οποία λόγω της πολιτικής απορρήτου παρουσιάζουν σημαντικά κενά και δεν αποτυπώνουν την πραγματική εικόνα.

ΠΑΥ Β.4 (Γαλαξίδι)				
1	ΜΑΝΔΡΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ	Όρμος Κοντίνοβα, Δήμου Γαλαξειδίου	15	190,00
2	ΓΑΛΑΞΙΔΙ ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕ Α.Ε.	Ακρωτήριο Πούντα, Δήμου Δελφών	18	481,50
3	ΓΑΛΑΞΙΔΙ ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕ Α.Ε.	Όρμος Ανεμοκάμπι, Δήμου Δελφών	22	369,00
4	ΓΑΛΑΞΙΔΙ ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕ Α.Ε.	Όρμος Ανδρομάχη, Δήμου Δελφών	100	4.700,00
ΣΥΝΟΛΟ:			155	5.740,50
ΠΑΥ Β.5 (Αντίκυρα)				
1	ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΑΝΤΙΚΥΡΑΣ Ε.Π.Ε.	Ποταμοί όρμου Αντίκυρας, Δήμου Δελφών	40	877,50
2	ΚΙΡΦΙΣ Α.Ε.	Νότια ακρωτηρίου Τράχηλος	77	2.512,50
ΣΥΝΟΛΟ:			117	3.390,00

Πίνακας 2-35 : Μονάδες Ιχθυοκαλλιέργειας εκτός ΠΑΥ				
α/α	Φορέας	Τοποθεσία Μονάδας	Θαλάσσια έκταση (στρέμματα)	Εγκ.Δυν. (τόνοι/ έτος)
1	ΓΑΛΑΞΙΔΙ ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.	Βαθειά Λιμάνια, Δήμου Δωρίδος	30	697,50

Στην Περιφερειακή Ενότητα Φωκίδας λειτουργούν επίσης:

Πίνακας 2-36 : Χερσαίες εγκαταστάσεις υποστήριξης				
α/α	Φορέας	Εγκατάσταση	Τοποθεσία Μονάδας	Εγκεκριμένη . Δυναμικότητα.
1	ΓΑΛΑΞΙΔΙ ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.	Ιχθυογεννητικός Σταθμός	Τρανός Ανήφορος, Δήμου Γαλαξειδίου	7.000.000 ιχθύδια/έτος
2	ΓΑΛΑΞΙΔΙ ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.	Ιχθυογεννητικός Σταθμός	Ακρωτήριο Τράχηλος, Δήμου Δεσφίνας	4.000.000 ιχθύδια/έτος
3	ΝΗΡΕΥΣ Α.Ε.	Ιχθυογεννητικός Σταθμός	Χιλιαδού, Δήμου Δωρίδος	65.000.000 ιχθύδια/έτος
4	ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΕΙΑ ΣΕΛΟΝΤΑ Α.Ε.Γ.Ε.	Ιχθυογεννητικός Σταθμός	Λαύρια, Δήμου Δωρίδος	35.000.000 ιχθύδια/έτος
5	ΓΑΛΑΞΙΔΙ ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.	Συσκευαστήριο	Τρανός Ανήφορος, Δήμου Γαλαξειδίου	700 τον/έτος
6	ΓΑΛΑΞΙΔΙ ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.	Συσκευαστήριο	Ακρωτήριο Τράχηλος, Δήμου Δεσφίνας	900 τον/έτος
7	ΓΑΛΑΞΙΔΙ ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.	Συσκευαστήριο	Βακλάθρα, Δήμου Δελφών	9.004 τον/έτος
8	ΝΗΡΕΥΣ Α.Ε.	Συσκευαστήριο	Ξυδιάς, Δήμου Δωρίδος	1.500 τον/έτος

2.2.3.3 Δευτερογενής τομέας

2.2.3.3.1. Κύρια χαρακτηριστικά δευτερογενή τομέα

Ο δευτερογενής τομέας της περιοχής παρέμβασης χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη μικρών, σε μέγεθος, επιχειρήσεων οι περισσότερες των οποίων είναι οικογενειακής μορφής. Οι δραστηριότητες του δευτερογενούς τομέα της περιοχής καλύπτουν κυρίως τοπικές ανάγκες ενώ εξαγωγικό προσανατολισμό παρουσιάζει ο κλάδος των τροφίμων και ειδικότερα τη μεταποίηση της βρώσιμης ελιάς Άμφισσας, ποιόν ΠΟΠ, το οποίο είναι ευρέως γνωστό και χαίρει ιδιαίτερης εκτίμησης στις ξένες αγορές, τα γαλακτοκομικά προϊόντα (τρία) της περιοχής και τα προϊόντα ιχθυοκαλλιέργειας.

Γενικά, ο δευτερογενής τομέας, με εξαίρεση την εξορυκτική δραστηριότητα, τη μεταποίηση της ελιάς και τα τυροκομικά προϊόντα καθώς και τα προϊόντα ιχθυοκαλλιέργειών στα οποία η περιοχή έχει μακρά παράδοση και την χαρακτηρίζουν, δεν διαφαίνεται να μπορεί να αποτελέσει τον τομέα αιχμής για την τοπική οικονομία με εξαίρεση τον αγροδιατροφικό τομέα υπό προϋποθέσεις. Οι κλάδοι που έως σήμερα κινούνται ικανοποιητικά είναι κλάδοι μάλλον χαμηλής προστιθέμενης αξίας π.χ. οι κατασκευές και οι συναφείς με αυτές δραστηριότητες - έπιπλα, προϊόντα από μέταλλο κ.α, κλάδοι που έχουν υποστεί σημαντική συρρίκνωση λόγω της οικονομικής κρίσης. Συνεπώς, ο δευτερογενής τομέας δεν δύναται να αποτελέσει τον τομέα στον οποίο θα στηριχθεί η οικονομία του της περιοχής για τη δημιουργία απασχόλησης και εισοδημάτων και μόνον συμπληρωματικά προς τους άλλους δύο τομείς μπορεί να λειτουργήσει. Με αυτή την αφετηρία και δεδομένης της ατελούς σύνδεσης μεταξύ πρωτογενή και δευτερογενή τομέα, θεωρούμε ότι με τη καταβολή συντονισμένων προσπαθειών υπάρχει η δυνατότητα ανάπτυξης μεταποιητικών δραστηριοτήτων, συνδεδεμένων με την αγροτική παραγωγή, στην κατεύθυνση της μεταποίησης-τυποποίησης αγροτικών προϊόντων.

2.2.3.3.2. Αριθμός, μέγεθος και διάρθρωση επιχειρήσεων

Στην Π.Ε. (νομό) Φωκίδας δραστηριοποιούνται συνολικά 2.317 επιχειρήσεις το 87,8% των οποίων ευρίσκεται εντός των ορίων της περιοχής παρέμβασης, σύμφωνα με στοιχεία Επιμελητηρίου Φωκίδας(Μάιος του 1016), εκ των οποίων οι 280 ανήκουν στο δευτερογενή τομέα της οικονομίας (μεταποίηση) (ποσοστό 12,1% επί του συνόλου) σύμφωνα με την κατάταξη του επιμελητηρίου όπως φαίνεται στον πίνακα που ακολουθεί (στο παράρτημα 8 παρατίθεται αναλυτικός πίνακας). Στην περιοχή παρέμβασης δραστηριοποιούνται 252 επιχειρήσεις που αντιστοιχούν στο 90% της συνολικής μεταποίησης της Π.Ε. Φωκίδας.

Πίνακας 2-37 : Χωροταξική κατανομή των επιχειρήσεων τους δευτερογενούς τομέα στην περιοχή

ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	ΚΑΤΑΝΟΜΗ	ΣΥΝΟΛΟ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ
Δ.Ε. ΑΜΦΙΣΣΑΣ	59	21,1%	551	10,7%
Δ.Ε. ΒΑΡΔΟΥΣΙΩΝ	1	0,4%	17	5,9%
Δ.Ε. ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΟΥ	29	10,4%	187	15,5%
Δ.Ε. ΓΡΑΒΙΑΣ	16	5,7%	108	14,8%
Δ.Ε. ΔΕΛΦΩΝ	13	4,6%	128	10,2%

Δ.Ε. ΔΕΣΦΙΝΑ	10	3,6%	68	14,7%
Δ.Ε. ΕΥΠΑΛΙΟΥ	38	13,6%	273	13,9%
Δ.Ε. ΙΤΕΑΣ	53	18,9%	439	12,1%
Δ.Ε. ΚΑΛΛΙΕΩΝ	2	0,7%	27	7,4%
Δ.Ε. ΛΙΔΩΡΙΚΙΟΥ	21	7,5%	126	16,7%
Δ.Ε. ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ	12	4,3%	174	6,9%
Δ.Ε. ΤΟΛΟΦΩΝΑΣ	24	8,6%	210	11,4%
ΕΚΤΟΣ(1)	2	0,7%	9	22,2%
ΣΥΝΟΛΟ Π.Ε. ΦΩΚΙΔΑΣ	280	100,0%	2317	12,1%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	252	90,0%	2035	12,4%

Πηγή : Επιμελητήριο Φωκίδας, Ίδια επεξεργασία

(1) Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην περιοχή αλλά έχουν δηλώσει Δ/νση εκτός περιοχής

Οι Δημοτικές Ενότητες Άμφισσας, Γαλαξιδίου, Ευπαλίου, Ιτέας, και Τολοφώνας συγκεντρώνουν το 72,5% των μεταποιητικών καταστημάτων της Π.Ε. Φωκίδας. Η ανάπτυξη του δευτερογενούς τομέα της περιοχής συγκεντρώνεται στην παραλιακή ζώνη και στην περιοχή της Άμφισσας όπου εντοπίζεται το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού της περιοχής παρέμβασης και οι κυριότερες αγροτικές εκτάσεις και η παραγωγή αγροτικών προϊόντων με κυρίαρχο είδος αυτό της ελιάς Αμφίσσης καθώς και η εγκατάσταση μεγάλων ιχθυοκαλλιεργητικών μονάδων.

Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. σχετικά με τον αριθμό των καταστημάτων ανά Περιφερειακή Ενότητα και ΣΤΑΚΟΔ στην Π.Ε. Φωκίδας για την περίοδο 2005-2010 (διαθέσιμα στοιχεία) ο δευτερογενής τομέας της περιοχής παρουσίασε κάμψη με μέση ετήσια μεταβολή -0,3% σε αντίθεση με το σύνολο της παραγωγικής δραστηριότητας της περιοχής όπου την ίδια περίοδο παρουσίασε αύξηση με MEM +0,3% (πίνακας 2-38). Στο παράρτημα 8 παρατίθενται αναλυτικά στοιχεία για την εξεταζόμενη περίοδο και ανά ΣΤΑΚΟΔ.

Πίνακας 2-38 : Εξέλιξη των καταστημάτων του Δευτερογενούς τομέα της Π.Ε. Φωκίδας							
ΤΟΜΕΑΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	MEM
ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ	850	870	908	959	941	836	-0,3%
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	68	67	68	82	87	79	3,0%
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ	3018	3089	3117	3175	3152	3059	0,3%
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ	28%	28%	29%	30%	30%	27%	
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΣΤΟ Β / ΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ	8%	8%	7%	9%	9%	9%	

Πηγή : ΕΛ.ΣΤΑΤ., ίδια επεξεργασία

Ενδιαφέρον παρουσιάζει η εξέλιξη του αριθμού των καταστημάτων της βιομηχανίας τροφίμων στην περιοχή. Την εξεταζόμενη περίοδο ο αριθμός των καταστημάτων της βιομηχανίας τροφίμων αυξήθηκε με MEM +3,0%. Σημειώνεται ότι στους αμιγώς βιομηχανικούς κλάδους συγκεντρώνεται το 25% των επιχειρήσεων του δευτερογενή τομέα (περί τις 209 επιχειρήσεις, 2010). Από τους κλάδους του δευτερογενή τομέα, οι μεγαλύτερες συγκεντρώσεις καταγράφονται στους κλάδους :

- των κατασκευών (71,6%, 599 επιχειρήσεις, έτος 2010). Στον κλάδο των κατασκευών συμπεριλαμβάνονται τρεις κωδικοί ΣΤΑΚΟΔ (41. Κατασκευή κτιρίων, 42. Έργα πολιτικού μηχανικού και 43. Εξειδικευμένες κατασκευαστικές δραστηριότητες)
- των τροφίμων και ποτών με 9,45% (79 επιχειρήσεις, 2010)
- η κατασκευή μεταλλικών προϊόντων (2,0%)(61 επιχειρήσεις, 2010) .

Σχεδόν όλοι οι λοιποί κλάδοι του δευτερογενούς τομέα διεκδικούν μερίδιο χαμηλότερο του 1,5%.

Πρέπει να σημειώσουμε ότι από τα παραπάνω στοιχεία φαίνεται ότι ο κλάδος των κατασκευών αποτελεί κυρίαρχο κλάδο του δευτερογενούς τομέα στην περιοχή παρέμβασης . Προς αποφυγή λανθασμένων συμπερασμάτων πρέπει να επισημάνουμε τα εξής :

Τα στοιχεία που παρατίθενται στον ανωτέρω πίνακα καταγράφουν την δραστηριότητα της περιοχής από τα μέσα της δεκαετίας του 2000 μέχρι την έναρξη της οικονομικής κρίσης. Περίοδος κατά την οποία ο κλάδος των κατασκευών γνώρισε ιδιαίτερη άνθιση. Από την έναρξη της οικονομικής κρίσης μέχρι σήμερα είναι γνωστό ότι ο κλάδος που επλήγη περισσότερο είναι αυτός των κατασκευών. Η περιοχή παρέμβασης δεν αποτελεί εξαίρεση και ο αριθμός των επιχειρήσεων στον κλάδο των κατασκευών έχει συρρικνωθεί σημαντικά. Σύμφωνα με τα πρόσφατα στοιχεία του Επιμελητηρίου της Άμφισσας ο αριθμός των καταστημάτων στις κατασκευές ανέρχεται περίπου στα 180. Παράλληλα θα πρέπει να επισημανθεί η πολύ μικρή συμμετοχή του κλάδου στην Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία Παραγωγής της Π.Ε. Φωκίδας η οποία ανέρχεται σε μόλις 1,3% όταν η ΑΠΑ του δευτερογενούς χωρίς τις κατασκευές συμμετέχει με 13,6% και η ΑΠΑ της μεταποίησης με 7,8%.

Σε ότι αφορά στα βιομηχανικά καταστήματα με απασχόληση περισσότερα από 10 άτομα, η περιοχή, όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, υστερεί σημαντικά. Ελάχιστα είναι τα καταστήματα τα οποία απασχολούν περισσότερα από δέκα άτομα και τα περισσότερα από αυτά δραστηριοποιούνται στον τομέα της εξόρυξης. Γενικά το σύνολο σχεδόν των μονάδων του δευτερογενούς τομέα της περιοχής παρέμβασης κατατάσσεται στις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις με βάση τον αριθμό των εργαζομένων και του ετήσιου τζίρου.

Σχετικά με την εξορυκτική Δραστηριότητα η περιοχή διαθέτει τα μεγαλύτερα κοιτάσματα βωξίτη της χώρας (περίπου το 70%) και από τα μεγαλύτερα της Ευρώπης. Η μεταλλευτική δραστηριότητα του νομού αποτελεί κυρίαρχη οικονομική δραστηριότητα για την περιοχή και ειδικότερα για την περιοχή της πρώην επαρχίας Παρνασσίδας. Η συμβολή της εξορυκτικής δραστηριότητας στην τοπική οικονομία περιορίζεται αποκλειστικά στην δημιουργία θέσεων απασχόλησης για τον τοπικό πληθυσμό, συμβολή η οποία σταδιακά μειώθηκε. Η παρατηρούμενη δραστική μείωση της απασχόλησης στον τομέα τις τελευταίες δεκαετίες οφείλεται στην υιοθέτηση, από την εταιρεία που εκμεταλλεύεται τα κοιτάσματα βωξίτη, σύγχρονων μεθόδων παραγωγής που οδήγησαν στην απώλεια θέσεων εργασίας με δυσμενείς κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις στην περιοχή και ειδικότερα στην ευρύτερη περιοχή της Ιτέας και Άμφισσας.

Σημειώνεται ότι η περιοχή παρέμβασης διαθέτει οργανωμένο υποδοχέα μεταποιητικών επιχειρήσεων (Βιοτεχνικό Πάρκο – ΒΙΟ.ΠΑ) επί της Ε.Ο. Άμφισσας – Λαμίας κοντά στην πόλη της Άμφισσας, συνολικής έκτασης 356 στρεμμάτων. Σύμφωνα με στοιχεία του Επιμελητήριου Φωκίδας στο πάρκο έχει εγκατασταθεί μόνο μία επιχείρηση. Τα Επιχειρηματικά Πάρκα γενικότερα αποτελούν υποδομές ενίσχυσης και προώθησης της επιχειρηματικότητας λόγω των ωφελειών που έχουν οι επιχειρήσεις που εγκαθίστανται σε αυτά (επενδυτικά κίνητρα, απλοποίηση γραφειοκρατικών διαδικασιών κ.λπ). Για την περίπτωση του ΒΙΟ.ΠΑ. Άμφισσας ανασταλτικός παράγοντας, σύμφωνα με την τοπική αγορά ακινήτων, είναι το σχετικά υψηλό κόστος απόκτησης της γης το οποίο σύμφωνα με την ΕΤΒΑ-ΒΙ.ΠΕ ΑΕ (εταιρεία στην οποία ανήκει το πάρκο) ανέρχεται σε 31,5 €/τ.μ. για τις ειδικές και μεταποιητικές επιχειρήσεις. (στο παράτημα 8 παρουσιάζονται τα στοιχεία του Πάρκου).

2.2.3.3.3. Κλάδοι σε κρίση – αναδυόμενοι κλάδοι

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η μεταποιητική δραστηριότητα στο Νομό είναι ισχνή. Εκλείπουν οι κλάδοι αιχμής, καθώς και το απαιτούμενο μέγεθος για τις επιχειρήσεις προκειμένου να ξεπεράσουν το στάδιο της «επιχειρηματικότητας ανάγκης» προς την «επιχειρηματικότητα υψηλών δυνατοτήτων», σε μορφές και κλάδους άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας δηλαδή που χαρακτηρίζονται από υψηλή προστιθέμενη αξία, ικανότητα καινοτομίας, μεγέθυνση κερδών και σταδιακή αύξηση μεγέθους. Από τη γενική αυτή διαπίστωση εξαιρείται ο κλάδος της εξόρυξης (παραδοσιακός κλάδος της περιοχής) και νέος σχετικά κλάδος των ιχθυοκαλλιεργειών στην περιοχή όσον αφορά την τυποποίηση και συσκευασία νωπών ιχθύων (μεταποιητική δραστηριότητα). Λόγω του μεγέθους τους (οικονομικό και απασχόληση) οι επιχειρήσεις αυτές συμβάλουν σημαντικά στην τοπική οικονομία, λειτουργούν όμως σε διαφορετικό επίπεδο (υπερτοπικό) σε σχέση τον υπόλοιπο μεταποιητικό τομέα της περιοχής.

Η παρατεταμένη οικονομική κρίση έχει συμβάλει στην γενικότερη συρρίκνωση της οικονομικής δραστηριότητας, γενικό φαινόμενο που αντιμετωπίζει όλη η χώρα. Στην περιοχή παρέμβασης έχει συμβάλει σε ανατροπές στην παραγωγική της βάση. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί ο κλάδος των κατασκευών ο οποίος από αναδυόμενο κλάδο την δεκαετία του 2000 μετατράπηκε σε κλάδο σε κρίση με τη δραματική συρρίκνωση που υπέστη τα τελευταία χρόνια.

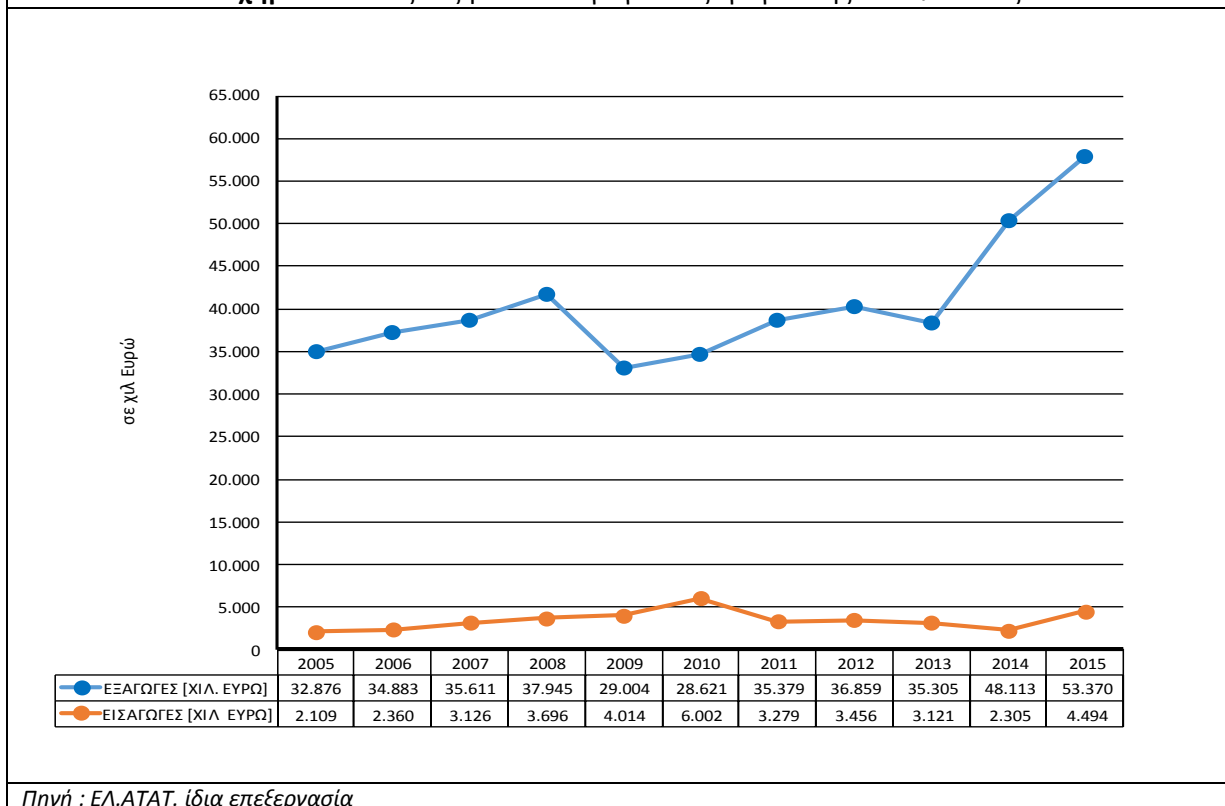
Παράλληλα η κρίση δοκίμασε και τις αντοχές ορισμένων παραδοσιακών παραγωγικών τομέων της περιοχής όπως είναι ο αγροδιατροφικός τομέας και ορισμένων προϊόντων που έχουν συνδεθεί άρρηκτα με την κοινωνική και πολιτιστική εξέλιξη της περιοχής μελέτης.

Ενθαρρυντικό γεγονός αποτελούν τα αποτελέσματα από την εξέταση των στοιχείων των εισαγωγών - εξαγωγών της περιοχής (Π. Ε. Φωκίδας). Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ για την περίοδο 2005 – 2015 (προ και μετά κρίσης) διαπιστώνεται ότι η περιοχή παρέμβασης¹⁴ παρουσιάζει καθαρά

¹⁴ αν και τα στοιχεία αναφέρονται σε επίπεδο Π.Ε. εντούτοις αντιπροσωπεύουν σε μεγάλο βαθμό τη περιοχή παρέμβασης δεδομένου ότι στην περιοχή συγκεντρώνεται πάνω από το 90% της οικονομικής δραστηριότητας της Π.Ε. (νομός) Φωκίδας

εξαγωγικό προσανατολισμό και μάλιστα με μεγάλη διαφορά, προ και μετά κρίσης και μάλιστα με αυξανόμενες τάσεις όπως φαίνεται και στο σχήμα που ακολουθεί.

Σχήμα 2-29 : Εξέλιξη των εισαγωγών -εξαγωγών της Π.Ε. Φωκίδας

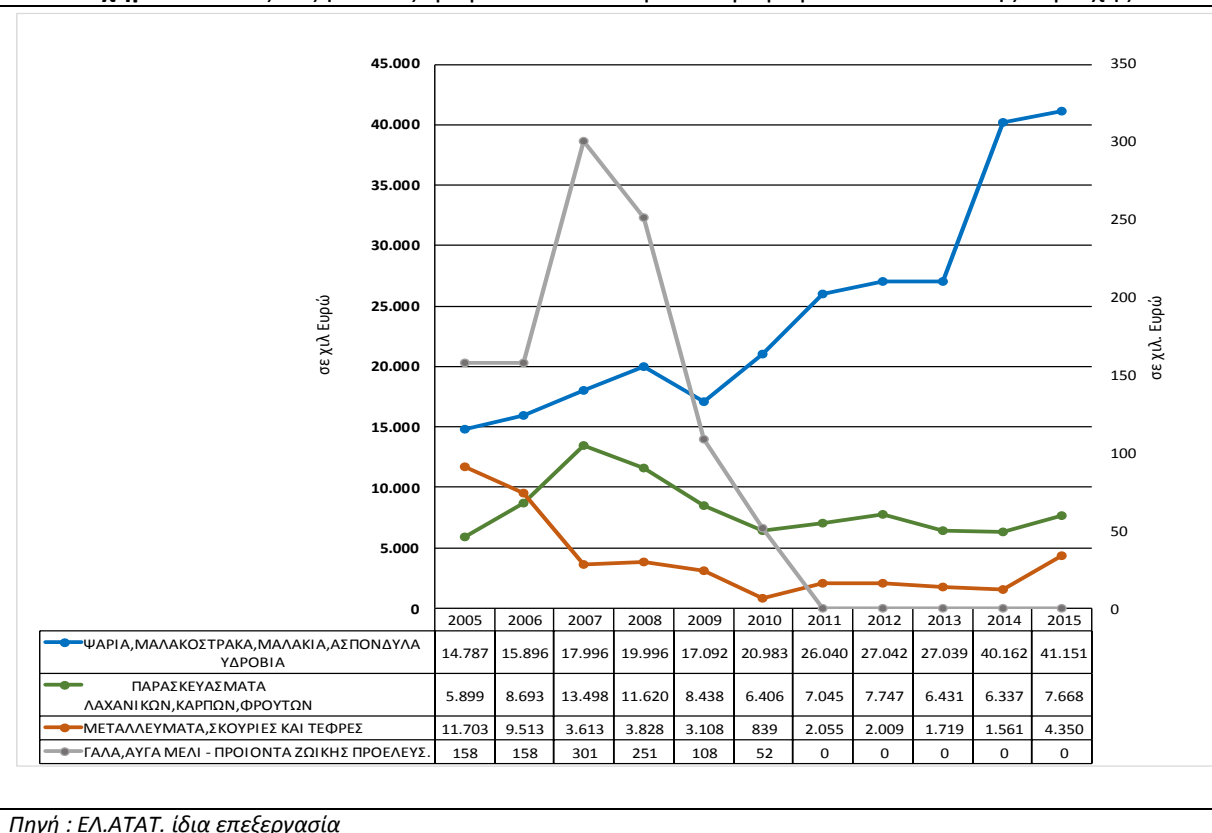
Η ιδιαίτερα θετική αυτή εικόνα του εξαγωγικού εμπορίου της περιοχής παρέμβασης οφείλεται αποκλειστικά σε τρεις κωδικούς CN2 αυτοί είναι : 3. Ψάρια , μαλακόστρακα, μαλάκια, ασπόνδυλα υδροβία, 20. Παρασκευάσματα λαχανικών, καρπών, φρούτων κλπ και 26. Μεταλλεύματα, σκουριές, τέφρες. Οι τρεις αυτοί κωδικοί αντιστοιχούν σε τρία βασικά προϊόντα της περιοχής και αυτά είναι : τα ψάρια ιχθυοκαλλιέργειας, βιώσιμες ελιές Άμφισσας και προϊόντα εξόρυξης βωξίτη.

Στο σχήμα που παρατίθεται κατωτέρω παρουσιάζεται η διαχρονική εξέλιξη των εξαγωγών αυτών των προϊόντων. Είναι χαρακτηριστική η συνεχής αυξητική πορεία των εξαγωγών των προϊόντων ιχθυοκαλλιέργειών η αξία των οποίων, το 2015 αντιστοιχούσε στο 77,1% του συνόλου των εξαγωγών. Για την πορεία των εξαγωγών των παρασκευασμάτων λαχανικών, καρπών και φρούτων (βιώσιμη ελιά καθώς και των προϊόντων εξόρυξης βωξίτη παρατηρείται μια σταθερή πτώση μέχρι το 2010, ακολουθεί μία περίοδος σταθεροποίησης και τάσεις ανάκαμψης μετά το 2014. Η πορεία των δύο αυτών προϊόντων δείχνει μία αντοχή στην παρατεταμένη οικονομική κρίση.

Παράλληλα την ίδια περίοδο φαίνεται να έγινε προσπάθεια για εξαγωγές γαλακτοκομικών προϊόντων (τυρί Φέτα στις ΗΠΑ και Καναδά) η οποία δεν ευδοκίμησε. Η αποτυχία αυτή οφείλεται κυρίως στο μικρών μέγεθος των επιχειρήσεων (τυροκομεία) και η αδυναμία τους να προσαρμοστούν στις σύγχρονες απαιτήσεις (τυποποίηση, προβολή προϊόντων, διάγνωση των απαιτήσεων των αγορών) και να βρουν διέξοδο μέσω σύγχρονων καναλιών διάθεσης.

Από τα παραπάνω συνάγεται ότι ο αγροδιατροφικός τομέας της περιοχής παρέμβασης έχει σημαντικές προοπτικές (υπό προϋποθέσεις) και μπορεί να αναδειχθεί τα επόμενα χρόνια σε ένα δυναμικό κλάδο.

Σχήμα 2-30 : Εξέλιξη των εξαγωγών των τεσσάρων παραγωγικών κλάδων της περιοχής

2.2.3.4. Τριτογενής τομέας

Η ανάλυση περιλαμβάνει τα βασικά χαρακτηριστικά του τομέα, αριθμό επιχειρήσεων, κλάδοι σε κρίση – αναδυόμενοι κλάδοι, επενδυτικές δραστηριότητες κ.λπ. Ιδιαίτερη έμφαση στον τουριστικό τομέα και στο τουριστικό προϊόν της περιοχής παρέμβασης.

2.2.3.4.1. Κύρια χαρακτηριστικά τριτογενή τομέα

Στην περιοχή παρέμβασης ο τριτογενής τομέας αποτελεί τη βασική οικονομική δραστηριότητα τόσο σε επίπεδο απασχόλησης όσο και σε επίπεδο Ακαθάριστης Αξίας παραγωγής. Οι οικονομία της περιοχής, όπως αναφέρεται και σε προηγούμενα κεφάλαια έχει ήδη “τριτογενοποιηθεί” ήδη από τις περασμένες δεκαετίες. Στο γεγονός αυτό συνετέλεσε η ανάπτυξη του τουριστικού τομέα στην παραλιακή ζώνη και στον άξονα Δελφοί- Ιτέα – Γαλαξείδι και η εγκατάλειψη της ορεινής ενδοχώρας της περιοχής λόγω των περιορισμένων παραγωγικών πόρων που διαθέτει και κυρίως η έλλειψη καλλιεργήσιμων εδαφών.

Όπως έχει προαναφερθεί ο τριτογενής τομέας συγκεντρώνει το μεγαλύτερο μέρος της απασχόλησης της περιοχής, το οποίο ανέρχεται σε 66,2% του Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού. Οι κλάδοι του χονδρικού και λιανικού εμπορίου, της δημόσιας διοίκησης, των μεταφορών και ξενοδοχείων – ε-

στιατορίων, συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο μέρος της απασχόλησης του τομέα και χαρακτηρίζουν τον τριτογενή τομέα της περιοχής.

2.2.3.4.2. Αριθμός, μέγεθος και διάρθρωση των επιχειρήσεων

Συνολικά στην περιοχή της Π.Ε. Φωκίδας δραστηριοποιούνται 2031 επιχειρήσεις στον τριτογενή τομέα σύμφωνα με την κατάσταση του Επιμελητήριου, οι οποίες αντιστοιχούν στο 87,7% των συνολικών εγγεγραμμένων καταστημάτων. Από το σύνολο των καταστημάτων του τριτογενούς τομέα το 87,6% δραστηριοποιείται εντός της περιοχής παρέμβασης.

Πίνακας 2-39 : Χωροταξική κατανομή των επιχειρήσεων τους τριτογενούς τομέα στην περιοχή				
ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΤΡΙΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ
Δ.Ε. ΑΜΦΙΣΣΑΣ	168	324	492	24,2%
Δ.Ε. ΒΑΡΔΟΥΣΙΩΝ	3	13	16	0,8%
Δ.Ε. ΓΑΛΑΞΙΕΙΔΙΟΥ	50	108	158	7,8%
Δ.Ε. ΓΡΑΒΙΑΣ	22	68	90	4,4%
Δ.Ε. ΔΕΛΦΩΝ	59	56	115	5,7%
Δ.Ε. ΔΕΣΦΙΝΑ	20	38	58	2,9%
Δ.Ε. ΕΥΠΑΛΙΟΥ	54	181	235	11,6%
Δ.Ε. ΙΤΕΑΣ	119	267	386	19,0%
Δ.Ε. ΚΑΛΛΙΕΩΝ	3	22	25	1,2%
Δ.Ε. ΛΙΔΩΡΙΚΙΟΥ	35	70	105	5,2%
Δ.Ε. ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ	45	117	162	8,0%
Δ.Ε. ΤΟΛΟΦΩΝΟΣ	41	145	186	9,2%
Δ.Ε. ΓΡΑΒΙΑΣ	0	2	2	0,1%
ΕΚΤΟΣ (1)	1	6	7	0,3%
ΣΥΝΟΛΟ Π.Ε. ΦΩΚΙΔΑΣ	614	1417	2031	100,0%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	547	1232	1779	87,6%
% ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ Π.Ε. ΦΩΚΙΔΑΣ	89,1%	86,9%	87,6%	
<i>Πηγή : Επιμελητήριο Φωκίδας, Ίδια επεξεργασία (1) Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην περιοχή αλλά έχουν δηλώσει Δ/νση εκτός περιοχής</i>				

Οι Δημοτικές Ενότητες Άμφισσας, Γαλαξειδίου, Ευπαλίου, Ιτέας, και Τολοφώνος συγκεντρώνουν το 64,0% των καταστημάτων του τριτογενούς τομέα της Π.Ε. Φωκίδας. Ο τριτογενής τομέας συγκεντρώνεται όπως και ο δευτερογενής στην παραλιακή ζώνη στην περιοχή δηλαδή στην περιοχή όπου συγκεντρώνεται και το μεγαλύτερο ποσοστό της οικονομικής δραστηριότητας της περιοχής.

Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ σχετικά με τη διαχρονική εξέλιξη των καταστημάτων του τριτογενούς τομέα στην Π.Ε. Φωκίδας ο τομέας παρουσίασε αύξηση με μέση ετήσια μεταβολή 1,96%. Το 2010 (τελευταία διαθέσιμα στοιχεία) τα καταστήματα του τριτογενούς τομέα αντιστοιχούσαν στο 70% των συνολικών καταστημάτων της περιοχής.

Όσον αφορά τους επιμέρους τομείς το Λιανικό και Χονδρικό εμπόριο αποτελεί τον κυρίαρχο κλάδο της περιοχής με 691 καταστήματα. Ακολουθούν ο κλάδος των χερσαίων μεταφορών με 232 καταστήματα, τα καταλύματα με 135 καταστήματα, οι υπηρεσίες εστίασης με 477 καταστήματα και οι αρχιτεκτονικές δραστηριότητες και δραστηριότητες μηχανικών με 131 καταστήματα. Όλοι οι εν λόγω κλάδοι με εξαίρεση το λιανικό εμπόριο παρουσίασαν αυξητικές τάσεις την εξεταζόμενη περίοδο.

Πίνακας 2-40 : Εξέλιξη των καταστημάτων του Τριτογενούς τομέα της Π.Ε. Φωκίδας							
ΤΟΜΕΑΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	ΜΕΜ
ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ	1954	2027	2051	2138	2153	2153	1,96%
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ	3018	3089	3117	3175	3152	3059	0,27%
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΡΙΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ	65%	66%	66%	67%	68%	70%	
Πηγή : ΕΛ.ΣΤΑΤ., ίδια επεξεργασία							

2.2.3.4.3. Κλάδοι σε κρίση – αναδυόμενοι κλάδοι

Ο κλάδος του τριτογενή τομέα που διαθέτει τη μεγαλύτερη δυναμική και ο οποίος συνδέεται με την εξυπηρέτηση επισκεπτών είναι τα ξενοδοχεία – εστιατόρια για τον οποίο γίνεται ιδιαίτερη αναφορά σε επόμενη ενότητα. Παράλληλα με τον τουριστικό τομέα και ο τομέας του χονδρικού εμπορίου φαίνεται να αποτελεί ένα δυναμικό κλάδο της περιοχής ο οποίος συνδέεται άμεσα με την πρωτογενή παραγωγή.

2.2.3.4.4. Συμπεράσματα - προοπτικές

Από την ανάλυση του οικονομικού και επιχειρηματικού ιστού της περιοχής παρέμβασης προκύπτουν μία σειρά συμπερασμάτων σε ότι αφορά το μέγεθος και την επιχειρηματική συμπεριφορά των επιχειρήσεων. Σε κάθε περίπτωση η οργάνωση της παραγωγικής βάσης του δευτερογενή και τριτογενή (πλην τουρισμού) τομέα της περιοχής δεν απέχει σημαντικά από την αντίστοιχη που παρατηρείται στους λοιπές Περιφερειακές Ενότητες της χώρας, με εξαίρεση ίσως την περιφέρεια Αττικής, Θεσσαλονίκης, Ροδόπης, Έβρου, Αχαΐας, Μαγνησίας κ.α οι οποίες, για διαφορετικούς ιστορικά λόγους, παρουσιάζουν αποκλίνουσα δομή κυρίως στο δευτερογενή τομέα και λιγότερο στον τομέα των υπηρεσιών. Σε μια προσπάθεια ομαδοποίησης των χαρακτηριστικών της παραγωγικής βάσης, εύκολα καταλήγουμε στα ακόλουθα:

- Μικρό μέγεθος των επιχειρήσεων, τόσο σε όρους απασχόλησης, όσο και σε όρους κύκλου εργασιών.
- Ατελής ενδοεπιχειρησιακή οργάνωση, με βασικά τμήματα τα οποία περιορίζονται τις περισσότερες φορές σε τμήμα παραγωγής και οικονομικό τμήμα.
- Απουσία ανάπτυξης οργανωμένων στρατηγικών πωλήσεων. Οι περισσότερες επιχειρήσεις, ακόμη και αυτές που με τα ελληνικά δεδομένα χαρακτηρίζονται ως μεγάλοι μεγέθους, δεν εξαντλούν πλήρως τα εργαλεία και τις μεθόδους marketing που διατίθενται

- Απουσιάζει σχεδόν παντελώς η χρήση εργαλείων ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης και αναβάθμισης του ανθρώπινου δυναμικού
- Απουσία μόνιμων – οριζόντιων ή κάθετων συνεργασιακών συνδέσεων μεταξύ των επιχειρήσεων, ακόμη και του ίδιου κλάδου – απουσία ομαδοποιημένων δομών παραγωγής – οι όποιες συνεργασίες συνήθως λαμβάνουν πρόσκαιρο χαρακτήρα
- Εκτενή χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων υπό τη μορφή των άμεσων επενδύσεων. Προς αυτή τη κατεύθυνση λειτουργούν θετικά και τα κίνητρα των επιμέρους προγραμμάτων, τα οποία στην περίπτωση της περιφέρειας είναι προσελκυστικά.
- Απουσία πρακτικών και μεθόδων E & T, είτε στη διαδικασία παραγωγής, είτε σε αυτές της οργάνωσης και των πωλήσεων, είτε στο ίδιο το προϊόν, παρά το γεγονός ότι μέρος αυτών των πρακτικών ενισχύονταν μέσω προγραμμάτων του ΕΠΑΝ. Κύριοι φορείς τεχνογνωσίας παραμένουν οι προμηθευτές μηχανολογικού εξοπλισμού.
- Με την εξαίρεση λίγων μεγάλων εξορυκτικών μονάδων η εστίαση των επιχειρήσεων είναι πρωτίστως προσανατολισμένη στην τοπική και στην καλύτερη περίπτωση στην περιφερειακή αγορά.

Ειδικότερα για τον τριτογενή τομέα πρέπει να σημειωθούν τα εξής:

- Ο κλάδος των υπηρεσιών κυριαρχείται από πολύ μικρές επιχειρήσεις, οι οποίες επιπλέον διαθέτουν ανύπαρκτες δυνατότητες οριζόντιας και κάθετης διασύνδεσης.
- Απουσιάζουν οι κλάδοι υψηλής προστιθέμενης αξίας (π.χ παραγωγή λογισμικού, logistics κ.λπ). Αντιθέτως οι μεγαλύτερες συγκεντρώσεις παρουσιάζονται στο λιανικό και χονδρικό εμπόριο (έντονα κατακερματισμένο σχεδόν σε όλο το φάσμα του τριτοβάθμιου ΣΤΑΚΟΔ), σε παροχή υπηρεσιών με έντονα τοπικά χαρακτηριστικά (π.χ κομμωτήρια, καφετέριες κ.λπ), καθώς και σε μικρές τουριστικές μονάδες (ενοικιαζόμενα διαμερίσματα).
- Η πλειοψηφία των κλάδων δραστηριοποιούνται σε τοπικές αγορές, με ελάχιστη διείσδυση εκτός του Νομού που τις φιλοξενεί.
- Το επίπεδο οργάνωσης των επιχειρήσεων είναι κατά συνέπεια απλό (2 ή 3 τμήματα ανά επιχείρηση στην καλύτερη περίπτωση, με ευέλικτο προσωπικό το οποίο μπορεί να απασχοληθεί σε περισσότερα από ένα τμήματα π.χ παραγωγική διαδικασία και αποθήκευση – διανομή). Εξυπακούεται ότι το χαρακτηριστικό αυτό είναι αποτέλεσμα του μεγέθους των επιχειρήσεων, το οποίο στηρίζεται περισσότερο στην ευελιξία της οργανωτικής δομής, παρά στην εγκαθίδρυση διακριτών τομέων και τμημάτων.

2.2.3.4.5. Τουριστικός τομέας

1. Τουριστικό προϊόν Περιοχής Παρέμβασης – Πόλοι προσέλκυσης επισκεπτών

Η Περιοχή Παρέμβασης είναι ιδιαίτερα προικισμένη τόσο σε φυσικούς πόρους (ορεινούς και παράκτιους) όσο και σε ανθρώπινους / πολιτιστικούς πόρους (αρχαιολογικοί χώροι και μνημεία) οι οποίοι αποτελούν πόλους τουριστικής έλξης και συνθέτουν το τουριστικό προϊόν της περιοχής. Συνοπτικά οι τουριστικοί πόροι της Περιοχής είναι οι εξής :

1.Φυσικοί Πόροι

Οι **φυσικοί πόροι** της Περιοχής μπορεί να διακριθούν στις ακόλουθες κατηγορίες:

- I. Δίκτυο ορεινών συμπλεγμάτων, που περιλαμβάνει τα συμπλέγματα Βαρδουσίων και Γκιόνας (οι δύο κύριες ορεινές περιοχές με δάση, φαράγγια, λιβάδια, βοσκοτόπια και ορνιθοπανίδα), το σύμπλεγμα των βουνών Λιδωρικού και ορισμένα τμήματα του Παρνασσού (Β.Δ. τμήμα) και της Οίτης (Ν.Δ. τμήμα).
- II. Υδάτινοι πόροι που περιλαμβάνουν κυρίως τον ποταμό Μόρνο (με απορροές από τη δυτική Γκιόνα και τα Ανατολικά Βαρδούσια) τα νερά του οποίου σχηματίζουν μέσω χωμάτινου φράγματος (κοντά στο χωριό Κάλλιο) την τεχνητή λίμνη του Μόρνου. Στους υγρότοπους εντάσσονται οι Γούβες / Σκεπετάρι και ο Μόρνος (ποταμός, εκβολές, τεχνητή λίμνη).
- III. Ακτές / παράκτιες ζώνες με τις βασικές και πλέον αναπτυγμένες αυτές της Ιτέας και Γαλαξιδιού (τα δύο κύρια λιμάνια του νομού) αλλά και της, Ερατεινής, Αγίου Νικολάου, και Ευπαλίου, καθώς και μικρές παραλίες και το ελκυστικό νησάκι Τριζόνια (πρόσβαση από τα Χάνια).
- IV. Ως προς τα σπήλαια, διακρίνονται το Κωρύκειο Άντρο στον Παρνασσό, η Ράχη / Άμφισσα και ορισμένα σπήλαια κοντά σε οικισμούς όπως στο Χρισσό, στο Πολύδροσο και στη Βάργιανη.

2.Πολιτιστικό Περιβάλλον

Το **πολιτιστικό περιβάλλον** ή οι ανθρώπινοι / πολιτιστικοί πόροι της Περιοχής διακρίνονται ως εξής:

- I. Οι αρχαιολογικοί χώροι περιλαμβάνουν, εκτός από τους Δελφούς (πόλο έλξης Εθνικής και παγκόσμιας εμβέλειας) ορισμένους αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία όπως τα Πυρά Ηρακλείους (Ξεροβούνι Παύλιανης, βόρεια του οικισμού Πυρά), το αρχαίο Κάλλιο το Κωρύκειο Άντρον (θέση νεολιθικής εποχής κοντά στους Δελφούς), η Αρχαία Λιλαία, Οχύρωση Αρχαίας Άμφισσας.
- II. Εκτός από τα αρχαιολογικά μουσεία Δελφών (διεθνούς εμβέλειας) και του Λιδωρικού υπάρχει μία σειρά εξειδικευμένων μουσείων όπως το μουσείο Παλαιοντολογίας στον Πανουργιά, λαογραφικά μουσεία (στην Άμφισσα, στο Μαλανδρίνο και στην Καστριώτισσα) και το ναυτικό εθνολογικό μουσείο Γαλαξιδιού.
- III. Διαθέτει παραδοσιακούς οικισμούς, μοναστήρια και βυζαντινά μνημεία σημαντικής ιστορικής και αρχιτεκτονικής αξίας. Αρκετοί από τους οικισμούς του νομού (π.χ. Γαλαξίδι,

Δάφνος, Διακόπι, Αθ. Διάκος) διακρίνονται για ορισμένα στοιχεία παραδοσιακής αρχιτεκτονικής (πετρόχτιστα σπίτια με ιδιαίτερα τοπικά μορφολογικά χαρακτηριστικά) και χωρικής ένταξης (σε θέσεις εξαιρετικής φυσικής ομορφιάς). Από τις μονές διακρίνονται ο Προφήτης Ηλίας (κοντά στο Χρισσό) η Μονή Βλασίου, ο Ναός Σωτήρος (Άμφισσα), η μονή Βαρνακόβης κ.λπ.

3. Πολιτιστικός – Συνεδριακός τουρισμός

Τα κύρια προϊόντα και δραστηριότητες αυτών των ειδικών μορφών τουρισμού εντοπίζονται σχεδόν αποκλειστικά στους Δελφούς, που αποτελεί βασικό πόλο έλξης Εθνικής/Διεθνούς σημασίας¹⁵ (συνεδριακό κέντρο Δελφών). Σύμφωνα με τη Μελέτη Τουριστικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας Στέρας Ελλάδος, μια παραπέρα ανάπτυξη με αειφόρο τρόπο της κύριας αυτής μορφής τουρισμού για το νομό επιβάλλει ή πρέπει να συνδυασθεί:

- i) Με την απόλυτη προστασία, όχι μόνο τους κορυφαίους αρχαιολογικούς χώρους αλλά και του οικισμού και ιδιαίτερα του ελκυστικού φυσικού περιβάλλοντος της γύρω περιοχής.
- ii) Με αποκέντρωση και σωστή χωρική διάρθρωση των νέων ανωδομών και υποδομών π.χ. η ίδρυση ανεξάρτητου Συνεδριακού Κέντρου θα μπορούσε εναλλακτικά να χωροθετηθεί αντί στους Δελφούς, όπως προτείνεται, σε άλλο χώρο, π.χ. στην Άμφισσα.
- iii) Με την προώθηση και ορθολογική αξιοποίηση και των άλλων πολιτιστικών πόρων του νομού (που διαγράψαμε προηγουμένως) και με κέντρα / αφετηρίες επίσκεψης την Άμφισσα και το Λιδορίκι (Αρχαιολογικό Μουσείο).
- iv) Με τη δυναμική προώθηση και των άλλων μορφών (που αναφέρουμε στη συνέχεια) και κυρίως τη σωστή (χωρικά και λειτουργικά) διασύνδεσή τους με τον πολιτιστικό τουρισμό.

4. Ορεινός / Περιηγητικός και Χειμερινός / Χιονοδρομικός τουρισμός

Ο ορεινός / περιηγητικός τουρισμός επικεντρώνεται στους ορεινούς όγκους Βαρδουσία και Γκίονα. Η οροσειρά Βαρδουσίων (υπάρχουν ήδη 2 ορεινά καταφύγια) αποτελεί κύριο πόλο έλξης πολλών ορειβατών / αναρριχητών και στην ευρύτερη περιοχή της υπάρχουν χωριά διαμονής και πρόσβασης στο βουνό: Αρτοτίνα, Αθ. Διάκος, Μουσούνιτσας, Βίνιανη, Καλοσκοπή αλλά και άλλοι οικισμοί). Υπάρχουν δυνατότητες για ενδιαφέρουσες διαδρομές / περιηγήσεις σε φαράγγια ή χαράδρες. Ιδιαίτερα, η χαράδρα της Ρέκκας, στην ανατολική Γκίονα, είναι ένα από τα μεγαλύτερα και ομορφότερα φαράγγια της χώρας. Πρόκειται για περιοχή μεγάλης οικολογικής σημασίας με ενδημικά είδη φυτών, αρπακτικά πουλιά, αγριόγιδα, κ.λπ.

Στον Παρνασσό (στην περιοχή εντάσσεται μέρος του το Β.Δ. τμήμα του) υπάρχουν δυνατότητες άσκησης δραστηριοτήτων και ορεινού / περιηγητικού και χειμερινού / χιονοδρομικού τουρισμού. Στη πρώτη περίπτωση εντάσσονται επισκέψεις / περιηγήσεις και στον Εθνικό Δρυμό αλλά και σε

¹⁵ Τα περισσότερα διεθνή συνέδρια στη Περιφέρεια Στ. Ελλάδος πραγματοποιούνται στους Δελφούς (π.χ. 15 διεθνή συνέδρια την περίοδο 1994-1996).

ενδιαφέροντα ορεινά τοπία και σπήλαια (π.χ. Κωρύκειο Άντρο). Στη δεύτερη περίπτωση ο αριθμός των επισκεπτών προς το χιονοδρομικό κέντρο είναι πολύ μικρότερος αυτών που κατευθύνονται από Αράχοβα (Π.Ε. Βοιωτίας). Η σχετική προσπέλαση πραγματοποιείται από τους Δελφούς και ορισμένα χωριά Β.Α. της Άμφισσας.

5.Παράκτιος / παραθεριστικός και θαλάσσιος τουρισμός:

Η παράκτια ζώνη του νομού (μήκους 175 χλμ) ενδείκνυται και προσφέρει δυνατότητες παραπέρα ανάπτυξης των μορφών αυτών του τουρισμού με βασικά κέντρα την Ιτέα, το Γαλαξίδι, (με πλούσια ναυτική παράδοση και Ναυτικό Μουσείο) και την Ερατεινή. Αναγκαία θεωρείται η προσέλκυση και αλλοδαπών τουριστών (που σήμερα εντοπίζονται σχεδόν αποκλειστικά στους Δελφούς) που θα διαμένουν (μικρή διάρκεια παραμονής) σε καταλύματα (υπάρχοντα και νέα) των οικισμών - χωρίς τη δημιουργία resorts ή κέντρων μαζικού τουρισμού - και θα έχουν πρόσβαση στις πλαζ (οργανωμένες ή μη).

Με βάση τα κύρια τουριστικά λιμάνια Γαλαξιδίου και Ιτέας, οι δραστηριότητες θαλάσσιου τουρισμού εντοπίζονται σε θαλάσσιες διαδρομές/περιηγήσεις και σπορ στον Κορινθιακό (π.χ. επισκέψεις στο νησί Τριζόνια - μοναδικό νησί της Περιοχής, κατάφυτο και με ενδιαφέρουσες παραλίες) και στην παραπέρα προώθηση υφιστάμενων διαδρομών προς Ναύπακτο/Νησιά Ιονίου.

2.Τουριστικά Καταλύματα

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. στην Περιοχή Παρέμβασης το 2014 λειτουργούν 81 τουριστικά καταλύματα (ξενοδοχειακές μονάδες) με συνολική δυναμικότητα 2.117 δωματίων και 3.928 κλινών (πίνακας 2-40). Το ίδιο έτος στην περιοχή λειτουργούσαν 4 τουριστικά κάμπινγκ με 633 κλίνες.

Η εξέλιξη των ξενοδοχειακών υποδομών αν και σε επίπεδο μονάδων παρουσιάζεται θετική με ρυθμούς μεγαλύτερους αυτών της χώρας και της περιφέρειας, εντούτοις σε επίπεδο δωματίων και κλινών η εξέλιξη (μέση ετήσια μεταβολή) είναι μεν θετική και μεγαλύτερη αυτή της περιφέρειας, υπολείπεται όμως σημαντικά από το επίπεδο της χώρας.

Με βάση τα στοιχεία του 2014 η περιοχή¹⁶ συγκεντρώνει το 14, 66% των ξενοδοχείων της περιφέρειας Στ. Ελλάδος και το 0,79% των ξενοδοχείων της Χώρας. Σε επίπεδο δωματίων τα ποσοστά είναι 12,81% και 0,52% αντίστοιχα ενώ σε επίπεδο κλινών τα ποσοστά ανέρχονται σε 12,94% και 0,50% αντίστοιχα (πίνακας 2-41).

Πίνακας 2-41 : Εξέλιξη Ξενοδοχειακής Υποδομής Περιοχής Παρέμβασης (Π.Ε. Φωκίδας) σε σχέση με τη Χώρα και την Π. Στερεάς Ελλάδος

ΕΤΟΣ	ΧΩΡΑ			Π. ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ			Π.Ε. ΦΩΚΙΔΑΣ		
	Μ	Δ	Κ	Μ	Δ	Κ	Μ	Δ	Κ
2003	8.689	339.540	644.898	505	15.094	28.685	68	1.834	3.390

¹⁶ Σημειώνεται ότι στην παρούσα ανάλυση εστιάζεται στο σύνολο της περιφερειακής ενότητας η οποία ταυτίζεται κατά 88% εδαφικά '90% πληθυσμιακά με την περιοχή παρέμβασης. Οι Δ.Ε. Γραβιάς και Παρνασσού που δεν εντάσσονται στην περιοχή παρέμβασης δεν αλλοιώνουν την γενική εικόνα της περιοχής η οποία ταυτίζεται σχεδόν με την Π.Ε. (νομό) Φωκίδας. Στη χωροταξική κατανομή των μονάδων στις επόμενες παραγράφους θα αποδειχθεί η διαπίστωση αυτή.

2004	8.899	351.891	668.271	502	14.732	28.050	67	1.811	3.338
2005	9.036	358.721	682.050	508	14.942	28.443	70	1.856	3.423
2006	9.111	364.179	693.252	491	14.664	26.924	72	1.878	3.483
2007	9.207	367.992	700.933	512	14.925	28.355	73	1.879	3.482
2008	9.385	375.067	715.857	524	15.172	28.920	78	1.950	3.618
2009	9.559	383.008	732.279	543	15.575	29.694	81	2.015	3.755
2010	9.732	397.660	763.407	560	16.183	30.901	84	2.137	3.975
2011	9.621	396.475	761.964	553	16.001	30.540	85	2.166	4.029
2012	9.661	399.037	767.756	553	15.821	30.173	85	2.166	4.029
2013	9.677	401.332	773.445	544	15.480	29.541	81	2.117	3.928
2014	9.745	404.779	780.721	538	15.345	29.291	82	2.069	3.836
MEM	1,05%	1,61%	1,75%	0,58%	0,15%	0,19%	1,72%	1,10%	1,13%

M = Μονάδες, Δ = Δωμάτια, Κ = Κλίνες, Πηγή : ΕΛ.ΣΤΑΤ

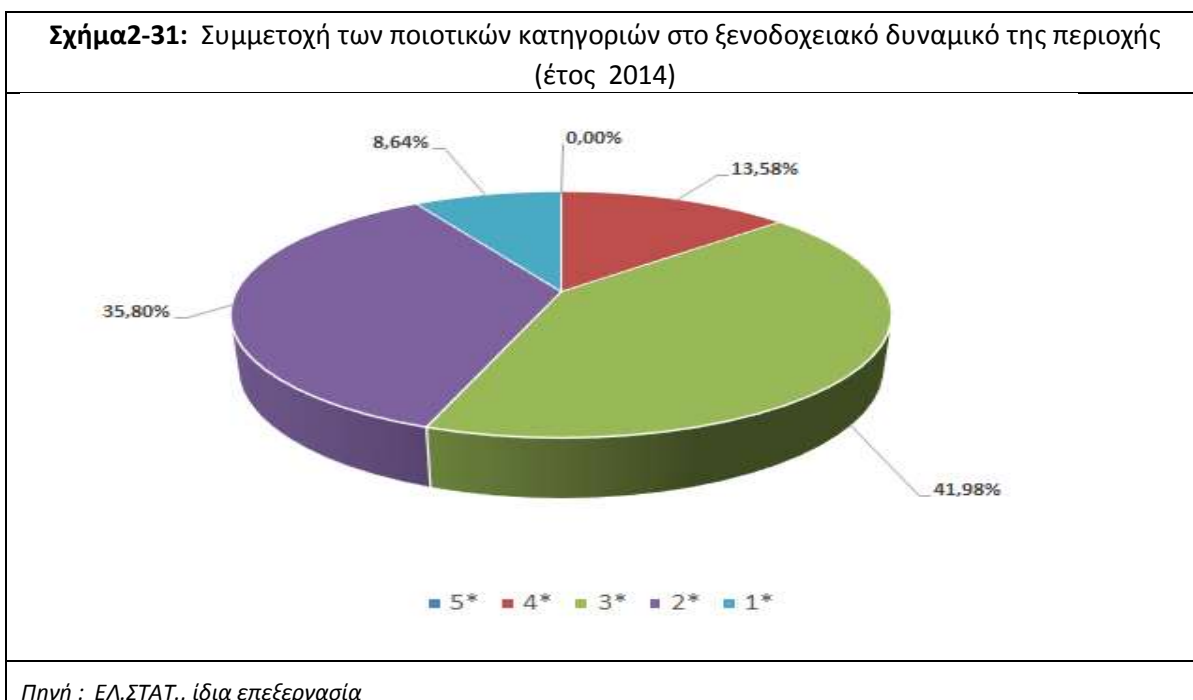
Πίνακας 2-41 : Συμμετοχή του Ξενοδοχειακού δυναμικού της Π.Ε. Φωκίδας στο δυναμικό της Χώρας και της Π. Στερεάς Ελλάδος

ΕΤΟΣ	ΧΩΡΑ			Π. ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ		
	Μ	Δ	Κ	Μ	Δ	Κ
2003	0,78%	0,54%	0,53%	13,5%	12,15%	11,82%
2004	0,75%	0,51%	0,50%	13,3%	12,29%	11,90%
2005	0,77%	0,52%	0,50%	13,8%	12,42%	12,03%
2006	0,79%	0,52%	0,50%	14,7%	12,81%	12,94%
2007	0,79%	0,51%	0,50%	14,3%	12,59%	12,28%
2008	0,83%	0,52%	0,51%	14,9%	12,85%	12,51%
2009	0,85%	0,53%	0,51%	14,9%	12,94%	12,65%
2010	0,86%	0,54%	0,52%	15,0%	13,21%	12,86%
2011	0,88%	0,55%	0,53%	15,4%	13,54%	13,19%
2012	0,88%	0,54%	0,52%	15,4%	13,69%	13,35%
2013	0,84%	0,53%	0,51%	14,9%	13,68%	13,30%
2014	0,84%	0,51%	0,49%	15,2%	13,48%	13,10%
MEM	0,66%	-0,50%	-0,61%	1,13%	0,95%	0,94%

M = Μονάδες, Δ = Δωμάτια, Κ = Κλίνες, Πηγή : ΕΛ.ΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία

Την περίοδο 2003 – 2014 στην περιοχή σταμάτησε τη λειτουργία της μία μονάδα 5*, στην κατηγορία 4* το δυναμικό αυξήθηκε κατά 3, στην κατηγορία 3* κατά 15 μονάδες, στην κατηγορία 2* κατά μία 1 μονάδα ενώ στην κατηγορία 1* το δυναμικό μειώθηκε κατά 5 μονάδες (πίνακας 2-42.). Η επενδυτική δραστηριότητα στις ξενοδοχειακές υποδομές φαίνεται να διοχετεύθηκε σε χαμηλές

ποιοτικές κατηγορίες, στοιχείο που χαρακτηρίζει την τουριστική υποδομή και την τουριστική αγορά της περιοχής.

Πίνακας 2-42 : Εξέλιξη δυναμικότητα ανά ποιοτική κατηγορία των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Π.Ε. Φωκίδας

Κατηγορία	2003			2014			Μ.Ε.Μ.		
	Μ	Δ	Κ	Μ	Δ	Κ	Μ	Δ	Κ
5*	1	14	28	0	0	0	-	-	-
4*	8	481	847	11	624	1152	3%	2%	3%
3*	19	674	1.242	34	842	1529	5%	2%	2%
2*	28	542	1.025	29	535	1023	0%	0%	0%
1*	12	123	248	7	62	119	-4%	-6%	-6%
Σύνολο	68	1834	3390	81	2063	3823	1%	1%	1%

Πηγή : ΕΛ.ΣΤΑΤ. ίδια επεξεργασία
Μ = Μονάδες, Δ = Δωμάτια, Κ = Κλίνες

Τα διαθέσιμα στοιχεία για την δυναμικότητα των ξενοδοχείων της περιοχής, βάσει αριθμού δωματίων, δίνει σαφή εικόνα για τον χαρακτήρα μεγέθους/ δυναμικότητας του ξενοδοχειακού κλάδου

της Π.Ε. Φωκίδας. Όπως προκύπτει η μεγάλη πλειοψηφία των ξενοδοχείων είναι μικρού (το πολύ 20 δωμάτια) ή μεσαίου μεγέθους (το πολύ 60 δωμάτια). Ειδικότερα, περίπου το 60% των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων διαθέτουν έως 20 δωμάτια. Από 21 έως 60 δωμάτια διαθέτει το 40% του συνόλου των επιχειρήσεων.

Η χωροταξική ανάλυση των ξενοδοχείων της Π.Ε. Φωκίδας δείχνει μια συγκέντρωση στη Δ.Ε. Δελφών, η οποία δικαιολογείται από την ύπαρξη του αρχαιολογικού χώρου και του μουσείου, δημιουργεί όμως σημαντικά προβλήματα στη διάχυση του τουριστικού ρεύματος στις άλλες περιοχές του νομού, οι οποίες με βάση τις διαθέσιμες υποδομές (μονάδες και ποιοτική κατηγορία) αδυνατούν να απορροφήσουν (πίνακας 2-43).

Η Δ.Ε. Δελφών συγκεντρώνει το 42,35% των ξενοδοχειακών μονάδων, το 44,9% των κλινών και το 44,7% των δωματίων ξενοδοχείων της Π.Ε. Ακολουθεί, με μεγάλη διαφορά ο Δήμος Γαλαξειδίου και έπονται με πολύ μικρά ποσοστά ο Δήμος Ιτέας και ο Δήμος Τολοφώνας.

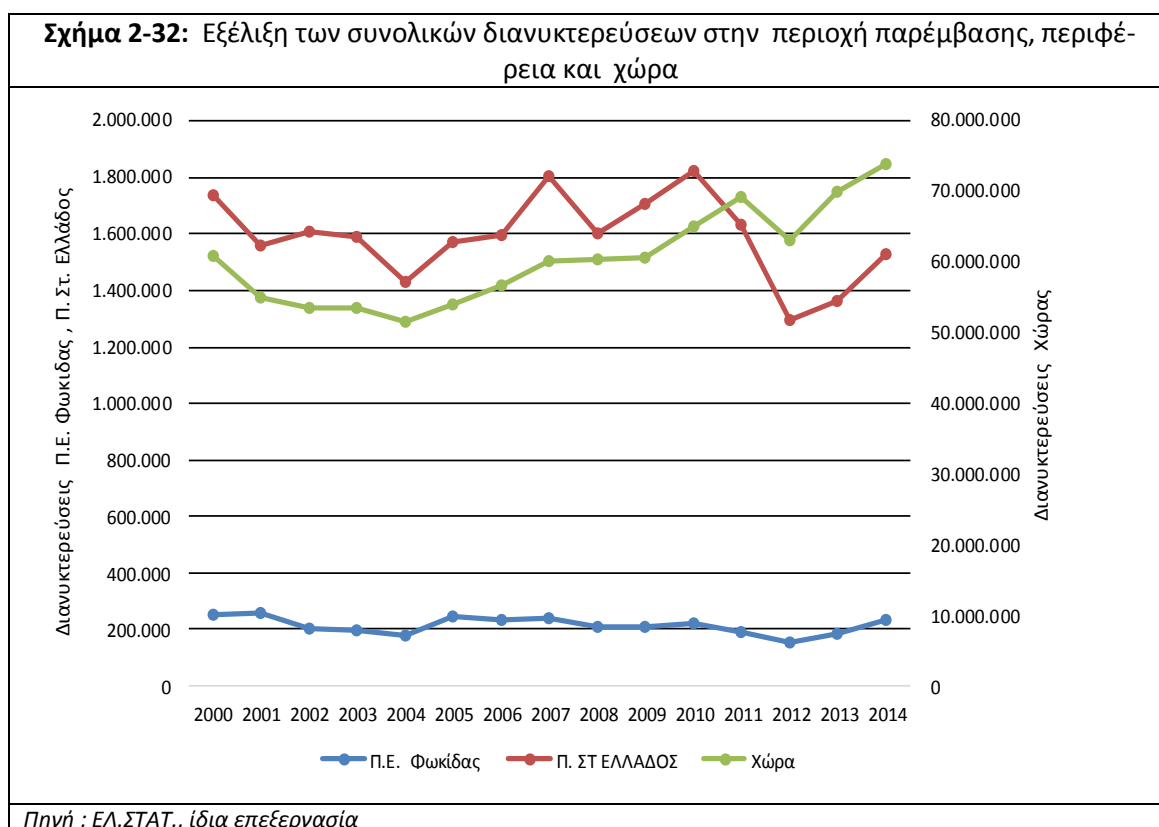
Σημειώνεται ότι η περιοχή παρέμβασης συγκεντρώνει το 91,8% του ξενοδοχειακού δυναμικού της Π.Ε. Φωκίδας (οι Δ.Ε. Γραβιάς και Παρνασσού είναι εκτός περιοχής παρέμβασης).

α/α	Δημοτική Ενότητα	Ξενοδοχεία		Κλίνες		Δωμάτια	
		Μονάδες	%	Αριθμός	%	Αριθμός	%
1	Άμφισσας	1	1,18%	80	2,13%	41	2,03%
2	Βαρδούσια	1	1,18%	17	0,45%	9	0,45%
3	Γαλαξίδι	14	16,47%	425	11,34%	218	10,79%
4	Γραβιάς	2	2,35%	37	0,99%	20	0,99%
5	Δελφών	36	42,35%	1.683	44,90%	903	44,70%
6	Δεσφίνας	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
7	Ευπαλίου	4	4,71%	134	3,58%	82	4,06%
8	Ιτέας	7	8,24%	435	11,61%	235	11,63%
9	Καλλιέων	1	1,18%	54	1,44%	16	0,79%
10	Λιδωρικίου	2	2,35%	41	1,09%	20	0,99%
11	Παρνασσού	5	5,88%	250	6,67%	150	7,43%
12	Τολοφώνας	12	14,12%	592	15,80%	326	16,14%
Σύνολο Π.Ε. Φωκίδας		85	100,00%	3748	100,00%	2020	100,00%
Σύνολο Περιοχής Παρέμβασης		78	91,8%	3.461	92,3%	1.850	91,6%

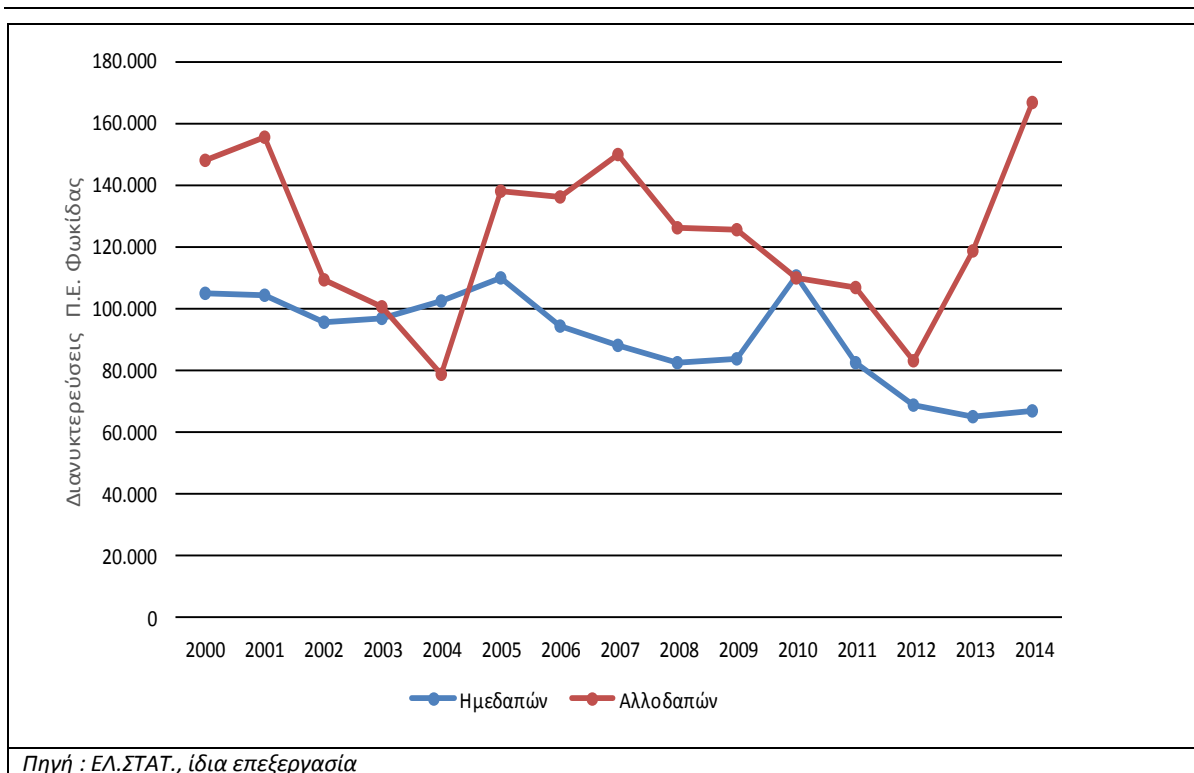
Πηγή : Ξ.Ε.Ε., ίδια επεξεργασία
 Σημείωση : Η παρατηρούμενη διαφορά στον αριθμό των ξενοδοχειακών μονάδων στην Π.Ε. σε σχέση με τα στοιχεία της ΕΛ. ΣΤΑΤ. προκύπτει επειδή στα στοιχεία του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου έχουν προστεθεί ορισμένες μονάδες που υφίστανται στην περιοχή οι οποίες έχουν αναστείλει προσωρινά τη λειτουργία τους λόγω ανακαινίσεων, αναβάθμισης κλπ.

3. Τουριστική Ζήτηση Π.Ε. Φωκίδας.

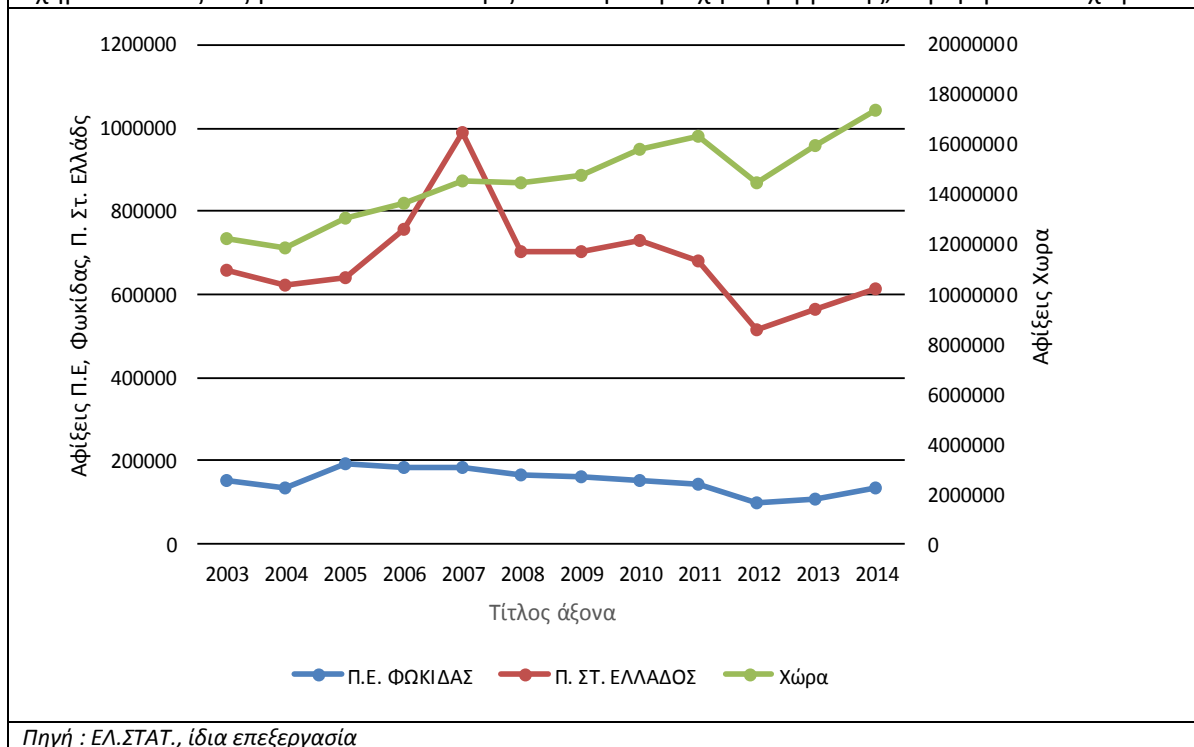
Την περίοδο 2000-2014 οι συνολικές διανυκτερεύσεις στην Π.Ε. Φωκίδας παρουσιάζουν μείωση με μέση ετήσια μεταβολή (Μ.Ε.Μ.) της τάξεως του -0,55%. Μεγαλύτεροι ρυθμοί μείωσης παρατηρούνται στις διανυκτερεύσεις των ημεδαπών (-3,14%) ενώ οι διανυκτερεύσεις των αλλοδαπών παρουσίασαν μέση ετήσια μεταβολή +0,86%. Κατά το ίδιο διάστημα μείωση των διανυκτερεύσεων τόσο των ημεδαπών όσο και των αλλοδαπών παρατηρείται στην περιφέρεια ενώ σε επίπεδο χώρας οι διανυκτερεύσεις των ημεδαπών παρουσιάζουν αλαφρά μείωση ενώ των αλλοδαπών αύξηση.

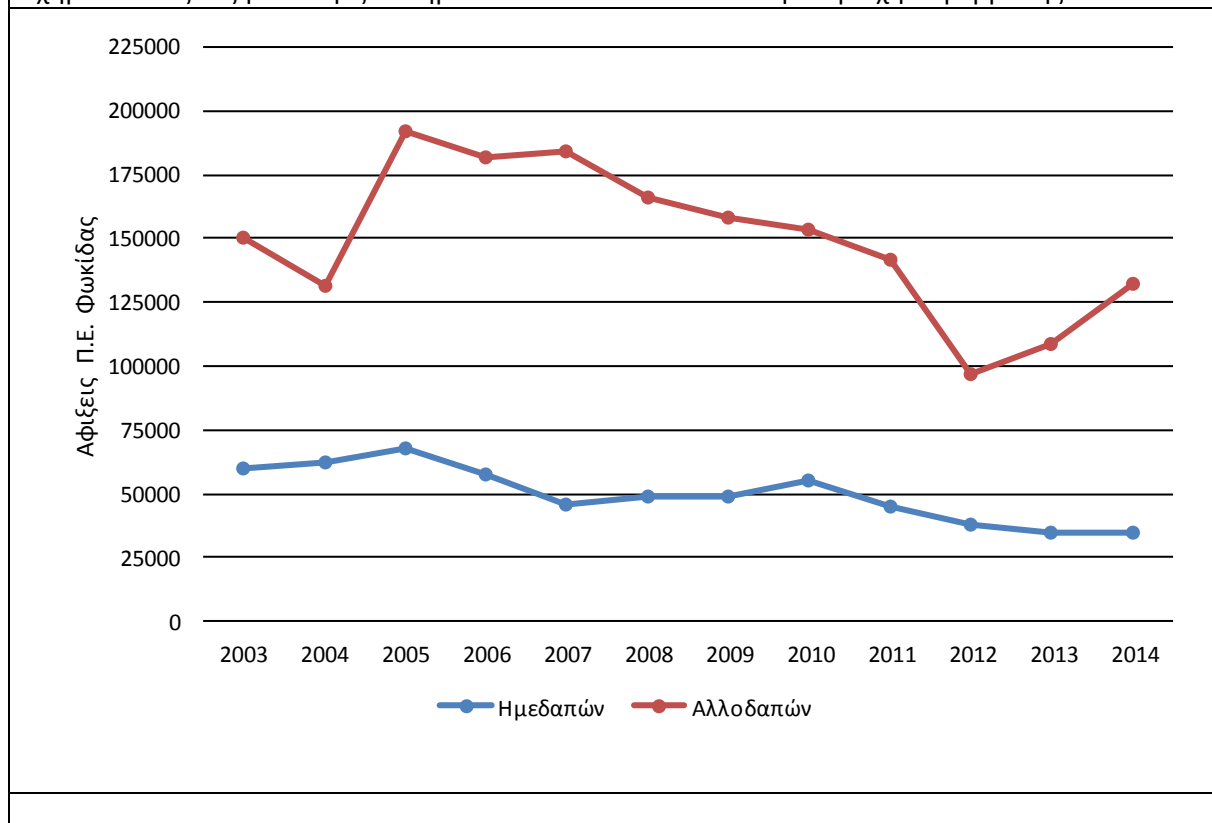
Σχήμα 2-33 : Εξέλιξη των διανυκτερεύσεων ημεδαπών και αλλοδαπών στην περιοχή παρέμβασης

Σχήμα 2-34 : Εξέλιξη των συνολικών αφίξεων στην περιοχή παρέμβασης, περιφέρεια και χώρα

Σχήμα2-34: Εξέλιξη των αφίξεων ημεδαπών και αλλοδαπών στην περιοχή παρέμβασης

Οι συνολικές αφίξεις στην περιοχή κατά το διάστημα 2003 – 2014 παρουσιάζουν αρνητική ετήσια μεταβολή η οποία οφείλεται στην σημαντική μείωση των αφίξεων των ημεδαπών (σημαντική μείωση μετά το 2010 κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης). Την ίδια περίοδο οι συνολικές αφίξεις των αλλοδαπών παρουσίασαν Μ.Ε.Μ +0,66%. Την ίδια περίοδο σε επίπεδο περιφέρειας παρατηρούνται αρνητικοί ρυθμοί (και στα τρία μεγέθη η περιφέρεια παρουσιάζει αρνητικούς ρυθμούς) ενώ σε επίπεδο χώρας παρατηρούνται θετικές μεταβολές τόσο στις συνολικές αφίξεις όσο και των αλλοδαπών και ημεδαπών.

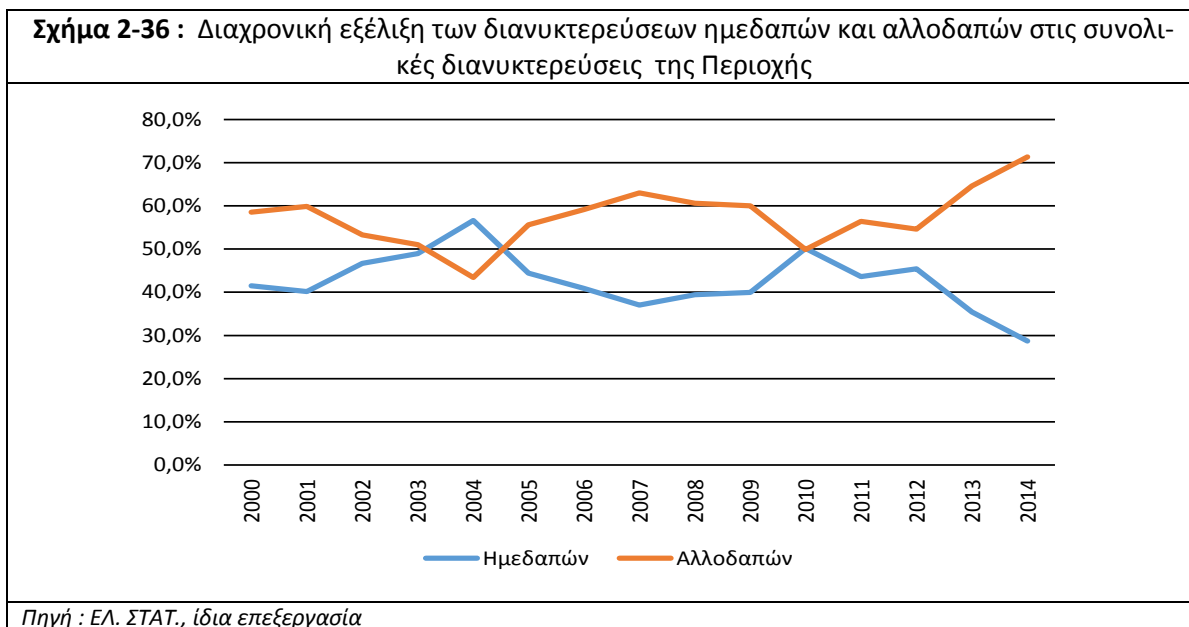
Επισημαίνεται ότι η παρατηρούμενη ανάκαμψη μετά το 2005 είναι γενική και συσχετίζεται με την ανάκαμψη που παρατηρείται στον τουριστικό τομέα της χώρας ως αποτέλεσμα της επιτυχούς τέλεσης των Ολυμπιακών Αγώνων και της συστηματικής προώθησης του Ελληνικού Τουρισμού από την Πολιτεία. Με βάση προσωρινά στοιχεία της τουριστικής κίνησης για το 2007 φαίνεται ότι ο Ελληνικός Τουρισμός να κάλυψε την ύφεση των ετών 2002,2003 και 2004.

Ειδικά για την Π.Ε. Φωκίδας η μεγάλη μείωση που παρατηρείται στις διανυκτερεύσεις των αλλοδαπών το 2004 οφείλεται στη διακοπή της λειτουργίας του μουσείου των Δελφών για τον εκσυγχρονισμό του.

Επισημαίνεται επίσης η επίδραση της οικονομικής κρίσης στην τουριστική αγορά η οποία αποτυπώνεται στην αρνητική εξέλιξη των μεγεθών των αφίξεων και διανυκτερεύσεων των ημεδαπών τόσο σε επίπεδο περιοχής παρέμβασης όσο και σε επίπεδο περιφέρειας και χώρας σε αντίθεση με την εξέλιξη των αφίξεων και διανυκτερεύσεων μετά το 2012 περίοδος σημαντικής ανάκαμψης του αλλοδαπού τουρισμού.

Στο παράρτημα 9 παρουσιάζονται αναλυτικοί πίνακες σχετικά με την τουριστική ζήτηση της περιοχής.

Η διαχρονική συμμετοχή των διανυκτερεύσεων αλλοδαπών και ημεδαπών στις συνολικές διανυκτερεύσεις της περιοχής και οι διαφαινόμενες τάσεις παρουσιάζονται στο σχήμα που ακολουθεί.

Σε επίπεδο περιφέρειας η Π.Ε. Φωκίδας αντιπροσωπεύει το 18% περίπου των συνολικών διανυκτερεύσεων, το 8,6% των διανυκτερεύσεων των ημεδαπών και το 32% περίπου των διανυκτερεύσεων των αλλοδαπών (στοιχεία 2014). Σε επίπεδο χώρας τα αντιστοιχία ποσοστά είναι ιδιαίτερα μικρά (μικρότερα της μονάδας). Είναι προφανής η σημασία του αρχαιολογικού χώρου των Δελφών στη προσέλκυση ξένων επισκεπτών στην περιοχή.

Οι πληρότητες των ξενοδοχειακών καταλυμάτων (πλην κάμπινγκ) της Π.Ε. Φωκίδας, κυμαίνονται σε χαμηλά επίπεδα σύμφωνα με τα πρόσφατα (2010 – 2014) στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. και μάλιστα με φθίνουσα πορεία μεταξύ των ετών 2010-2013. Η πληρότητα φαίνεται να ανακάμπτει τα δύο τελευταία χρόνια. Σε σύγκριση με την περιφέρεια μέχρι το 2012 η περιοχή παρουσίασε μεγαλύτερες πληρότητες, ενώ τα δύο τελευταία χρόνια οι πληρότητες είναι σε χαμηλότερο επίπεδο, σε σχέση με αυτή της Περιφερειακής ενότητας. Σε σύγκριση με τη χώρα, οι πληρότητες της περιοχής κυμαίνονται σε χαμηλά επίπεδα. Οι χαμηλές ετήσιες πληρότητες της περιοχής, είναι διαχρονικό φαινόμενο και όχι των τελευταίων χρόνων. Η περιοχή παρουσιάζει χαμηλές πληρότητες και κατά τη διάρκεια του έτους, με τις μεγαλύτερες πληρότητας να εμφανίζονται τους θερινούς μήνες.

Ο χαμηλός βαθμός πληρότητας που παρουσιάζει η περιοχή οφείλεται κυρίως στη μορφή του τουρισμού που έχει αναπτυχθεί στο νομό (εγκώριος μαζικός παραθεριστικός τουρισμός των θερινών μηνών στα παράλια του νομού). Ένας άλλος λόγος που εξηγεί το χαμηλό βαθμό πληρότητας είναι η αδυναμία που παρουσιάζει το τουριστικό κύκλωμα του νομού να συγκρατήσει, τους επισκέπτες του αρχαιολογικού χώρου των Δελφών οι οποίοι διακινούνται μέσω των τουριστικών γραφείων της

Αθήνας (έλλειψη εναλλακτικών τουριστικών πόλων, χαμηλή ποιότητα τουριστικών καταλυμάτων κ.λπ).

Πίνακας 2-37 : Εξέλιξη της πληρότητας των τουριστικών καταλυμάτων (πλην Camping) στην περιοχή			
ΕΤΟΣ	Π.Ε. ΦΩΚΙΔΑΣ	Π. Στ. Ελλάδος	Χώρα
2014	29,0%	24,9%	47,3%
2013	22,8%	21,1%	45,2%
2012	18,8%	20,7%	43,2%
2011	23,8%	26,5%	48,3%
2010	28,0%	30,2%	48,1%

Πηγή : ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Η θέση του αρχαιολογικού χώρου (στα ανατολικά όρια – είσοδος στο νομό) λειτουργεί αρνητικά στην συγκράτηση του τουριστικού ρεύματος που προκαλεί, δεδομένου ότι το σύνολο των τουριστών διακινείται οδικά μέσω του οδικού άξονα Αθήνα – Λειβαδιά - Αράχωβα – Δελφοί με αποτέλεσμα οι διακινούμενοι τουρίστες να μην διασχίζουν τη γεωγραφική έκταση του νομού. Πρέπει να αναφερθεί επίσης η περιορισμένη προβολή και επαγωγικά η περιορισμένη προσελκυστικότητα των ορεινών όγκων της Γκιώνας και των Βαρδουσιών. Σημειώνεται ότι αντίστοιχων χαρακτηριστικών προορισμοί ορεινού τουρισμού (π.χ ορεινή Κορινθία και Αρκαδία) έχουν εδώ και πολλά έτη παγιωθεί στη συνείδηση των επισκεπτών ως προορισμοί υψηλής αξίας. Σε αυτό βέβαια συνέβαλλε η αναβάθμιση του οδικού δικτύου, η θέση, οι υπηρεσίες διαμονής και του οικιστικού περιβάλλοντος εν γένει των περιοχών αυτών.

4. Παρεχόμενες Υπηρεσίες Ξενοδοχείων Ν. Φωκίδας.

Με βάση τα στοιχεία του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου έγινε αναλυτική καταγραφή (χαρτογράφηση) του ξενοδοχειακού δυναμικού του νομού, των παρεχόμενων υπηρεσιών (παράρτημα 9). Από την ανάλυση των στοιχείων προέκυψαν τα εξής συμπεράσματα σχετικά με το ποιοτικό επίπεδο και τις παρεχόμενες υπηρεσίες του ξενοδοχειακού δυναμικού της περιοχής:

Το μεγαλύτερο ποσοστό των ξενοδοχείων του νομού είναι χαμηλής ποιοτικής κατηγορίας. Συγκεκριμένα το 45,12% των ξενοδοχείων κατατάσσονται στις κατηγορίες 1* και 2*. Μαζί με την κατηγορία 3* το ποσοστό ανέρχεται στο 86,59%. Οι υψηλές κατηγορίες συγκεντρώνουν μόλις το 13,41% των ξενοδοχείων της Π.Ε. Είναι προφανής η μεγάλη ποιοτική υστέρηση του ξενοδοχειακού δυναμικού του νομού.

Πίνακας 2-43 : Ποσοστιαία συγκέντρωση ξενοδοχείων Π.Ε. Φωκίδας ανά κατηγορία		
Κατηγορία	Αριθμός ξενοδοχείων ίδιας κατηγορίας	% επί του συνόλου
5*	0	0,00%
4*	11	13,41%
3*	34	41,46%
2*	29	35,37%
1*	8	9,76%

Σύνολο	82	100,00%
Πηγή : ΕΛ.ΣΤΑΤ		

Οι παροχές ανά δωμάτιο και ξενοδοχείο συγκεντρωτικά παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί. Από τον συγκεντρωτικό πίνακα προκύπτει ότι υπάρχει σημαντική υστέρηση στην πληρότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών από τις μονάδες. Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός ότι μόλις το 26,74% των ξενοδοχείων παρέχουν εξυπηρετήσεις ατόμων με ειδικές ανάγκες. Σε επίπεδο δωματίου η υπηρεσία «Τηλεόραση στο Δωμάτιο» παρέχεται από το 79,07% και η υπηρεσία «room service» παρέχεται από το 59,30% , είναι οι πιο δημοφιλείς υπηρεσίες από τις υπηρεσίες δωματίου. Σε επίπεδο ξενοδοχείου οι πιο δημοφιλείς υπηρεσίες είναι «κλιματισμός», «bar» και «χώρος στάθμευσης» με ποσοστά 77,19%, 61,63% και 63,95% αντίστοιχα στο σύνολο των ξενοδοχείων. Είναι χαρακτηριστικό ότι μόνο το 34,88% των ξενοδοχείων της περιοχής παρέχουν πρόσβαση τοπ internet.

Αν και η εικόνα της πληρότητας του αριθμού και επιπέδου των παρεχομένων υπηρεσιών είναι υψηλού επιπέδου θα πρέπει να επισημανθεί ότι στον τομέα αυτό έχει γίνει σημαντική προσπάθεια την τελευταία δεκαετία και η γενική εικόνα έχει βελτιωθεί αισθητά. Από το πλήθος των παρεχόμενων υπηρεσιών μπορεί να εξαχθούν συμπεράσματα σχετικά με την στόχευση της τουριστικής αγοράς της περιοχής όσον αφορά το επίπεδο της τουριστικής πελατείας.

Πίνακας 2-44 : Παροχές ανά δωμάτιο και ξενοδοχείο επί του συνόλου.			
	Είδος Παροχής	Αριθμός Ξενοδοχείων που παρέχουν την υπηρεσία	% επί του συνόλου
Παροχές δωματίου	Τηλεόραση στο δωμάτιο	68	79,07%
	Θυρίδα Ασφαλείας	21	24,42%
	Room service	51	59,30%
	Ψυχαγωγία μέσω TV	35	40,70%
	Ψυγείο	37	43,02%
	Κουζίνα	13	15,12%
	Πιστολάκι	48	55,81%
	Τζάκι	5	5,81%
	χώροι καπνιζόντων	14	16,28%
	Μίνι μπαρ στο δωμάτιο	24	27,91%
Παροχές Ξενοδοχείου	Εστιατόριο	34	39,53%
	Καταστήματα	3	3,49%
	Κλιματισμός	67	77,91%
	BAR	53	61,63%
	Πισίνα	11	12,79%
	Συνεδριακό κέντρο	8	9,30%
	Επιτρέπονται ζώα	26	30,23%
	Χώρος στάθμευσης	55	63,95%
	Εξυπηρέτηση ατόμων με ειδικές ανάγκες	23	26,74%
	Αίθουσα συνεδριάσεων	10	11,63%
	Internet	30	34,88%
	Αθλητικές Δραστηριότητες	9	10,47%
	Διασκέδαση	6	6,98%
	Πιστοποιήσεις	1	1,16%
	κάρτες	42	48,84%
Κομμωτήριο	1	1,16%	

	Δραστηριότητες για παιδιά	7	8,14%
	Fitness / Spa	6	6,98%
Πηγή : Ξ.Ε.Ε. : , ίδια επεξεργασία			

5.Μονάδες εστίασης και αναψυχής

Η τουριστική αγορά της περιοχής υποστηρίζεται από ένα μεγάλο αριθμό και ευρεία γκάμα καταστημάτων εστίασης και αναψυχής που μπορούν να ικανοποιούν κάθε επίπεδο πελατείας. Στην περιοχή λειτουργούν καφεενεία, εστιατόρια, ψησταριές (η περιοχή έχει παράδοση στην γαστρονομία του κρέατος και στην τεχνική του ψησίματος), μονάδες γρήγορου φαγητού, ταβέρνες, καφετερίες και bar.

Η πλειοψηφία των μονάδων εστίασης και αναψυχής χωροταξικά κατανέμονται στον τουριστικό άξονα Δελφών – Ιτέας , Άμφισσας και Γαλαξίδι. Η ζώνη αυτή προσελκύει επισκέπτες (κυρίως ημεδαπούς) όλες τις εποχές του χρόνου με κορύφωση τους καλοκαιρινούς μήνες.

6.Ειδικές τουριστικές υποδομές

Η περιοχή δεν διαθέτει ειδικές τουριστικές υποδομές με την έννοια που αποδίδονται και προδιαγράφονται από τον ΕΟΤ, δηλαδή : Κέντρα θαλασσοθεραπείας, Ιαματικές πηγές, Συνεδριακά κέντρα, Κέντρα ιαματικού τουρισμού, Αυτοκινητοδρόμια, Χιονοδρομικά κέντρα, Κέντρα προπονητικού τουρισμού, (ΚΕΠΑΤ), Ψυχαγωγικά Θεματικά Πάρκα, Γήπεδα γκολφ και μαρίνες.

Από τις παραπάνω κατηγορίες ειδικών τουριστικών υποδομών η περιοχή διαθέτει μόνο το Συνεδριακό Κέντρο Δελφών και τη μαρίνα της Ιτέας η οποία έχει μένει ημιτελής (δεν έχει αναπτυχθεί η χερσαία ζώνη και δεν υπάρχει φορέας διαχείρισης και ανάπτυξης) με αποτέλεσμα να υπολειπεται.

Τη περασμένη δεκαετία ο πρώην καποδιστριακός Δήμος Καλλιέων προσπάθησε να αναπτύξει ένα κέντρο προπονητικού τουρισμού με τη μέθοδο ΣΔΙΤ σε ιδιόκτητο δάσος 2.500 περίπου στρεμμάτων σε υψόμετρο 1.400 μέτρων σε οροπέδιο νότιο - δυτικά του Όρους Οίτη κοντά στην περιοχή της πυρράς του Ηρακλέως. Δυστυχώς η προσπάθεια δεν ευοδώθηκε.

8. Αγροτουρισμός στη Π.Ε. Φωκίδας

Η εφαρμογή αγροτουριστικών προγραμμάτων ξεκίνησε με την Κοινοτική Πρωτοβουλία Leader II της δεύτερης προγραμματικής περιόδου και συνεχίστηκε και στις επόμενες προγραμματικές περιόδους . Η υλοποίηση των προγραμμάτων αυτών στη Π.Ε. Φωκίδας συνέβαλε στην δημιουργία ξενοδοχειακών υποδομών (μικρές ξενοδοχειακές μονάδες τύπου αυτοεξυπηρετούμενων καταλυμάτων) στις ορεινές κυρίως Δ. Ενότητες της περιοχής. Κατασκευάστηκαν 16 αγροτουριστικά καταλύματα συνολικής δυναμικότητας 220 δωματίων (πίνακας 2-45). Ως άμεση επίπτωση της εφαρμογής των παραπάνω προγραμμάτων, εκτός από την δημιουργία ξενοδοχειακής υποδομής, με την παράλληλη εφαρμογή δράσεων για την προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού ήταν η αύξηση της επισκεψιμότητας και της αναγνωρισιμότητας της περιοχής. Προς την κατεύθυνση αυτή έχει συμβάλει και η δραστηριότητα ορειβατικών και άλλων συλλόγων, οι οποίοι έχουν αναπτύξει στην περιοχή του νομού δραστηριότητες όπως αναρρίχηση (κέντρο Συκιάς), ορειβασία (Βαρδούσια,Γκιώνα), οικολογικές περιηγήσεις κλπ.

Πίνακας 2-45: Αγροτουριστικά καταλύματα στη Π.Ε. Φωκίδας			
Δημοτική Ενότητα	Δημοτικό Διαμέρισμα	Αριθμός Αγροτουριστικών Καταλυμάτων	Αριθμός Δωματίων
Λιδωρικού	Λιδωρικού	3	35
	Συκέας	1	15
Δελφών	Χρυσού	1	7
Γραβιάς	Μαριολάτας	1	12
	Καλοσκοπής	1	10
Τολοφώνος	Τολοφώνος	1	12
	Τριζονίων	1	20
Καλλιέων	Αθ. Διάκος	2	36
	Μαυρολιθάρι	1	15
Ευπαλίου	Μοναστηρακίου	1	20
	Μανάγουλης	1	10
Άμφισσας	Άμφισσας (οικισμός Μοναστήρι)	1	8
Παρνασσού	Πολύδροσου	1	20
Σύνολο		16	220
<i>Πηγή : Έρευνα Ομάδας Μελέτης Οι Δ.Ε. Γραβιάς και Παρνασσού είναι εκτός περιοχής παρέμβασης</i>			

9. Επισκεψιμότητα Αρχαιολογικών χώρων και Μουσείων

Από τους αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία που διαθέτει η περιοχή παρέμβασης αυτά που αποτελούν συστηματικής στατιστικής παρακολούθησης είναι ο αρχαιολογικός χώρος των Δελφών και το Μουσείο των Δελφών τα οποία αποτελούν προορισμούς παγκόσμιας αναγνώρισης. Η παρατηρούμενη μείωση της επισκεψιμότητας του μουσείου το 2003 και 2004 οφείλεται στο γεγονός ότι το μουσείο έμεινε κλειστό από τις 15/1/2003 έως τον Μάιο του 2004 για τις εργασίες επεκτάσεις και εκσυγχρονισμού. Το 2015, η επισκεψιμότητα του μουσείου των Δελφών ανήλθε σε 205.369 επισκέπτες οι οποίοι αντιστοιχούν στο 4,6% της συνολικής επισκεψιμότητας σε επίπεδο χώρας. Η καταγραφή της επισκεψιμότητας του μουσείου της Άμφισσας άρχισε το Φεβρουάριο του 2004, το 2004 είχε 318 επισκέπτες και το 2015 είχε 1.223 επισκέπτες .

Ο αρχαιολογικός χώρος των Δελφών κατατάσσεται ανάμεσα στους 6 πρώτους αρχαιολογικούς χώρους της χώρας με την μεγαλύτερη επισκεψιμότητα. Είναι έκτος μετά την Ακρόπολη των Αθηνών, Κνωσό, Ακρόπολη Λίνδου, Επίδαυρο και Αρχαία Ολυμπία. Το 2015 ο συνολικός αριθμός των επισκεπτών ανήλθε σε 319.757 άτομα και αντιστοιχούν στο 3,10% της συνολικής επισκεψιμότητας των αρχαιολογικών χώρων σε επίπεδο χώρας

Στους πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζεται διαχρονικά η επισκεψιμότητα του αρχαιολογικού χώρου και των μουσείων της περιοχής.

Πίνακας 2-46: Κίνηση μουσείων Δελφών και Άμφισσας					
ΕΤΟΣ	ΜΟΥΣΕΙΟ ΔΕΛΦΩΝ	ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΜΦΙΣΣΑΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	% ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΔΕΛΦΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ	% ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΑΜΦΙΣΣΑΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ
2000	152.700	0	2.061.887	7,41%	0,00%
2001	156.319	0	1.886.236	8,29%	0,00%
2002	281.602	0	2.687.645	10,48%	0,00%
2003	8.068	0	1.759.647	0,46%	0,00%
2004	76.632	318	2.501.967	3,06%	0,01%
2005	241.700	1.530	2.692.128	8,98%	0,06%
2006	254.550	998	2.795.465	9,11%	0,04%
2007	202.350	1.870	2.452.964	8,25%	0,08%
2008	140.000	1.161	1.994.864	7,02%	0,06%
2009	137.550	1.328	2.813.564	4,89%	0,05%
2010	95.950	1.957	3.136.779	3,06%	0,06%
2011	117.600	1.811	3.061.490	3,84%	0,06%
2012	122.985	1.981	2.975.689	4,13%	0,07%
2013	145.298	1.588	3.376.861	4,30%	0,05%
2014	190.314	1.441	4.154.351	4,58%	0,03%
2015	205.369	1.223	4.405.842	4,66%	0,03%
Μ.Ε.Μ.	2,00%	14,42%	5,19%		

Πηγή : ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Πίνακας2-47 : Επισκεψιμότητα Αρχαιολογικού Χώρου Δελφών.			
ΕΤΟΣ	ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΔΕΛΦΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	% του αρχ. Χώρου Δελφών στο σύνολο της Χώρας
2000	241.600	6.416.439	3,77%
2001	222.136	6.218.029	3,57%
2002	351.067	6.674.810	5,26%
2003	430.690	6.155.328	7,00%
2004	333.910	5.788.289	5,77%
2005	322.900	6.893.546	4,68%
2006	363.927	7.516.665	4,84%
2007	282.550	7.262.471	3,89%
2008	205.800	6.217.302	3,31%
2009	157.270	5.970.999	2,63%
2010	162.730	5.547.053	2,93%
2011	186.880	6.517.645	2,87%
2012	213.509	6.693.845	3,19%
2013	227.079	8.167.889	2,78%
2014	293.944	9.953.161	2,95%
2015	319.754	10.319.671	3,10%
MEM	1,89%	3,22%	

Πηγή : ΕΛ.ΣΤΑΤ

10. Επίπεδο Τουριστικής Ανάπτυξης

Το επίπεδο τουριστικής ανάπτυξης μιας περιοχής προσδιορίζεται με τον Δείκτη Τουριστικής Λειτουργίας (ΔΤΛ)¹⁷ ή Tourist Function Index (TF). Πρόκειται για έναν δείκτη που προσδιορίζει την τουριστική "Ένταση" και επίπεδο τουριστικής ανάπτυξης μίας περιοχής. Αντίστοιχος δείκτης είναι και ο Δείκτης Τουριστικής κάλυψης ή Πυκνότητας (ΔΤΠ)¹⁸.

Με βάση τον πρώτο δείκτη (ΔΤΚ) προσδιορίζονται και διακρίνονται, σύμφωνα με τη διεθνή βιβλιογραφία, όρια τουριστικής ανάπτυξης τα οποία είναι :

ΔΤΛ > 500	Υπερβολική – εντατική τουριστική ανάπτυξη
ΔΤΛ = 100 - 500	Μεγάλη – σχεδόν αποικιστική τουριστική ανάπτυξη
ΔΤΛ = 40 - 100	Κύρια ανάπτυξη σε σχέση με άλλους τομείς – κλάδους
ΔΤΛ = 10 - 40	Σημαντική αλλά όχι κύρια ανάπτυξη
ΔΤΛ = 4 - 10	Μικρή ή πολύ μικρή τουριστική ανάπτυξη

Στους πίνακες που ακολουθούν υπολογίζονται οι ανωτέρω δείκτες για τους Δήμους του νομού το σύνολο του νομού καθώς και για την περιφέρεια και τη χώρα για συγκριτικούς λόγους. Από τις τιμές των δεκτών φαίνεται η τουριστική συγκέντρωση στο Δήμο Δελφών και η εξάρτηση του τουρισμού του νομού από τον αρχαιολογικό χώρο.

Από τα στοιχεία των πινάκων προκύπτει ότι υπάρχουν **σημαντικά περιθώρια ανάπτυξης των τουριστικών υποδομών στην περιοχή** εκτός της περιοχής της Δ.Ε. Δελφών.

Πίνακας 2-48 : Δείκτης Τουριστικής Λειτουργίας Ν. Φωκίδας					
α/α	Δημοτική Ενότητα	Κλίνες	Πληθυσμός	Δείκτης τουριστικής λειτουργίας	Παρατηρήσεις σχετικά με την τουριστική ανάπτυξη
1	Άμφισσας	80	8.370	1,0	Μηδενική τουριστική ανάπτυξη
2	Βαρδουσίων	17	1.391	1,2	Μηδενική τουριστική ανάπτυξη
3	Γαλαξειδίου	425	2.989	14,2	Σημαντική αλλά όχι κύρια ανάπτυξη
4	Γραβιάς	37	2.073	1,8	-
5	Δελφών	1.683	1.767	95,2	Κύρια ανάπτυξη σε σχέση με τους άλλους τομείς - κλάδους
6	Δεσφίνας	0	1.988	0,0	-
7	Ευπαλίου	134	6.086	2,2	Μηδενική τουριστική ανάπτυξη
8	Ιτέας	435	5.888	7,4	Πολύ μικρή τουριστική ανάπτυξη
9	Καλλιέων	54	1.673	3,2	Μηδενική τουριστική ανάπτυξη
10	Λιδωρικού	41	3.388	1,2	Μηδενική τουριστική ανάπτυξη
11	Παρνασσού	250	1.968	12,7	-
12	Τολοφώνας	592	2.762	21,4	Σημαντική αλλά όχι κύρια ανάπτυξη
Σύνολο Π.Ε. Φωκίδας		3.748	40.343	9,3	Πολύ μικρή τουριστική ανάπτυξη
Περιοχή Παρέμβασης		3.461	36.302	9,5	Πολύ μικρή τουριστική ανάπτυξη
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ		29.291	547.390	5,4	
ΧΩΡΑ		780.721	10.816.286	7,2	

¹⁷ Ο ΔΤΛ συσχετίζει τον αριθμό των κλινών με τους κατοίκους μίας περιοχής και υπολογίζεται ως εξής : $ΔΤΛ = K \times 100 / Π$ όπου $K = ο$ αριθμός των κλινών και $Π = ο$ πληθυσμός.

¹⁸ Ο ΔΤΠ συσχετίζει τον αριθμό των κλινών με τον πληθυσμό και την έκταση της περιοχής και υπολογίζεται ως εξής :

$ΔΤΠ = K \times 1000 / Π \times Ε$ όπου $K = ο$ αριθμός των κλινών, $Π = ο$ πληθυσμός της περιοχής και $Ε = η$ έκταση της περιοχής σε km^2

Πίνακας 2-49 : Δείκτης τουριστικής κάλυψης					
α/α	Δήμος	Κλίνες	Επιφάνεια km ²	Πληθυσμός	ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΛΥΨΗΣ
1	Άμφισσας	80	315,17	8.370	0,030
2	Βαρδουσίων	17	253,73	1.391	0,048
3	Γαλαξειδίου	425	126,09	2.989	1,128
4	Γραβιάς	37	161,65	2.073	
5	Δελφών	1.683	73,13	1.767	13,025
6	Δεσφίνας	0	148,99	1.988	0,000
7	Ευπαλίου	134	204,21	6.086	0,108
8	Ιτέας	435	26,35	5.888	2,804
9	Καλλιέων	54	183,26	1.673	0,176
10	Λιδωρικού	41	409,58	3.388	0,030
11	Παρνασσού	250	87,03	1.968	
12	Τολοφώνας	592	131,38	2.762	1,631
Σύνολο Π.Ε. Φωκίδας		3.748	2.120,56	40.343	0,044
Περιοχή Παρέμβασης		3.461	1.872	36.302	0,051
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ		28.459	15.549,00	547.390	0,0033
ΧΩΡΑ		693.252	131.957,00	10.816.286	0,0005

2.2.4. Χωροταξική – πολεοδομική οργάνωση

2.2.4.1. Αξιολόγηση της Θέσης της περιοχής

Η περιοχή παρέμβασης καταλαμβάνει το νότιο και ανατολικό τμήμα του νομού Φωκίδας. Βρίσκεται σχεδόν στο κέντρο της γεωγραφικής ενότητας της Στερεάς Ελλάδος. Οι ορεινοί σχηματισμοί αποτέλεσαν μέχρι πρόσφατα το φυσικό εμπόδιο στην εξωστρέφεια της περιοχής με την απουσία ικανών οδικών συνδέσεων.

Σε επίπεδο Γενικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού (ΓΠΧΣΑΑ), η Αναπτυξιακή στρατηγική για πολυκεντρική και ισόρροπη χωρική ανάπτυξη, θέτει για την περιοχή παρέμβασης την πόλη της Άμφισσας ως λειτουργικά εξαρτώμενο αστικό κέντρο 5ου επιπέδου με τη Λαμία (3^{ου} επιπέδου αστικό κέντρο. Ακολούθως οι στόχοι που έχουν τεθεί από το Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού συνοψίζονται σε:

- Προώθηση της εξωτερικής ανταγωνιστικότητας αναδεικνύοντας την «ενδιάμεση» θέση της περιφέρειας, την ταυτότητά της και τους εξαγωγικούς χώρους και πόρους της
- Προώθηση εδαφικών συνεργιών και δικτυακής λειτουργίας και εταιρικότητας για τη δημιουργία κρίσιμης σε όλα τα επίπεδα μάζας σ ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο χώρο
- Ανάδειξη ισχυρού αστικού συστήματος σε διαπεριφερειακό και ενδοπεριφερειακό επίπεδο. Η κοινωνία του 21^{ου} επόμενου αιώνα θα είναι μια αστική κοινωνία
- Προτεραιότητα σε υποδομές Ανώτατης Εκπαίδευσης, Έρευνας και Τεχνολογίας για κατοχύρωση της ανάδυσης αστικών πόλων διαπεριφερειακού μεγέθους και θα εξισορρόπηση των ασυμμετριών της αθηναϊκής επιρροής στην αστικοποίηση και την εξέλιξη της παραγωγής,

- Επιλογή της προστασίας της Φύσης και σύνδεσής της με τις νέες ανάγκες αναψυχής, ποιότητας ζωής και εναλλακτικής ανάπτυξης. Το φυσικό περιβάλλον θα είναι κάθε μέρα και περισσότερο παράγων ανάπτυξης.

Σύμφωνα με τα ειδικά χωροταξικά πλαίσια για τον Τουρισμό, τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και τις Ιχθυοκαλλιέργειες η περιοχή παρέμβασης αξιολογείται ως μία ιδιαίτερα προικισμένη περιοχή με δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης στο πλαίσιο των σύγχρονων αναπτυξιακών κατευθύνσεων όπου η αειφορία και το περιβάλλον αποτελούν βασικούς πόλους ανάπτυξης .

2.2.4.2. Αποστάσεις της περιοχής από οικιστικά κέντρα και αγορές

Η περιοχή παρέμβασης καταλαμβάνει το νότιο και ανατολικό τμήμα του νομού Φωκίδας. Βρίσκεται σχεδόν στο κέντρο της γεωγραφικής ενότητας της Στέρας Ελλάδος. Οι ορεινοί σχηματισμοί αποτέλεσαν για μέχρι πρόσφατα το φυσικό εμπόδιο στην εξωστρέφεια της περιοχής με την απουσία ικανών οδικών συνδέσεων. Σήμερα η περιοχή συνδέεται με τις παρακείμενες περιοχές και μεγάλα αστικά κέντρα της περιφέρειας και την πρωτεύουσα μέσω της Εθνικής Οδού Λαμίας – Μπράλου – Άμφισσας – Ερατεινής - Ναυπάκτου η οποία διασχίζει από βορά προς νότο και από ανατολάς προς δυσμάς την περιοχή. Αποτελεί την Βόρεια και Δυτική πύλη της περιοχής αλλά και του νομού Φωκίδας . Προς ανατολάς η περιοχή συνδέεται με το νομό Βοιωτίας μέσω της Εθνικής οδού Άμφισσας – Ιτέας – Δελφοί – Αράχωβα – Λειβαδιά και με τον επαρχιακό δρόμο Ιτέας – Δεσφίνας οι οποίοι αποτελούν τις ανατολικές πύλες της περιοχής. Εσωτερικά η περιοχή συνδέεται με τις άλλες περιοχές του νομού με τους επαρχιακούς δρόμους Άμφισσας – Λιδωρίκι και Ερατεινή – Λιδωρίκι .

Το ανωτέρω οδικό δίκτυο της περιοχής επιτρέπει εύκολη πρόσβαση σε χρονοαπόσταση, 1hr. από Λαμία, 1 hr. από Λιβαδειά, 2 hr. από Πάτρα, 3 hr. από Αθήνα. Επίσης στον Άγιο Νικόλαο (Δήμος Τολοφώνας) λειτουργούσε πορθμειακή γραμμή σύνδεσης με Αίγιο (χρονοαπόσταση ¾ hr.).

2.2.4.3. Οικιστικό Δίκτυο

Το οικιστικό δίκτυο της περιοχής παρέμβασης συμπεριλαμβάνει τους 125 από τους 141 οικισμούς που συγκροτούν το οικιστικό δίκτυο του της Περιφερειακής Ενότητας Φωκίδας.

Πίνακας 2-50 : Οικιστικό δίκτυο της Περιοχής Παρέμβασης			
Δήμοι	Δημοτική Ενότητα	Δ. & Κ. Διαμερίσματα	Οικισμοί
ΔΗΜΟΣ ΔΕΛΦΩΝ	Άμφισσας	8	10
	Γαλαξειδίου	7	9
	Γραβιάς	8	8
	Δελφών	2	5
	Δεσφίνας	1	11
	Ιτέας	3	3
	Καλλιέων	7	7
	Παρνασσού	3	8
ΔΗΜΟΣ ΔΩΡΙΔΟΣ	Βαρδουσίων	10	10
	Ευπαλίου	16	28
	Λιδωρικού	17	23

Πίνακας 2-50 : Οικιστικό δίκτυο της Περιοχής Παρέμβασης			
Δήμοι	Δημοτική Ενότητα	Δ. & Κ. Διαμερίσματα	Οικισμοί
	Τολοφώνας	12	19
Σύνολο Π.Ε. Φωκίδας		94	141
Περιοχή Παρέμβασης		83	125
% της περιοχής στο σύνολο της Δ.Ε.		88,30%	88,65%

Γενικότερα για την Περιφέρεια Στ. Ελλάδας, η απουσία μεγάλου αστικού κέντρου (με την εξαίρεση ίσως της Λαμίας) αποτελεί ανταγωνιστικό μειονέκτημα. Πάντως, παρά την «αδύναμη» κρίσιμη μάζα τους, οι πόλεις και οι μεγάλοι οικισμοί της Περιφέρειας Στ. Ελλάδας τροφοδοτούν στο μεγαλύτερο μέρος τον περιφερειακό χώρο με αστικές δομές: εξαίρεση αποτελούν οι εξαιρετικά ορεινές περιοχές χωρίς αστικές δραστηριότητες της Ευρυτανίας, της Φωκίδας και της Φθιώτιδας. Οι πόλεις με κυρίαρχο κινητήριο ρόλο είναι η Λαμία και η Χαλκίδα, περιφερειακοί κόμβοι, η Θήβα, η Λιβαδειά και η Άμφισσα - Ιτέα, κόμβοι στην αστική περιοχή τους, και με ειδικό ρόλο το Καρπενήσι (αναδυόμενος πόλος). Οι ρόλοι αυτοί βέβαια μένει να επιβεβαιωθούν τα επόμενα χρόνια. Σε περίπτωση που αυτό γίνει η χωρική συνοχή της Π.Ε. Φωκίδας αναμένεται να χειροτερεύσει σημαντικά, με την αποδιοργάνωση παραδοσιακών οικιστικών ενοτήτων τοπικού χαρακτήρα και τη μεταφορά των δραστηριοτήτων στα περιφερειακά κέντρα.

Για την Π.Ε. Φωκίδας και της περιοχής παρέμβασης γενικότερα, το ζητούμενο σε επίπεδο οικιστικού δικτύου, είναι η ενίσχυση της συνοχής - δικτύωσης μεταξύ των κέντρων, η βελτίωση της ελκυστικότητας των υφιστάμενων οικιστικών κέντρων ως τόπου χωροθέτησης δραστηριοτήτων, και η βελτίωση της σχέσης πόλης-υπαίθρου (ζήτημα στο οποίο σημαντικό ρόλο καλούνται να παίξουν και τα σχετικά μικρότερα οικιστικά κέντρα με αγροτικές ενδοχώρες).

Παράλληλα, ιδιαίτερη σημασία έχει η εσωτερική οργάνωση των πόλεων και γενικότερα του οικιστικού χώρου. Βασικά προβλήματα, που απαντώνται τηρουμένων των αναλογιών σε όλες τις βαθμίδες του οικιστικού δικτύου είναι τα αυξανόμενα προβλήματα κυκλοφορίας και, ενδεχομένως ακόμα περισσότερο, στάθμευσης, τα ειδικά αστικά περιβαλλοντικά προβλήματα (αυξανόμενη ρύπανση του αέρα και μεγάλη ηχορύπανση, ιδίως στις τουριστικές περιοχές), η αλλοίωση των ιστορικών κέντρων και η γενικά, συνήθως χαμηλή αρχιτεκτονική ποιότητα των νεότερων κτισμάτων, τα χαμηλά ποσοστά ελεύθερων χώρων, χώρων πρασίνου και περιαστικού χώρου, αλλά και η όχι ικανοποιητική διαχείριση του δημόσιου χώρου, ενίοτε ο κοινωνικός αστικός διαχωρισμός, και η μη επαρκής αξιοποίηση των έγγειων περιουσιακών πόρων των δήμων.

Το αστικό σύστημα της Περιφέρειας Στ. Ελλάδας, συμπεριλαμβανόμενων και ορισμένων σχετικά μεγάλων οικισμών που δεν αποτελούν πόλεις βάσει του ορισμού της ΕΣΥΕ, παρουσιάζονται στο επόμενο διάγραμμα. Συμπεριλαμβάνονται, έτσι, τα αστικά/οικιστικά κέντρα 1ου, 2ου και 3ου επιπέδου. Το διάγραμμα κατασκευάστηκε με βάση τις αντίστοιχες επιλογές του περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης. Σημειώνεται ότι οι οικισμοί που δεν πα-

ρουσιάζονται στο διάγραμμα κατατάσσονται στα επίπεδα 4 και 5. Η πλειοψηφία των οικισμών της περιοχής κατατάσσοντας σε αυτά τα επίπεδα.

Σχήμα 2-51 : Κατάταξη αστικού συστήματος Περιφέρειας Στ. Ελλάδας			
1^ο επίπεδο	2^ο επίπεδο	3^ο επίπεδο	
Λαμία		Μακρακώμη-Σπερχειάδα	
		(Δομοκός-)Ομβριακή-Ν. Μοναστήρι	
		Ιστιαία	
		Ωραιοί	
		Λουτρά Αιδηψού	
		Καμένα Βούρλα-Αγ. Κωνσταντίνος	
		Θήβα	
		Λιβαδειά	Αταλάντη-Λιβανάτες
		Ορχομενός	Αμφίκλεια-Ελάτεια-Τιθορέα
		Άμφισσα	Δομοκός-Αντίκυρα
		Ιτέα	Λιδωρίκι-Γαλαξίδι-Ερατεινή
		Δελφοί	
		Καρπενήσι	
	Μέγα Χωρίο		
	Χαλκίδα	Λίμνη-Μαντούδι	
		Ψαχνά	
	Αλιβέρι	Κάρυστος	
	Κύμη	Σκύρος	

2.2.4.4. Παραδοσιακοί – ιστορικοί οικισμοί

Η περιοχή έχει να επιδείξει ενδιαφέροντα οικιστικά σύνολα τα οποία χαρακτηρίζονται για το ιδιαίτερο αρχιτεκτονικό ύφος όπως είναι οι παραλιακοί οικισμοί όπου συναντάται το νεοκλασικό στυλ (Γαλαξίδι) και οι ορεινοί οικισμοί με στοιχεία τοπικής λαϊκής αρχιτεκτονικής.

Παραδοσιακοί-ιστορικοί οικισμοί σύμφωνα με το Προεδρικό Διάταγμα της 13^{ης} Νοεμβρίου του 1978, ΦΕΚ 594, τεύχος 4^ο, χαρακτηρίστηκαν το Χρισσό, οι Δελφοί και το Γαλαξίδι. Επίσης με το Π.Δ. (ΦΕΚ 1358/Δ/14-Δεκ-2005) έχουν χαρακτηριστεί ως παραδοσιακά σύνολα οι οικισμοί Ζοριάνου, Κουπακίου και Κροκυλείου της Δ.Ε. Βαρδουσίων

2.2.4.5. Πολεοδομικός Σχεδιασμός

Στην περιοχή παρέμβασης έχουν προκηρυχθεί και ανατεθεί προς εκπόνηση για τις οκτώ από τις δέκα δημοτικές ενότητες, μελέτες ΓΠΣ και ΣΧΟΟΑΠ ενώ έχουν ολοκληρωθεί και εγκριθεί δύο ΓΠΣ, της Άμφισσας και της Δεσφίνας. Το ΓΠΣ της Άμφισσας εγκρίθηκε με το ΦΕΚ ΑΑΠ 490/31-12-2013 και αναθεωρήθηκε με το ΦΕΚ

Πίνακας 2-52 : Κατάσταση Μελετών ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ Περιοχής Παρέμβασης

Δημοτικές Ενότητες	Προκήρυξη	Ανάθεση	Έγκριση
Άμφισσας	✓	✓	✓
Ιτέας	✓	✓	
Γαλαξειδίου	✓	✓	
Δελφών	✓	✓	

Γραβιάς	✓	✓	
Δεσφίνας	✓	✓	✓
Παρνασσού	✓	✓	
Καλλιέων	✓	✓	
Ευπαλίου	✓	✓	
Λιδωρικού			
Τολοφώνας	✓	✓	
Βαρδουσίων			
Σύνολο Π.Ε. Φωκίδας	10	10	2
Σύνολο Περιοχής παρέμβασης	8	8	2

Σημείωση : οι Δ.Ε. Γραβιάς και Παρνασσού είναι εκτός περιοχής παρέμβασης

Πηγή : Π.Ε. Φωκίδας

2.2.4.6. Υφιστάμενο Χωροταξικό και Αναπτυξιακό Πλαίσιο

Το χωροταξικό και αναπτυξιακό πλαίσιο της περιοχή ρυθμίζεται από τα διάφορα επίπεδα χωροταξικού σχεδιασμού της χώρας (εθνικό, περιφερικό, ειδικό) καθώς και από τα αναπτυξιακά προγράμματα της προγραμματικής περιόδου 20014 -2020 τα οποία καθορίζουν τους άξονες και τις κατευθύνσεις ανάπτυξης σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Βασικά ζητήματα που διέπουν το ευρύτερο κανονιστικό περιβάλλον και δύνανται να επηρεάζουν σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό το σχεδιασμό και την υλοποίηση της παρέμβασης CLLD - LEADER στην περιοχή αναπτύσσονται είναι τα ακόλουθα χωροταξικά και αναπτυξιακά πλαίσια:

- Περιφερειακό πλαίσιο Χωροταξικού σχεδιασμού και αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος (υπό αναθεώρηση)
- Ειδικό Χωροταξικό Σχέδιο για τον Τουρισμό
- Ειδικό Χωροταξικό για τις ΑΠΕ
- Ειδικό Χωροταξικό για τη Βιομηχανία
- Ειδικό Χωροταξικό για τις ιχθυοκαλλιέργειες

Καθώς επίσης και τα προγράμματα της νέας προγραμματικής περιόδου 2014-2020 όπως

- ΕΣΠΑ 2014-2020
- Τα εθνικού σκέλους Επιχειρησιακά Προγράμματα.
- Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020
- Πρόγραμμα Αλιείας 2014-2020
- ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδος 2014- 2020

Επίσης λαμβάνονται υπόψη οι αναπτυξιακές παρεμβάσεις που υλοποιήθηκαν στα Επιχειρησιακά Προγράμματα της περιόδου 2007-2013, είτε με τη μορφή ονοματισμένων έργων, είτε ευρύτερων – οριζόντιων παρεμβάσεων που επιφέρουν θετικές επιπτώσεις στην Περιοχή Παρέμβασης και γενι-

κότερα στην Περιφερειακή Ενότητα Φωκίδας (σημειώνεται ότι η περιοχή Παρέμβασης καταλαμβάνει το 88% περίπου της διοικητικής έκτασης της Π.Ε (νομού) Φωκίδας).

Στο Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού σχεδιασμού και αιεφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος, (το οποίο είναι σε διαδικασία αναθεώρησης) καθορίζονται συγκεκριμένες κατευθύνσεις που είτε αφορούν άμεσα το Νομό, είτε τον επηρεάζου έμμεσα, με κυριότερες:

Καθορίζεται ο ρόλος του οικιστικού δικτύου ανάπτυξης Άμφισσα- Ιτέα- Δελφοί, ως περιοχή με αύξουσα πληθυσμιακή δυναμική. Ειδικά για τους Δελφούς, η προσπάθεια πρέπει να προσανατολισθεί στην ενδυνάμωσή του ως πολιτιστικού, μορφωτικού και τουριστικού κέντρου διεθνούς εμβέλειας. Το οικιστικό δίκτυο μπορεί να αποτελέσει δυναμική περιοχή συμπληρωματικής υποστήριξης της ευρύτερης Λαμίας και του Καρπενησίου με στόχο την ανατροπή των ανισοροπιών εντός της ίδιας της περιφέρειας. Παράλληλα, αναδεικνύεται η ανάγκη προστασίας των περιβαλλοντικών πόρων της περιοχής προκειμένου να ενταχθούν αρμονικά στην αναπτυξιακή προσπάθεια.

Προτείνεται η ισχυροποίηση του άξονα Λιδωρίκι-Γαλαξίδι-Ερατεινή, με στόχο να αποτελέσει στο μέλλον αστικό δίκτυο (με περισσότερους από 10.000 κατοίκους). Προτείνεται επίσης η στήριξη του με υλοποίηση υποδομών που θα αναζωογονήσουν την περιοχή του Λιδωρικού και των Βαρδουσίων και θα την μετατρέψουν σε πόλο ορεινού τουρισμού. Προτείνεται η εξέταση επίσης της δυνατότητας τουριστικής ανάπτυξης της ευρύτερης περιοχής του Μόρνου, στην προσπάθεια ανακατοίκησης της περιοχής που επλήγη πληθυσμιακά με την κατασκευή της τεχνητής λίμνης.

Σε συνέχεια του προηγούμενου προτείνεται ο ειδικός χωροταξικός σχεδιασμός της ορεινής Φωκίδας για την αποκατάσταση της επικοινωνίας συνοχής του διασπασμένου χώρου και των οικισμών.

Προτείνεται η ενίσχυση του Κροκύλειου, της Δεσφίνας, του Μαυρολιθαρίου και του Λιδωρικού ως περιοχές αγροτουρισμού και οικοτουρισμού και της Άμφισσας – Ιτέας ως περιοχές αστικού και παραθαλάσσιου τουρισμού.

Προτείνεται η αναβάθμιση του λιμένα της Ιτέας, ως λιμένα διαπεριφερειακής σημασίας.

Σημείουσα αναπτυξιακή παρέμβαση που δύναται να μεταβάλλει άρδην τις αναπτυξιακές προοπτικές της περιοχής είναι η αναβάθμιση – κατασκευή του οδικού άξονα Αντίρριο-Άμφισσα-Λαμία.

Προτείνεται ο ορεινός όγκος της περιφέρειας που ορίζεται από το τρίγωνο Άμφισσα-Λαμία-Καρπενήσι, να αποτελέσει χώρο εναλλακτικής βιώσιμης διαχείρισης.

Στο νέο χωροταξικό σχέδιο για τον τουρισμό μεγάλες περιοχές της Σ. Ελλάδας (Οίτη, Παρνασσός, Γκιώνα, Βαρδούσια, Τυμφρηστός, Χελιδόνα, Καλιακούδα, Παναιτωλικό, Όρη Ναυπακτίας), χαρακτηρίζονται ως περιοχές με περιθώρια ανάπτυξης εναλλακτικού τουρισμού. Ειδικότερα οι δράσεις – μέτρα – ενέργειες που συνδέονται με την εξυπηρέτηση του τουρισμού στις περιοχές αυτές είναι:

- Διατήρηση, προστασία και ανάδειξη του χαρακτήρα, της κλίμακας και των χαρακτηριστικών των οικισμών.
- Λήψη μέτρων για την έγκαιρη πρόληψη φαινομένων υποβάθμισης της ποιότητας των φυσικών και ανθρωπογενών πόρων και συνδυασμένη προβολή τους.

- Συγκρότηση τοπικών πολυθεματικών δικτύων και βελτίωση της προσβασιμότητας μεταξύ των πόλων και πόρων που τα συγκροτούν με περιβαλλοντικά ήπιες παρεμβάσεις στις οδικές συνδέσεις.
- Κατασκευή νέων, συμπλήρωση και αναβάθμιση υφιστάμενων τεχνικών, κοινωνικών (περίθαλψης και αθλητισμού), περιβαλλοντικών και πολιτιστικών υποδομών (μουσεία κ.λπ.).
- Περιορισμός της δόμησης νέων υποδομών φιλοξενίας, εστίασης και λοιπών σχετικών με τον τουρισμό υποδομών, στον Ηπειρωτικό χώρο, εντός οικισμών καθώς και σε μια ζώνη πλάτους 500 μέτρων από τα όρια τους στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται σχετικός κορεσμός (ποσοστό αδόμητων γηπέδων <40%).
- Προσαρμογή της τυπολογίας των καταλυμάτων (μορφολογικοί περιορισμοί, δυναμικότητα, τάξεις) και άλλων σχετικών με τον τουρισμό υποδομών σύμφωνα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής και των ειδικών μορφών που υποστηρίζουν.
- Προστασία και ανάδειξη περιβάλλοντος και τοπίου.
- Επανάχρηση αξιόλογων κτιρίων ή συνόλων
- Αξιοποίηση των πόρων με την ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού (αγροτουρισμού, περιηγητικού, πεζοπορικού, πολιτιστικού τουρισμού κ.α.).
- Στήριξη δραστηριοτήτων που συμβάλλουν στην αναβάθμιση της εικόνας και γενικότερα στην ανάδειξη και προβολή των χαρακτηριστικών και της φυσιογνωμίας του αγροτικού χώρου.
- Δημιουργία δικτύων μονοπατιών (εθνικών, ευρωπαϊκών) και διαδρομών («δρόμοι» καπνού, αμπέλου, ελιάς κ.α.).
- Προώθηση προγραμμάτων στήριξης αγροτικών δραστηριοτήτων φιλικών προς το περιβάλλον (στήριξη ολοκληρωμένης ή βιολογικής γεωργίας, προϊόντων ονομασίας προέλευσης, παραδοσιακών τεχνικών).
- Ενίσχυση του προσανατολισμού των συνεχιζόμενων ευρωπαϊκών προγραμμάτων για τον αγροτικό χώρο (Leader +, ΟΠΑΑΧ), προς μια ολοκληρωμένη αγροτική ανάπτυξη πέραν της αποκλειστικής χρηματοδότησης καταλυμάτων.

Σημειώνεται ότι στο ίδιο πλαίσιο δεν προβλέπετε η ανάπτυξη νέων χιονοδρομικών κέντρων.

Βασικές γενικού χαρακτήρα κατευθύνσεις επίσης που τίθενται είναι οι ακόλουθες:

- Στις περιοχές περιβαλλοντικής ευαισθησίας, όλες οι κατασκευές πρέπει να προσαρμόζονται στην κλίμακα και τη φυσιογνωμία του τόπου, να χρησιμοποιούνται υλικά παραδοσιακά και φιλικά προς το περιβάλλον και τεχνολογίες φιλικές προς το περιβάλλον.
- Τα δίκτυα ενέργειας και τηλεπικοινωνιών να υπογειοποιηθούν εντός των παραδοσιακών οικισμών και αρχαιολογικών χώρων και να μη διέρχονται, κατά το δυνατόν, από τις περιοχές του Δικτύου Φύση (NATURA) 2000 και τα προτεινόμενα τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους.

Στο Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία, προβλέπονται για περιοχές – Νομούς με το παραγωγικό προφίλ του Νομού Φωκίδας τα ακόλουθα:

- Η άσκηση ήπιας πολιτικής, για τη διατήρηση ενός βασικού βιομηχανικού ιστού για την κάλυψη τοπικών αναγκών και για την αποφυγή των κινδύνων της υπερβολικής εξάρτησης από λίγους ή έναν τομέα. Δεν πρέπει, όμως, να υπάρξει έντονη τεχνητή στήριξη της βιομηχανίας, που μπορεί να οδηγήσει σε μη βιώσιμες μονάδες, στο βαθμό που υπάρχουν εναλλακτικοί τομείς ανάπτυξης των περιοχών.
- Επιπλέον, στον ορεινό χώρο πρέπει να επιδιωχθεί η διατήρηση ενός ιστού μικρών και πολύ μικρών, τουλάχιστον, βιομηχανικών μονάδων, στο πλαίσιο μιας πολιτικής αγροτικής πολυαπασχόλησης. Η προσπάθεια αυτή επιβάλλει ένα πιο ευέλικτο σύστημα ρυθμίσεων για τις μονάδες, αλλά παράλληλα απαιτεί οριζόντια μέτρα για την αποφυγή αλλοίωσης του τοπίου, συγκρούσεων με άλλες χρήσεις όπως ο τουρισμός, αρνητικών επιπτώσεων στους παραδοσιακούς οικισμούς, και επιβάρυνσης του περιβάλλοντος. Πρέπει, επίσης, να ενισχυθεί η αξιοποίηση παραδοσιακών κτισμάτων για τη λειτουργία βιομηχανικών μονάδων.
- Σε κάθε περίπτωση πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα ώστε να αποφευχθούν τοπικά δυνητικές ασυμβατότητες με την τουριστική ανάπτυξη, ιδιαίτερα στην ευρύτερη ζώνη των Δελφών.

Σύμφωνα με το **Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας**, τμήματα του Νομού εμπίπτουν στην κατηγορία των Περιοχών Αιολικής Προτεραιότητας (ΠΑΠ). Αυτές οι περιοχές ορίζονται από τους Δήμους:

- Βαρδουσίων
- Λιδωρικίου
- Δεσφίνας
- Άμφισσας και
- Καλλιέων

Το **ειδικό πλαίσιο χωροταξικού σχεδιασμού για τις ιχθυοκαλλιέργειες** κατατάσσει την περιοχή μελέτης (την παράκτια ζώνη της) ως περιοχή με δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης των ιχθυοκαλλιεργειών.

2.2.5. Τεχνική Υποδομή – Κοινωνική Υποδομή – Αναπτυξιακές Παρεμβάσεις

Καταγράφεται η υπάρχουσα κατάσταση στις τεχνικές υποδομές όπως: οδικό δίκτυο, υποδομή στις μεταφορές, ενεργειακή υποδομή, τηλεπικοινωνίες, εκπαίδευση, υγεία, κοινωνικές υπηρεσίες, υποδομές περιβάλλοντος.

2.2.5.1. Τεχνική Υποδομή

2.2.5.1.1. Δίκτυα Οδικών και λοιπών Μεταφορών

Τα βασικά χαρακτηριστικά του οδικού δικτύου του Νομού συνοψίζονται ως εξής :

- Ο χρόνος κάλυψης των εσωτερικών αποστάσεων στο νομό είναι αντίστοιχος των χιλιομετρικών αποστάσεων καθώς το οδικό δίκτυο της περιοχής, λόγω της γεωμορφολογίας της, έχει ως

κύρια χαρακτηριστικά το χαμηλό επίπεδο ποιότητας και, σε πολλές περιπτώσεις και εποχές, τη δυσχέρεια βατότητας.

- Η δυσκολία σύνδεσης των αστικών περιοχών του νομού εμποδίζει την δημιουργία οικονομιών κλίμακας για την υποστήριξη και ανάπτυξη υποδομών και υπηρεσιών και, παράλληλα επιβαρύνει τα φαινόμενα οικονομικού και κοινωνικού δυϊσμού μεταξύ αστικών κέντρων και ορεινών κωμοπόλεων και κοινοτήτων
- Η συγκοινωνιακή κάλυψη της περιοχής παρέμβασης υστερεί ως προς την πυκνότητα και συχνότητα της.
- Η προσβασιμότητα των κατοίκων της περιοχής σε αστικού τύπου υπηρεσίες και υποδομές εμφανίζει δυσχέρειες, καθώς απουσιάζουν μεγάλες δημόσιου χαρακτήρα παρεμβάσεις και οι υπαρκτές ανάγκες του κοινωνικού ιστού καλύπτονται είτε από τοπικές ιδιωτικές πρωτοβουλίες, είτε από την προσφυγή σε υπηρεσίες και υποδομές της Αττικής.

Ο πίνακας που παρατίθεται στο παράρτημα 11 τεκμηριώνει τις προαναφερθείσες παρατηρήσεις, όσον αφορά το οδικό δίκτυο και τα μέσα μαζικής μεταφοράς στο Νομό, και επιτρέπει και τις ακόλουθες ενισχυτικές διαπιστώσεις:

- οι αποστάσεις των δημοτικών διαμερισμάτων από την έδρα των Ο.Τ.Α δεν κρίνονται σε καμία περίπτωση αμελητέες, καθώς σε αρκετές περιπτώσεις υπερβαίνουν τα τριάντα (30) λεπτά.
- παρά το γεγονός ότι το μεγαλύτερο μέρος του οδικού δικτύου είναι ασφαλτοστρωμένο, η γενική κατάσταση του κρίνεται στην πλειοψηφία των περιπτώσεων μέτρια.

Η εξυπηρέτηση των Δήμων από μέσα μαζικής μεταφοράς, πραγματοποιείται σε όλες σχεδόν τις περιπτώσεις μέσω ΚΤΕΛ. Η συχνότητα των δρομολογίων ποικίλει σημαντικά καθώς σε ορισμένους δήμους εκτελούνται αρκετά δρομολόγια την ημέρα ενώ σε άλλους η συχνότητα των δρομολογίων είναι ένα ή δύο ανά εβδομάδα.

2.2.5.1.2. Υποδομές ενέργειας και τηλεπικοινωνιών

Η περιοχή διαθέτει πλήρες τηλεφωνικό δίκτυο. Σύμφωνα με στοιχεία της εθνικής αρχής τηλεπικοινωνιών η περιοχή καλύπτεται μερικών από δίκτυο HDSL. Η κάλυψη περιορίζεται στους οικισμούς της παραλιακής ζώνης, την Άμφισσα, Δεσφίνα και Λιδωρίκι, όπως προκύπτει από τα στοιχεία οι ορεινοί και απομονωμένοι οικισμοί δεν διαθέτουν πρόσβαση στην ευρυζωνικότητα.

Στο παράρτημα 11 παρουσιάζονται οι χάρτες κάλυψης DSL και η κάλυψη των δικτύων κινητής τηλεφωνίας και τις περιοχές που έχουν πρόσβαση στην ευρυζωνικότητα.

2.2.5.1.3. Υποδομές Περιβάλλοντος

Οι βασικές υποδομές της Π.Ε. Φωκίδας ανά Δημοτικό και Κοινοτικό διαμέρισμα παρουσιάζονται στον αναλυτικό πίνακα του παραρτήματος 11.

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του Πίνακα δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι οι βασικές υποδομές καλύπτουν επαρκώς και αποτελεσματικά τις ανάγκες της περιοχής, καθώς:

- Μόνο σε 8 από τα 92 δημοτικά και κοινοτικά διαμερίσματα υπάρχει πλήρες αποχετευτικό σύστημα.
- Σε όλους τους οικισμούς υπάρχει πλήρες δίκτυο ύδρευσης.
- Ο περιοχή δε διαθέτει κανένα χώρο υγειονομικής ταφής απορριμμάτων (ΧΥΤΑ).
- Μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος λαμβάνονται σε όλα τα δημοτικά και κοινοτικά διαμερίσματα (μηχανική συλλογή απορριμμάτων) ενώ στο το σύστημα μπλε κάδων έχει ενταχθεί μόνο ο καλλικρατικός Δήμος Δελφών.
- Από βιολογικούς καθαρισμούς εξυπηρετούνται μόνο τα 11 από τα 92 δημοτικά και κοινοτικά διαμερίσματα. Επισημαίνεται ότι αν και στο Λιδωρίκι καταγράφεται η ύπαρξη βιολογικού καθαρισμού, ο βιολογικός δεν λειτουργεί λόγω των περιορισμών που έθετε σχετική ΚΥΑ στην περιοχή της λίμνης Μόρνου. Με την πρόσφατη τη τροποποίηση της ΚΥΑ, εκτιμάται ότι το πρόβλημα θα ξεπεραστεί και ο βιολογικός θα λειτουργήσει .

2.2.5.2. Κοινωνική Υποδομή

2.2.5.2.1. Υγεία

Στον τομέα της υγείας εντάσσονται οι υποδομές πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας περίθαλψης. Οι υποδομές του νομού στα τρία επίπεδα υγείας και περίθαλψης έχουν ως εξής :

- Ένα Γενικό Νοσοκομείο στην Άμφισσα
- Δύο Κέντρα Υγείας (Ιτέα, Λιδωρίκι)
- Δέκα έξι Περιφερειακά Ιατρεία και
- Δύο Ειδικά Ιατρεία (Φυλακών Πρεβαντορίου Άμφισσας και Μαλανδρίνου).

Ο αριθμός των νοσοκομειακών κλινών είναι σχετικά περιορισμένος (σε σχέση με την περιφέρεια) και ανέρχεται στις 110 κλίνες. Η σχέση νοσοκομειακών κλινών ανά 1000 κατοίκους στο Νομό Φωκίδας διαμορφώνεται σε 2,3 κλίνες έναντι 2,1 στο σύνολο της Περιφέρειας.

2.2.5.2.2. Παιδεία

Στο χώρο της εκπαίδευσης σχετικά με τις υφιστάμενες υποδομές στην περιοχή παρέμβασης λειτουργούν:

- 7 γυμνάσια (2 στην Άμφισσα, και από ένα στο Γαλαξίδι, Δελφούς, Ευπάλιο, Ιτέα και Λιδωρίκι)
- 3 γυμνάσια με λυκειακές τάξεις (1 στη Δεσφίνα, 1 στην Ερατεινή και 1 νυκτερινό στην Άμφισσα)
- 5 λύκεια (1 στην Άμφισσα, 1 στο Γαλαξίδι, 1 στο Ευπάλιο, 1 στην Ιτέα και 1 στο Λιδωρίκι)
- 2 τεχνικά και επαγγελματικά λύκεια στην Άμφισσα (1 ΕΠΑ.Λ. και ένα ΣΕΚ)

- Στην Άμφισσα λειτουργεί και σχολείο ειδικής αγωγής (ΕΕΕΕΚ Άμφισσας , Ειδικό εργαστήριο επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης
- Στην Άμφισσα λειτουργεί και Μουσικό Σχολείο (Γυμνάσιο & Λύκειο)
- Στην Άμφισσα λειτουργεί παράρτημα του ΤΕΙ Λαμίας το οποίο έχει την ευθύνη λειτουργίας του τμήματος τουριστικών επιχειρήσεων.
- Επίσης στην περιοχή παρέμβασης λειτουργούν 40 περίπου δημοτικά σχολεία τα οποία καλύπτουν τις ανάγκες της περιοχής.

Στο χώρο της παιδείας ανάγκες σε υποδομές εντοπίζονται στα νηπιαγωγεία (κτίρια) και στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (στέγαση ΤΕΙ Άμφισσας)

2.2.5.2.3. Αθλητισμός

Στο χώρο του αθλητισμού η κυριότερη υποδομή είναι το στάδιο της Άμφισσας στο οποίο στεγάζεται η τοπική ποδοσφαιρική ομάδα τρίτης κατηγορίας. Σε όλες σχεδόν της Δημοτικές και Τοπικές κοινότητες υπάρχουν υπαίθριοι χώροι αθλοπαιδιών (μπάσκετ, βόλεϊ, ποδόσφαιρο κλπ) μεμονωμένοι ή εντός παιδικών χώρων (παιδικές χαρές). Πρέπει να σημειωθεί ότι η περιοχή παρά την εκτεταμένη ακτογραμμή και την ύπαρξη σημαντικών παραλιακών οικισμών όπως η Ιτέα, το Γαλαξίδι με σημαντική ναυτική παράδοση, δεν διαθέτει αξιόλογες ναυταθλητικές εγκαταστάσεις και γενικά δεν έχει αναπτύξει σε ικανοποιητικό επίπεδο το ναυταθλητισμό.

2.2.5.2.4. Χώροι Πολιτισμού

Στην περιοχή υπάγεται το Συνεδριακό και πολιτιστικό κέντρο Δελφών στους Δελφούς. Πολιτιστικό κέντρο διεθνούς εμβέλειας όπου προσελκύει σημαντικά συνέδρια και εκδηλώσεις. Άλλοι σημαντικοί χώροι πολιτισμού στην περιοχή είναι το Γιάγτζειο – Κορδώνειο πνευματικό κέντρο Άμφισσας και το Πολιτιστικό Κέντρο Φωκίδας στην Άμφισσα τα οποία στους χώρους που διαθέτουν αναπτύσσουν αξιόλογη πνευματική και πολιτιστική δραστηριότητα

2.2.5.3. Διαρθρωτικές παρεμβάσεις έως σήμερα

Σύμφωνα με στοιχεία από το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του Υπουργείου Οικονομίας Ανάπτυξης και Τουρισμού (<http://anaptyxi.gov.gr/>) στην Π.Ε. Φωκίδας υλοποιήθηκαν 62 έργα και 188 ενισχύσεις στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007 -2014. Οι παρεμβάσεις ανά τομέα παρουσιάζονται στους πίνακες που ακολουθηθούν και στο παράρτημα 12 παρατίθενται αναλυτικά τα έργα του ΕΣΠΑ 2007 – 2013 στην περιοχή.

Πίνακας 2-52 : Παρεμβάσεις την Π.Ε. ΦΩΚΙΔΟΣ στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007-2014			
Τομέας	Προϋπολογισμός έργων	Συμβάσεις	Πληρωμές
Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού	5.166.518 €	3.870.186 €	3.312.769 €
Αστική αναγέννηση	5.600.600 €	4.236.120 €	3.140.609 €

Πίνακας 2-52 : Παρεμβάσεις την Π.Ε. ΦΩΚΙΔΟΣ στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007-2014			
Τομέας	Προϋπολογισμός έργων	Συμβάσεις	Πληρωμές
Δράσεις περιβάλλοντος	22.207.556 €	7.409.317 €	5.356.343 €
Εκπαίδευση & δια βίου μάθηση	8.766.529 €	5.604.565 €	5.418.447 €
Ενέργεια	671.901 €	374.783 €	356.876 €
Επιχειρηματικότητα	9.408.535 €	9.408.535 €	7.103.995 €
Έρευνα & τεχνολογία	59.125 €	59.125 €	19.538 €
Μεταφορές	15.229.796 €	15.159.007 €	14.762.017 €
Πολιτισμός	2.851.651 €	2.851.651 €	2.689.088 €
Τεχνική υποστήριξη	194.377 €	135.355 €	111.920 €
Τουρισμός	1.180.800 €	1.160.480 €	1.142.294 €
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	75.029 €	75.029 €	75.029 €
Ψηφιακή σύγκλιση	836.950 €	808.846 €	736.010 €
ΣΥΝΟΛΟ	72.249.367 €	51.152.999 €	44.224.935 €

Πίνακας 2-53 : Παρεμβάσεις στο Δήμο Δελφών			
ΤΟΜΕΙΣ	Προϋπολογισμός έργων	Συμβάσεις	Πληρωμές
Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού	993.060 €	986.747 €	628.997 €
Αστική αναγέννηση	5.600.600 €	4.236.120 €	3.140.609 €
Δράσεις περιβάλλοντος	5.353.260 €	3.954.807 €	2.499.200 €
Εκπαίδευση & δια βίου μάθηση	8.072.000 €	4.915.365 €	4.809.964 €
Ενέργεια	639.189 €	342.071 €	329.640 €
Επιχειρηματικότητα	6.479.467 €	6.479.467 €	4.921.607 €
Έρευνα & τεχνολογία	59.125 €	59.125 €	19.538 €
Μεταφορές	15.229.796 €	15.159.007 €	14.762.017 €
Πολιτισμός	2.851.651 €	2.851.651 €	2.689.088 €
Τεχνική υποστήριξη	144.377 €	85.355 €	61.920 €
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	75.029 €	75.029 €	75.029 €
Ψηφιακή σύγκλιση	285.909 €	267.920 €	195.084 €
ΣΥΝΟΛΟ	45.783.463 €	39.412.664 €	34.132.693 €

Πίνακας 2-54 : Παρεμβάσεις στο Δήμο ΔΩΡΙΔΑΣ			
ΤΟΜΕΙΣ	Προϋπολογισμός έργων	Συμβάσεις	Πληρωμές
Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού	297.811 €	292.715 €	254.095 €
Δράσεις περιβάλλοντος	1.485.517 €	1.417.066 €	1.305.990 €
Επιχειρηματικότητα	2.929.069 €	2.929.069 €	2.182.388 €
Τεχνική υποστήριξη	50.000 €	50.000 €	50.000 €
Ψηφιακή σύγκλιση	44.880 €	44.880 €	44.880 €

Στο πλαίσιο της περασμένης προγραμματικής περιόδου στην περιοχή παρέμβασης υλοποιήθηκε πρόγραμμα Leader συνολικής δημόσιας δαπάνης 5,768 εκ. Ευρώ. Στο παράρτημα 12 παρατίθεται αναλυτικός πίνακας των έργων που υλοποιήθηκαν στην περιοχή.

Εκτός των ως άνω έργων που έγιναν ή που βρίσκονται στην φάση ολοκλήρωσής τους, θα πρέπει να αναφέρουμε κυρίως τα μεγάλα έργα (συγχρηματοδοτούμενα από άλλα προγράμματα εκτός LEADER) που σχεδιάζονται να γίνουν και τα οποία αφενός θα επηρεάσουν σημαντικά την τοπική ανάπτυξη αφετέρου θα συμβάλλουν σε μεγάλο βαθμό στην γενικότερη ανάπτυξη της χώρας συνεισφέροντας στην αύξηση του ΑΕΠ. Ως τέτοια έργα μπορούν να χαρακτηριστούν τα παρακάτω:

- Η πραγματοποίηση του οδικού άξονα Αντιρρίου - Ναυπάκτου – Ιτέας – Άμφισσας - Θερμοπυλών. Πρόκειται για ένα σημαντικό οδικό άξονα που θα συνδέσει την δυτική Ελλάδα με την κεντρική Ελλάδα και το λιμάνι της Πάτρας με την ΠΑΘΕ. Το έργο βρίσκεται στην φάση εκπόνησης των απαιτούμενων μελετών.
- Η επέκταση και εκβάθυνση της προβλήτας του λιμανιού της Ιτέας έτσι ώστε να επιτευχθεί η δυνατότητα και να ικανοποιηθεί η ανάγκη υποδοχής μεγάλων πλοίων κρουαζιέρας με σκοπό την περαιτέρω ανάπτυξη της κρουαζιέρας και στον Κορινθιακό κόλπο. Το έργο βρίσκεται στην φάση εκπόνησης των απαιτούμενων μελετών.
- Η ολοκλήρωση της άρδευσης του ελαιώνα της Άμφισσας η οποία θα παίξει σημαντικό ρόλο στην ποιοτική και ποσοτική αύξηση του τοπικού προϊόντος της «κονσερβοελιάς» της Άμφισσας, συμβάλλοντας στην αύξηση του τομέα των εξαγωγών σε επίπεδο χώρας. Επιπλέον το εν λόγω έργο θα συμβάλει σημαντικά στην διατήρηση του «Παραδοσιακού Ελαιώνα της Άμφισσας», του αρχαιότερου ελαιώνα της χώρας με περίπου 1.000.000 αιωνόβια ελαιόδεντρα, ο οποίος αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του αυστηρά προστατευόμενου «Δελφικού τοπίου». Το έργο βρίσκεται στην φάση ολοκλήρωσης.

2.3 ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Η εκλεξιμότητα της περιοχής CLLD - Leader του ΠΑΑ τεκμηριώνεται με την εκπλήρωση συγκεκριμένων κριτηρίων που τίθενται στην προκήρυξη του προγράμματος, στην παράγραφο 2.2.1 Η εκπλήρωση των κριτηρίων εκλεξιμότητας καθώς και η τεκμηρίωση τους παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 2-56 : Κριτήρια Εκλεξιμότητας Περιοχής

Κριτήριο	Όριο	Τιμή Περιοχής	Τεκμηρίωση
Τύπος περιοχής	Αγροτική	Ναι	Βλέπε Επιστημονική Υποστήριξη για την Σύνταξη Τυπολογίας Αγροτικών Περιοχών ΥΠΑΑΤ Ειδική Υπηρεσία Διαχ. ΠΑΑ ΤΕΛΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΙΑΝ. 2012
Συνολικός μόνιμος πληθυσμός ή μόνιμος πληθυσμός εκτός σχεδίου περιοχών	Μικρότερος των 150.000 κατοίκων	36.302 κάτοικοι	Βλέπε πίνακα παραγράφου 2.2.2.1.2

Εκτός των δεδομένων κριτηρίων επιλεξιμότητας που θέτει το πλαίσιο εφαρμογής του προγράμματος, σε ότι αφορά την επιλογή της περιοχής εφαρμογής του σε τοπικό επίπεδο, η ΟΤΔ για τον καθορισμό της προτεινόμενης περιοχής εφαρμογής έλαβε υπόψη της τα παρακάτω:

- Την εκ της ιδρύσεως θεσμικό ρόλο της και του σκοπού λειτουργίας της, ως Πολυμετοχική Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης α΄ & β΄ βαθμού και των λοιπών τοπικών φορέων του νομού της Φωκίδας, έχοντας αναλάβει, με την βοήθεια των εταίρων της και άλλων τοπικών παραγόντων, ως κύρια ευθύνη να συμβάλλει σημαντικά στην τοπική ανάπτυξη της Φωκίδας. Κατά συνέπεια η προτεινόμενη περιοχή της Φωκίδας, ως περιοχή εφαρμογής του τοπικού προγράμματος CLLD-LEADER, στον τομέα της ανάπτυξης αποτελεί εκ των πραγμάτων «περιοχή ευθύνης» της ΑΝ.ΦΩ.ΑΕ, η οποία δραστηριοποιείται σε αυτή τα τελευταία 18,5 χρόνια.
- Την διαδικασία της τοπικής διαβούλευσης που διεξήγαγε (όπως περιγράφεται αναλυτικά στο Κεφάλαιο 3 του Φακέλου Α της μελέτης), για την επιλογή της προτεινόμενης περιοχής εφαρμογής, με τους τοπικούς φορείς (φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης α΄ & β΄ βαθμού και τους υπόλοιπους τοπικούς φορείς) και τις αποφάσεις των οργάνων τους, διασφαλίζοντας την εκ των κάτω προς τα πάνω προσέγγιση που απαιτεί η φιλοσοφία ενός τοπικού προγράμματος LEADER (πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων).
- Τα κοινά χαρακτηριστικά και η ομοιογένεια που παρουσιάζει η προτεινόμενη περιοχή από άποψη των οικονομικοκοινωνικών χαρακτηριστικών, της γεωμορφολογίας, του περιβάλλοντος καθώς και του κατ' εξοχήν αγροτικού χαρακτήρα της. Η περιοχή παρουσιάζει γεωγραφική συνέχεια δεδομένου ότι όλοι οι δήμοι που αποτελούν την περιοχή εφαρμογής είναι όμοροι. Τη φυσική ομοιογένεια της περιοχής καθορίζει η γεωμορφολογία του εδάφους, που στο μεγαλύτερο ποσοστό του είναι ορεινό και η οποία διακόπτεται από τον κάμπο της Άμφισσας. Οι αδυναμίες της περιοχής διαχέονται σε όλο τον γεωγραφικό της χώρο με ίσως μεγαλύτερη ένταση στις ορεινές περιοχές. Το βασικό πλεονέκτημα της περιοχής είναι το φυσικό περιβάλλον και η ποικιλότητα που παρουσιάζει εσωτερικά. Δεδομένου ότι η περιοχή παρέμβασης διατάσσεται γύρω από τον κάμπο της Άμφισσας, στην διαδικασία της κοινωνικοοικονομικής εξέλιξης διαμορφώθηκαν οικονομικοί και κοινωνικοί δεσμοί που καθιστούν την περιοχή συνεκτική οικονομικά και κοινωνικά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΓΕΝΙΚΑ: ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ-ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ

Η Ο.Τ.Δ της Αναπτυξιακής Φωκικής Α.Ε για την διενέργεια της τοπικής διαβούλευσης – ενημέρωσης και επιμόρφωσης, ακολούθησε την παρακάτω διαδικασία - μεθοδολογία:

- Δημιούργησε ενημερωτικό υλικό σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή το οποίο το έντυπο υλικό το διέθεσε σε όλες τις ενημερωτικές συναντήσεις, συνεδριάσεις συμβουλίων φορέων, συσκέψεις και ημερίδες που διοργάνωσε ή συμμετείχε ενώ σε ηλεκτρονική μορφή ανάρτησε το ενημερωτικό υλικό στην ιστοσελίδα της (anfo.gr) καθώς και στην ιστοσελίδα ενημέρωσης με την μεγαλύτερη επισκεψιμότητα στον νομό Φωκίδας (amfissapress).
- Δημιούργησε ενημερωτικό υλικό παρουσιάσεων σε μορφή Power-Point για την καλύτερη και πιο εμπειριστατωμένη οπτικά και λεκτικά ενημέρωση των ενδιαφερομένων που συμμετείχαν στις ενημερωτικές εκδηλώσεις και συναντήσεις.
- Δημιούργησε ερωτηματολόγιο για τους ενδιαφερόμενους και τους υποψήφιους επενδυτές για την καταγραφή αφενός του επενδυτικού ενδιαφέροντος (είδος επενδυτικών προτάσεων) αφετέρου την καταγραφή γεωγραφικά των περιοχών προέλευσης του ενδιαφέροντος. Το ερωτηματολόγιο το διένειμε προς συμπλήρωση στις ενημερωτικές εκδηλώσεις και το ανάρτησε στην ιστοσελίδα της anfo.gr καθώς και στην ιστοσελίδα του amfissapress, έτσι ώστε κάθε ενδιαφερόμενος να μπορεί να το συμπληρώσει και να το αποστείλει ηλεκτρονικά στην ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε.
- Πραγματοποίησε σε καθημερινή βάση στα γραφεία της εταιρείας εξατομικευμένη ενημέρωση –συζήτηση με ενδιαφερομένους και κατέγραψε το επενδυτικό ενδιαφέρον του και την περιοχή προέλευσης.
- Διοργάνωσε και συμμετείχε σε ενημερωτικές εκδηλώσεις (ημερίδες και ενημερωτικές συναντήσεις) στην περιοχή (Αμφισσα, Ευάλιο, Ζωριάνο και Λιδωρίκι) αλλά και στην Αθήνα (στην στέγη του συλλόγου της «Δωρικής Αδελφότητας» στο Παγκράτι) με αποκλειστικό θέμα το πρόγραμμα CLLD-LEADER, την επιλογή και τον καθορισμό της περιοχής εφαρμογής του, τον σχεδιασμό των δράσεων και της στρατηγικής του τοπικού προγράμματος.
- Πραγματοποίησε κατά τόπους επισκέψεις στους Δήμους και συμμετείχε στα Δημοτικά Συμβούλια της περιοχής παρέμβασης για ενημέρωση – διαβούλευση με τους αιρετούς και τον τοπικό πληθυσμό, για την επιλογή και τον καθορισμό της περιοχής εφαρμογής, των δράσεων και της στρατηγικής του τοπικού προγράμματος.

- Συμμετείχε σε σύσκεψη κατόπιν πρόσκλησης του Δημάρχου Δωρίδος για την επιλογή της περιοχής εφαρμογής του προγράμματος στα διοικητικά όρια του Δήμου Δωρίδος.
- Παρευρέθηκε κατόπιν πρόσκλησης σε όλα τα συμβούλια των τοπικών φορέων που συμμετέχουν στο εταιρικό σχήμα και στην ΕΔΠ για ενημέρωση – διαβούλευση με τα μέλη σχετικά με τον καθορισμό της περιοχής εφαρμογής, των δράσεων και της στρατηγικής του τοπικού προγράμματος.
- Πραγματοποίησε σύσκεψη με τους εκπροσώπους των τοπικών φορέων (ΟΤΑ α΄ & β΄ βαθμού και λοιπών τοπικών συλλογικών και υπηρεσιακών φορέων) για την οριστική επιλογή και τον καθορισμό της περιοχής εφαρμογής του τοπικού προγράμματος σε επίπεδο νομού.
- Διοργάνωσε κεντρική ημερίδα ενημέρωσης στην πρωτεύουσα του νομού την Άμφισσα, για ενημέρωση – διαβούλευση με τον τοπικό πληθυσμό και τους τοπικούς φορείς σχετικά με τον καθορισμό και την οριστική επιλογή της περιοχής εφαρμογής, τις δράσεις και τον σχεδιασμό της στρατηγικής της πρότασης του τοπικού προγράμματος.
- Συμμετείχε για λόγους επιμόρφωσης των στελεχών της ΟΤΔ σε όλες τις ενημερωτικές συναντήσεις που πραγματοποίησε το ΥΠΑΑΤ και το Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο για το πρόγραμμα CLLD-LEADER σε ότι αφορά τους όρους εφαρμογής του σύμφωνα με το αναφερόμενα στο εγκεκριμένο ΠΑΑ 2014-2020 για το Μ.19.
- Συμμετείχε για λόγους επιμόρφωσης και ενημέρωσης των στελεχών της ΟΤΔ σε ενημερωτικές – θεματικές εκδηλώσεις – συναντήσεις, που πραγματοποίησαν τοπικοί φορείς σε θέματα και πρωτοβουλίες τοπικής ανάπτυξης προκειμένου αυτές να ληφθούν υπόψη στον καθορισμό της περιοχής εφαρμογής, των δράσεων και της στρατηγικής του τοπικού προγράμματος.

Οι απόψεις των εκπροσώπων των φορέων που συμμετείχαν στις συναντήσεις - συσκέψεις καταγράφηκαν και κρατήθηκαν πρακτικά που υπογράφηκαν από τους συμμετέχοντες (επισυνάπτονται στα δικαιολογητικά). Επιπλέον κατά την διενέργεια των ενημερωτικών συναντήσεων – συζητήσεων (εξατομικευμένων ή μαζικών) συμπληρώθηκαν ερωτηματολόγια επενδυτικού ενδιαφέροντος από υποψήφιους επενδυτές. Οι απόψεις των εκπροσώπων των φορέων και οι προτάσεις των ενδιαφερομένων συγκεντρώθηκαν και επεξεργάστηκαν από την Ο.Τ.Δ και ελήφθησαν υπόψη για την επιλογή και τον καθορισμό της περιοχής εφαρμογής καθώς και για το σχεδιασμό της στρατηγικής της πρότασης του τοπικού προγράμματος.

3.1 Ενέργειες Διαβούλευσης

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ–ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ–ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΠΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΕ Η ΟΤΔ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: Συγκεντρωτικός Πίνακας Ενεργειών Διαβούλευσης*

α/α	Ημερομηνία διεξαγωγής	Τόπος διεξαγωγής	Είδος Φορέων που συμμετείχαν **	Αριθμός συμμετεχόντων	Αντικείμενο Διαβούλευσης	Σχετικά δικαιολογητικά διαβ/σης
1	25-01-2016	Αθήνα Παγκράτι- Στέγη «Δωρικής Αδελφότητας»	Δημοσίου :ο Βουλευτής Φωκίδας κ. Η. Κωστοπαναγιώτου και μέλη Δωρικής Αδελφότητας. Ιδιωτικού: μέλη Δωρικής Αδελφότητας	33	Ενημέρωση περί συμμετοχής ΑΝΦΩΑΕ στο Μ.19 CLLD-LEADER. Διαβούλευση για την περιοχή εφαρμογής και τις δράσεις του τοπικού προγράμματος	Ενημερωτική συνάντηση με θέμα: «Αναπτυξιακές ευκαιρίες που προσφέρονται μέσα από το νέο ευρωπαϊκό πρόγραμμα CLLD/LEADER.
2	09-03-2016	Άμφισσα αίθουσα Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Δελφών	Φορέας Εταιρικού σχήματος ΑΝΦΩΑΕ και ΕΔΠ: Δήμος Δελφών Δημοσίου : μέλη Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Δελφών	28	Περιοχή εφαρμογής CCLD-LEADER στην περιοχή του Δήμου Δελφών	Αποσπ. Πρακτ. Νο 5, αρ. α-πόφ.102/09-03-2016 Του Δημ.Συμβ. Δελφών
3	11-04-2016	Άμφισσα γραφεία ΑΝΦΩΑΕ	Συνεδρίαση Δ.Σ ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε – Εκπρόσωποι εταιρικού σχήματος . <u>Δημοσίου</u> : ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ Π.Ε ΦΩΚΙΔΑΣ, ΕΚΠΡ. ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ, ΕΚΠΡ. ΔΗΜΟΥ ΩΡΩΙΔΑΣ, ΕΚΠΡ. ΠΕΔ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ. <u>Ιδιωτικού</u> : ΕΚΠΡ. ΕΑΣ ΑΜΦΙΣΣΑΣ, ΕΚΠΡ.ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΦΩΚΙΔΑΣ, ΕΚΠΡ. ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΦΩΚΙΔΑΣ.	10	Ενημέρωση εταιρικού σχήματος και λήψη απόφασης περί συμμετοχής ΑΝΦΩΑΕ στο Μ.19 CLLD-LEADER. Διαβούλευση για την περιοχή εφαρμογής και τις δράσεις του τοπικού προγράμματος	απόσπ. πρακτ.Νο 84, Αποφ. 580/184/11- 4 -2016
4	23-06-2016	Ευπάλιο πρώην Δημαρχείο	Σύσκεψη εκπροσώπων Δημοσίου: εκπρόσωποι Δήμου Δωρίδος και Ιδιωτικού: Εκπρόσωπος Αιτωλικής Αναπτυξιακής και εκπρόσωποι Αναπτυξιακής Φωκικής	6	Διαβούλευση για την περιοχή εφαρμογής του τοπικού προγράμματος στο Δήμο	το από 23-06-2016 Πρακτ. Συνάντησης

α/α	Ημερομηνία διεξαγωγής	Τόπος διεξαγωγής	Είδος Φορέων που συμμετείχαν **	Αριθμός συμμετεχόντων	Αντικείμενο Διαβούλευσης	Σχετικά δικαιολογητικά διαβ/σης
					Δωρίδος	
5	24-06-2016	Λιδωρίκι Δημαρχείο Δωρίδος (αίθουσα συνεδριάσεων Δημοτ. Συμβουλίου)	Φορέας Εταιρικού σχήματος ΑΝΦΩΑΕ και ΕΔΠ: Δήμος Δωρίδος Δημοσίου: μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Δωρίδος και Ιδιωτικού: εκπρόσωποι ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε	33	Συμμετοχή Δήμου Δωρίδος, ενημέρωση – διαβούλευση για την περιοχή εφαρμογής και τις δράσεις του τοπικού προγράμματος και ορισμός εκπροσώπου εταιρίου στην ΕΔΠ LEADER	Αποσπ. Πρακτ. 13/2016 Της 119/2016 Απόφ. Του Δημ.Συμβ. Δωρίδος
6	27-06-2016	Άμφισσα, έδρα Ελαιουργικού Αγροτικού Συνεταιρισμού Άμφισσας	Φορέας Εταιρικού σχήματος ΑΝΦΩΑΕ και ΕΔΠ: Ελαιουργικός Αγροτικός Συνεταιρισμός Άμφισσας (καθολικός διάδοχος της Ένωσης Αγροτικών Συν/σμών Άμφισσας, του Αγροτ. Συν/σμού Άμφισσας και του Αγρ. Συν/σμού Δροσοχωρίου) Ιδιωτικού : ΕΑΣ Άμφισσας και ΑΝΦΩΑΕ	7	Ενημέρωση – διαβούλευση για την περιοχή εφαρμογής και τις δράσεις του τοπικού προγράμματος και ορισμός εκπροσώπου εταιρίου στην ΕΔΠ LEADER	Το με αριθμ. 5/27-6-2016 πρακτικό του Δ.Σ Συν/σμού
7	29-06-2016	Άμφισσα Δημαρχείο (αίθουσα συνεδριάσεων Δημοτ. Συμβουλίου Δήμου Δελφών)	Φορέας Εταιρικού σχήματος ΑΝΦΩΑΕ και ΕΔΠ: Δήμος Δελφών Δημοσίου: μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Δελφών και Ιδιωτικού: εκπρόσωποι ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε	27	Ενημέρωση – διαβούλευση για την περιοχή εφαρμογής, τις δράσεις του τοπικού προγράμματος και ορισμός εκπροσώπου εταιρίου στην ΕΔΠ LEADER	Αποσπ. Πρακτ. αρ.15/29-6-2016 Απόφ. Νο 268 του Δημ. Συμβ. Δελφών
8	04-07-2016	Άμφισσα έδρα του Πολιτ. Κέντρου Φωκίδας	Φορέας Εταιρικού σχήματος ΑΝΦΩΑΕ και ΕΔΠ: Πολιτιστικό Κέντρο Φωκίδας Ιδιωτικού: εκπρόσωποι ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε και τα μέλη του συμβουλίου του Πολιτ. Κέντρου Φωκίδας	7	Ενημέρωση – διαβούλευση για την περιοχή εφαρμογής, τις δράσεις του τοπικού προγράμματος και ορισμός εκπροσώπου εταιρίου στην ΕΔΠ LEADER	Αντιγρ. Πρακτ. Συμβουλίου 14/04-07-2016

α/α	Ημερομηνία διεξαγωγής	Τόπος διεξαγωγής	Είδος Φορέων που συμμετείχαν **	Αριθμός συμμετεχόντων	Αντικείμενο Διαβούλευσης	Σχετικά δικαιολογητικά διαβ/σης
9	05-07-2016	Άμφισσα έδρα του Συλλόγου Γυναικών Φωκίδας	Φορέας Εταιρικού σχήματος ΑΝΦΩΑΕ και ΕΔΠ: Σύλλογος Γυναικών Φωκίδας Ιδιωτικού: εκπρόσωποι ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε και τα μέλη του συμβουλίου του Συλλόγου Γυναικών Φωκίδας	10	Ενημέρωση – διαβούλευση για την περιοχή εφαρμογής, τις δράσεις του τοπικού προγράμματος και ορισμός εκπροσώπου εταίρου στην ΕΔΠ LEADER	Αντιγρ. Πρακτ. No 6/05-07-2016 Αρ. Απόφασης Συμβουλίου No 1
10	06-07-2016	Άμφισσα έδρα Εμπορικού & Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Φωκίδας	Φορέας συμμετέχων στην ΕΔΠ: Εμπορικό & Βιομηχανικό Επιμελητήριο Φωκίδας Ιδιωτικού: εκπρόσωποι ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε και τα μέλη του συμβουλίου του Εμπορικού & Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Φωκίδας	15	Ενημέρωση – διαβούλευση για την περιοχή εφαρμογής, τις δράσεις του τοπικού προγράμματος και ορισμός εκπροσώπου εταίρου στην ΕΔΠ LEADER	Αντιγρ. Πρακτ. No 4/06-07-2016 Αρ. Απόφ. Συμβουλίου No 4.
11	06-07-2016	Άμφισσα έδρα Περιφερειακή Ενότητα Φωκίδας Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας/ Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε Φωκίδας	Φορέας Εταιρικού σχήματος ΑΝΦΩΑΕ και ΕΔΠ: Περιφερειακή Ενότητα Φωκίδας-Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας Δημοσίου: αιρετοί και υπηρεσιακοί εκπρόσωποι της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας. Ιδιωτικού: Εκπρόσωποι του εταιρικού σχήματος, στελέχη της ΑΝΦΩΑΕ εκπρόσωποι και εκπρόσωποι τοπικών συλλογικών φορέων.	16	Σύσκεψη διαβούλευσης για την οριστικοποίηση της προτεινόμενης περιοχής εφαρμογής του τοπικού προγράμματος CLLD-LEADER Φωκίδας.	Αντίγραφο πρακτικού της από 06-07-2016 σύσκεψης

*Συμπληρώνεται μία γραμμή ανά ενέργεια** Συμπληρώνεται το είδος των φορέων βάσει συμφερόντων (ιδιωτικών/δημόσιων)

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: Αναλυτικός Πίνακας ανά ενέργεια διαβούλευσης * (συμπληρώνεται ένας πίνακας ανά ενέργεια)

1	Είδος ενέργειας	Εκδήλωση ενημέρωσης – διαβούλευσης στην Στέγη της Δωρικής Αδελφότητας στο Παγκράτι της Αθήνας
	Ημερομηνία διεξαγωγής	25-01-2016
	Ομάδα/ες στόχος	Δημότες Δωρίδος- μέλη Δωρ. Αδελφότητας και συλλογικοί φορείς

1	Είδος ενέργειας	Εκδήλωση ενημέρωσης – διαβούλευσης στην Στέγη της Δωρικής Αδελφότητας στο Παγκράτι της Αθήνας	
	Αριθμός συμμετεχόντων	33	
	Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων(βάσει συμφερόντων Ιδ./δημ.)	Συμμετέχοντες
	Πολιτιστικοί Σύλλογοι Δωρίδος	Ιδιωτικών (αναφέρονται στον Πίνακα 1)	Στελ. ΑΝΦΩΑΕ ,μέλη Δωρ. Αδελφ. και Δ.Σ
	Συμπεράσματα/ Αποτελέσματα(δικαιολ. Διαβουλ. :09-02-2016 δελτίο τύπου Δωρ. Αδελφ.)	Διατυπώθηκε η πρόθεση των μελών και του Δ.Σ της Δωρικής Αδελφότητας όπως η Δωρίδα συμπεριληφθεί στη προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης του τοπικού προγράμματος CLLD-LEADER της ΑΝΦΩΑΕ και κατατέθηκαν προτάσεις έργων.	

2	Είδος ενέργειας	Συνεδρίαση Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Δελφών	
	Ημερομηνία διεξαγωγής	09-03-2016	
	Ομάδα/ες στόχος	Αιρετοί -Μέλη Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Δελφών - τοπικός πληθυσμός	
	Αριθμός συμμετεχόντων	28	
	Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων(βάσει συμφερόντων Ιδ./δημ.)	Συμμετέχοντες
	Δήμος Δελφών/Δημ. Συμβούλιο	Δημοσίων(αναφέρονται στον Πίνακα 1)	Δημοτικοί σύμβουλοι - τοπικός πληθυσμός
	Συμπεράσματα/ Αποτελέσματα(δικαιολ. Διαβουλ. Αποσπ. Πρακτ. Νο 5, αρ. α-πόφ.102/09-03-2016 του Δημ.Συμβ. Δελφών	Αποφασίστηκε οι 6 Δημοτικές ενότητες του Δήμου Δελφών (Άμφισσας,Ιτέας,Δελφών, Γαλαξειδίου, Τολοφώνας και Καλλιέων) να συμπεριληφθούν στην προτεινόμενη περιοχή εφαρμογής της πρότασης τοπικού προγράμματος της ΑΝΦΩΑΕ και οι 2 Δ.Ε Γραβιάς και Παρνασσού στην περιοχή εφαρμογής της πρότασης τοπικού προγράμματος του ΟΑΣΕ.	

3	Είδος ενέργειας	Συνεδρίαση Δ.Σ ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε	
	Ημερομηνία διεξαγωγής	11-04-2016	
	Ομάδα/ες στόχος	Εκπρόσωποι φορέων εταιρικού σχήματος και μέλη Δ.Σ ΑΝΦΩΑΕ	
	Αριθμός συμμετεχόντων	10	
	Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων(βάσει συμφερόντων Ιδ./δημ.)	Συμμετέχοντες
	(αναφέρονται στον Πίνακα 1)	Δημοσ.& ιδιωτ. (αναφέρονται στον Πίνακα 1)	Στελέχη και Μέλη Δ.Σ ΑΝΦΩΑΕ
	Συμπεράσματα / Αποτελέσματα (δικαιολ. Διαβουλ.: απόσπ. πρακτ. Αποφ. 580/184/11- 4 -2016	Η πρόταση από την ΟΤΔ της ΑΝΦΩΑΕ και η σύμφωνη γνώμη του Δ.Σ για την περιοχή εφαρμογής του τοπικού προγράμματος σε επίπεδο Νομού Φωκίδας (Δήμος Δωρίδος και οι 4 Δ.Ε και οι 6 από τις 8 Δ.Ε του Δήμου Δελφών) και για τις δράσεις – στρατηγική του τοπικού προγράμματος της ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε.	

4	Είδος ενέργειας	Σύσκεψη αιρετών εκπροσώπων Δήμου Δωρίδος και ΑΝ.ΕΤ	
	Ημερομηνία διεξαγωγής	23-06-2016	
	Ομάδα/ες στόχος	Αιρετοί Δήμου Δωρίδος και στελέχη ΑΝ.ΕΤ	
	Αριθμός συμμετεχόντων	6	
	Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων(βάσει συμφερόντων Ιδ./δημ.)	Συμμετέχοντες

4	Είδος ενέργειας	Σύσκεψη αιρετών εκπροσώπων Δήμου Δωρίδος και ΑΝ.ΕΤ	
	(αναφέρονται στον Πίνακα 1)	Δημοσ.& ιδιωτ. (αναφέρονται στον Πίνακα 1)	Αιρετοί Δ. Δωρίδος και στελ. ΑΝ.ΕΤ
	Συμπεράσματα/ Αποτελέσματα (δικαιολ. Διαβουλ.: το από 23-06-2016 Πρακτ. Συνάντησης)	Συμφωνήθηκε και προτάθηκε και οι 4 Δ.Ε του Δήμου Δωρίδος να συμπεριληφθούν στην προτεινόμενη περιοχή εφαρμογής του τοπικού προγράμματος CLLD-LEADER M.19 του ΠΑΑ 2014-2020 της ΑΝΦΩΑΕ	

5	Είδος ενέργειας	Συνεδρίαση Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Δωρίδος/ ενημέρωση – διαβούλευση	
	Ημερομηνία διεξαγωγής	24-06-2016	
	Ομάδα/ες στόχος	Αιρετοί –Μέλη Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Δωρίδος- τοπικός πληθυσμός	
	Αριθμός συμμετεχόντων	33	
	Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων (βάσει συμφερόντων Ιδ./δημ.)	Συμμετέχοντες
	Δήμος Δωρίδος/ΑΝΦΩΑΕ	Δημοσίων(αναφέρονται στον Πίνακα 1)	Δημ. Σύμβουλοι – τοπ. πληθυσμός και στελέχη ΑΝΦΩΑΕ
	Συμπεράσματα/ Αποτελέσματα δικ. Διαβ.Αποσπ. Πρακτ. 13/2016 Της 119/2016 Απόφ. Του Δημ. Συμβ. Δωρίδος	Ενημέρωση και Παρουσίαση από την ΟΤΔ της ΑΝΦΩΑΕ της προτεινόμενης περιοχής εφαρμογής προγράμματος για τον Δήμο Δωρίδος , των δράσεων και της στρατηγικής του προς υποβολή τοπικού προγράμματος / απόφαση συμμετοχής του Δήμου – ορισμός εκπροσώπου στην ΕΔΠ.	

6	Είδος ενέργειας	Συνεδρίαση Δ.Σ Ελαιουργικού Αγροτικού Συν/σμού Άμφισσας	
	Ημερομηνία διεξαγωγής	27-06-2016	
	Ομάδα/ες στόχος	Αγρότες μέλη Συν/σμών	
	Αριθμός συμμετεχόντων	7	
	Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων(βάσει συμφερόντων Ιδ./δημ.)	Συμμετέχοντες
	(αναφέρονται στον Πίνακα 1)	Ιδιωτικών (αναφέρονται στον Πίνακα 1)	Αγρότες μέλη Δ.Σ ΕΑΣ και στελέχ. ΑΝ.ΕΤ
	Συμπεράσματα /Αποτελέσματα δικ. Διαβ.: η με αριθμ: 5/27-6-2016 απόφαση του Δ.Σ Συν/σμού	Ενημέρωση και Παρουσίαση από την ΟΤΔ της ΑΝΦΩΑΕ της προτεινόμενης περιοχής εφαρμογής προγράμματος για τον νομό Φωκίδας , των δράσεων και της στρατηγικής του προς υποβολή τοπικού προγράμματος / απόφαση συμμετοχής ΕΑΣ – ορισμός εκπροσώπου στην ΕΔΠ.	

7	Είδος ενέργειας	Συνεδρίαση Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Δελφών/ ενημέρωση – διαβούλευση	
	Ημερομηνία διεξαγωγής	29-06-2016	
	Ομάδα/ες στόχος	Αιρετοί –Μέλη Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Δελφών - τοπικός πληθυσμός	
	Αριθμός συμμετεχόντων	27	
	Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων (βάσει συμφερόντων Ιδ./δημ.)	Συμμετέχοντες
	Δήμος Δελφών/ΑΝΦΩΑΕ	Δημοσίων(αναφέρονται στον Πίνακα 1)	Δημ. Σύμβουλοι – τοπ. πληθυσμός και στελέχη ΑΝΦΩΑΕ
	Συμπεράσματα /Αποτελέσματα δικ. Διαβ.: Απ.Πρακτ. Της αρ.15/29-6-2016 Απόφ. του Δημ. Συμβ. Δελφών	Ενημέρωση και Παρουσίαση από την ΟΤΔ της ΑΝΦΩΑΕ της προτεινόμενης περιοχής εφαρμογής προγράμματος για τον Δήμο Δελφών , των δράσεων και της στρατηγικής του προς υποβολή τοπικού προγράμματος / απόφαση συμμετοχής του Δήμου – ορισμός εκπροσώπου στην ΕΔΠ.	

8	Είδος ενέργειας	Συνεδρίαση Δ.Σ Πολιτιστικού Κέντρου Φωκίδας/ ενημέρωση – διαβούλευση	
	Ημερομηνία διεξαγωγής	04-07-2016	
	Ομάδα/ες στόχος	Μέλη Πολιτιστικού Κέντρου Φωκίδας	
	Αριθμός συμμετεχόντων	7	
	Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων(βάσει συμφερόντων Ιδ./δημ.)	Συμμετέχοντες
	Πολιτιστικό Κέντρο Φωκί- δα/ΑΝΦΩΑΕ	Ιδιωτικών (αναφέρονται στον Πίνακα 1)	μέλη Δ.Σ Πολιτιστικού Κέντρου Φωκί- δας και στελέχη ΑΝ.ΕΤ
	Συμπεράσματα /Αποτελέσματα δικ. Διαβ.: Αντιγρ. Πρακτ. Αποφ. Δ.Σ 14/2016	Ενημέρωση και Παρουσίαση από την ΟΤΔ της ΑΝΦΩΑΕ της προτεινόμενης περιοχής εφαρμογής προγράμματος για τον νομό Φωκίδας , των δράσεων και της στρατηγικής του προς υποβολή τοπικού προγράμματος / απόφαση συμμετοχής ΕΑΣ – ορισμός εκπροσώπου στην ΕΔΠ.	

9	Είδος ενέργειας	Συνεδρίαση Δ.Σ Συλλόγου Γυναικών Φωκίδας/ ενημέρωση – διαβούλευση	
	Ημερομηνία διεξαγωγής	05-07-2016	
	Ομάδα/ες στόχος	Μέλη Συλλόγου Γυναικών Φωκίδας	
	Αριθμός συμμετεχόντων	10	
	Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων(βάσει συμφερόντων Ιδ./δημ.)	Συμμετέχοντες
	Σύλλογος Γυναικών Φωκί- δας/ΑΝΦΩΑΕ	Ιδιωτικών (αναφέρονται στον Πίνακα 1)	μέλη Δ.Σ Συλλόγου Γυναικών Φωκίδας και στελέχη ΑΝ.ΕΤ
	Συμπεράσματα /Αποτελέσματα δικ. Διαβ.: Αντιγρ. Πρακτ. Νο 6/ 05- 07-2016 Απόφαση Συμβουλίου αρ. 1	Ενημέρωση και Παρουσίαση από την ΟΤΔ της ΑΝΦΩΑΕ της προτεινόμενης περιοχής εφαρμογής προγράμματος για τον νομό Φωκίδας , των δράσεων και της στρατηγικής του προς υποβολή τοπικού προγράμματος /απόφαση συμμετοχής Συλλ. Γυναικών – ορισμός εκπροσώπου στην ΕΔΠ.	

10	Είδος ενέργειας	Συνεδρίαση Δ.Σ Εμπορ.& Βιομ. Επιμελητηρίου Φωκίδας/ενημέρωση – διαβούλευση	
	Ημερομηνία διεξαγωγής	06-07-2016	
	Ομάδα/ες στόχος	Μέλη Εμπορικού& Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Φωκίδας/επιχ. -επαγγελματίες	
	Αριθμός συμμετεχόντων	15	
	Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων(βάσει συμφερόντων Ιδ./δημ.)	Συμμετέχοντες
	Εμπορ.& Βιομ. Επιμελητηρίου Φωκίδας/ΑΝΦΩΑΕ	Ιδιωτικών (αναφέρονται στον Πίνακα 1)	μέλη Δ.Σ Εμπορ.& Βιομ. Επιμελητηρίου Φωκίδας και στελέχη ΑΝ.ΕΤ
	Συμπεράσματα /Αποτελέσματα δικ. Διαβ.: Αντιγρ. Πρακτ. Νο 4/ 06- 07-2016 Απόφαση Συμβουλίου αρ. 04/2016	Ενημέρωση και Παρουσίαση από την ΟΤΔ της ΑΝΦΩΑΕ της προτεινόμενης περιοχής εφαρμογής προγράμματος για τον νομό Φωκίδας , των δράσεων και της στρατηγικής του προς υποβολή τοπικού προγράμματος /απόφαση συμμετοχής Επιμελητηρίου – ορισμός εκπροσώπου στην ΕΔΠ	

11	Είδος ενέργειας	Σύσκεψη διαβούλευσης με τοπικούς φορείς για την οριστικοποίηση της προτεινόμενης περιοχής εφαρμογής του τοπικού προγράμματος CLLD-LEADER Φωκίδας.	
	Ημερομηνία διεξαγωγής	06-07-2016	
	Ομάδα/ες στόχος	Τοπικοί φορείς (ΟΤΑ α΄ & β΄ βαθμού, σύλλογοι, συν/σμοί κ.λ.π)	
	Αριθμός συμμετεχόντων	16	

11	Είδος ενέργειας	Σύσκεψη διαβούλευσης με τοπικούς φορείς για την οριστικοποίηση της προτεινόμενης περιοχής εφαρμογής του τοπικού προγράμματος CLLD-LEADER Φωκίδας.	
Φορείς που συμμετείχαν		Είδος φορέων (βάσει συμφερόντων Ιδ./δημ.)	Συμμετέχοντες
(αναφέρονται στον Πίνακα 1 και στο πρακτικό σύσκεψης)		Ιδιωτικών και Δημόσιων (αναφέρονται στον Πίνακα 1 και στο πρακτικό σύσκεψης)	Εκπρόσωποι τοπικών φορέων (ΟΤΑ α' & β' βαθμού, σύλλογοι, συν/σμοί κ.λ.π), στελέχη ΑΝΦΩΑΕ
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα δικ.Διαβ.: Αντ. πρ. συσκ. 06-07-2016		Οριστικοποίηση της περιοχής εφαρμογής του τοπικού προγράμματος CLLD-LEADER Φωκίδας. Περιοχή Εφαρμογής: οι 4 Δ.Ε του Δήμ. Δωρίδος και οι 6 από τις 8 Δ.Ε του Δημ. Δελφών.	

Οι απόψεις των εκπροσώπων των φορέων που συμμετείχαν στις συναντήσεις - συσκέψεις καταγράφηκαν και κρατήθηκαν πρακτικά που υπογράφηκαν από τους συμμετέχοντες (επισυνάπτονται στα δικαιολογητικά Κατ.9). Επιπλέον κατά την διενέργεια των εκδηλώσεων- συναντήσεων ενημέρωσης και διαβούλευσης (μαζικών ή εξατομικευμένων) συμπληρώθηκαν ερωτηματολόγια επενδυτικού ενδιαφέροντος από υποψήφιους επενδυτές. Οι απόψεις των εκπροσώπων των φορέων και οι προτάσεις των ενδιαφερομένων συγκεντρώθηκαν και επεξεργάστηκαν από την Ο.Τ.Δ και ελήφθησαν υπόψη για την επιλογή και τον καθορισμό της περιοχής εφαρμογής καθώς και για το σχεδιασμό της στρατηγικής της πρότασης του τοπικού προγράμματος.

Η ΟΤΔ της ΑΝ.ΦΩ.Α.Α.Ε-ΟΤΑ μετά την διεξαγωγή της διαβούλευσης, λαμβάνοντας υπόψη το ενδιαφέρον και τις απόψεις του τοπικού πληθυσμού και κυρίως τις αποφάσεις των συμβουλίων των τοπικών φορέων που συμμετέχουν στο εταιρικό σχήμα και στην Επιτροπή Διαχείρισης του Προγράμματος, οριστικοποίησε την περιοχή εφαρμογής – παρέμβασης της πρότασης του τοπικού προγράμματος, η οποία θα περιλαμβάνει τις παρακάτω περιοχές των Δημοτικών Ενοτήτων του Νομού Φωκίδας ως εξής:

Από τον Δήμο Δελφών: οι Δημοτικές Ενότητες Άμφισσας, Δεσφίνας, Ιτέας, Γαλαξειδίου, Δελφών και Καλλιέων.

Από τον Δήμο Δωρίδος : οι Δημοτικές Ενότητες Ευπαλίου, Τολοφώνας, Λιδωρικίου και Βαρδουσίων.

3.2. Ενέργειες Ενημέρωσης

ΠΙΝΑΚΑΣ 3: Ενέργειες Ενημέρωσης

α/α	Ημερομηνία διεξαγωγής	Τόπος διεξαγωγής	Συμμετέχοντες*	Αριθμ. Συμμετεχόντων	Αντικείμενο Ενημέρωσης	Σχετικά δικαιολογητικά ενημέρωσης
1	08-08-2015	Ζωριάνος /Δωρίδος	Τοπικός πληθυσμός	Σύμφωνα με τη λίστα συμμετεχόντων που κατέχει ο διοργανωτής	Πλαίσιο εφαρμογής CLLD-LEADER M.19 ΠΑΑ 2014-2020/ΥΠΑΑΤ: κριτήρια-επιλεξιμότητα περιοχών εφαρμογής και δικαιούχων, υπομέτρων - δράσεων ιδιωτ. και δημόσιου ενδιαφέροντος, χρονοδιάγραμμα, φορείς υλοποίησης, σχεδιασμός-στρατηγική κ.λ.π	Πρόσκληση στο 16° Αναπτυξιακό Πολιτιστικό Συνέδριο της Ομοσπονδίας Συλλόγων Β/Δ Δωρίδος Λίστα συμμετεχόντων διοργανωτή (Δωρική Α-δελφότητα)

α/α	Ημερομηνία διεξαγωγής	Τόπος διεξαγωγής	Συμμετέχοντες*	Αριθμ. Συμμετεχόντων	Αντικείμενο Ενημέρωσης	Σχετικά δικαιολογητικά ενημέρωσης
2	25-01-2016	Παγκράτι-Στέγη «Δωρικής Αδελφότητας»/ Αθήνα	Δημότες Δωρίδος/ μέλη Δωρικής Αδελφότητας	31	Πλαίσιο εφαρμογής CLLD-LEADER M.19 ΠΑΑ 2014-2020/ΥΠΑΑΤ: κριτήρια-επιλεξιμότητα περιοχών εφαρμογής και δικαιούχων, υπομέτρων - δράσεων ιδιωτ. και δημόσιου ενδιαφέροντος, χρονοδιάγραμματα, φορείς υλοποίησης, σχεδιασμός-στρατηγική κ.λ.π	Λίστα συμμετεχόντων ΑΝΦΩΑΕ
3	08-02-2016	Ευπάλιο /πρώην Δημαρχείο Δωρίδος	Τοπικός πληθυσμός	56	Πλαίσιο εφαρμογής CLLD-LEADER M.19 ΠΑΑ 2014-2020/ΥΠΑΑΤ: κριτήρια-επιλεξιμότητα περιοχών εφαρμογής και δικαιούχων, υπομέτρων - δράσεων ιδιωτ. και δημόσιου ενδιαφέροντος, χρονοδιάγραμματα, φορείς υλοποίησης, σχεδιασμός-στρατηγική κ.λ.π	Λίστα συμμετεχόντων ΑΝΦΩΑΕ
4	11-04-2016	Άμφισσα/ γραφεία ΑΝΦΩΑΕ	Εκπρόσωποι φορέων εταιρικού σχήματος Δ.Σ ΑΝΦΩΑΕ	7	Πλαίσιο εφαρμογής CLLD-LEADER M.19 ΠΑΑ 2014-2020/ΥΠΑΑΤ: κριτήρια-επιλεξιμότητα περιοχών εφαρμογής και δικαιούχων, υπομέτρων - δράσεων ιδιωτ. και δημόσιου ενδιαφέροντος, χρονοδιαγράμματα, φορείς υλοποίησης, σχεδιασμός-στρατηγική κ.λ.π	απόσπ. πρακτ. Αποφ. 580/184/11- 4 -2016
5	24-06-2016	Λιδωρίκι/ Δημαρχείο Δωρίδος αίθουσα Δημοτ. Συμβ.	Μέλη Δημοτικού Συμβουλίου/ Τοπικός πληθυσμός	33	Πλαίσιο εφαρμογής CLLD-LEADER M.19 ΠΑΑ 2014-2020/ΥΠΑΑΤ: κριτήρια-επιλεξιμότητα περιοχών εφαρμογής και δικαιούχων, υπομέτρων - δράσεων ιδιωτ. και δημόσιου ενδιαφέροντος, χρονοδιαγράμματα, φορείς υλοποίησης, σχεδιασμός-στρατηγική κ.λ.π	Αποσπ. Πρακτ. 13/2016 α-ποφ.: 119/2016 Δ.Σ Δωρίδας
6	27-06-2016	Άμφισσα/ γραφεία ΕΑΣ Άμφισσας	Μέλη Δ.Σ/Αγρότες	5	Πλαίσιο εφαρμογής CLLD-LEADER M.19 ΠΑΑ 2014-2020/ΥΠΑΑΤ: κριτήρια-επιλεξιμότητα περιοχών εφαρμογής και δικαιούχων, υπομέτρων - δράσεων ιδιωτ. και δημόσιου ενδιαφέροντος, χρονοδιαγράμματα, φορείς υλοποίησης, σχεδιασμός-στρατηγική κ.λ.π	αριθμ: 5/27-6-2016 απόφαση του Δ.Σ Συν/σμού
7	29-06-2016	Άμφισσα/ Δημαρχείο Δημοτ. Συμβουλίου Δήμου Δελφών)	Μέλη Δημοτικού Συμβουλίου/ Τοπικός πληθυσμός	25	Πλαίσιο εφαρμογής CLLD-LEADER M.19 ΠΑΑ 2014-2020/ΥΠΑΑΤ: κριτήρια-επιλεξιμότητα περιοχών εφαρμογής και δικαιούχων, υπομέτρων - δράσεων ιδιωτ. και δημόσιου ενδιαφέροντος, χρονοδιαγράμματα, φορείς υλοποίησης, σχεδιασμός-στρατηγική κ.λ.π	15/29-6-2016 Απόφ. του Δημ. Συμβ. Δελφών
8	04-07-2016	Άμφισσα/ γραφεία Πολιτιστικού Κέντρου Φωκίδας	Μέλη Δ.Σ Πολιτιστικού Κέντρου Φωκίδας	7	Πλαίσιο εφαρμογής CLLD-LEADER M.19 ΠΑΑ 2014-2020/ΥΠΑΑΤ: κριτήρια-επιλεξιμότητα περιοχών εφαρμογής και δικαιούχων, υπομέτρων - δράσεων ιδιωτ. και δημόσιου ενδιαφέροντος, χρονοδιαγράμματα, φορείς υλοποίησης, σχεδιασμός-στρατηγική κ.λ.π	Αποφ. Δ.Σ 14/2016
9	05-07-2016	Άμφισσα/ γραφεία Συλλόγου Γυναικών Φωκίδας	Μέλη Δ.Σ Συλλόγου Γυναικών Φωκίδας	10	Πλαίσιο εφαρμογής CLLD-LEADER M.19 ΠΑΑ 2014-2020/ΥΠΑΑΤ: κριτήρια-επιλεξιμότητα περιοχών εφαρμογής και δικαιούχων, υπομέτρων - δράσεων ιδιωτ. και δημόσιου ενδιαφέροντος, χρονοδιαγράμματα, φορείς υλοποίησης, σχεδιασμός-στρατηγική κ.λ.π	Αντιγρ. Πρακτ. Νο 6/ 2016 Απόφαση Συμβουλίου αρ. 1
10	06-07-2016	Άμφισσα/ γραφεία Εμπορικού & Βιομηχαν. Επιμελητηρίου Φωκίδας	Μέλη Δ.Σ Εμπορ. & Βιομηχαν. Επιμελητηρίου Φωκίδας	15	Πλαίσιο εφαρμογής CLLD-LEADER M.19 ΠΑΑ 2014-2020/ΥΠΑΑΤ: κριτήρια-επιλεξιμότητα περιοχών εφαρμογής και δικαιούχων, υπομέτρων - δράσεων ιδιωτ. και δημόσιου ενδιαφέροντος, χρονοδιαγράμματα, φορείς υλοποίησης, σχεδιασμός-στρατηγική κ.λ.π	Αντιγρ. Πρακτ. Νο 4/ 06-07-2016 Απόφαση Συμβουλίου αρ. 4.
11	06-07-2016	Άμφισσα/ Δημαρχείο	Τοπικός πληθυσμός και τοπικοί	58	Πλαίσιο εφαρμογής CLLD-LEADER M.19 ΠΑΑ 2014-2020/ΥΠΑΑΤ: κριτήρια-επιλεξιμότητα περιοχών εφαρμογής και δικαιούχων, υπο-	Λίστα συμμετεχόντων ΑΝΦΩ ΑΕ

α/α	Ημερομηνία διεξαγωγής	Τόπος διεξαγωγής	Συμμετέχοντες*	Αριθμ. Συμμετεχόντων	Αντικείμενο Ενημέρωσης	Σχετικά δικαιολογητικά ενημέρωσης
		Αίθουσα εκδηλώσεων Κεντρική Ημερίδα	φορείς		μέτρων - δράσεων ιδιωτ. και δημόσιου ενδιαφέροντος, χρονοδιαγράμματα, φορείς υλοποίησης, σχεδιασμός-στρατηγική κ.λ.π	

*Στις περιπτώσεις όπου η ενέργεια ενημέρωσης αφορούσε τον ευρύτερο πληθυσμό μιας περιοχής και όχι ομάδες δημοσίων ή ιδιωτικών φορέων το πεδίο συμπληρώνεται με τη φράση «τοπικός πληθυσμός».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Τα δελτία των συμμετεχόντων, τα πρακτικά των συναντήσεων και των αποφάσεων επισυνάπτονται στα δικαιολογητικά Κατ.9 (δικαιολογητικά Διαβούλευσης – Ενημέρωσης- Επιμόρφωσης).

Οι απόψεις των εκπροσώπων των φορέων που συμμετείχαν στις συσκέψεις καταγράφηκαν και κρατήθηκαν πρακτικά που υπογράφηκαν από τους συμμετέχοντες (επισυνάπτονται στα δικαιολογητικά Κατ.9). Επιπλέον κατά την διενέργεια των ενημερωτικών συναντήσεων–συζητήσεων (εξατομικευμένων ή μαζικών) συμπληρώθηκαν ερωτηματολόγια επενδυτικού ενδιαφέροντος από υποψήφιους επενδυτές. Οι απόψεις των φορέων και οι προτάσεις των ενδιαφερομένων συγκεντρώθηκαν, επεξεργάστηκαν από την Ο.Τ.Δ και ελήφθησαν υπόψη κατά το σχεδιασμό της πρότασης του τοπικού προγράμματος. Η επεξεργασία των προτάσεων είχε να κάνει με την ομαδοποίηση των προτάσεων σε τομείς ενδιαφέροντος (δημόσιου ενδιαφέροντος και ιδιωτικού ενδιαφέροντος) και σε κλάδους ενδιαφέροντος (μεταποίηση, εμπόριο, υπηρεσίες, αγροτουρισμός, περιβάλλον) καθώς και στην καταγραφή της χωρικής – γεωγραφικής προέλευσης τους, για τον καθορισμό της περιοχής εφαρμογής του τοπικού προγράμματος και εκτίμηση της αντιπροσωπευτικότητας των εμπλεκόμενων φορέων μέσω του εταιρικού σχήματός της και της Επιτροπής Διαχείρισης του Προγράμματος (Φάκελος Α Κεφάλαια 1 και 2). Η Ο.Τ.Δ στη συνέχεια λαμβάνοντας υπόψη τις προδιαγραφές του προγράμματος και τον χαρακτήρα της προσέγγισης CLLD- LEADER περί ολοκληρωμένης ανάπτυξης που θα πρέπει να έχει η πρόταση του τοπικού προγράμματος, θα προβεί στην επιλογή των δράσεων και στην ολοκλήρωση του σχεδιασμού της στρατηγικής της πρότασης του τοπικού προγράμματος (Φάκελος Β). Η πρόταση θα αφορά και τα 4 υπομέτρα του προγράμματος με ξεχωριστές βαρύτητες για κάθε υπομέτρο αφού ληφθεί υπόψη το είδος του επενδυτικού ενδιαφέροντος για ιδιωτικές και δημόσιες επενδύσεις που καταγράφηκε κατά την διενέργεια της τοπικής διαβούλευσης με βάση τους όρους της προκήρυξης, οι ανάγκες και οι δυνατότητες συνεργασιών, καθώς και οι ανάγκες τεχνικής στήριξης για την υλοποίηση του τοπικού προγράμματος από την ΟΤΔ της ΑΝΦΩΑΕ.

3.3. Ενέργειες Επιμόρφωσης

ΠΙΝΑΚΑΣ 4: Ενέργειες Επιμόρφωσης (που διοργανώθηκαν από φορείς και συμμετείχε η ΑΝΦΩΑΕ)

α/α	Ημερομηνία διεξαγωγής	Τόπος διεξαγωγής	Συμμετέχοντες*	Αντικείμενο Επιμόρφωσης
1	28-11-2015	ΔΕΛΦΟΙ (Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο)	Χρήστος Γάτος Δ/ντής ΑΝΦΩΑΕ Πηνελόπη Πατρινού Πολ. Μηχ. Στέλεχος ΑΝΦΩΑΕ	Ημερίδα: «Η Ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής των Δελφών : Προβλήματα και Προοπτικές»

α/α	Ημερομηνία διεξαγωγής	Τόπος διεξαγωγής	Συμμετέχοντες*	Αντικείμενο Επιμόρφωσης
2	04-03-2016	ΑΘΗΝΑ / ΥΠΑΑΤ – ΕΑΔ (Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο)	-Χρήστος Γάτος Γεν. Δ/ντής ΑΝΦΩΑΕ -Πηνελόπη Πατρινού Πολ. Μηχ. Στέλεχος ΑΝΦΩΑΕ -Νικόλαος Μιχόπουλος Γεωργ. Μηχ. Στέλεχος ΑΝΦΩΑΕ	Ημερίδα ενημέρωσης «Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων-CLLD/LEADER»
3	16&17/5/2016	ΑΘΗΝΑ / ΥΠΑΑΤ - ΕΑΔ	-Χρήστος Γάτος Γεν. Δ/ντής ΑΝΦΩΑΕ -Πηνελόπη Πατρινού Πολ. Μηχ. Στέλεχος ΑΝΦΩΑΕ -Νικόλαος Μιχόπουλος Γεωργ. Μηχ. Στέλεχος ΑΝΦΩΑΕ	Ενημερωτική τεχνική διημερίδα ως εξής: 16-05-2016 – Εξοικείωση με το Κοινό Πλαίσιο Παρακολούθησης και Αξιολόγησης, στο πλαίσιο χρηματοδότησης από το ΕΓΤΑΑ. 17-05-2016 –Παροχή διευκρινιστικών στοιχείων για την προετοιμασία και υποβολή των προτεινόμενων τοπικών προγραμμάτων, στο πλαίσιο της Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD/LEADER).
4	07-04-2016	ΑΘΗΝΑ/ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ	-Χρήστος Γάτος Γεν. Δ/ντής ΑΝΦΩΑΕ	Διατοπικό Σχέδιο Συνεργασίας «Γεύσεις Ελλήνων Εκλεκτές».- Συνάντηση – Συνέλευση Μελών Δικτύου. Παρατήρηση: Το εν λόγω σχέδιο Συνεργασίας θα συνεχιστεί κατά την εφαρμογή του CLLD-LEADER.
5	15-04-2016	ΑΘΗΝΑ/ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ	-Χρήστος Γάτος Γεν. Δ/ντής ΑΝΦΩΑΕ	Το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών μπροστά στις νέες προκλήσεις Το ΠΑΑ 2014-2020 Η Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης 2014-2020
6	18-06-2016	ΛΙΔΟΡΙΚΙ / ΑΙΘΟΥΣΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΔΗΜΟΥ ΔΩΡΙΔΑΣ	-Χρήστος Γάτος Γεν. Δ/ντής ΑΝΦΩΑΕ -Πηνελόπη Πατρινού Πολ. Μηχ. Στέλεχος ΑΝΦΩΑΕ -Ιωάννα Θεοχαροπούλου Γραμματέας ΑΝΦΩΑΕ	Ημερίδα με θέμα: «Αρωματικά και Φαρμακευτικά Φυτά»

α/α	Ημερομηνία διεξαγωγής	Τόπος διεξαγωγής	Συμμετέχοντες*	Αντικείμενο Επιμόρφωσης
7	21-06-2016	ΑΜΦΙΣΣΑ/ ΑΙΘΟΥΣΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ	-Χρήστος Γάτος Γεν. Δ/ντής ΑΝΦΩΑΕ -Πηνελόπη Πατρινού Πολ. Μηχ. Στέλεχος ΑΝΦΩΑΕ	Συμμετοχή σε συνάντηση με ομάδα εργασίας Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών για τον ελαιώνα της Αμφισσας, με τελικό σκοπό την εκπόνηση μελέτης για τον Στρατηγικό Σχεδιασμό Ανάπτυξης της ευρύτερης περιοχής του ελαιώνα της Αμφισσας.

*Στο πεδίο συμπληρώνεται το ονοματεπώνυμο του συμμετέχοντος και ο φορέας τον οποίο εκπροσωπεί

Η ΟΤΔ της ΑΝΦΩΑΕ συμμετείχε για λόγους επιμόρφωσης των στελεχών της ΟΤΔ σε όλες τις ενημερωτικές συναντήσεις που πραγματοποίησε το ΥΠΑΑΤ και το Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο για το πρόγραμμα CLLD-LEADER σε ότι αφορά τους όρους εφαρμογής του σύμφωνα με το αναφερόμενα στο εγκεκριμένο ΠΑΑ 2014-2020 για το Μ.19.

Επίσης η ΟΤΔ συμμετείχε για λόγους επιμόρφωσης και ενημέρωσης των στελεχών της ΟΤΔ σε ενημερωτικές θεματικές εκδηλώσεις –συναντήσεις, που πραγματοποίησαν τοπικοί φορείς σε θέματα και πρωτοβουλίες τοπικής ανάπτυξης προκειμένου αυτές να ληφθούν υπόψη στον καθορισμό της περιοχής εφαρμογής, των δράσεων και της στρατηγικής του τοπικού προγράμματος.

Οι παραπάνω συμμετοχές της ΟΤΔ σε επιμορφωτικές ενέργειες μέχρι τώρα έπαιξαν καθοριστικό ρόλο για την υποβολή του Φακέλου Α της πρότασης καθώς και σε άλλες στις οποίες θα συμμετάσχει η ΟΤΔ, οι οποίες θα παίξουν σημαντικό ρόλο στην επιλογή των δράσεων και στον σχεδιασμό της στρατηγικής της πρότασης του τοπικού προγράμματος (Φάκελος Β).

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ–ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ–ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΠΟΥ ΘΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΕΙ Η ΟΤΔ.

Η ΟΤΔ εκτός των παραπάνω ενεργειών, το αμέσως προσεχές χρονικό διάστημα μετά την υποβολή του Φακέλου Α και πριν την υποβολή του Φακέλου Β του τοπικού προγράμματος, έχει προγραμματίσει για λόγους διαβούλευσης, ενημέρωσης και επιμόρφωσης-κατάρτισης του τοπικού πληθυσμού και των αιρετών, την διενέργεια δύο ημερίδων στην περιοχή εφαρμογής του τοπικού προγράμματος. Στην μία ημερίδα θα προσκληθεί ως ομιλητής ο καθηγητής του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Γεώργιος Ζέρβας με θέμα την δημιουργία δύο πιλοτικών «κτηνοτροφικών πάρκων» στις περιοχές της Δεσφίνας και του Λιδωρικού και στην άλλη ημερίδα θα προσκληθούν ως ομιλητές ο Διευθυντής Αγροτικής Ανάπτυξης και Οικονομίας της Π.Ε Φωκίδας, Γεωπόνος κ. Νικόλαος Σιδηρόπουλος και ο Προϊστάμενος του Τμήματος Αγροτικής Ανάπτυξης Φωκίδας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας, Δρ. Γεωπόνος κ. Ευστάθιος Σταυριανός με θέμα «την επιχειρηματική εκμετάλλευση αρωματικών φυτών και βοτάνων» και την δημιουργία «Αλπικού Βοτανικού κήπου» στην Πενταγιού Δωρίδος. Επιπλέον στις δύο αυτές θεματικές ημερίδες επιμόρφωσης-ενημέρωσης τα στελέχη της ΟΤΔ θα ενημερώσουν τους συμμετέχοντες για το πρόγραμμα CLLD-LEADER, τις δράσεις και την στρατηγική του τοπικού προγράμματος καθώς και τις δυνατότητες που μπορεί να τους παρέχει για την ανάπτυξη και την αναβάθμιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας τους.

3.4. Λοιπές Ενέργειες

Η ΟΤΔ της ΑΝ.ΦΩ.Α.ΑΕ-ΟΤΑ εκτός των ως άνω ενεργειών Διαβούλευσης – Ενημέρωσης και Επιμόρφωσης για τις ανάγκες προετοιμασίας της πρότασης του τοπικού προγράμματος σε ότι αφορά το εταιρικό σχήμα του φορέα και την επιλογή της περιοχής εφαρμογής του τοπικού προγράμματος προέβη και στις παρακάτω λοιπές ενέργειες (επισυνάπτονται δικαιολογητικά Κατ.9.1):

- Δημιούργησε ενημερωτικό υλικό σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή το οποίο το έντυπο υλικό το διέθεσε σε όλες τις ενημερωτικές συναντήσεις, συνεδριάσεις συμβουλίων φορέων, συσκέψεις και ημερίδες που διοργάνωσε ή συμμετείχε ενώ σε ηλεκτρονική μορφή ανάρτησε το ενημερωτικό υλικό στην ιστοσελίδα της (anfo.gr) καθώς και στην ιστοσελίδα ενημέρωσης με την μεγαλύτερη επισκεψιμότητα στον νομό Φωκίδας (amfissapress).
- Δημιούργησε ενημερωτικό υλικό παρουσιάσεων σε μορφή Power-Point για την καλύτερη και πιο εμπειριστατωμένη οπτικά και λεκτικά ενημέρωση των ενδιαφερομένων που συμμετείχαν στις ενημερωτικές εκδηλώσεις και συναντήσεις.
- Δημιούργησε ερωτηματολόγιο για τους ενδιαφερόμενους και τους υποψήφιους επενδυτές για την καταγραφή αφενός του επενδυτικού ενδιαφέροντος (είδος επενδυτικών προτάσεων) αφετέρου την καταγραφή γεωγραφικά των περιοχών προέλευσης του ενδιαφέροντος. Το ερωτηματολόγιο το διένειμε προς συμπλήρωση στις ενημερωτικές εκδηλώσεις και το ανάρτησε στην ιστοσελίδα της anfo.gr καθώς και στην ιστοσελίδα του amfissapress, έτσι ώστε κάθε ενδιαφερόμενος να μπορεί να το συμπληρώσει και να το αποστείλει ηλεκτρονικά στην ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε.
- Πραγματοποίησε σε καθημερινή βάση στα γραφεία της εταιρείας εξατομικευμένη ενημέρωση – συζήτηση με ενδιαφερομένους (φυσικά πρόσωπα και εκπροσώπους φορέων) και κατέγραψε το επενδυτικό ενδιαφέρον τους (για ιδιωτικές και δημόσιες επενδύσεις) και την περιοχή προέλευσης.
- Παρευρέθηκε κατόπιν πρόσκλησης σε όλα τα συμβούλια των τοπικών φορέων που συμμετέχουν στο εταιρικό σχήμα για ενημέρωση – διαβούλευση, με τα μέλη και τους εκπροσώπους τους, σχετικά με την πρόθεση συμμετοχής τους στο πρόγραμμα και τον ορισμό εκπροσώπων τους στο επίπεδο λήψης αποφάσεων ΕΔΠ, τον καθορισμό της περιοχής εφαρμογής, των δράσεων και της στρατηγικής του τοπικού προγράμματος.
- Πραγματοποίησε τεχνική σύσκεψη με τους εκπροσώπους των τοπικών φορέων (ΟΤΑ α' & β' βαθμού και λοιπών τοπικών συλλογικών και υπηρεσιακών φορέων) για την οριστικοποίηση της περιοχής εφαρμογής του τοπικού προγράμματος σε επίπεδο νομού.

Συνοπτική αποτύπωση Αποτελεσμάτων διαβούλευσης

Οι απόψεις των εκπροσώπων των φορέων που συμμετείχαν στις συσκέψεις καταγράφηκαν και κρατήθηκαν πρακτικά που υπογράφηκαν από τους συμμετέχοντες (επισυνάπτονται στα δικαιολογητικά Κατ.9). Επιπλέον κατά την διενέργεια των ενημερωτικών συναντήσεων – συζητήσεων (εξατομικευμένων ή μαζικών) συμπληρώθηκαν ερωτηματολόγια επενδυτικού ενδιαφέροντος από υποψήφιους επενδυτές. Οι απόψεις των φορέων και οι προτάσεις των ενδιαφερομένων συγκεντρώθηκαν, επεξεργάστηκαν από την Ο.Τ.Δ και ελήφθησαν υπόψη κατά το σχεδιασμό της πρότασης του τοπικού προγράμματος. Η επεξεργασία των προτάσεων είχε να κάνει με την ο-

μαδοποίηση των προτάσεων σε τομείς ενδιαφέροντος (δημόσιου ενδιαφέροντος, ιδιωτικού ενδιαφέροντος) και σε κλάδους ενδιαφέροντος (μεταποίηση, εμπόριο, υπηρεσίες, αγροτουρισμός, περιβάλλον). Η Ο.Τ.Δ στη συνέχεια λαμβάνοντας υπόψη τις προδιαγραφές του προγράμματος και τον χαρακτήρα της προσέγγισης CLLD- LEADER περί ολοκληρωμένης ανάπτυξης που θα πρέπει να έχει η πρόταση του τοπικού προγράμματος θα προβεί στην ολοκλήρωση του σχεδιασμού της πρότασης (Φάκελος Β). Η πρόταση θα αφορά και τα 4 υπομέτρα του προγράμματος με ξεχωριστές βαρύτητες για κάθε υπομέτρο αφού ληφθεί υπόψη το είδος του επενδυτικού ενδιαφέροντος για ιδιωτικές και δημόσιες επενδύσεις, που καταγράφηκε κατά την διενέργεια της τοπικής διαβούλευσης με βάση τους όρους της προκήρυξης, καθώς και οι ανάγκες τεχνικής στήριξης για την υλοποίηση του τοπικού προγράμματος από την ΟΤΔ της ΑΝΦΩΑΕ.

Συνοπτικά τα αποτελέσματα, σε ότι αφορά τις προτάσεις, που προέκυψαν μέχρι τώρα από την επεξεργασία των στοιχείων (ερωτηματολόγια και απόψεις – προτάσεις φορέων) και οι διαπιστώσεις της Ο.Τ.Δ έχουν ως εξής:

Συνοπτικά αποτελέσματα διαβούλευσης σε ότι αφορά την προτεινόμενη περιοχή εφαρμογής του τοπικού προγράμματος:

Η ΟΤΔ της ΑΝ.ΦΩ.Α.Α.Ε-ΟΤΑ μετά την διεξαγωγή της διαβούλευσης, λαμβάνοντας υπόψη το ενδιαφέρον και τις απόψεις του τοπικού πληθυσμού και κυρίως τις αποφάσεις των συμβουλίων των τοπικών φορέων που συμμετέχουν στο εταιρικό σχήμα και στην Επιτροπή Διαχείρισης του Προγράμματος, οριστικοποίησε την περιοχή εφαρμογής – παρέμβασης της πρότασης του τοπικού προγράμματος, η οποία θα περιλαμβάνει τις παρακάτω περιοχές των Δημοτικών Ενοτήτων του Νομού Φωκίδας ως εξής:

- **Από τον Δήμο Δελφών:** οι Δημοτικές Ενότητες Άμφισσας, Δεσφίνας, Ιτέας, Γαλαξειδίου, Δελφών και Καλλιέων.
- **Από τον Δήμο Δωρίδος :** οι Δημοτικές Ενότητες Ευπαλίου, Τολοφώνας, Λιδωρικίου και Βαρδουσίων.

Συνοπτικά διαπιστώσεις και αποτελέσματα διαβούλευσης σε ότι αφορά γενικότερα την εφαρμογή του τοπικού προγράμματος CLLD-LEADER:

- Ύπαρξη έντονου ενδιαφέροντος σχετικά με την έναρξη εφαρμογής του προγράμματος και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησής του.
- Ικανοποίηση από φορείς και από μεγάλη μερίδα του τοπικού πληθυσμού για την δυνατότητα υλοποίησης επενδυτικών σχεδίων και στην περιοχή της Άμφισσας.
- Ύπαρξη ενδιαφέροντος από επενδυτές οι οποίοι κατάγονται από την περιοχή παρέμβασης, οι οποίοι διαμένουν στην Αθήνα, με σκοπό να επιστρέψουν και να δραστηριοποιηθούν στο τόπο καταγωγής τους.
- Έντονο ενδιαφέρον από ορεινές περιοχές της προτεινόμενης περιοχής εφαρμογής του προγράμματος, για καινοτόμες παρεμβάσεις (δημιουργία Βοτανικού κήπου στην Πενταγιού Δωρίδος) και καινοτόμες κλαδικές συνεργασίες (κτηνοτροφικά πάρκα στην περιοχή της Δεσφίνας και του Λιδωρικίου).

- Έντονο ενδιαφέρον για επενδύσεις τουριστικού ενδιαφέροντος ιδιαίτερα στην παράκτια ζώνη της περιοχής παρέμβασης.
- Ιδιαίτερο ενδιαφέρον από φορείς όπως το Εμπορικό & Βιομηχανικό Επιμελητήριο, ο Δήμος Άμφισσας και ο Ελαιουργικός Αγροτικός Συνεταιρισμός Άμφισσας για την παροχή κινήτρων που δίνονται σε επιχειρήσεις μέσω του προγράμματος για την μετεγκατάσταση επιχειρήσεων στο ΒΙΟ.ΠΑ της Άμφισσας.
- Έντονο ενδιαφέρον για την δημιουργία οικογενειακής μορφής μεταποιητικών επιχειρήσεων εκλεκτών τοπικών προϊόντων του πρωτογενή τομέα (προϊόντων ελαιοκαλλιέργειας και κτηνοτροφικών προϊόντων) και γενικότερα επιχειρήσεων στον αγροδιατροφικό τομέα.
- Ενδιαφέρον από νέους αγρότες για καθετοποίηση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων τους και ανάπτυξη συμπληρωματικών δραστηριοτήτων (αγροτουρισμός, μεταποίηση κ.λ.π).
- Έντονο ενδιαφέρον από φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης α΄ βαθμού για την υλοποίηση μικρών υποστηρικτικών δημοσίων έργων και έργων οικιστικής ανάπτυξης.
- Ενδιαφέρον από φορείς για έργα περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος σε περιοχές Natura.
- Ενδιαφέρον από φορείς που δραστηριοποιούνται με ευαίσθητες κοινωνικά ομάδες πληθυσμού (Α.Μ.Ε.Α, ψυχικά ασθενείς και σιγγάνους). Το ενδιαφέρον έχει να κάνει με την υλοποίηση επενδύσεων μέσω των φορέων για την δραστηριοποίηση και επανένταξη ατόμων των ομάδων αυτών.
- Ενδιαφέρον από την Π.Ε Φωκίδας και τους ΟΤΑ α΄ βαθμού για την κατάρτιση σχεδίων συνεργασίας με άλλους φορείς σε εθνικό επίπεδο σε θέματα πολιτισμού.
- Ενδιαφέρον από φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης α΄ & β΄ βαθμού σε θέματα τουριστικής προβολής και διατοπικών – διακρατικών συνεργασιών.
- Ενδιαφέρον από ιδιώτες για την χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις επιχειρήσεις τους.
- Ενδιαφέρον από ιδιώτες για δημιουργία και εκσυγχρονισμό επιχειρήσεων εστίασης. (Παραδοσιακές ταβέρνες, καφενεία).

Η ΟΤΔ της ΑΝ.ΦΩΑ.Ε βασιζόμενη στην πολύχρονη εμπειρία που διαθέτει στην υλοποίηση τοπικών αναπτυξιακών προγραμμάτων τύπου LEADER, στην άριστη γνώση της περιοχής του νομού Φωκίδας, κατέβαλε και θα καταβάλλει μέχρι την υποβολή του Φακέλου Β, καθημερινή αδιάκοπη προσπάθεια για την κατάρτιση της πρότασης του τοπικού προγράμματος CLLD-LEADER στο Μ.19 του ΠΑΑ 2014-2020, με χαρακτηριστικά τεχνικής αρτιότητας, υψηλής ποιότητας και όσο το δυνατόν ρεαλιστικής προσέγγισης στην υλοποίησή της, σύμφωνα με τις διαπιστωμένες ανάγκες της προτεινόμενης περιοχής εφαρμογής του τοπικού προγράμματος.